

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2014

No. 11

Landsverordening van de 9de januari 2014 tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening herziening Boek 2 BW)

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

dat het, mede gelet op de ontwikkelingen in Nederland en de concordantie met de Nederlandse regeling, wenselijk is Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek te herzien;

dat, gelet op het aantal wijzigingen, het om reden van overzichtelijkheid wenselijk is de gehele tekst van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opnieuw vast te stellen;

dat het ontwerp aan de Staten van de Nederlandse Antillen is aangeboden op 13 augustus 2010 en onder verwijzing naar additioneel artikel IV bij de Staatsregeling van Sint Maarten, de behandeling is voortgezet;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

ARTIKEL I

Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek komt te luiden:

Boek 2 RECHTSPERSONEN

Titel 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

1. De bepalingen van deze titel gelden voor de in dit boek in afzonderlijke rechtsvormen geregelde rechtspersonen: de stichting, de stichting particulier fonds, de vereniging, de coöperatie, de onderlinge

waarborgmaatschappij, de naamloze vennootschap en de besloten vennootschap.

2. Artikel 3 geldt ook voor andere rechtsvormen die als rechtspersoon hebben te gelden. Voor zover het tegendeel niet uit de wet voortvloeit en de aard van de rechtspersoon zich niet daartegen verzet kunnen de overige bepalingen van deze titel analogisch worden toegepast op die andere rechtspersonen.

3. Van de bepalingen van dit boek kan slechts worden afgeweken in de statuten, in een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 127, derde lid, of artikel 227, derde lid, of in een reglement, en alleen voor zover dit uit de wet blijkt. Daarbij gelden achtereenvolgens statuten, een vennootschappelijke overeenkomst en een reglement als een telkens lagere regeling.

4. Bepalingen van lagere regeling zijn nietig voor zover zij leiden tot gevolgen die in strijd zijn met een hogere regeling.

5. Onder statuten wordt in dit boek verstaan: een uitdrukkelijk als "statuten" aangeduid document dat de fundamentele organisatieregels van de rechtspersoon bevat.

6. Onder reglement wordt in dit boek verstaan: een door een orgaan van de rechtspersoon krachtens de wet of de statuten vastgesteld, uitdrukkelijk als "reglement" aangeduid document, dat nadere organisatieregels van de rechtspersoon bevat.

Artikel 2

1. Een rechtspersoon ontstaat niet bij het ontbreken van een door een notaris ondertekende akte, voor zover door de wet voor de totstandkoming vereist. Het ontbreken van kracht van authenticiteit aan een door een notaris ondertekende akte verhindert het ontstaan van de rechtspersoon niet, tenzij het gaat om een uiterste wilsbeschikking.

2. Vernietiging van de rechtshandeling waardoor een rechtspersoon is ontstaan, tast diens bestaan niet aan. Het vervallen van de deelneming aan de oprichtingshandeling van een of meer oprichters van een rechtspersoon heeft op zichzelf geen invloed op de rechtsgeldigheid van de deelneming der overblijvende oprichters.

3. Is ten name van een niet bestaande rechtspersoon een vermogen gevormd, dan verklaart de rechter op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie dat dit vermogen toebehoort aan een bij die beschikking in het leven geroepen rechtspersoon in de voorgewende rechtsvorm. Tenzij een andere oplossing de rechter geraden voorkomt ontbindt de rechter die rechtspersoon bij dezelfde beschikking. Het zesde tot en met het achtste lid van artikel 24 zijn van overeenkomstige toepassing. De andere oplossing kan bestaan in het alsnog vaststellen van statuten door de rechter en het aanwijzen van bestuurders, commissarissen, leden of aandeelhouders.

4. Is het niet ontstaan van de rechtspersoon geheel of gedeeltelijk te wijten aan de grove schuld of de grove nalatigheid van een of meer personen die voor de ontbinding hebben gefungeerd als oprichter, bestuurder, commissaris, lid of aandeelhouder, dan zijn deze jegens de ontbonden rechtspersoon hoofdelijk aansprakelijk voor een bij de vereffening blijvend tekort.

Artikel 3

1. Een rechtspersoon staat wat het vermogensrecht betreft, met een natuurlijk persoon gelijk, voor zover uit de wet niet het tegendeel voortvloeit.

2. Leden, aandeelhouders en anderen die krachtens de wet of de statuten bij de organisatie van de rechtspersoon zijn betrokken, zijn niet persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van de rechtspersoon, voor zover uit de wet niet het tegendeel voortvloeit.

Artikel 4

1. Is een notariële akte van oprichting vereist dan wordt deze verleden in de taal die de oprichters kiezen, mits de notaris deze taal verstaat. Is de taal een andere dan de Nederlandse, Engelse of Spaanse taal, dan wordt een door een beëdigd vertaler ondertekende Nederlandse vertaling aan de akte gehecht.

2. De akte bevat in elk geval:

a. de statuten van de rechtspersoon;
b. tenzij het gaat om een stichting die bij uiterste wilsbeschikking wordt opgericht, de namen en woonplaatsen van de eerste bestuurders en van de overige functionarissen die er volgens de wet of de statuten moeten zijn.

3. Waar in dit boek wordt gesproken van een notariële akte wordt daaronder verstaan een akte verleden door of ten overstaan van een Sint Maartense notaris. Een volmacht tot medewerking aan de akte moet schriftelijk zijn verleend.

Artikel 5

1. De notaris, ten overstaan van wie de akte van oprichting wordt verleden, draagt zorg dat deze voldoet aan het in dit boek bepaalde en dat de vereiste stukken daaraan zijn gehecht. Hij draagt vervolgens zorg dat de rechtspersoon zo spoedig mogelijk wordt ingeschreven in het handelsregister en dat tegelijkertijd een authentiek afschrift van de akte met de ingevolge dit boek daaraan gehechte stukken ten kantore van het handelsregister wordt gedeponereerd.

2. Is de akte van oprichting notarieel verleden dan is voor een wijziging van de statuten steeds ook een notariële akte vereist. De statuten, zoals zij na de wijziging luiden, worden in hun geheel in de akte van statutenwijziging opgenomen of daaraan gehecht. Iedere bestuurder is bevoegd de akte te doen verlijden, onverminderd de bevoegdheid van de algemene vergadering daarnaast een ander daartoe te machtigen. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Bij verzuim in de naleving van de uit het eerste en tweede lid voortvloeiende verplichtingen is de notaris persoonlijk aansprakelijk jegens hen die daardoor schade hebben geleden.

Artikel 6

1. Uit rechtshandelingen, verricht namens een op te richten rechtspersoon, ontstaan slechts rechten en verplichtingen voor de rechtspersoon, wanneer hij die rechtshandelingen bij of na zijn oprichting uitdrukkelijk of stilzwijgend bekrachtigt.

2. Degenen die een rechtshandeling verrichten namens een op te richten rechtspersoon zijn daardoor hoofdelijk verbonden. Deze verbondenheid vervalt een jaar na de bekrachtiging, tenzij schriftelijk anders is bedongen.

Artikel 7

1. De rechtspersoon en degenen die krachtens de wet of de statuten bij zijn organisatie zijn betrokken, moeten zich als zodanig jegens elkander gedragen naar hetgeen door redelijkheid en billijkheid wordt gevorderd.

2. Een tussen hen krachtens wet, gewoonte, statuten, reglement, besluit of overeenkomst geldende regel of beslissing is niet van toepassing voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.

Artikel 8

1. Iedere rechtspersoon heeft een bestuur.

2. Behoudens uit de wet of de statuten voortvloeiende beperkingen, is het bestuur belast met het besturen van de rechtspersoon. Beperkingen van de bestuursbevoegdheid kunnen ook voortvloeien uit een reglement of een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 127, derde lid, of artikel 227, derde lid. Individuele bestuurders oefenen hun bevoegdheden uit met inachtneming van de besluiten van het bestuur.

3. Bij de vervulling van zijn taak richt het bestuur zich naar het belang van de rechtspersoon en, voor zover daarvan sprake is, de met deze verbonden onderneming.

4. Tenzij de statuten anders bepalen is het bestuur van een rechtspersoon die niet een stichting is, zonder opdracht van de algemene vergadering niet bevoegd aangifte te doen tot faillietverklaring van de rechtspersoon. Het bestuur van een stichting is bevoegd aangifte tot faillietverklaring te doen, tenzij de statuten die bevoegdheid beperken of uitsluiten.

5. De rechtsverhouding tussen een bestuurder en de rechtspersoon wordt niet aangemerkt of mede aangemerkt als een arbeidsovereenkomst.

6. In geval van faillissement van de rechtspersoon zijn de vergoedingen die de bestuurder toekomen in verband met de uitoefening van zijn functie, vanaf de dag van de faillietverklaring niet voor rekening van de boedel, voor zover de rechter-commissaris in het faillissement niet anders beslist.

7. Het bepaalde in het zesde lid is van overeenkomstige toepassing op vergoedingen die toekomen aan leden van andere organen van de rechtspersoon.

Artikel 9

1. De rechter in eerste aanleg van het land of het openbare lichaam waar de rechtspersoon zijn statutaire zetel of, bij gebreke daarvan, zijn centrum van activiteiten heeft, neemt kennis van alle rechtsvorderingen die krachtens dit boek of de statuten tegen een bestuurder of de rechtspersoon worden ingesteld, alsook van de rechtsvorderingen waartoe de overeenkomst tussen een bestuurder en de rechtspersoon aanleiding geeft. Hetzelfde geldt voor alle overige in dit boek geregelde procedures en voor procedures die voortvloeien uit een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in het derde lid van de artikelen 127 en 227. Tenzij anders is overeengekomen geldt hetzelfde voor procedures die voortvloeien uit een aandeelhoudersovereenkomst als bedoeld in het tweede lid van de artikelen 127 en 227.

2. De statuten kunnen bepalen dat alle of bepaalde geschillen tussen twee of meer van de in artikel 7, eerste lid, bedoelde personen als zodanig worden beslist door arbitrage of bindend advies.

Artikel 10

1. Behoudens uit de wet of de statuten voortvloeiende beperkingen wordt de rechtspersoon vertegenwoordigd door het bestuur. Indien er meer bestuurders zijn wordt de rechtspersoon vertegenwoordigd door iedere bestuurder, voor zover de statuten niet anders bepalen.

2. Beperkingen van de bestuursbevoegdheid, bedoeld in artikel 8, tweede lid, strekken mede tot beperking van de daarmee samenhangende vertegenwoordigingsbevoegdheid.

3. Voor zover de statuten dit niet uitsluiten kan een beperking van de vertegenwoordigingsbevoegdheid als bedoeld in het eerste en het tweede lid worden tegengeworpen aan een wederpartij die:

a. van de beperking op de hoogte was of zonder eigen onderzoek moest zijn;

b. door raadpleging van het handelsregister op de hoogte kon zijn van de beperking.

Het tweede en derde lid van artikel 61 van Boek 3 vinden overeenkomstige toepassing. Aan de wederpartij komt slechts toe een beroep op het vierde en vijfde lid.

4. Een wederpartij mag afgaan op een door het bestuur of een bestuurder aan de wederpartij gerichte verklaring dat de rechtspersoon geen beroep zal doen op een of meer beperkingen als bedoeld in het eerste en het tweede lid.

5. Onverminderd het bepaalde in het vierde lid is het bestuur in zijn verhouding tot een wederpartij verplicht om op verzoek van een wederpartij uitsluitel te geven over de vraag of er sprake is van een beperking als bedoeld in het eerste of het tweede lid en wat de aard daarvan is. Wordt het gevraagde uitsluitel niet binnen een door de wederpartij gestelde, redelijke termijn gegeven, dan kan deze de rechtshandeling als ongeldig van de hand wijzen, mits dit onverwijld na afloop van die termijn geschiedt. Hetzelfde geldt indien het bestuur niet binnen een door de wederpartij gestelde, redelijke termijn aan deze mededeelt dat aan de voorwaarden voor opheffing van een beperking is

voldaan. Iedere bestuurder is bevoegd om namens het bestuur een verklaring als in dit lid bedoeld af te geven.

6. Een uiting als omschreven in het vierde of vijfde lid wordt schriftelijk gedaan. Een onvolledige of onduidelijke verklaring kan niettemin op andere wijze worden aangevuld of verduidelijkt.

7. De statuten kunnen ook aan andere door of krachtens de statuten aan te wijzen functionarissen, al dan niet tezamen met bestuurders, vertegenwoordigingsbevoegdheid toekennen.

Artikel 11

1. De bevoegdheid ter zake van rechtshandelingen met of rechtsgedingen tegen een bestuurder berust bij de raad van commissarissen. Ontbreekt een raad van commissarissen dan berust deze bevoegdheid bij de algemene vergadering of een voor dat geval door de algemene vergadering aan te wijzen persoon of orgaan. Bij de stichting geschiedt de aanwijzing door de rechter op verzoek van een belanghebbende.

2. Van het eerste lid kan in de statuten worden afgeweken. Daarvan kan ook worden afgeweken in een krachtens de statuten door de algemene vergadering, bij de stichting door een ander orgaan dan het bestuur, vastgesteld reglement.

Artikel 12

1. De statuten moeten voorschriften bevatten omtrent de wijze waarop in het bestuur van de rechtspersoon tijdelijk wordt voorzien in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders.

2. De statuten kunnen bepalen dat het orgaan dat een bestuurder benoemt een plaatsvervangend bestuurder kan aanwijzen, die bij ontstentenis of belet van een bestuurder diens taken waarneemt en diens bevoegdheden uitoefent. De aanwijzing kan te allen tijde door het orgaan dat de aanwijzing heeft gedaan worden ingetrokken.

Artikel 13

1. De rechtspersoon treedt niet buiten zijn statutaire doelomschrijving.

2. Tenzij de statuten een beroep op doeloverschrijding uitsluiten, is een door de rechtspersoon verrichte rechtshandeling vernietigbaar indien daardoor het doel werd overschreden en de wederpartij dit wist of zonder eigen onderzoek moest weten. Slechts de rechtspersoon kan een beroep op deze grond tot vernietiging doen. Bij de stichting kan een beroep op doeloverschrijding niet worden uitgesloten.

3. Krachtens een besluit van de algemene vergadering kan een rechtspersoon die geen stichting is een rechtshandeling, waardoor het doel werd overschreden, bevestigen dan wel afstand doen van een beroep op doeloverschrijding. Artikel 10, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de rechtspersoon die geen stichting is.

Artikel 14

1. Iedere bestuurder is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van de binnen zijn werkkring gelegen taak.

2. Tot de werkkring van een bestuurder behoren alle bestuurstaken die niet bij of krachtens de statuten aan één of meer andere bestuurders zijn toegeedeeld.

3. Iedere bestuurder draagt niettemin verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken en is gehouden zoveel mogelijk bij te dragen tot het afwenden van de gevolgen van een schadetoebrengend feit, ook al behoort de aangelegenheid niet tot zijn werkkring. De bestuurders aan wie ingevolge het tweede lid bepaalde taken zijn toegeedeeld houden de overige bestuurders regelmatig op de hoogte van de stand van zaken op dat taakgebied.

4. De aansprakelijkheid ter zake van het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid is een hoofdelijke voor alle bestuurders. Niet aansprakelijk is echter de bestuurder die bewijst dat de onbehoorlijke taakvervulling, mede gelet op zijn werkkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

5. Wordt in geval van faillissement van de rechtspersoon een vordering uit hoofde van dit artikel ingesteld door de curator dan komt aan de bestuurder een beroep op kwijting, in welke vorm dan ook door de rechtspersoon verleend, niet toe. De bestuurder kan in dit geval ook geen beroep doen op verrekening met een vordering op de rechtspersoon.

Artikel 15

1. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de rechtspersoon en van alles betreffende de werkzaamheden van de rechtspersoon, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de rechtspersoon kunnen worden gekend. Iedere bestuurder heeft recht op inzage in de administratie en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers.

2. Onverminderd het elders in de wet bepaalde is het bestuur verplicht jaarlijks binnen acht maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening, ten minste bestaande uit een balans en een staat van baten en lasten, op te maken en op papier te stellen.

3. Het bestuur is verplicht de in het eerste en tweede lid bedoelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende tien jaren te bewaren.

4. De op een gegevensdrager aangebrachte gegevens, uitgezonderd de op papier gestelde balans en staat van baten en lasten, kunnen op een andere gegevensdrager worden overgebracht en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met juiste en volledige weergave van de gegevens en deze gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.

5. Het boekjaar van een rechtspersoon is het kalenderjaar, indien in de statuten geen ander boekjaar is aangewezen.

Artikel 16

1. In geval van faillissement van de rechtspersoon is iedere bestuurder jegens de boedel hoofdelijk aansprakelijk voor het tekort, zijnde het bedrag van de schulden voor zover deze niet door vereffening van de overige baten kunnen worden voldaan, indien er sprake is geweest van kennelijk onbehoorlijk bestuur en aannemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Artikel 14, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Indien niet is voldaan aan de verplichtingen uit artikel 15 of de jaarrekening niet tijdig is of wordt opgemaakt, wordt vermoed dat er ook voor het overige sprake is geweest van kennelijk onbehoorlijk bestuur en dat onbehoorlijk bestuur een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Hetzelfde geldt indien de rechtspersoon volledig aansprakelijk vennoot is van een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap en niet voldaan is aan de verplichtingen uit artikel 15b van Boek 3. Een onbelangrijk verzuim wordt niet in aanmerking genomen. Het enkele feit dat de tijdig opgemaakte jaarrekening niet voldoet aan de wettelijke of statutaire maatstaven is niet voldoende voor het intreden van de in de eerste volzin omschreven vermoedens.

3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt slechts in aanmerking genomen het onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaren voorafgaande aan het faillissement of de in de zin van artikel 238 Faillissementbesluit 1931 daaraan voorafgaande surséance van betaling. Hetzelfde geldt ten aanzien van het niet voldoen aan de in het tweede lid bedoelde verplichtingen, voor zover deze voortvloeien uit het eerste of tweede lid van artikel 15 van dit boek of uit artikel 15b van Boek 3. Ten aanzien van de in het tweede lid bedoelde verplichting tot het tijdig opmaken van de jaarrekening wordt alleen gelet op de jaarrekening over de laatste twee boekjaren die vóór het in de eerste volzin van dit derde lid bedoelde tijdstip waren afgesloten.

4. Niet aansprakelijk is de bestuurder die bewijst dat het onbehoorlijk bestuur dat een belangrijke oorzaak is geweest van het faillissement, mede gelet op zijn werkkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

5. Het bepaalde in het tweede lid vindt geen toepassing ten aanzien van de bestuurder die bewijst dat het niet voldoen aan die verplichtingen, mede gelet op zijn werkkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om een verbeterde nakoming van die verplichtingen te bevorderen.

6. De rechter kan het bedrag waarvoor de bestuurders of bepaalde bestuurders aansprakelijk zijn verminderen indien hem dit bovenmatig voorkomt, gelet op de aard en de ernst van het onbehoorlijk bestuur, de andere oorzaken van het faillissement, alsmede de wijze waarop dit is afgewikkeld.

7. Is de omvang van het tekort nog niet bekend, dan kan de rechter, al dan niet met toepassing van het zesde lid, bepalen dat van het tekort tot betaling waarvan hij de bestuurders veroordeelt, een staat wordt opgemaakt overeenkomstig Boek 2, titel 6 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

8. Op vordering van de curator of een aangesproken bestuurder kan de rechter bepalen dat bij de berekening van het tekort en de verdeling van de opbrengst uit hoofde van dit artikel via de uitdelingslijst de vordering van een schuldeiser geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing blijft indien en voor zover analogische toepassing van artikel 101, eerste lid, van Boek 6 daartoe aanleiding geeft. De vordering wordt ingesteld tegen de daartoe in het geding geroepen schuldeiser.

9. Met een bestuurder wordt voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld degene die gedurende enig tijdvak binnen de in het derde lid bedoelde periode het beleid van de rechtspersoon heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder, dan wel als oprichter kennelijk onzorgvuldig heeft gehandeld. De vordering kan niet worden ingesteld tegen een door de rechter, anders dan ingevolge de laatste volzin van artikel 2, derde lid, benoemde functionaris.

10. Het eerste tot en met negende lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de naamloze en de besloten vennootschap. Voor het overige zijn zij slechts van toepassing ten aanzien van de rechtspersoon aan welke gedurende enig tijdvak binnen de in het derde lid bedoelde periode een onderneming in de zin van de Handelsregisterverordening toebehoorde, waarbij dan alleen onbehoorlijk bestuur gedurende dat tijdvak in aanmerking wordt genomen.

11. Het eerste tot en met tiende lid zijn van toepassing dan wel van overeenkomstige toepassing op de aansprakelijkheid van bestuurders van een door buitenlands recht beheerste rechtspersoon, indien deze hier te lande failliet wordt verklaard. Als bestuurders zijn eveneens aansprakelijk degenen die met de leiding van de hier te lande verrichte werkzaamheden zijn belast. Bevoegd is de rechter die het faillissement heeft uitgesproken.

12. Dit artikel laat onverlet de bevoegdheid van de curator tot het instellen van een vordering op grond van de overeenkomst met de bestuurder of op grond van artikel 14.

Artikel 17

1. De aansprakelijkheid van een rechtspersoon als bestuurder van een andere rechtspersoon rust tevens hoofdelijk op ieder die ten tijde van het ontstaan van de aansprakelijkheid van de rechtspersoon daarvan bestuurder is.

2. Ten aanzien van de aan het slot van het eerste lid bedoelde bestuurder zijn artikel 14, vierde en vijfde lid, en artikel 16, vierde en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18

1. De statuten kunnen bepalen dat de bestuurstaken op de in dit artikel bepaalde wijze worden verdeeld over een algemeen bestuur en een uitvoerend bestuur.

2. Behoudens beperkingen overeenkomstig artikel 8, tweede lid, is het uitvoerend bestuur belast met het besturen van de rechtspersoon, voor zover dit betrekking heeft op de dagelijkse gang van zaken. Het uitvoerend bestuur is voorts belast met de overige taken die in dit boek aan het bestuur zijn toebedeeld.

3. Behoudens uit de wet of de statuten voortvloeiende beperkingen wordt de rechtspersoon vertegenwoordigd door het uitvoerend bestuur. Artikel 10 is van overeenkomstige toepassing.

4. Tot de taak van het algemeen bestuur behoort in elk geval:

- a. het als zodanig benoemen van uitvoerende bestuurders;
- b. het vaststellen van hun bezoldiging als zodanig;
- c. het beslissen over aangelegenheden die de dagelijkse gang van zaken te boven gaan; en

d. het houden van toezicht op het uitvoerend bestuur.

5. Bij twijfel of een aangelegenheid tot de dagelijkse gang van zaken behoort, beslist het algemeen bestuur daarover.

6. Een of meer leden van het algemeen bestuur kunnen tevens lid zijn van het uitvoerend bestuur, mits zij in het algemeen bestuur een minderheid vormen en tezamen in het algemeen bestuur minder stemmen kunnen uitbrengen dan de overige leden van het algemeen bestuur tezamen.

7. Het uitvoerend bestuur verschaft het algemeen bestuur en de individuele leden van het algemeen bestuur tijdig de voor de uitoefening van hun taak noodzakelijke of met het oog daarop door de betrokkene verlangde gegevens.

8. Het algemeen bestuur is te allen tijde bevoegd een uitvoerend bestuurder als zodanig te ontslaan of voor een periode van maximaal twee maanden te schorsen.

9. Voor de toepassing van artikel 8, derde lid, heeft het algemeen bestuur als bestuur te gelden. Het uitvoerend bestuur oefent zijn bevoegdheden als zodanig uit met inachtneming van de besluiten van het algemeen bestuur. Binnen het uitvoerend bestuur oefenen individuele bestuurders hun bevoegdheden uit met inachtneming van de besluiten van het uitvoerend bestuur.

10. Onverminderd het bepaalde in het negende lid hebben voor de toepassing van de wet leden van het algemeen bestuur en van het uitvoerend bestuur gelijkelijk als bestuurder te gelden, voor zover het tegendeel niet uit de wet blijkt.

Artikel 19

1. De statuten kunnen bepalen dat er een raad van commissarissen is of kan zijn. Zij omschrijven dan de taak van de raad van commissarissen.

2. Tot de taak van de raad van commissarissen behoort in elk geval het houden van toezicht op het bestuur.

3. De raad van commissarissen bestaat uit een of meer personen. Een rechtspersoon kan geen commissaris zijn bij een rechtspersoon waaraan een onderneming in de zin van de Handelsregisterverordening toebehoort.

4. Tenzij de statuten anders bepalen is de raad van commissarissen bevoegd iedere bestuurder te schorsen. De schorsing vervalt indien de betrokkene niet binnen twee maanden na de dag van schorsing is ontslagen.

5. De statuten kunnen aanvullende bepalingen omtrent de taak en de bevoegdheden van de raad van commissarissen en van zijn leden bevatten.

6. Het bestuur verschaft de raad van commissarissen en de individuele commissarissen tijdig de voor de uitoefening van hun taak noodzakelijke of met het oog daarop door de betrokkene verlangde gegevens.

7. Het bepaalde in de artikelen 9, 14 en 16 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van commissarissen. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad van commissarissen zich naar het belang van de rechtspersoon en, voor zover daarvan sprake is, de met deze verbonden onderneming. Tenzij de statuten anders bepalen, sluit dit niet uit dat een commissaris, met inachtneming van de tweede volzin, in het bijzonder opkomt voor de belangen van degene die hem heeft benoemd of voorgedragen en deze belangen relatief zwaar laat wegen.

8. Op de benoeming, de schorsing en het ontslag van commissarissen zijn onderscheidenlijk de artikelen 51, eerste lid, onder c, 80 en 236 van overeenkomstige toepassing. Bij de naamloze vennootschap is artikel 136 van overeenkomstige toepassing, behoudens het bepaalde in artikel 139.

Artikel 20

1. Een stem is nietig in de gevallen waarin een eenzijdige rechtshandeling nietig is; een stem kan niet worden vernietigd.

2. Een onbekwame die lid is van een vereniging, kan zijn stemrecht daarin zelf uitoefenen, voor zover de statuten zich daartegen niet verzetten. In andere gevallen komt de uitoefening van het stemrecht toe aan zijn wettelijke vertegenwoordiger.

3. Tenzij de statuten anders bepalen, is het in de vergadering van een orgaan van een rechtspersoon uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel.

4. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het oordeel van de voorzitter de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, indien de meerderheid der vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.

Artikel 21

1. Een besluit van een orgaan van de rechtspersoon dat in strijd is met de wet of de statuten is nietig, tenzij iets anders uit de wet voortvloeit.

2. Nietig is ook een besluit indien een door dit boek of de statuten

voorgeschreven quorum, meerderheid, voorstel, voordracht of machtiging ontbreekt. Nietig is voorts een besluit zolang een door dit boek of de statuten voorgeschreven goedkeuring van een ander orgaan ontbreekt.

3. Een besluit van een orgaan van de rechtspersoon is vernietigbaar op vordering van iemand die een redelijk belang heeft bij naleving van het voorschrift dat niet is nageleefd wegens:

- a. onverminderd het bepaalde in het tweede lid, strijd met bepalingen van de wet of de statuten, die de totstandkoming van besluiten regelen;
- b. strijd met de redelijkheid en billijkheid die door artikel 7 wordt geëist;
- c. strijd met een reglement;
- d. strijd met een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in het derde lid van de artikelen 127 en 227.

4. De bevoegdheid om vernietiging van een besluit te vorderen, vervalt zes maanden na het einde van de dag waarop, hetzij aan het besluit voldoende bekendheid is gegeven, hetzij de belanghebbende van het besluit kennis heeft genomen of daarvan is verwittigd.

Artikel 22

1. De onherroepelijke uitspraak die de nietigheid van een besluit van een rechtspersoon vaststelt of die zulk een besluit vernietigt, is voor een ieder, behoudens herroeping of verzet door derden, bindend, indien de rechtspersoon partij in het geding is geweest. Herroeping komt ieder lid of aandeelhouder toe.

2. Is het besluit een rechtshandeling van de rechtspersoon, die tot een wederpartij is gericht, of is het een vereiste voor de geldigheid van zulk een rechtshandeling, dan kan de nietigheid of vernietiging van het besluit niet aan die wederpartij worden tegengeworpen, indien deze het gebrek dat aan het besluit kleefde niet kende of behoefde te kennen. Niettemin kan de nietigheid of vernietiging van een besluit tot uitgifte van aandelen aan de beoogde aandeelhouder en een besluit tot benoeming van een bestuurder of een commissaris aan de benoemde worden tegengeworpen; de rechtspersoon vergoedt echter de schade van de wederpartij, indien deze het gebrek in het besluit niet kende of behoefde te kennen.

Artikel 23

Bij de vaststelling in hoeverre bij stemmingen is voldaan aan een quorum of meerderheidseis, wordt geen rekening gehouden met lidmaatschappen of aandelen waarvan de wet bepaalt of de statuten bepalen dat daarvoor ten aanzien van het aan de orde zijnde onderwerp geen stem kan worden uitgebracht.

Artikel 24

1. De rechter kan de rechtspersoon ontbinden indien:
  - a. zijn doel of werkzaamheden geheel of ten dele in strijd zijn met de goede zeden, de openbare orde, de wet of de statuten;
  - b. de oprichtingshandeling ernstige gebreken vertoont;

c. de statuten in strijd zijn met de wet;
d. in geval van ontstentenis van alle bestuurders, niet op de voet van de in artikel 12, eerste lid, bedoelde voorschriften tijdelijk in het bestuur is voorzien.

2. De rechter kan een vereniging, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij ook ontbinden bij het geheel ontbreken van leden.

3. De rechter kan een naamloze of besloten vennootschap voorts ontbinden indien:

a. niet ten minste zoveel aandelen dat ten aanzien van ieder onderwerp stemrecht kan worden uitgeoefend en één aandeel dat deelt in de winst, worden gehouden door een ander dan de vennootschap zelf;

b. het verzoek tot ontbinding is gedaan binnen een jaar na de oprichting en de vennootschap niet kan aantonen dat de in artikel 101, tweede lid, respectievelijk artikel 201, tweede lid, bedoelde verklaring juist was, dan wel de in artikel 101, derde lid, respectievelijk artikel 201, derde lid, bedoelde oprichtingsbalans bij waardering van de getoonde activa en passiva naar in het maatschappelijk verkeer aanvaardbare maatstaven de toen bestaande toestand juist weergaf.

4. Ontbinding kan worden verzocht door een belanghebbende of het openbaar ministerie. Van de indiening van het verzoek wordt door de indiener mededeling gedaan in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst. Indien de rechtspersoon is ingeschreven in het handelsregister wordt van de indiening tevens opgave gedaan ten kantore van het handelsregister, ter inschrijving.

5. De rechter gaat niet over tot ontbinding voordat hij de rechtspersoon in de gelegenheid heeft gesteld de gronden voor ontbinding weg te nemen. Voor wat betreft de in het derde lid, onder b, genoemde grond geldt dat de rechter de ontbinding niet uitspreekt alvorens hij de vennootschap in de gelegenheid heeft gesteld binnen een door hem te bepalen termijn haar eigen vermogen alsnog in overeenstemming te brengen met de daar bedoelde verklaring of balans.

6. De beschikking, waarbij de rechtspersoon ontbonden wordt verklaard, houdt in de benoeming van een curator en de aanwijzing van een rechter commissaris.

7. De vereffening van de ontbonden rechtspersoon geschiedt door de curator onder toezicht van de rechter commissaris, overeenkomstig de bepalingen van het Faillissementsbesluit 1931.

8. Van de beschikking, waarbij de rechtspersoon ontbonden wordt verklaard, wordt door de curator mededeling gedaan in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst. Indien de rechtspersoon is ingeschreven in het handelsregister wordt van de beschikking tevens opgave gedaan ten kantore van het handelsregister, ter inschrijving.

9. Is de ontbindingsgrond geheel of gedeeltelijk te wijten aan de grove schuld of de grove nalatigheid van een of meer oprichters, huidige of voormalige bestuurders of commissarissen, dan wel huidige of voormalige leden of aandeelhouders, dan zijn deze jegens de ontbonden rechtspersoon hoofdelijk aansprakelijk voor een bij de vereffening blijvend tekort. Artikel 14, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25

1. Een in het handelsregister ingeschreven rechtspersoon wordt op verzoek van de Kamer van Koophandel en Nijverheid door een beschikking van de rechter ontbonden, indien:

a. de rechtspersoon, ondanks aanmaning, gedurende twee jaren in gebreke is gebleven met de betaling van het voor zijn inschrijving in het handelsregister of voor de inschrijving van een aan hem toebehorende onderneming verschuldigde bedrag.

b. er gedurende ten minste zes maanden geen bestuurders van de rechtspersoon in het register staan ingeschreven, terwijl ook geen opgaaf tot inschrijving is gedaan, dan wel met betrekking tot alle ingeschreven en tot inschrijving opgegeven bestuurders zich een van de navolgende omstandigheden voordoet:

1°. de bestuurder is overleden;

2°. de bestuurder is gedurende zes maanden niet bereikbaar gebleken op het in het register of bij de opgaaf vermelde adres.

2. Van haar voornemen ontbinding te verzoeken doet de Kamer van Koophandel schriftelijk mededeling aan alle ingeschreven en tot inschrijving opgegeven bestuurders op het in het register of bij de opgaaf vermelde adres. Ook doet zij daarvan mededeling in het van Landwege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst en in een hier te lande verschijnend nieuwsblad. De kosten van de publicaties zijn voor rekening van de rechtspersoon.

3. Het ontbindingsverzoek kan uitsluitend worden ingediend binnen de periode gelegen tussen een maand en drie maanden na het verzenden van de in het tweede lid bedoelde mededeling en het verschijnen van de in het tweede lid bedoelde publicaties. Van de indiening van het verzoek wordt door de Kamer van Koophandel inschrijving gedaan in het register.

4. Verschijnt de rechtspersoon dan gaat de rechter niet tot ontbinding over alvorens hij de rechtspersoon in de gelegenheid heeft gesteld de gronden voor de ontbinding weg te nemen.

5. Het zesde tot en met het negende lid van artikel 24 vinden overeenkomstige toepassing. Indien de rechter de Kamer van Koophandel tot curator benoemt kan de Kamer van Koophandel de benoeming niet weigeren.

Artikel 26

De rechter voor wie een verzoek tot ontbinding van een rechtspersoon aanhangig is, kan op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie een voorziening treffen als bedoeld in artikel 276, derde lid, indien het belang van de rechtspersoon of een andere in artikel 7, eerste lid, bedoelde persoon, dan wel het belang van de crediteuren van de rechtspersoon, dit eist. De overige bepalingen van artikel 276 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27

1. De rechtspersoon wordt, onverminderd het elders in de wet bepaalde, ontbonden:

- a. door een daartoe strekkend besluit van de algemene vergadering of, indien de rechtspersoon een stichting is en de statuten dat toelaten, door een besluit van een daartoe in de statuten aangewezen orgaan of derde;
  - b. na faillietverklaring, door hetzij opheffing van het faillissement wegens gebrek aan baten, hetzij insolventie.
2. Een bepaling in de akte van oprichting of de statuten die een andere wijze van ontbinding aangeeft wordt, onverminderd het elders in de wet bepaalde, voor niet geschreven gehouden.
  3. Van de ontbinding wordt door de vereffenaars, in het geval van het eerste lid, onder b, door de curator, mededeling gedaan in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst. Indien de rechtspersoon is ingeschreven in het handelsregister wordt van de ontbinding tevens opgave gedaan ten kantore van het handelsregister, ter inschrijving.

Artikel 28

1. Na zijn ontbinding geldt als doel van de rechtspersoon de vereffening van zijn vermogen en alles wat daartoe dienstig kan zijn.
2. In alle van de rechtspersoon uitgaande stukken worden aan de naam van de rechtspersoon aan het slot toegevoegd de voluit geschreven woorden "in liquidatie" of de vertaling daarvan in de daarvoor in aanmerking komende taal.

Artikel 29

1. Indien noch bij de statuten noch door de algemene vergadering of, bij de stichting, door het bestuur vereffenaars zijn aangewezen, treedt het bestuur als zodanig op. De rechter is te allen tijde bevoegd om op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie een vereffenaar te ontslaan, een of meer andere vereffenaars aan te wijzen, deze van de nodige instructies te voorzien en een beslissing te nemen ten aanzien van de beloning van vereffenaars en de onderlinge verdeling van die beloning.
2. Zijn er twee of meer vereffenaars, dan kan ieder van hen alle werkzaamheden tot vereffening verrichten, tenzij anders is bepaald. Bij verschil van mening tussen de vereffenaars beslist de rechter op de voet van het eerste lid, tweede volzin. Voor het overige vinden de bepalingen omtrent de bevoegdheden, plichten en aansprakelijkheid van bestuurders ten aanzien van de vereffenaars zo veel mogelijk toepassing, onverminderd artikel 28, eerste lid.
3. Blijkt de vereffenaar dat de schulden de baten vermoedelijk zullen overtreffen dan doet hij aangifte tot faillietverklaring, tenzij alle bekende schuldeisers desgevraagd schriftelijk instemmen met voortzetting van de vereffening buiten faillissement.
4. Indien noch bij de statuten, noch bij besluit van de algemene vergadering of bij de aanwijzing van vereffenaars door de rechter anders is bepaald, heeft de raad van commissarissen ten aanzien van de vereffenaars dezelfde taak als hij voor de ontbinding ten aanzien van het bestuur had.

Artikel 30

1. De vereffenaar maakt de activa van de rechtspersoon te gelde, wikkelt de verhoudingen tot derden af en betaalt de schulden. Wat na de voldoening van de schuldeisers overblijft wordt aan hen die krachtens de statuten daartoe zijn gerechtigd uitgekeerd, of anders aan de leden of aandeelhouders. Bij de naamloze en besloten vennootschap zijn artikel 118, derde lid, en artikel 218 van overeenkomstige toepassing. Heeft geen ander recht op het overschot dan keert de vereffenaar dit uit aan het Land.

2. De vereffenaar is bevoegd om, indien de staat van de boedel daartoe aanleiding geeft, uitkeringen bij voorbaat te doen.

Artikel 31

1. Zodra het einde van de vereffening in zicht is, stelt de vereffenaar een rekening en verantwoording op van de vereffening waaruit blijkt in hoeverre elk van de schuldeisers is voldaan en, zo van een overschot sprake is, de omvang en samenstelling daarvan. Ter zake van het overschot stelt hij een plan van uitkering op dat de grondslagen van de uitkering bevat.

2. De vereffenaar legt de in het eerste lid genoemde stukken gedurende een periode van ten minste dertig dagen ter inzage ten kantore van de rechtspersoon en het handelsregister. In het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst, alsmede schriftelijk aan leden en houders van aandelen op naam alsmede aan alle bekende crediteuren, maakt hij bekend waar en tot wanneer deze stukken ter inzage liggen.

3. Uiterlijk op de dertigste dag nadat zowel de ter inzage legging als de bekendmaking daarvan in het blad, bedoeld in het tweede lid, heeft plaatsgevonden, kan iedere schuldeiser of gerechtigde tegen de in het eerste lid genoemde stukken door een verzoekschrift bij de rechter in verzet komen. De vereffenaar doet van gedaan verzet op dezelfde wijze mededeling als van de terinzagelegging. Is geen verzet gedaan of is het gedaan verzet ingetrokken dan gaat de vereffenaar tot verdere afwikkeling en uitkering van het overschot over.

4. De rechter kan na gedaan verzet zodanige instructies voor een voortgezette vereffening geven en zodanige wijzigingen in het plan van uitkering aanbrengen als hem juist voorkomt.

5. Zodra de beslissing op elk verzet onherroepelijk is geworden doet de vereffenaar daarvan mededeling op dezelfde wijze als van het gedaan verzet. Hij gaat vervolgens tot verdere afwikkeling en uitkering van het overschot over.

6. Het eerste tot en met het vijfde lid vindt geen toepassing indien de vereffenaar terstond bij zijn aantreden vaststelt dat geen aan hem bekende baten aanwezig zijn.

7. De vereffening eindigt en de rechtspersoon houdt op te bestaan op het tijdstip waarop de vereffenaar op de in het tweede lid voorziene wijze heeft medegedeeld dat geen aan hem bekende baten meer aanwezig zijn. De vereffenaar stelt een slotverantwoording op en legt deze ter inzage ten kantore van het handelsregister en, zo mogelijk ten kantore van de rechtspersoon.

Artikel 32

1. Op verzoek van iemand die daarbij een redelijk belang heeft, kan de rechter de vereffening heropenen of alsnog openen en een of meer vereffenaars benoemen.

2. Indien het verzoek is gedaan door een achteraf opkomende schuldeiser is de vereffenaar bevoegd van de rechthebbenden tot het overschot het door ieder te veel ontvangen geldbedrag terug te vorderen.

Artikel 33

1. Na afloop van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden rechtspersoon gedurende tien jaren berusten onder een bewaarder.

2. Indien noch bij de statuten noch door de algemene vergadering of, bij de stichting, door het bestuur een bewaarder is aangewezen, treedt de vereffenaar als zodanig op. Artikel 29, eerste lid, is voor het overige overeenkomstig van toepassing.

3. Tegen een beslissing van de rechter op de voet van artikel 29, eerste lid, staat geen rechtsmiddel open.

Artikel 34

1. Iedere bewaarder is gehouden zijn aanwijzing of benoeming als zodanig ter inschrijving op te geven aan het kantoor van de handelsregisters, waar de ontbonden rechtspersoon was ingeschreven.

2. De rechthebbenden tot het overschot en hun rechtverkrijgenden kunnen door de rechter worden gemachtigd tot inzage van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, indien zij aantonen als zodanig bij die inzage een redelijk belang te hebben.

3. Tegen een beslissing krachtens het tweede lid staat geen rechtsmiddel open.

Artikel 35

1. Rechterlijke uitspraken, inhoudende:

- a. doorhaling, aanvulling of wijziging van hetgeen in het handelsregister ten aanzien van een rechtspersoon is ingeschreven;
- b. wijziging of tijdelijke afwijking van de statuten van de rechtspersoon;
- c. ontslag, schorsing of aanstelling, al dan niet tijdelijk, van een bestuurder of commissaris;
- d. nietigverklaring of vernietiging van een besluit tot ontbinding of wijziging van de statuten;
- e. ontbinding van een rechtspersoon of een beschikking als bedoeld in artikel 2, derde lid;
- f. vernietiging van een uitspraak als bedoeld onder a tot en met e; worden door de griffier van de rechterlijke instantie waarvoor de zaak laatstelijk aanhangig was aan de beheerder van het handelsregister gezonden met het verzoek zorg te dragen voor deponering en inschrijving van het uit die uitspraak blijkende relevante feit, zulks onverminderd de

elders uit de wet voortvloeiende verplichting van anderen om van dat feit opgaaf ter inschrijving te doen.

2. In geval van faillissement of surseance van betaling van een rechtspersoon die is ingeschreven in het handelsregister, worden de aankondigingen welke krachtens het Faillissementsbesluit 1931 in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst worden opgenomen, door hem die met die openbaarmaking is belast, mede ter inschrijving in dat register opgegeven.

Artikel 36

1. Voor de toepassing van de bepalingen van dit boek wordt met een schriftelijke uiting gelijkgesteld een per exploot, telegram, telex, telefax, e-mail of ander tekst overbrengend communicatiemiddel gedane uiting. De statuten kunnen het gebruik van deze communicatiemiddelen beperken.

2. Uit alle geschriften, gedrukte stukken en schriftelijke uitingen van de rechtspersoon, met uitzondering van uitingen per telegram, telex, telefax, e-mail of ander tekstoverbrengend communicatiemiddel, moeten de volledige naam van de rechtspersoon, de plaats waar hij zijn statutaire zetel heeft en zijn plaats van vestiging duidelijk blijken. Is de rechtspersoon ingeschreven in het handelsregister dan wordt ook het inschrijfnummer vermeld.

Artikel 37

1. Voor de oprichting van een rechtspersoon, die bij notariële akte moet worden opgericht, zijn de oprichters aan het Land een vast recht verschuldigd. De hoogte van het vast recht wordt vastgesteld bij ministeriële beschikking met algemene werking.

2. Het vast recht wordt ten behoeve van het Land door de notaris voor wie de akte van oprichting wordt verleden geïnd. Indien een notaris nalaat het vast recht te innen, is hij niettemin afdrachtplichtig.

3. Het vast recht wordt op aangifte afgedragen binnen dertig dagen na de dag dat de akte van oprichting is verleden. De aangifte wordt gedaan door het aanbieden van een afschrift van de akte van oprichting.

4. De aangifte wordt gelijktijdig met de betaling gedaan bij de landsontvanger in het land waar de akte van oprichting is verleden.

5. De Landsverordening houdende regeling van de invordering van belastingen, bijdragen en vergoedingen door middel van dwangafschriften alsmede van de rechtspleging inzake van belastingen, bijdragen en vergoedingen (P.B. 1942, no. 246) is van overeenkomstige toepassing.

6. Het bepaalde in het eerste tot en met het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing bij wijziging van de statuten en bij omzetting van een naamloze of besloten vennootschap, met dien verstande dat het vast recht dan door de vennootschap verschuldigd is.

Artikel 50

1. De stichting en de stichting particulier fonds zijn als zodanig bij notariële akte opgerichte rechtspersonen die beogen met behulp van een daartoe bestemd vermogen een in de statuten vermeld doel te verwezenlijken.

2. Waar in de wet gesproken wordt van stichting geldt de bepaling eveneens voor de stichting particulier fonds, tenzij het tegendeel blijkt.

3. De stichting kent geen leden of aandeelhouders. Als leden van een stichting worden niet aangemerkt:

- a. personen aan wie bij of krachtens de statuten de bevoegdheid is gegeven om in de vervulling van ledige plaatsen in organen van de stichting te voorzien of om bestuurders of leden van andere organen van de stichting te schorsen en te ontslaan,
- b. deelnemers aan een pensioenfonds dat door de stichting wordt beheerd.

4. Het doel van een stichting die niet is een stichting particulier fonds, mag niet inhouden het doen van uitkeringen aan oprichters of aan hen die deel uitmaken van haar organen noch ook aan anderen, tenzij wat deze laatsten betreft de uitkeringen een ideële of sociale strekking hebben.

5. Uitkeringen die voortvloeien uit een recht op pensioen, worden niet aangemerkt als uitkeringen als bedoeld in het vierde lid.

6. Het doel van een stichting particulier fonds mag niet inhouden het uitoefenen van een bedrijf.

7. Als bedrijf bedoeld in het zesde lid wordt niet aangemerkt:

- a. het zich bezig houden met de belegging van haar kapitaal, ongeacht de aard van die beleggingen;
- b. het houden van een belang in een andere rechtspersoon;
- c. het deelnemen in een commanditaire vennootschap als commanditaire vennoot.

Artikel 50a

Is het doel van een stichting particulier fonds het doen van uitkeringen, dan houdt het bestuur zich op de hoogte van de namen en adressen van alle begunstigen en wat hun toekomst.

Artikel 51

1. De statuten moeten inhouden:

- a. de naam van de stichting, met het woord stichting respectievelijk stichting particulier fonds of een vertaling daarvan als deel van de naam; gaat het om een stichting particulier fonds dan mag ook de afkorting "S.P.F." of "SPF" worden gebruikt;
- b. het doel van de stichting;
- c. de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders;
- d. de plaats in Sint Maarten waar zij haar zetel heeft;
- e. de bestemming van het overschot na vereffening in geval van

ontbinding van de stichting of de wijze waarop de bestemming zal worden vastgesteld.

2. De statuten van de stichting kunnen door haar organen slechts worden gewijzigd, indien en voor zover de statuten daartoe de mogelijkheid openen, onverminderd het bepaalde in artikel 5.

3. De statuten kunnen bepalen dat personen die zich als aangeslotene of deelnemer of onder een soortgelijke benaming met de stichting hebben verbonden, bepaalde verplichtingen tegenover de stichting hebben of dat aan hen op in de statuten aangegeven wijze bepaalde verplichtingen kunnen worden opgelegd. Ter zake van de beëindiging van de verbinding is artikel 79 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 52

1. Wanneer een erflater iets heeft vermaakt aan een stichting die hij in een bij notariële akte gemaakte uiterste wilsbeschikking heeft opgericht, is de stichting erfgenaam of legataris, naar gelang het haar vermaakte aan een erfstelling of aan een legaat beantwoordt.

2. Heeft hij bij een in andere vorm gemaakte uiterste wil verklaard een stichting in het leven te roepen, dan wordt deze beschikking aangemerkt als een aan de gezamenlijke erfgenamen opgelegde last om die stichting op te richten.

3. Degene op wie een last om een stichting op te richten rust, kan daartoe op vordering van het openbaar ministerie worden veroordeeld door de rechter in eerste aanleg van het land of het openbaar lichaam waar de erflater ten tijde van zijn overlijden woonde of, indien de erflater zijn laatste woonplaats niet hier te lande had, door de rechter in eerste aanleg te Sint Maarten. De rechter kan bepalen, dat het vonnis dezelfde rechtskracht heeft als een in wettige vorm opgemaakte akte van hem die tot de rechtshandeling gehouden is of dat een door de rechter aan te wijzen vertegenwoordiger de handeling zal verrichten.

Artikel 53

1. Indien ongewijzigde handhaving van de statuten zou leiden tot gevolgen, die bij de oprichting redelijkerwijze niet kunnen zijn gewild, en de statuten de mogelijkheid van wijziging uitsluiten of daarin niet voorzien, of zij die tot wijziging de bevoegdheid hebben zulks nalaten, kan de rechter op verzoek van een oprichter, van het bestuur of van het openbaar ministerie de statuten wijzigen.

2. De rechter wijkt daarbij zo min mogelijk van de bestaande statuten af. Indien wijziging van het doel noodzakelijk is, wijst hij een doel aan dat aan het bestaande verwant is. Met inachtneming van het vorenstaande is de rechter bevoegd, zo nodig, de statuten op andere wijze te wijzigen dan is verzocht.

3. Met overeenkomstige toepassing van het eerste en tweede lid kan de rechter de statuten wijzigen om ontbinding van de stichting op een grond als vermeld in artikel 24 of artikel 57, eerste lid, onder a, te voorkomen.

4. In een geding, waarin ontbinding van een stichting op een grond als in het derde lid vermeld wordt verzocht, kan de rechter de in dit artikel bedoelde bevoegdheden ook ambtshalve uitoefenen.

Artikel 54

1. Bij ernstige twijfel of de wet of de statuten te goeder trouw worden nageleefd dan wel het bestuur naar behoren wordt gevoerd, is het openbaar ministerie bevoegd aan het bestuur inlichtingen te verzoeken. De inlichtingen worden desgevraagd op schrift gesteld.

2. Bij niet of niet behoorlijke voldoening aan het verzoek, alsmede wanneer er gegronde redenen zijn om aan een juist beleid te twijfelen, kan het openbaar ministerie een of meer deskundige personen belasten met het inwinnen van nadere inlichtingen over het beleid en de gang van zaken bij de stichting.

3. Het bestuur is verplicht de gevraagde inlichtingen te verschaffen en desgevraagd ook inzage in zijn boeken, bescheiden en andere gegevensdragers te geven aan het openbaar ministerie en de deskundigen.

Artikel 55

1. Op verzoek van het openbaar ministerie of een belanghebbende kan een bestuurder door de rechter worden ontslagen indien:

- a. hij iets doet of nalaat in strijd met de bepalingen van de wet of de statuten, dan wel zich schuldig maakt aan wanbeleid;
- b. hij niet of niet behoorlijk voldoet aan zijn verplichtingen uit artikel 54, derde lid.

2. De rechter kan, hangende het onderzoek, een voorziening als bedoeld in artikel 276, derde lid, treffen. De overige bepalingen van artikel 276 zijn, voor zover mogelijk, van toepassing.

3. De rechter kan bepalen dat een door hem ontslagen bestuurder gedurende vijf jaren nadat het ontslag onherroepelijk is geworden geen bestuurder van een stichting kan zijn.

Artikel 56

1. Telkens wanneer het door de statuten voorgeschreven bestuur geheel of gedeeltelijk ontbreekt en daarin niet overeenkomstig de statuten wordt voorzien, kan de rechter op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie in de vervulling van de ledige plaats voorzien. De rechter neemt daarbij zoveel mogelijk de statuten in acht.

2. De rechter kan desverzocht of ambtshalve in de ledige plaats voorzien tegelijk met de toewijzing van een verzoek als bedoeld in artikel 55, eerste lid.

Artikel 57

1. De rechter ontbindt de stichting op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie, indien:

- a. het vermogen van de stichting ten enenmale onvoldoende is voor

de verwezenlijking van haar doel en in hoge mate onwaarschijnlijk is dat een voldoende vermogen door bijdragen of op andere wijze binnen afzienbare tijd zal worden verkregen;

b. het doel der stichting is bereikt of niet meer kan worden bereikt en wijziging van het doel niet in aanmerking komt.

2. De rechter kan desverzocht of ambtshalve de stichting ontbinden tegelijk met de afwijzing van een verzoek als bedoeld in artikel 53 of 56.

3. Artikel 24, vierde tot en met achtste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 58

Voor een stichting, waaraan een onderneming in de zin van de Handelsregisterverordening toebehoort, zijn de artikelen 119 tot en met 126 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

a. in artikel 120, eerste lid, in plaats van "de algemene vergadering" wordt gelezen: het bestuur;

b. artikel 120, zesde lid, niet van toepassing is;

c. in artikel 121, tweede lid, in plaats van "de algemene vergadering" wordt gelezen: het in de statuten aangewezen orgaan;

d. in artikel 121, zevende lid, in plaats van "de algemene vergadering" en "zij" telkens wordt gelezen: het bestuur;

e. in artikel 124, eerste lid, de zinsnede vanaf "en bovendien" niet van toepassing is.

Titel 3 De vereniging

Artikel 70

1. De vereniging is een rechtspersoon met leden die is gericht op een bepaald doel, anders dan een dat is omschreven in artikel 90, eerste of tweede lid.

2. Een vereniging wordt bij meerzijdige rechtshandeling opgericht.

3. Een vereniging mag geen winst onder haar leden verdelen.

Artikel 71

1. Wordt een vereniging opgericht bij een notariële akte dan moeten, onverminderd het bepaalde in artikel 4, de volgende bepalingen in acht worden genomen.

2. De statuten moeten inhouden:

a. de naam van de vereniging en de plaats in Sint Maarten waar zij haar zetel heeft;

b. het doel van de vereniging;

c. de verplichtingen die de leden tegenover de vereniging hebben, of de wijze waarop zodanige verplichtingen kunnen worden opgelegd;

d. de wijze van bijeenroeping van de algemene vergadering;

e. de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders;

f. de bestemming van het overschot na vereffening in geval van ontbinding van de vereniging of de wijze waarop de bestemming zal worden vastgesteld.

Artikel 72

De algemene vergadering van een vereniging, die niet overeenkomstig artikel 71, eerste lid, is opgericht, kan besluiten de statuten te doen opnemen in een notariële akte. Alsdan is artikel 71 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 73

1. Een vereniging waarvan de statuten niet zijn opgenomen in een notariële akte, kan geen registergoederen verkrijgen en kan geen erfgenaam zijn.

2. De bestuurders van een zodanige vereniging zijn hoofdelijk naast de vereniging verbonden voor schulden uit een rechtshandeling die tijdens hun bestuur ontstaan of opeisbaar worden. Na hun aftreden zijn zij voorts hoofdelijk verbonden voor schulden, voortvloeiend uit een tijdens hun bestuur verrichte rechtshandeling. Aansprakelijkheid ingevolge een der voorgaande volzinnen rust niet op degene die niet tevoren over de rechtshandeling is geraadpleegd en die heeft geweigerd haar, toen zij hem bekend werd, als bestuurder voor zijn verantwoording te nemen. Ontbreken personen die ingevolge de eerste of tweede volzin naast de vereniging zijn verbonden, dan zijn degenen die handelden, hoofdelijk verbonden.

3. De bestuurders van een zodanige vereniging kunnen haar doen inschrijven in het handelsregister. Daarbij leggen zij een afschrift van de statuten ten kantore van dat register neer. Is een afschrift bij het register neergelegd dan zijn in geval van statutenwijziging de bestuurders verplicht aldaar tevens een afschrift van de wijziging en van de gewijzigde statuten neer te leggen.

4. Heeft de inschrijving bedoeld in het derde lid plaatsgevonden, dan is degene die uit hoofde van het tweede lid wordt verbonden slechts aansprakelijk, voor zover de wederpartij aannemelijk maakt dat de vereniging niet aan de verbintenis zal voldoen.

Artikel 74

1. Een vereniging kan naast gewone leden ook een of meer andere soorten van leden hebben.

2. Gewone leden hebben de rechten en verplichtingen die in dit boek aan leden zijn toegekend. Leden, niet zijnde gewone leden, hebben deze rechten en verplichtingen voor zover de statuten niet anders bepalen.

Artikel 75

Tenzij de statuten anders bepalen, beslist het bestuur over de toelating van een lid en kan bij niet-toelating de algemene vergadering alsnog tot toelating besluiten.

Artikel 76

1. Het lidmaatschap van de vereniging is persoonlijk, tenzij de statuten anders bepalen.
2. Tenzij de statuten van de vereniging anders bepalen, gaat het lidmaatschap van een rechtspersoon die door fusie of splitsing ophoudt te bestaan, over op de verkrijgende rechtspersoon, onderscheidenlijk overeenkomstig de aan de akte van splitsing gehechte beschrijving op een van de verkrijgende rechtspersonen.

Artikel 77

Verbintenissen kunnen slechts bij of krachtens de statuten aan het lidmaatschap worden verbonden.

Artikel 78

1. Het lidmaatschap eindigt:
  - a. door de dood van het lid, tenzij de statuten overgang krachtens erfrecht toelaten;
  - b. door opzegging door het lid;
  - c. door opzegging door de vereniging;
  - d. door ontzetting.
2. Is het lidmaatschap verbonden aan de kwaliteit van eigenaar van of gerechtigde tot een registergoed, dan kunnen de statuten bepalen dat bij opzegging door het lid de aan het lidmaatschap verbonden verplichtingen geheel of gedeeltelijk op de betrokkene blijven rusten zolang hij eigenaar of gerechtigde is.
3. De vereniging kan het lidmaatschap opzeggen in de gevallen in de statuten genoemd, voorts wanneer een lid heeft opgehouden aan de vereisten door de statuten voor het lidmaatschap gesteld, te voldoen, alsook wanneer redelijkerwijs van de vereniging niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren. Tenzij de statuten dit aan een ander orgaan opdragen, geschiedt de opzegging door het bestuur.
4. Ontzetting kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten der vereniging handelt, of de vereniging op onredelijke wijze benadeelt.
5. Tenzij de statuten dit aan een ander orgaan opdragen, geschiedt de ontzetting door het bestuur. Het lid wordt ten spoedigste schriftelijk van het besluit, met opgave van redenen, in kennis gesteld. Hem staat, behalve wanneer krachtens de statuten het besluit door de algemene vergadering is genomen, binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit, beroep op de algemene vergadering of een daartoe bij de statuten aangewezen orgaan of derde open. De statuten kunnen een andere regeling van het beroep bevatten, doch de termijn kan niet korter dan op één maand worden gesteld. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst.
6. Wanneer het lidmaatschap in de loop van een boekjaar eindigt, blijft, tenzij de statuten anders bepalen, desniettemin de jaarlijkse bijdrage voor het geheel verschuldigd.

Artikel 79

1. Tenzij de statuten anders bepalen, kan opzegging van het lidmaatschap slechts geschieden tegen het einde van een boekjaar en met inachtneming van een opzeggingstermijn van vier weken. In ieder geval kan het lidmaatschap worden beëindigd door opzegging tegen het eind van het boekjaar, volgend op dat waarin wordt opgezegd, of onmiddellijk, indien redelijkerwijs niet geveerd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.

2. Een opzegging in strijd met het in het eerste lid bepaalde, doet het lidmaatschap eindigen op het vroegst toegelaten tijdstip volgende op de datum waartegen was opgezegd.

3. Een lid kan voorts zijn lidmaatschap met onmiddellijke ingang opzeggen binnen een maand nadat een besluit of statutenwijziging waarbij zijn rechten zijn beperkt of zijn verplichtingen zijn verzwaaard, hem is bekend geworden of medegedeeld. Het besluit of de gewijzigde statutaire bepaling is alsdan niet op hem van toepassing. Deze bevoegdheid tot opzegging kan de leden bij de statuten worden ontzegd voor het geval van wijziging van daar nauwkeurig omschreven rechten en verplichtingen.

4. Een lid kan zijn lidmaatschap ook met onmiddellijke ingang opzeggen binnen een maand nadat hem een besluit is meegedeeld tot omzetting van de vereniging in een andere rechtsvorm, tot fusie of tot splitsing.

Artikel 80

1. Het bestuur wordt uit de leden benoemd. De statuten kunnen echter bepalen dat bestuurders ook buiten de leden kunnen worden benoemd.

2. De benoeming geschiedt door de algemene vergadering. De statuten kunnen de wijze van benoeming echter ook anders regelen, mits elk lid middellijk of onmiddellijk aan de stemming over de benoeming der bestuurders kan deelnemen.

3. De statuten kunnen bepalen, dat een of meer der bestuurders, mits minder dan de helft, door andere personen dan de leden worden benoemd.

4. Is in de statuten bepaald dat een bestuurder in een vergadering uit een bindende voordracht moet worden benoemd, dan kan aan die voordracht het bindend karakter worden ontnomen door een met ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van die vergadering. In de statuten kan worden bepaald dat op deze vergadering ten minste een bepaald aantal stemmen moet kunnen worden uitgebracht; dit aantal mag niet hoger worden gesteld dan twee derden van het aantal stemmen dat door de stemgerechtigden gezamenlijk kan worden uitgebracht.

5. Indien ingevolge de statuten een bestuurder door leden of afdelingen buiten een vergadering wordt benoemd, dan moet aan de leden gelegenheid worden geboden kandidaten te stellen. De statuten kunnen bepalen dat dit recht slechts aan een aantal leden gezamenlijk toekomt, mits hun aantal niet hoger wordt gesteld dan een vijfde van het aantal leden dat aan de verkiezing kan deelnemen. De statuten kunnen voorts

bepalen dat aldus gestelde kandidaten slechts zijn benoemd, indien zij ten minste een bepaald aantal stemmen op zich hebben verenigd, mits dit aantal niet groter is dan twee derden van het aantal der uitgebrachte stemmen.

6. Een bestuurder kan, ook al is hij voor een bepaalde tijd benoemd, te allen tijde door het orgaan dat hem heeft benoemd, worden ontslagen of geschorst. Voor de toepassing van deze bepaling worden de bestuurders die bij de oprichting zijn aangewezen geacht te zijn benoemd door de algemene vergadering, tenzij uit de statuten anders voortvloeit.

7. Tenzij de statuten anders bepalen, wijst het bestuur uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan.

8. Indien artikel 18 toepassing heeft gevonden geldt het in dit artikel bepaalde voor de benoeming van het algemeen bestuur.

Artikel 81

1. Behoudens het in artikel 82 bepaalde, hebben alle leden die niet geschorst zijn, toegang tot de algemene vergadering en hebben zij daar ieder één stem. Een geschorst lid heeft toegang tot de vergadering waarin het besluit tot schorsing wordt behandeld, en is bevoegd daarover het woord te voeren. De statuten kunnen aan bepaalde leden meer dan één stem toekennen.

2. Tenzij de statuten anders bepalen, treden de voorzitter en de secretaris van het bestuur of hun vervangers, als zodanig ook op bij de algemene vergadering.

3. De statuten kunnen bepalen dat personen die deel uitmaken van andere organen der vereniging en die geen lid zijn, in de algemene vergadering stemrecht kunnen uitoefenen. Het aantal door hen gezamenlijk uitgebrachte stemmen zal echter niet meer mogen zijn dan de helft van het aantal door de leden uitgebrachte stemmen.

4. Tenzij de statuten anders bepalen, kan iemand die krachtens het eerste lid of derde lid stemgerechtigd is, aan een andere stemgerechtigde schriftelijk volmacht verlenen tot het uitbrengen van zijn stem.

Artikel 82

1. De statuten kunnen bepalen dat de algemene vergadering zal bestaan uit afgevaardigden die door en uit de leden worden gekozen. De wijze van verkiezing en het aantal van de afgevaardigden worden door de statuten geregeld; elk lid moet middellijk of onmiddellijk aan de verkiezing kunnen deelnemen. Artikel 80, vierde en vijfde lid, zijn bij de verkiezing van overeenkomstige toepassing. Artikel 81, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op personen die deel uitmaken van andere organen der vereniging en die geen afgevaardigde zijn.

2. De statuten kunnen bepalen dat bepaalde besluiten van de algemene vergadering aan een referendum zullen worden onderworpen. De statuten regelen de gevallen waarin, de tijd waarbinnen, en de wijze waarop het referendum zal worden gehouden. Hangende de uitslag van het referendum wordt de uitvoering van het besluit geschorst.

Artikel 83

1. Aan de algemene vergadering komen in de vereniging alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan een ander orgaan zijn toegekend.
2. Een eenstemmig besluit van alle leden of afgevaardigden, ook al zijn deze niet in een vergadering bijeen, heeft, mits met voorkennis van het bestuur genomen, dezelfde kracht als een besluit van de algemene vergadering.

Artikel 84

1. Het bestuur roept de algemene vergadering bijeen, zo dikwijls het dit wenselijk oordeelt, of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten verplicht is. De statuten kunnen deze bevoegdheid ook aan anderen dan het bestuur verlenen.
2. Op schriftelijk verzoek van ten minste een zodanig aantal leden of afgevaardigden als bevoegd is tot het uitbrengen van een tiende gedeelte der stemmen in de algemene vergadering of van een zoveel geringer aantal als bij de statuten is bepaald, is het bestuur verplicht tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken na indiening van het verzoek.
3. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen, tenzij in de statuten de wijze van bijeenroeping der algemene vergadering voor dit geval anders is geregeld, de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de algemene vergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één ter plaatse waar de vereniging gevestigd is, veelgelezen dagblad. De verzoekers kunnen alsdan anderen dan bestuurders belasten met de leiding der vergadering en het opstellen der notulen.
4. Tenzij de statuten anders bepalen wordt de vergadering gehouden in het land of het openbaar lichaam van de statutaire zetel.

Artikel 85

De artikelen 80 tot en met 84 zijn van overeenkomstige toepassing op de afdelingen van een vereniging die geen rechtspersonen zijn en die een algemene vergadering en een bestuur hebben. Wat in die artikelen omtrent de statuten is bepaald, kan in een afdelingsreglement worden neergelegd.

Artikel 86

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 5 kan in de statuten van de vereniging geen wijziging worden aangebracht dan door een besluit van een algemene vergadering, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld. De termijn voor oproeping tot een zodanige vergadering bedraagt ten minste zeven dagen, de dag van de oproeping en de dag van vergadering niet meegerekend.
2. Zij die de oproeping tot de algemene vergadering ter behandeling

van een voorstel tot statutenwijziging hebben gedaan, moeten ten minste vijf dagen vóór de vergadering een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op een daartoe geschikte plaats voor de leden ter inzage leggen tot na afloop van de dag waarop de vergadering wordt gehouden. Aan de afdelingen waaruit de vereniging bestaat en aan afgevaardigden moet het voorstel ten minste veertien dagen vóór de vergadering ter kennis zijn gebracht; de eerste volzin is dan niet van toepassing.

3. Het bepaalde in de eerste twee leden is niet van toepassing, indien in de algemene vergadering alle leden of afgevaardigden aanwezig of vertegenwoordigd zijn en het besluit tot statutenwijziging met algemene stemmen wordt genomen.

4. Het in dit artikel en in artikel 87, eerste en tweede lid, bepaalde is van overeenkomstige toepassing op een besluit tot ontbinding.

Artikel 87

1. Tenzij de statuten anders bepalen, heeft een besluit tot statutenwijziging ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen.

2. Voor zover de bevoegdheid tot wijziging bij de statuten mocht zijn uitgesloten, is wijziging niettemin mogelijk met algemene stemmen in een vergadering, waarin alle leden of afgevaardigden aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

3. Een bepaling in de statuten, welke de bevoegdheid tot wijziging van een of meer andere bepalingen beperkt, kan slechts worden gewijzigd met inachtneming van gelijke beperking.

4. Een bepaling in de statuten, welke de bevoegdheid tot wijziging van een of meer andere bepalingen uitsluit, kan slechts worden gewijzigd met algemene stemmen in een vergadering, waarin alle leden of afgevaardigden aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

Artikel 88

De vereniging kan, voor zover uit de statuten niet het tegendeel voortvloeit, ten behoeve van de leden rechten bedingen en, voor zover dit in de statuten uitdrukkelijk is bepaald, te hunnen laste verplichtingen aangaan. Zij kan nakoming van bedongen rechten jegens en schadevergoeding aan een lid vorderen, tenzij dit lid zich daartegen verzet.

Artikel 89

1. Het bestuur brengt op een algemene vergadering binnen acht maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering, een jaarverslag uit over de gang van zaken in de vereniging en over het gevoerde beleid. Het legt een jaarrekening, ten minste bestaande uit een balans, een staat van baten en lasten en een toelichting op deze stukken, ter goedkeuring aan de vergadering voor. De jaarrekening wordt ondertekend door de bestuurders en, zo die er zijn, de commissarissen; ontbreekt de ondertekening van een of meer van hen, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding

gemaakt. Na verloop van de termijn kan ieder lid van de gezamenlijke bestuurders in rechte vorderen dat zij deze verplichtingen nakomen.

2. Ontbreekt een raad van commissarissen en wordt omtrent de getrouwheid van de stukken aan de algemene vergadering niet overgelegd een verklaring afkomstig van een deskundige als bedoeld in artikel 121, eerste lid, dan benoemt de algemene vergadering jaarlijks een commissie van ten minste twee leden die geen deel van het bestuur mogen uitmaken. De commissie onderzoekt de stukken bedoeld in de tweede volzin van het eerste lid en brengt aan de algemene vergadering verslag van haar bevindingen uit. Het bestuur is verplicht de commissie ten behoeve van haar onderzoek alle door haar gevraagde inlichtingen te verschaffen, haar desgewenst de kas en de waarden te tonen en de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vereniging voor raadpleging beschikbaar te stellen.

3. Bij een vereniging, waaraan een onderneming in de zin van de Handelsregisterverordening toebehoort, zijn de artikelen 119 tot en met 126 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in artikel 119, eerste lid, en in de tweede volzin van artikel 119, derde lid, in plaats van "de artikelen 116 en 117" wordt gelezen: artikel 89, eerste en tweede lid.

Titel 4 De coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij

Artikel 90

1. De coöperatie is een bij notariële akte als coöperatie opgerichte rechtspersoon met leden. Zij moet zich blijkens de statuten ten doel stellen in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten, anders dan van verzekering, met hen gesloten in het bedrijf dat zij te dien einde te hunnen behoeve uitoefent of doet uitoefenen.

2. De onderlinge waarborgmaatschappij is een bij notariële akte als onderlinge waarborgmaatschappij opgerichte rechtspersoon met leden. Zij moet zich blijkens de statuten ten doel stellen met haar leden verzekeringsovereenkomsten te sluiten of leden en mogelijk anderen in het kader van een wettelijke regeling verzekerd te houden, een en ander in het verzekeringsbedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent.

3. De statuten van een coöperatie kunnen haar veroorloven overeenkomsten als die welke zij met haar leden sluit, ook met anderen aan te gaan. Hetzelfde geldt voor de statuten van een onderlinge waarborgmaatschappij die geen bepaling als bedoeld in artikel 92 kennen.

4. Indien een coöperatie of een onderlinge waarborgmaatschappij de in het derde lid bedoelde bevoegdheid uitoefent, mag zij dat niet in een zodanige mate doen, dat de overeenkomsten met de leden slechts van ondergeschikte betekenis zijn.

5. De naam van een coöperatie moet het woord "coöperatief" bevatten of een afleiding daarvan, die van een onderlinge waarborgmaatschappij het woord "onderling" of "wederkerig" of een afleiding daarvan. Is de akte van oprichting in een andere taal dan de

Nederlandse gesteld dan kan het equivalent van deze woorden in die andere taal worden gebruikt.

Artikel 91

De bepalingen van titel 3 zijn, met uitzondering van artikel 70, derde lid, op de coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij van toepassing, voor zover daarvan in deze titel niet wordt afgeweken.

Artikel 92

1. De statuten kunnen bepalen dat zij die bij de ontbinding leden waren, of minder dan een jaar te voren hebben opgehouden leden te zijn, tegenover de rechtspersoon naar de daarbij aangegeven maatstaf voor een tekort aansprakelijk zijn; wordt een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij ontbonden door haar insolventie nadat zij in staat van faillissement is verklaard, dan wordt de termijn van een jaar niet van de dag der ontbinding, maar van de dag der faillietverklaring gerekend. De statuten kunnen een langere termijn dan een jaar vaststellen.

2. Bevatten de statuten niet een maatstaf voor ieders aansprakelijkheid, dan zijn allen voor gelijke delen aansprakelijk.

3. Kan op een of meer van de leden of oud-leden het bedrag van zijn aandeel in het tekort niet worden verhaald, dan zijn voor het ontbrekende de overige leden en oud-leden, ieder naar evenredigheid van zijn aandeel, aansprakelijk. Deze aansprakelijkheid bestaat ook, indien de vereffenaars afzien van verhaal op een of meer leden of oud-leden, op grond dat door de uitoefening van het verhaalsrecht een bate voor de boedel niet zou worden verkregen. Indien de vereffening geschiedt onder toezicht van personen, door de wet met dat toezicht belast, kunnen de vereffenaars van dat verhaal slechts afzien met machtiging van deze personen.

4. De aansprakelijke leden en oud-leden zijn gehouden tot onmiddellijke betaling van hun aandeel in een geraamd tekort, vermeerderd met 50 ten honderd, of zoveel minder als de vereffenaars voldoende achten, tot voorlopige dekking van een nadere omslag voor de kosten van invordering en van het aandeel van hen, die in gebreke mochten blijven aan hun verplichting te voldoen.

5. Een lid of oud-lid is niet bevoegd tot verrekening van zijn schuld uit hoofde van dit artikel.

Artikel 93

1. Indien de statuten een regeling bevatten als bedoeld in artikel 92, eerste lid, kunnen zij de verplichting van de leden of oud-leden om in een tekort bij te dragen, tot een maximum beperken.

2. Bevatten de statuten geen regeling als bedoeld in artikel 92, eerste lid, dan zijn de leden of oud-leden niet gehouden om in een tekort bij te dragen.

Artikel 94

1. Jaarlijks binnen acht maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, maakt het bestuur een jaarrekening op, ten minste bestaande uit een balans, een winst en verliesrekening en een toelichting op deze stukken.

2. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders ondertekend. Zij wordt mede ondertekend door de commissarissen die in functie zijn. Ontbreekt een handtekening dan wordt de reden daarvoor medegedeeld.

3. De opgemaakte jaarrekening wordt aan de algemene vergadering ter goedkeuring voorgelegd. De statuten kunnen bepalen dat de algemene vergadering de bevoegdheid heeft alle of bepaalde posten te wijzigen dan wel het bestuur op te dragen de jaarrekening te wijzigen volgens door de algemene vergadering of een commissie uit die vergadering te geven aanwijzingen.

4. De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat alsmede, voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij.

5. Artikel 15, derde lid, vindt overeenkomstige toepassing op de opgemaakte en goedgekeurde jaarrekening en de daarbij behorende stukken.

6. Het eerste tot en met het vijfde lid gelden niet voor de coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij die in haar statuten de artikelen 120 tot en met 122, al dan niet tezamen met de artikelen 123 en 124, van overeenkomstige toepassing heeft verklaard. In dat geval zijn ook de artikelen 125 en 126 van overeenkomstige toepassing.

7. De artikelen 119 tot en met 126 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat daarbij in artikel 119, eerste lid, en in de tweede volzin van artikel 119, derde lid, in plaats van "de artikelen 116 en 117" wordt gelezen: artikel 94, eerste tot en met vijfde lid.

Artikel 95

1. Coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen zijn niet bevoegd door een besluit wijzigingen in de met haar leden in de uitoefening van haar bedrijf aangegane overeenkomsten aan te brengen, tenzij zij zich deze bevoegdheid in de overeenkomst op duidelijke wijze hebben voorbehouden. Een verwijzing naar statuten, reglementen, algemene voorwaarden of dergelijke, is daartoe niet voldoende.

2. Op een wijziging als in het eerste lid bedoeld kan de rechtspersoon zich tegenover een lid slechts beroepen indien de wijziging schriftelijk aan het lid was medegedeeld.

Artikel 96

Voor de coöperatie geldt voorts dat, met behoud der vrijheid van uittreding uit de coöperatie, daaraan bij de statuten voorwaarden, in overeenstemming met haar doel en strekking, kunnen worden verbonden. Een voorwaarde welke verder gaat dan geoorloofd is, wordt in zoverre voor niet geschreven gehouden.

Artikel 97

Voor een coöperatie, die in haar statuten een regeling heeft opgenomen als bedoeld in artikel 92, gelden bovendien de volgende bepalingen:

a. Het lidmaatschap wordt schriftelijk aangevraagd. Aan de aanvrager wordt eveneens schriftelijk bericht, dat hij als lid is toegelaten of geweigerd. Wanneer hij is toegelaten, wordt hem tevens medegedeeld onder welk nummer hij als lid in de administratie der coöperatie is ingeschreven. Niettemin behoeft, ten bewijze van de verkrijging van het lidmaatschap, van een schriftelijke aanvraag en een schriftelijk bericht als hiervoor bedoeld, niet te blijken.

b. De geschriften, waarbij het lidmaatschap wordt aangevraagd, worden gedurende ten minste tien jaren door het bestuur bewaard. Echter behoeven de hier bedoelde geschriften niet te worden bewaard voor zover het betreft diegenen, van wie het lidmaatschap kan blijken uit een door hen ondertekende, gedagtekende verklaring in de administratie van de coöperatie.

c. De opzegging van het lidmaatschap kan slechts geschieden, hetzij bij een afzonderlijk geschrift, hetzij door een door het lid ondertekende, gedagtekende verklaring in de administratie van de coöperatie. Het lid dat de opzegging doet, ontvangt daarvan een schriftelijke erkenning van het bestuur. Wordt de schriftelijke erkenning niet binnen veertien dagen gegeven, dan is het lid bevoegd de opzegging op kosten van de coöperatie bij deurwaardersexploot te herhalen.

d. Een door het bestuur gewaarmerkt afschrift van de ledenlijst wordt ten kantore van het handelsregister neergelegd bij de inschrijving van de coöperatie. Binnen een maand na het einde van ieder boekjaar wordt door het bestuur een schriftelijke opgave van de wijzigingen die de ledenlijst in de loop van het boekjaar heeft ondergaan, aan de ten kantore van het handelsregister neergelegde lijst toegevoegd of wordt, indien de Kamer van Koophandel dit nodig oordeelt, een nieuwe lijst neergelegd.

Artikel 98

Voor een onderlinge waarborgmaatschappij gelden voorts de volgende bepalingen:

a. Zij die als verzekeringnemer bij een onderlinge waarborgmaatschappij een overeenkomst van verzekering lopende hebben, zijn van rechtswege lid van de waarborgmaatschappij. Bij de onderlinge waarborgmaatschappij die krachtens haar statuten ook verzekeringnemers die geen lid zijn mag verzekeren, kan van deze bepaling worden afgeweken.

b. Tenzij de statuten anders bepalen, duurt het lidmaatschap dat uit een verzekeringsovereenkomst ontstaat, voort totdat alle door het lid met de waarborgmaatschappij gesloten verzekeringsovereenkomsten zijn geëindigd. Bij overdracht of overgang van de rechten en verplichtingen uit zodanige overeenkomst gaat het lidmaatschap, voor zover uit die overeenkomst voortvloeiende, op de nieuwe verkrijger of de nieuwe verkrijgers over, een en ander behoudens afwijkende bepalingen in de statuten.

Artikel 99

1. Het is aan een persoon die geen coöperatie of een onderlinge waarborgmaatschappij is, verboden zaken te doen met gebruik van de aanduiding "coöperatief", "onderling" of "wederkerig" of een afleiding daarvan.

2. Ingeval van overtreding van dit verbod kan iedere coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij vorderen, dat de overtreder zich op straffe van een door de rechter te bepalen dwangsom onthoudt het gewraakte woord bij het doen van zaken te gebruiken.

Titel 5 De naamloze vennootschap

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 100

1. De naamloze vennootschap is een rechtspersoon met een of meer op naam of aan toonder gestelde aandelen.

2. De vennootschap wordt door een of meer personen opgericht bij notariële akte. Bij de oprichting worden ten minste zoveel aandelen bij een oprichter of een derde geplaatst dat ten aanzien van ieder onderwerp stemrecht kan worden uitgeoefend en ten minste één aandeel dat deelt in de winst.

3. Rechten die stemrecht noch aanspraak op een uitkering als bedoeld in artikel 118 omvatten, worden niet als aandeel aangemerkt.

Artikel 101

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 4, tweede lid, bevat de akte van oprichting in elk geval:

a. de aantallen en soorten van de bij de oprichting geplaatste aandelen, alsmede de namen en woonplaatsen van degenen die deze aandelen hebben genomen;

b. het bedrag of de waarde van iedere storting en de modaliteiten van de stortingsplicht en de voldoening daaraan.

2. Aan de akte van oprichting wordt gehecht een verklaring van alle oprichters dat het eigen vermogen van de vennootschap bij de oprichting niet negatief is.

3. Wordt anders dan in geld gestort dan wordt bovendien aan de akte gehecht een door alle oprichters getekende oprichtingsbalans dat een eigen vermogen toont dat niet negatief is. De oprichtingsbalans heeft

betrekking op een tijdstip dat ten hoogste drie maanden vóór de dag van de akte ligt.

4. Heeft de vennootschap bij de oprichting een nominaal kapitaal, dan wordt bij de toepassing van het tweede en derde lid, het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.

5. De akte wordt in persoon of bij schriftelijke volmacht getekend door iedere oprichter en door ieder die blijkens de akte een of meer aandelen neemt.

Artikel 102

1. De statuten vermelden de naam, de plaats in Sint Maarten waar de vennootschap haar zetel heeft en het doel van de vennootschap. De naam vangt aan of eindigt met de woorden naamloze vennootschap, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot "N.V." of "NV". De naam mag niet in andere dan Latijnse schrifttekens gesteld zijn.

2. De statuten kunnen bepalen dat er verschillende soorten aandelen zijn. Zij kunnen aan een of meer soorten een nominale waarde toekennen. De nominale waarde kan in een of meer vreemde muntsoorten worden uitgedrukt, met dien verstande echter dat per soort aandeel steeds dezelfde muntsoort wordt gebruikt.

3. Als nominaal kapitaal heeft te gelden de som van de nominale waarden van de uitgegeven aandelen. Door statutenwijziging kan de nominale waarde worden opgeheven of gewijzigd. Vermeerdering van de nominale waarde is niet mogelijk indien het nominaal kapitaal groter is dan het eigen vermogen van de vennootschap of daardoor groter wordt.

4. Kennen de statuten verschillende soorten aandelen of aandelen met een verschillende nominale waarde, dan bevatten zij bepalingen met betrekking tot de aan die aandelen en andere aandelen verbonden stem- en uitkeringsrechten.

5. In afwijking van artikel 3, tweede lid, kunnen de statuten bepalen dat houders van alle aandelen op naam, of van alle aandelen op naam van een bepaalde soort, persoonlijk aansprakelijk zijn, al dan niet hoofdelijk, voor bepaalde of alle schulden van de vennootschap. In dat geval komt het in artikel 109, vierde lid, bedoelde inzagerecht toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Een besluit tot wijziging van de statuten, waardoor een zodanige persoonlijke aansprakelijkheid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden.

6. Een derde te wiens behoeve een bepaling als bedoeld in het vijfde lid in de statuten is opgenomen kan de betrokken aandeelhouder rechtstreeks daaruit aanspreken, tenzij dit in die bepaling is uitgesloten. De vennootschap kan steeds nakoming jegens de derde vorderen, tenzij deze zich daartegen verzet.

7. Wordt door statutenwijziging een aansprakelijkheidsregeling als bedoeld in het vijfde lid afgeschaft of gewijzigd, waardoor de aansprakelijkheid van een of meer aandeelhouders vervalt of vermindert, dan heeft die afschaffing of wijziging ook effect voor bestaande schulden,

echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval of de vermindering van de aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat de statutenwijziging heeft plaatsgevonden, ten aanzien van de betrokken aandeelhouder een daarop aansluitende aantekening in het register als bedoeld in artikel 109 is gedaan, alles onverminderd het bepaalde in de Handelsregisterverordening. De statuten kunnen deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.

8. Houdt een aandeelhouder, op wie een aansprakelijkheid rust uit hoofde van een statutaire bepaling als bedoeld in het vijfde lid, op aandeelhouder te zijn, dan vervalt ook zijn aansprakelijkheid voor bestaande schulden, zulks echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval van aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat zijn aandeelhouderschap is geëindigd, daarvan aantekening is gedaan in het register als bedoeld in artikel 109. De statuten kunnen deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.

Afdeling 2 De aandelen

Artikel 103

1. Voor zover de wet of de statuten niet anders bepalen zijn aan alle aandelen gelijke rechten en verplichtingen verbonden.

2. De statuten kunnen bepalen dat ter zake van aandelen van een of meer soorten onderaandelen kunnen worden uitgegeven, die de bij de uitgifte aan te geven fractie van een aandeel vertegenwoordigen.

3. De bepalingen van dit boek over aandelen en aandeelhouders vinden overeenkomstige toepassing op onderaandelen en houders daarvan voor zover uit die bepalingen niet anders blijkt.

4. Tenzij de statuten anders bepalen gelden voor de toepassing van artikel 129, eerste lid, en 132, eerste lid, onderaandelen die tezamen ten minste een of meer aandelen vertegenwoordigen als zoveel aandelen, ongeacht de gerechtigdheid tot de onderaandelen.

Artikel 104

1. De algemene vergadering of een daartoe in of krachtens de statuten aangewezen ander orgaan is bevoegd na de oprichting te besluiten tot uitgifte van nieuwe aandelen op naam. De daarop volgende uitgifte geschiedt bij een door de vennootschap en de nemer getekende akte. Artikel 15, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de akte.

2. Aandelen aan toonder kunnen niet als zodanig worden uitgegeven of bij de oprichting worden geplaatst. Ten aanzien van een of meer soorten aandelen kan echter in de statuten, of krachtens de statuten in de akte van uitgifte, worden bepaald dat op verzoek van de aandeelhouder een toonderbewijs wordt afgegeven, zulks tegen inlevering van het aandeelbewijs op naam, indien dit is afgegeven. Vanaf de afgifte van het toonderbewijs geldt het betrokken aandeel als een aandeel aan toonder.

3. Rust op de houder van het aandeel op naam een bijstortingsverplichting als bedoeld in artikel 107, vierde lid, dan wordt het toonderbewijs niet afgegeven voordat daaraan is voldaan.

4. Uitgifte van beursgenoteerde aandelen, daaronder begrepen aandelen die onmiddellijk na de uitgifte tot een beursnotering worden toegelaten, kan ook geschieden overeenkomstig het bij die beurs gebruikelijke of door die beurs toegelaten systeem, een en ander onverminderd het bepaalde in het tweede en het derde lid.

Artikel 105

1. Aan de latere verkrijger te goeder trouw kan niet worden tegengeworpen dat een door de vennootschap afgegeven aandeelbewijs aan toonder niet rechtsgeldig in omloop is gebracht, of dat niet aan de stortingsplicht of bijstortingsplicht is voldaan.

2. De statuten kunnen bepalen dat een daarbij aangewezen orgaan bevoegd is houders van aandelen aan toonder van een bepaalde soort of serie, dan wel alle houders van aandelen aan toonder te verplichten hun aandelen aan toonder om te zetten in aandelen op naam. De verplichting wordt bekendgemaakt overeenkomstig artikel 131, eerste lid. Is de verplichting bekendgemaakt dan is artikel 301, vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

3. Aandelen aan toonder worden op verzoek van de aandeelhouder, onder afgifte van het aandeelbewijs aan de vennootschap, door deze in aandelen op naam omgezet.

4. De aandeelhouder die ten genoegen van de vennootschap aannemelijk maakt dat zijn toonderbewijs is verloren of teniet is gegaan wordt op zijn verzoek, tot het tegendeel blijkt, door de vennootschap als aandeelhouder op naam aangemerkt. Tegenover de vennootschap en derden is hij aansprakelijk voor alle als gevolg hiervan te lijden schade.

Artikel 106

1. De statuten kunnen bepalen dat, al dan niet krachtens besluit van een daartoe aangewezen orgaan, bepaalde of alle aandeelhouders bij uitgifte van bepaalde of alle aandelen een voorkeursrecht hebben in een daarbij te bepalen verhouding.

2. Worden aandelen met voorkeursrecht uitgegeven dan wordt dit bekend gemaakt aan alle aandeelhouders met overeenkomstige toepassing van artikel 131, eerste lid. Het voorkeursrecht kan worden uitgeoefend gedurende ten minste twee weken na de bekendmaking.

Artikel 107

1. De nemer van een aandeel is verplicht de tegenprestatie te voldoen die in de akte van oprichting of het besluit tot uitgifte is vastgesteld. Indien anders dan in geld moet worden gestort, wordt de waarde van de storting in de akte van oprichting of de akte van uitgifte in een bedrag weergegeven. De waarde wordt bepaald met inachtneming van in het maatschappelijk verkeer aanvaardbare maatstaven. Worden aandelen met

een nominale waarde genomen dan bedraagt de waarde van de tegenprestatie ten minste het nominale bedrag van het aandeel.

2. Een storting anders dan in geld moet bij of onverwijld na de oprichting of de uitgifte geschieden. Ten aanzien van een storting in geld kan in de akte van oprichting, in de statuten of in het besluit tot uitgifte worden bepaald dat het verschuldigde bedrag, of een deel daarvan, pas na verloop van een bepaalde tijd opeisbaar zal zijn of pas opeisbaar zal zijn na een daartoe strekkend besluit van een daarbij aangewezen orgaan. Ontbreekt een bepaling als bedoeld, dan moet de storting bij de oprichting of uitgifte geschieden.

3. Voor zover de vordering van de vennootschap tot voldoening aan een stortingsplicht, behoudens een bij de opeising te gunnen termijn van maximaal één jaar, niet onmiddellijk en onvoorwaardelijk opeisbaar is, wordt deze vordering buiten beschouwing gelaten bij de berekening van het eigen vermogen van de vennootschap, bedoeld in dit boek.

4. Als bijstortingsplicht wordt in de wet aangeduid iedere stortingsplicht als bedoeld in het derde lid. Bij aandelen met een nominale waarde kan geen bijstortingsplicht bestaan ter zake van het nominale bedrag.

5. Behoudens ontheffing van stortingsplicht op de voet van artikel 115 kan de houder van een aandeel niet worden ontheven van zijn verplichtingen uit hoofde van dit artikel. Bij vervreemding van een aandeel blijft de vervreemder nog gedurende een jaar naast de verkrijger hoofdelijk aansprakelijk voor uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen.

6. Ten aanzien van een stortingsplicht kan de wederpartij van de vennootschap zich nimmer op verrekening beroepen.

7. De vereffenaar van een vennootschap en, in geval van faillissement, de curator, zijn bevoegd tot uitschrijving en inning van alle nog niet gedane stortingen op de aandelen. Deze bevoegdheid geldt onverschillig hetgeen daaromtrent op grond van het tweede lid van dit artikel is bepaald. Indien echter uit het bepaalde voortvloeit dat een storting eerst hoeft plaats te vinden op een tijdstip na de dag van de faillietverklaring, kan worden volstaan met voldoening van de contante waarde daarvan op de dag van de faillietverklaring.

Artikel 108

1. Aan de nemer of houder van een aandeel wordt desgevraagd een op naam gesteld aandeelbewijs afgegeven. Het bedrag of de waarde van de verrichte storting en de eventuele stortingsplicht, de laatste met vermelding of er sprake is van een bijstortingsplicht, worden daarop aangetekend.

2. Aan de latere verkrijger te goeder trouw kan niet worden tegengeworpen dat het daarop door de vennootschap vermelde aangaande de storting of de stortingsplicht onjuist of onvolledig is.

Artikel 108a

1. De statuten kunnen met betrekking tot alle aandelen op naam of alle aandelen op naam van een bepaalde soort:

- a. bepalen dat verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard, jegens

de vennootschap of derden of tussen aandeelhouders, aan het aandeelhouderschap zijn verbonden;

- b. eisen verbinden aan het aandeelhouderschap;
- c. een bepaling bevatten als bedoeld in artikel 257, eerste lid.

2. Bevatten de statuten een verplichting van verbintenisrechtelijke aard jegens derden, dan komt het in artikel 209, vierde lid, bedoelde inzagerecht toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Artikel 102, zesde tot en met achtste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Een besluit tot wijziging van de statuten, waardoor een bepaling als bedoeld in het eerste lid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden. Met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden kan ook de in de eerste zin bedoelde regeling worden gewijzigd, tenzij het gaat om een verplichting als bedoeld in artikel 102, vijfde lid.

Artikel 109

1. Het bestuur houdt een register bij, waarin de namen en adressen van alle houders van aandelen op naam zijn opgenomen, met vermelding van de soort aandeel, het daaraan verbonden stemrecht, het daarop gestorte of als gestort weergegeven bedrag, de eventuele bijstortingsplicht, de dag van verkrijging, de eventuele aansprakelijkheid uit hoofde van de artikelen 102, vijfde lid, en 108a, eerste lid, en het al of niet afgegeven zijn van een aandeelbewijs op naam op de voet van artikel 108 of 105, tweede of derde lid, of van een aandeelbewijs aan toonder op de voet van artikel 104, tweede lid. Aangetekend worden ook de vestiging of overdracht van vruchtgebruik op de aandelen en de vestiging van pandrecht op de aandelen, alsmede een daarmee samenhangende overgang van stemrecht.

2. Het register wordt regelmatig bijgehouden. Bij iedere mutatie wordt de dag waarop deze is aangebracht vermeld.

3. Aandeelhouders en anderen van wie gegevens ingevolge het eerste lid in het register moeten worden opgenomen, verschaffen het bestuur tijdig de nodige gegevens.

4. Iedere aandeelhouder heeft recht op inzage in het register. De statuten kunnen het inzagerecht aan anderen toekennen. Zij kunnen ook het inzagerecht beperken tot de gegevens die betrekking hebben op de door de aandeelhouder zelf gehouden aandelen.

5. De statuten kunnen bepalen dat het aandeelhoudersregister:
- a. onder verantwoordelijkheid van het bestuur door een derde wordt bijgehouden;
  - b. in elektronische vorm wordt bijgehouden.

Artikel 110

1. Aandelen zijn overdraagbaar, behoudens het in artikel 111 en elders in de wet bepaalde.

2. Levering van aandelen op naam geschiedt door een door partijen getekende akte van overdracht en hetzij betekening van die akte aan de vennootschap, hetzij erkenning van de overdracht door de vennootschap. Erkenning geschiedt door een ondertekende aantekening op de akte van overdracht of een aan de verkrijger gerichte schriftelijke verklaring van de vennootschap. Betreft het aandelen waarop een stortingsplicht of bijstortingsplicht rust, dan kan erkenning slechts geschieden wanneer de akte van overdracht een vaste dagtekening draagt.

3. Indien een aandeelbewijs door de vennootschap is afgegeven kan dat stuk, voorzien van een door partijen ondertekende aantekening tot overdracht, als akte van overdracht gelden.

4. De statuten kunnen bepalen dat, indien een aandeelbewijs door de vennootschap is afgegeven, als akte van overdracht uitsluitend kan gelden een stuk als bedoeld in het derde lid. Zij kunnen ook bepalen dat erkenning of betekening slechts kan geschieden na inlevering van het afgegeven aandeelbewijs, zulks onverminderd het recht van de opvolgend aandeelhouder op afgifte van een te zijnen name gesteld aandeelbewijs op de voet van artikel 108, eerste lid. In beide gevallen lijdt de regel uitzondering wanneer de vervreemder ten genoegen van de vennootschap aannemelijk maakt dat zijn aandeelbewijs verloren is gegaan. De vervreemder, die zich op deze bepaling beroept, is tegenover de vennootschap en derden aansprakelijk voor alle als gevolg hiervan te lijden schade.

5. De levering en de dag daarvan worden in het register, bedoeld in artikel 109, aangetekend.

6. Levering van beursgenoteerde aandelen kan ook geschieden overeenkomstig het bij die beurs gebruikelijke of door die beurs toegelaten systeem.

Artikel 111

1. De overdraagbaarheid van aandelen op naam kan bij de statuten worden beperkt of uitgesloten. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid van toedeling van aandelen op naam uit een gemeenschap.

2. Een overdracht of toedeling die in strijd is met een regeling als bedoeld in het eerste lid is ongeldig, tenzij deze de instemming heeft van alle aandeelhouders.

3. In geval van executoriaal beslag, faillissement, afgifte van een legaat, toedeling uit een gemeenschap of pandrecht, kan de rechter bepalingen als bedoeld in het eerste lid geheel of gedeeltelijk buiten toepassing verklaren. Het verzoek daartoe kan worden gedaan door onderscheidenlijk de executant, de curator of een belanghebbende bij de afgifte van het legaat of de toedeling of de pandhouder. De rechter wijst het verzoek, zo nodig in afwijking van artikel 474g, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, slechts toe indien de belangen van de verzoeker dat bepaaldelijk vorderen en de belangen van anderen daardoor niet onevenredig worden geschaad. De rechter kan bepalen dat de vennootschap aan de executant of de curator inzage moet geven in het register bedoeld in artikel 109.

Artikel 112

1. De bevoegdheid tot het vestigen van vruchtgebruik op aandelen kan niet bij de statuten worden beperkt of uitgesloten.
2. Tenzij bij de vestiging van het vruchtgebruik anders is bepaald, komen het stemrecht en de overige zeggenschapsrechten toe aan de aandeelhouder. De statuten kunnen het toekennen van deze rechten aan de vruchtgebruiker beperken of uitsluiten.

Artikel 113

1. De bevoegdheid tot het vestigen van een pandrecht op aandelen kan bij de statuten worden beperkt of uitgesloten. Artikel 111, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. Voor zover het tegendeel niet volgt uit een voorziening als bedoeld in het derde lid komen de aan het aandeel verbonden rechten toe aan de aandeelhouder.
3. Tenzij de statuten anders bepalen kan bij de vestiging of in een aanvullende akte tussen aandeelhouder en pandhouder worden bepaald dat de aan de aandelen verbonden rechten, al dan niet voorwaardelijk, geheel of gedeeltelijk toekomen aan de pandhouder.
4. Wordt pandrecht gevestigd met toepassing van het tweede lid van artikel 236 van Boek 3 en vervolgens in een aanvullende akte een voorziening als bedoeld in het derde lid getroffen, dan is voor de geldigheid van die akte vereist dat artikel 110, tweede lid, overeenkomstige toepassing heeft gevonden. Ook artikel 110, derde tot en met vijfde lid, vindt overeenkomstige toepassing.
5. In afwijking van het tweede lid van artikel 236 van Boek 3 kan pandrecht op aandelen op naam ook worden gevestigd zonder betekening of erkenning als bedoeld in artikel 110. Artikel 239 van Boek 3 is dan van overeenkomstige toepassing.

Artikel 114

1. De vennootschap kan geen eigen aandelen nemen.
2. Onverminderd het bepaalde in titel 7 kunnen de statuten de verkrijging door de vennootschap van eigen aandelen van derden uitsluiten, beperken of aan voorwaarden onderwerpen. Zolang de vennootschap direct of indirect eigen aandelen houdt, kunnen de daaraan verbonden rechten niet worden uitgeoefend. Artikel 118, vijfde tot en met zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing op verkrijging van eigen aandelen.
3. De vennootschap kan door een daarop gericht besluit van de algemene vergadering of een door de statuten aangewezen ander orgaan door de vennootschap gehouden eigen aandelen intrekken.

Artikel 115

1. De statuten kunnen bepalen dat een orgaan per soort aandelen kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de storting of tot gehele of gedeeltelijke ontheffing van de stortingsplicht, mits het eigen

vermogen van de vennootschap op het tijdstip van de terugbetaling of ontheffing ten minste nihil is en door de terugbetaling of ontheffing niet negatief wordt. Een besluit dat niet aan deze voorwaarden voldoet heeft geen enkele rechtskracht.

2. Heeft de vennootschap een nominaal kapitaal dan wordt bij de toepassing van het eerste lid het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.

Afdeling 3 De jaarrekening

Artikel 116

1. Jaarlijks binnen acht maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, maakt het bestuur een jaarrekening op, ten minste bestaande uit een balans, een winst en verliesrekening en een toelichting op deze stukken.

2. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders ondertekend. Zij wordt mede ondertekend door de commissarissen die in functie zijn. Ontbreekt een handtekening dan wordt de reden daarvoor medegedeeld.

3. De opgemaakte jaarrekening wordt aan de algemene vergadering ter goedkeuring voorgelegd. De statuten kunnen bepalen dat de algemene vergadering de bevoegdheid heeft alle of bepaalde posten te wijzigen dan wel het bestuur op te dragen de jaarrekening te wijzigen volgens door de algemene vergadering of een commissie uit die vergadering te geven aanwijzingen.

4. De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat alsmede, voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de vennootschap.

5. Artikel 15, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de opgemaakte en goedgekeurde jaarrekening en de daarbij behorende stukken.

6. Iedere aandeelhouder en iedere houder van schuldbrieven aan toonder heeft gedurende twee jaren na het tijdstip van opmaken, onderscheidenlijk goedkeuren van de jaarrekening recht op inzage in de krachtens het vijfde lid bewaarde stukken.

Artikel 117

1. De algemene vergadering of een ander daartoe bij de statuten aangewezen orgaan is zonder beperking bevoegd om een externe deskundige te benoemen ten einde op de boekhouding regelmatig toezicht te houden, alsmede aan de algemene vergadering verslag uit te brengen omtrent de door het bestuur opgemaakte jaarrekening.

2. De deskundige is gerechtigd tot inzage van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vennootschap, waarvan de kennisneming tot een juiste vervulling van zijn taak nodig is. Het is hem verboden hetgeen hem nopens de zaken der vennootschap blijkt of

medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan zijn opdracht met zich brengt.

3. De deskundige brengt zijn verslag ook ter kennis van het bestuur, de raad van commissarissen en het orgaan dat hem heeft benoemd.

Artikel 118

1. In onmiddellijke samenhang met de goedkeuring van de jaarrekening, beslist de algemene vergadering of een ander bij de statuten aangewezen orgaan over de uitkering of inhouding van de uit die jaarrekening blijkende winst en over het doen van andere uitkeringen ten laste van het uit die jaarrekening blijkende eigen vermogen.

2. De algemene vergadering of een ander bij de statuten aangewezen orgaan kan besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen ten laste van een lopend boekjaar of ten laste van een afgesloten boekjaar, waarvan de jaarrekening nog niet is goedgekeurd.

3. Voor zover de statuten niet anders bepalen geeft ieder aandeel bij iedere uitkering recht op een gelijk bedrag en geeft ieder onderaandeel recht op de dienovereenkomstige fractie van dat bedrag. De statuten kunnen bepalen dat de aandelen die de vennootschap zelf houdt meetellen bij de berekening van de verdeling van uitkeringen. De statuten kunnen de verdeling van uitkeringen geheel of gedeeltelijk overlaten aan een daartoe aangewezen orgaan.

4. Het recht op uitkering vervalt door een tijdsverloop van drie jaren na het einde van de dag, waarop hetzij daaraan voldoende bekendheid is gegeven, hetzij de uitkeringsgerechtigde daarvan kennis heeft genomen of daarvan is verwittigd. Bij de statuten kan worden bepaald dat het recht op uitkering niet vervalt of een langere termijn worden gesteld.

5. Uitkeringen aan aandeelhouders en andere uitkeringsgerechtigden mogen niet worden gedaan indien het eigen vermogen van de vennootschap negatief is of door die uitkering negatief zou worden. Een besluit tot het doen van een zodanige uitkering heeft geen enkele rechtskracht. Artikel 22, tweede lid, is niet van toepassing, tenzij de uitkering is gedaan aan de regelmatige houder van een toonderbewijs, dan wel van een aandeel of daarmee verbonden recht dat op een beurs verhandeld wordt.

6. Een uitkering als bedoeld in dit artikel wordt vermoed te zijn gedaan in strijd met de eerste volzin van het vijfde lid, indien de jaarrekening van het boekjaar ten laste waarvan de uitkering wordt gedaan, met inachtneming van die uitkering een eigen vermogen toont dat negatief is. Betreft het een uitkering als bedoeld in het eerste lid dan is het vermoeden onweerlegbaar.

7. Heeft de vennootschap een nominaal kapitaal dan wordt bij de toepassing van het vijfde lid het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.

Afdeling 4 De jaarrekening bij de grote vennootschap

Artikel 119

1. Voor een vennootschap, die op of rond een bepaalde balansdatum

voldoet aan elk van de in het tweede lid omschreven criteria, gelden in het boekjaar dat volgt op het boekjaar dat is aangevangen met die balansdatum, in plaats van de artikelen 116 en 117 de artikelen 120 tot en met 126.

2. De in het eerste lid bedoelde criteria zijn:

a. bij de vennootschap zijn hier te lande op enig tijdstip in de periode tussen één maand voor en één maand na de balansdatum ten minste twintig werknemers, tezamen volmakende ten minste twintig mandagen, werkzaam krachtens een arbeidsovereenkomst met de vennootschap, een groepsmaatschappij van de vennootschap, een uitzendbureau of een soortgelijke instelling;

b. de waarde van de activa bedraagt, volgens een met inachtneming van het derde lid van artikel 120 opgemaakte balans, meer dan NAF. 5 miljoen of het equivalent daarvan in buitenlandse valuta;

c. de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar, berekend met inachtneming van de in artikel 120, derde lid, opgemaakte jaarrekening, bedraagt meer dan NAF. 10 miljoen of het equivalent daarvan in buitenlandse valuta.

3. Een vennootschap die niet voldoet aan elk van de in het tweede lid omschreven criteria kan in haar statuten de artikelen 120 tot en met 122 van toepassing verklaren, al dan niet tezamen met de artikelen 123 en 124. In dat geval zijn ook de artikelen 125 en 126 van toepassing en zijn de artikelen 116 en 117 niet van toepassing.

4. De in het tweede lid genoemde bedragen kunnen worden bijgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, telkens wanneer de prijsontwikkeling daartoe aanleiding geeft.

Artikel 120

1. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, maakt het bestuur een jaarrekening op en een jaarverslag en legt het deze stukken voor alle aandeelhouders ter inzage ten kantore van de vennootschap. De stukken worden opgemaakt in de taal van de statuten, tenzij de algemene vergadering tevoren anders heeft beslist.

2. Het bestuur voegt aan de jaarrekening toe: de laatste beschikbare jaarrekening met de daarbij eventueel behorende deskundigenverklaring en het jaarverslag van de dochtermaatschappijen, voor zover deze niet zijn geconsolideerd tenzij, blijkens de toelichting op de jaarrekening, vermelding van deze gegevens van te verwaarlozen betekenis is voor het door de vennootschap te verschaffen inzicht als in het derde lid bedoeld.

3. De jaarrekening wordt opgesteld volgens de door de International Accounting Standards Board (IASB) als IFRS vastgestelde normen en geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede, voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de vennootschap. De vennootschap mag de jaarrekening opstellen volgens andere internationaal aanvaarde normen, mits uit de toelichting blijkt welke gegronde redenen daartoe aanleiding hebben gegeven en volgens welke normen de jaarrekening is opgesteld.

4. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders ondertekend. Zij wordt mede ondertekend door de commissarissen die in functie zijn. Ontbreekt een handtekening dan wordt de reden daarvoor medegedeeld.

5. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de vennootschap en van de dochtermaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. Het bevat mede inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de verwachte gang van zaken. Het jaarverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening.

6. Het jaarverslag wordt onverwijld na afloop van de in het eerste lid genoemde termijn aangeboden aan de algemene vergadering. Tegelijkertijd wordt de opgemaakte jaarrekening aan de algemene vergadering ter goedkeuring voorgelegd. De statuten kunnen bepalen dat de algemene vergadering de bevoegdheid heeft alle of bepaalde posten te wijzigen dan wel het bestuur op te dragen de jaarrekening te wijzigen volgens door de algemene vergadering of een commissie uit die vergadering te geven aanwijzingen.

7. Artikel 15, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op het jaarverslag, de opgemaakte en goedgekeurde jaarrekening en de daarbij behorende stukken.

Artikel 121

1. De vennootschap verleent aan een externe deskundige die bevoegd is tot het afleggen van de in het vijfde lid bedoelde verklaring, de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening. De opdracht kan worden verleend aan een organisatie waarin deskundigen die mogen worden aangewezen, samenwerken.

2. Tot het verlenen van de opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat deze daartoe niet over dan is de raad van commissarissen bevoegd of, zo deze ontbreekt of in gebreke blijft, het bestuur.

3. De deskundige onderzoekt of de jaarrekening voldoet aan de in artikel 120, derde lid, gestelde vereisten. Hij gaat voorts na of het jaarverslag voor zover hij dat kan beoordelen, in overeenstemming met het in artikel 120, vijfde lid, bepaalde is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is.

4. De deskundige is gerechtigd tot inzage van alle boeken, en andere gegevensdragers van de vennootschap waarvan de kennisneming tot richtige invulling van zijn taak nodig is. Het is hem bescheiden verboden hetgeen hem nopens de zaken der vennootschap blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan zijn opdracht met zich brengt.

5. De deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan het orgaan dat hem heeft benoemd, het bestuur en, zo die er is, de raad van commissarissen. Hij geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een schriftelijke verklaring, waarin hij zijn oordeel geeft over de getrouwheid van de jaarrekening en de gebleken tekortkomingen.

6. Tot het afleggen van de in het vijfde lid bedoelde verklaring is bevoegd een registeraccountant in de zin van de Nederlandse regelgeving, een accountant-administratieconsulent als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, Nederlands BW, een certified public accountant in de zin van de regelgeving in de Verenigde Staten, alsmede iemand die door de Minister belast met Economische Zaken bij een herroepelijke vergunning als deskundige is toegelaten op grond van een bewijs dat betrokkene voldoet aan eisen van bekwaamheid. Deze eisen moeten op een niveau liggen dat gelijkwaardig is aan dat van een registeraccountant, accountant-administratieconsulent als bedoeld of certified public accountant als bedoeld. De Minister kan aan de vergunning voorwaarden verbinden.

7. De jaarrekening kan door de algemene vergadering eerst worden goedgekeurd nadat zij kennis heeft kunnen nemen van de verklaring van de deskundige, die aan de jaarrekening moet zijn toegevoegd.

Artikel 122

1. De vennootschap is verplicht binnen acht dagen na goedkeuring van de jaarrekening en gedurende twee jaren daarna een volledig afschrift van de jaarrekening, waarop de dag van de goedkeuring is aangetekend, alsmede van het jaarverslag en de verklaring van de deskundige, ten kantore van de vennootschap ter inzage te leggen voor belanghebbenden.

2. Is de jaarrekening niet binnen twee maanden na afloop van de in artikel 120, eerste lid, voor het opmaken daarvan voorgeschreven termijn goedgekeurd, dan wordt de opgemaakte jaarrekening onverwijld ten kantore van de vennootschap ter inzage gelegd voor belanghebbenden, tezamen met het jaarverslag en de verklaring van de deskundige.

3. Van de ter inzage legging als bedoeld in de het eerste en tweede lid wordt onverwijld mededeling gedaan ten kantore van het handelsregister, in het geval van het tweede lid met vermelding dat het een niet goedgekeurde jaarrekening betreft.

4. De statuten kunnen bepalen dat een belanghebbende die inzage wil zich moet laten vertegenwoordigen door een persoon als bedoeld in artikel 121, zesde lid. Is dat het geval dan wordt daarvan melding gemaakt bij de mededeling ten kantore van het handelsregister, bedoeld in het derde lid.

5. Aan de tot inzage gerechtigde belanghebbende of vertegenwoordiger wordt desgevraagd tegen kostprijs een afschrift van de ter inzage gelegde stukken verschaft.

6. Het eerste tot en met het vijfde lid gelden niet voor de vennootschap die met inachtneming van de in het eerste tot en met het derde lid genoemde termijnen en bijkomende eisen haar goedgekeurde dan wel opgemaakte jaarrekening voor een ieder ter inzage legt ten kantore van het handelsregister.

Artikel 123

De op een vennootschap rustende verplichtingen als vermeld in artikel 122 gelden niet indien:

- a. de financiële gegevens van de vennootschap over het betrokken

boekjaar door een andere rechtspersoon of een contractuele vennootschap zijn geconsolideerd in een jaarrekening die voldoet aan de normen als gesteld in artikel 120, derde lid; en

b. de onder a bedoelde andere rechtspersoon of contractuele vennootschap schriftelijk heeft verklaard zich hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de vennootschap die zijn ontstaan of zullen ontstaan binnen twee jaren na de afloop van het onder a bedoelde boekjaar, met vermelding van de datum van afloop van dat boekjaar; en

c. de verklaring als bedoeld onder b binnen zes maanden na afloop van het onder a bedoelde boekjaar is neergelegd ten kantore van het handelsregister waar de vennootschap is ingeschreven; en

d. binnen zes maanden na de balansdatum van de onder a bedoelde geconsolideerde jaarrekening, of op een later ingevolge artikel 122 geoorloofd tijdstip, die geconsolideerde jaarrekening is neergelegd ten kantore van de vennootschap of het onder c bedoelde handelsregister, een en ander met overeenkomstige toepassing van artikel 122.

Artikel 124

1. De op een vennootschap rustende verplichtingen als vermeld in artikel 121 gelden niet indien aan de voorwaarden van artikel 123 is voldaan en bovendien alle aandeelhouders tijdens het boekjaar of binnen zes maanden na afloop daarvan schriftelijk hebben verklaard daarmee in te stemmen.

2. In het geval bedoeld in het eerste lid hoeft ook geen jaarverslag te worden opgemaakt; voorts hoeft ook artikel 120, derde lid, niet te worden toegepast mits de jaarrekening bestaat uit ten minste een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting op deze stukken en zij een zodanig inzicht geeft dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede, voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de vennootschap.

Artikel 125

1. Indien door een jaarrekening of door tussentijdse cijfers, die de vennootschap overeenkomstig artikel 122 of anderszins openbaar heeft gemaakt, een misleidende voorstelling wordt gegeven van de toestand der vennootschap, zijn de bestuurders en commissarissen tegenover derden hoofdelijk aansprakelijk voor de schade, door dezen dientengevolge geleden. De bestuurder of commissaris die bewijst dat zulks niet aan een tekortkoming zijnerzijds is te wijten, is niet aansprakelijk.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien door het niet tijdig opmaken of openbaar maken van de jaarrekening schade is geleden.

3. Met een bestuurder wordt voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld degene die de inhoud van de jaarrekening geheel of gedeeltelijk heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder of krachtens artikel 120, zesde lid, derde volzin.

Artikel 126

1. Iedere belanghebbende kan van de vennootschap in rechte nakoming vorderen van de in artikel 120, eerste, tweede en zesde lid, artikel 121, eerste lid, en artikel 122 omschreven verplichtingen.

2. Iedere belanghebbende die van oordeel is dat de jaarrekening of het jaarverslag niet voldoet aan het bepaalde in artikel 120, derde of vijfde lid, dan wel artikel 124, tweede lid, kan van de vennootschap in rechte vorderen deze stukken in te richten of aan te vullen overeenkomstig bij rechterlijk bevel te geven aanwijzing. De vordering kan ook betrekking hebben op een jaarrekening die nog niet is goedgekeurd. Zij kan ook worden ingesteld door het openbaar ministerie in algemeen belang.

3. De in het tweede lid bedoelde vordering moet worden ingesteld binnen zes maanden nadat aan de verplichting tot openbaarmaking is voldaan. Zij kan ook worden ingesteld vóór de openbaarmaking. Het verzoekschrift vermeldt in welk opzicht de jaarrekening of het jaarverslag herziening behoeven. De rechter beslist niet dan nadat hij de deskundige die met het onderzoek van de jaarrekening is belast geweest, in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord over de onderwerpen van de vordering.

4. Voor zover de rechter de vordering toewijst, geeft hij aan de vennootschap een bevel omtrent de wijze waarop deze de jaarrekening of het jaarverslag moet inrichten; het bevel bevat daaromtrent nauwkeurige aanwijzingen.

5. De rechter kan, ook ambtshalve, beslissen dat het bevel mede of uitsluitend een of meer toekomstige jaarrekeningen of jaarverslagen betreft. Op verzoek van de vennootschap kan de rechter dit bevel intrekken of wijzigen wegens wijziging der omstandigheden. Hierover beslist de rechter niet dan nadat hij degene op wiens vordering het bevel is gegeven, in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord.

6. Indien het bevel betrekking heeft op een goedgekeurde jaarrekening, vernietigt het bevel die goedkeuring. De rechter kan de gevolgen van de vernietiging beperken.

Afdeling 5 De algemene vergadering

Artikel 127

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen behoort aan de algemene vergadering, binnen de bij de wet of de statuten gestelde grenzen, alle bevoegdheid die niet aan het bestuur of aan anderen is toegekend.

2. Aandeelhouders kunnen hun onderlinge verhouding en de wijze waarop zij hun bevoegdheden als aandeelhouder uitoefenen nader regelen in een aandeelhoudersovereenkomst.

3. Indien de statuten dat bepalen kan de vennootschap toetreden tot een vennootschappelijke overeenkomst. Als zodanig heeft te gelden een overeenkomst tussen de vennootschap en haar aandeelhouders, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. de overeenkomst wordt schriftelijk vastgelegd en daarbij aangeduid als "vennootschappelijke overeenkomst";

b. behalve de vennootschap zijn alle aandeelhouders daarbij partij;
c. de statuten bepalen uitdrukkelijk dat aandeelbewijzen aan toonder en schuldbrieven aan toonder niet kunnen worden afgegeven.

4. Bepalingen die met toepassing van artikel 1, derde lid, in de statuten kunnen worden opgenomen, kunnen met hetzelfde rechtsgevolg worden opgenomen in een vennootschappelijke overeenkomst, voor zover niet anders uit de wet, de statuten of de overeenkomst voortvloeit.

5. Geldt binnen een vennootschap een vennootschappelijke overeenkomst, dan geldt het verkrijgen van het aandeelhouderschap in die vennootschap mede als het toetreden als partij tot die overeenkomst. Verliest een aandeelhouder zijn aandeelhouderschap dan verliest hij daarmee zijn positie als partij bij de vennootschappelijke overeenkomst.

6. De overeenkomst wordt namens de vennootschap aangegaan door het bestuur met voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen, zo die er is; zij wordt ondertekend door alle bestuurders en mede ondertekend door alle commissarissen; ontbreekt een handtekening dan wordt aan de voet van de akte de reden daarvoor vermeld.

7. Artikel 133, derde tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, ook indien buiten vergadering wordt besloten.

8. Bepalingen als aangeduid in de artikelen 15, vijfde lid, 18, eerste lid, 19, eerste en vierde lid, 102, tweede lid, 103, tweede en vierde lid, 122, vierde lid, 139, of 141, derde lid, kunnen niet in een vennootschappelijke overeenkomst worden opgenomen, voor zover deze niet mede in de statuten zijn opgenomen.

9. Het bestuur doet ten kantore van het handelsregister opgaaf van het bestaan en het tenietgaan van een vennootschappelijke overeenkomst.

10. Bepalingen in een overeenkomst als bedoeld in dit artikel zijn nietig voor zover zij leiden tot gevolgen die in strijd zijn met de wet of de statuten.

Artikel 128

1. Tijdens ieder boekjaar wordt ten minste één algemene vergadering gehouden of ten minste eenmaal overeenkomstig artikel 135, eerste of derde lid, besloten.

2. Voor zover de statuten niet anders bepalen, zijn tot het bijeenroepen van een algemene vergadering iedere bestuurder en iedere commissaris bevoegd. Het bestuur en de raad van commissarissen zijn steeds bevoegd tot bijeenroeping van de algemene vergadering.

Artikel 129

1. Onder vergaderrecht wordt in deze titel verstaan het recht om, in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde, de algemene vergadering bij te wonen en daar het woord te voeren.

2. Het vergaderrecht komt toe aan iedere aandeelhouder en iedere stemgerechtigde, alsmede aan iedere bestuurder en iedere commissaris. De statuten kunnen het vergaderrecht ook aan andere personen toekennen.

Artikel 130

1. Stemgerechtigden die alleen of samen ten minste tien procent van de stemmen ten aanzien van een bepaald onderwerp kunnen uitbrengen, kunnen het bestuur of de raad van commissarissen schriftelijk verzoeken om een algemene vergadering bijeen te roepen teneinde te beraadslagen en te besluiten over dat onderwerp, mits zij daarbij een redelijk belang hebben.

2. Indien het bestuur of de raad van commissarissen niet binnen veertien dagen na de dag dat het verzoek de vennootschap of het betrokken orgaan heeft bereikt, gevolg geeft aan een zodanig verzoek, kunnen de verzoekers zelf tot bijeenroeping overgaan. Met het oog daarop geeft het bestuur de verzoekers inzage in het register, bedoeld in artikel 109.

3. Bij de oproeping door de stemgerechtigden worden geen andere dan de aanvankelijk aangegeven onderwerpen als te behandelen vermeld.

4. De oproeping en de daarbij behorende stukken worden mede gezonden aan iedere bestuurder en iedere commissaris.

5. Voor de toepassing van artikel 131, vijfde lid, worden de in het eerste tot en met vierde lid bedoelde voorschriften mede in aanmerking genomen.

Artikel 131

1. De oproeping geschiedt schriftelijk aan het adres van de vergadergerechtigden. Zijn aandelen aan toonder in omloop of zijn een of meer adressen van houders van aandelen op naam onbekend, dan geschiedt de oproeping tevens door een aankondiging in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst.

2. De oproepingstermijn bedraagt ten minste twaalf dagen, de dag van oproeping en de dag van de vergadering niet meegerekend. Als dag van oproeping geldt de dag waarop de oproeping verzonden is dan wel, indien dat later is, de dag waarop de oproeping is geplaatst in het in het eerste lid bedoelde blad.

3. De oproeping vermeldt de plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen. Onderwerpen die tijdig door een stemgerechtigde als te behandelen zijn voorgedragen worden op de agenda geplaatst, tenzij het belang van een goede vergaderorde zich daartegen verzet. In elk geval wordt bij de oproeping mededeling gedaan van de voorgedragen onderwerpen.

4. Wordt een voorstel tot statutenwijziging gedaan dan wordt een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, meegezonden of ten kantore van de vennootschap voor de aandeelhouders ter inzage gelegd. Van de terinzagelegging wordt mededeling gedaan in de aankondiging, bedoeld in het eerste lid.

5. Tenzij de statuten anders bepalen wordt een vergadering gehouden in het land of in het openbaar lichaam van de statutaire zetel. Voor een vennootschap als bedoeld in artikel 119 geldt dat de vergadering moet worden gehouden hier te lande.

6. Zijn de voorschriften bedoeld in het eerste tot en met het vijfde lid niet in acht genomen, dan kunnen slechts geldige besluiten worden genomen indien alle vergadergerechtigden aanwezig of vertegenwoordigd zijn of, voor zover zij dat niet zijn, met de wijze van besluitvorming hebben ingestemd of te kennen hebben gegeven geen beroep te zullen doen op de niet-inachtneming van de bedoelde voorschriften.

Artikel 132

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen, geeft ieder aandeel recht op het uitbrengen van één stem ten aanzien van alle onderwerpen. Ten aanzien van houders van aandelen aan toonder gelden alleen die stemrechtbeperkingen die uitdrukkelijk op het toonderbewijs staan vermeld. Stemrecht kan niet bestaan los van een meer omvattend recht van aandeel. Stemrecht kan worden uitgeoefend in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde.

2. De statuten kunnen bepalen dat het vergaderrecht van anderen dan bestuurders of commissarissen en het stemrecht uitsluitend kunnen worden uitgeoefend door degenen die op een in de statuten vastgestelde dag, de registratiedag, die rechten hadden en als zodanig aan het bestuur van de vennootschap bekend waren. De registratiedag mag ten hoogste twintig dagen voor die der vergadering liggen. Worden de aandelen verhandeld op een effectenbeurs, dan kan de in dit lid bedoelde termijn ten hoogste zestig dagen zijn en kunnen de statuten het vaststellen van de registratiedag overlaten aan een orgaan van de vennootschap. Als nadere voorwaarde voor de uitoefening van de in dit lid bedoelde rechten kunnen de statuten dan ook voorschrijven dat de betrokkene op de registratiedag in een bij of krachtens de statuten aangewezen register als rechthebbende is ingeschreven. Indien de statuten een registratiedag bevatten of een registratiedag krachtens de statuten is vastgesteld, wordt deze bij de oproeping vermeld.

3. Bestuurders en commissarissen hebben als zodanig in de algemene vergadering en bij de besluitvorming buiten vergadering een raadgevende stem.

Artikel 133

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen worden alle besluiten genomen bij volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

2. De statuten kunnen bepalen dat bij staken van stemmen de beslissing wordt opgedragen aan een ander orgaan of aan een derde.

3. Een door de vergadering aangewezen persoon houdt notulen bij van de beraadslagingen en de genomen besluiten. De notulen worden ondertekend door de voorzitter van de vergadering.

4. De ondertekende notulen worden door het bestuur gedurende tien jaren bewaard.

5. Iedere aandeelhouder heeft recht op een afschrift van de notulen.

6. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing bij besluiten van andere organen, met dien verstande dat ter zake van notulen van andere organen dan de algemene vergadering of het bestuur,

het recht op inzage geheel of gedeeltelijk aan het bestuur kan worden onthouden.

Artikel 134

1. Behoudens beperkingen volgens de statuten en onverminderd het bepaalde in artikel 5 is de algemene vergadering bevoegd de statuten te wijzigen. Een met algemene stemmen genomen besluit tot statutenwijziging waaraan alle stemgerechtigde personen hebben meegewerkt, is geldig, ongeacht het daarover in de statuten bepaalde.

2. Een statutaire bepaling die in de gegeven situatie tot gevolg zou hebben dat er geen stemgerechtigde personen als bedoeld in het eerste lid zijn, wordt, zolang die situatie voortduurt, voor niet geschreven gehouden.

3. Gedurende het faillissement van de vennootschap kunnen de statuten slechts worden gewijzigd met instemming van de curator.

4. Een besluit tot wijziging van de statuten waardoor de rechtspositie van een krachtens de wet of de statuten bij de organisatie van de vennootschap betrokken persoon wordt aangetast, wordt op vordering van de betrokkene vernietigd, mits deze een zwaarwegend belang heeft bij de handhaving van die rechtspositie. Artikel 21, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 135

1. Een besluit van de algemene vergadering kan ook tot stand komen door schriftelijke stemuitbrenging buiten vergadering, mits er geen aandelen aan toonder in omloop zijn en alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd.

2. Artikel 133, eerste tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Indien alle aandeelhouders tevens bestuurder van de vennootschap zijn, geldt ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en commissarissen tevens als goedkeuring in de zin van artikel 116, derde lid, dan wel artikel 120, zesde lid, mits alle vergadergerechtigden in de gelegenheid zijn gesteld om kennis te nemen van de opgemaakte jaarrekening en met deze wijze van goedkeuring hebben ingestemd. De statuten kunnen de in de eerste volzin bedoelde wijze van goedkeuring van de jaarrekening uitsluiten.

Artikel 135a

1. Indien ten aanzien van een voorgenomen besluit van de algemene vergadering voor geen van de aandelen stem kan worden uitgebracht, beslist het bestuur. De statuten kunnen een andere regeling treffen. Deze regeling kan inhouden dat de beslissing wordt opgedragen aan een ander orgaan of een derde.

2. Een statutaire regeling als bedoeld in het eerste lid blijft buiten toepassing indien deze er niet toe leidt dat binnen een redelijke termijn een besluit tot stand komt.

3. Het bestuur bevordert zo veel mogelijk dat een toestand als bedoeld in het eerste lid wordt voorkomen of hersteld.

Afdeling 6 Het bestuur

Artikel 136

1. De benoeming van bestuurders, die niet in de akte van oprichting zijn aangewezen, geschiedt door de algemene vergadering, voor zover de statuten niet anders bepalen.

2. Het orgaan dat of degene die de bestuurder heeft benoemd is te allen tijde bevoegd die bestuurder te schorsen of te ontslaan. De statuten kunnen deze bevoegdheid ook aan een ander orgaan toekennen. Ten aanzien van de bestuurders die in de akte van oprichting zijn aangewezen komen de in de eerste volzin omschreven bevoegdheden toe aan de algemene vergadering, tenzij uit de statuten anders voortvloeit.

3. Tenzij de statuten anders bepalen komt de bevoegdheid de bezoldiging van een bestuurder vast te stellen toe aan de algemene vergadering.

4. Een schorsing in de zin van dit artikel vervalt indien de betrokkene niet binnen twee maanden na de dag van schorsing is ontslagen.

Artikel 137

Artikel 136 is niet van toepassing ten aanzien van de uitvoerend bestuurders als zodanig indien in de statuten toepassing is gegeven aan artikel 18.

Artikel 138

Hij die, zonder deel uit te maken van het bestuur, voor zekere tijd of onder zekere omstandigheden, al dan niet krachtens een voor de vennootschap geldende regeling, het beleid van de vennootschap bepaalt of mede bepaalt als ware hij bestuurder, wordt ter zake van dat optreden, voor wat zijn verplichtingen ten opzichte van de vennootschap en van derden betreft, alsmede voor de toepassing van artikel 9, als bestuurder aangemerkt.

Afdeling 7 De onafhankelijke raad van commissarissen

Artikel 139

Bepalen de statuten dat er een raad van commissarissen is, dan kunnen zij tevens bepalen dat deze onafhankelijk is in de zin van dit artikel. In dat geval gelden, in afwijking van artikel 19, de artikelen 140 tot en met 144.

Artikel 140

1. De raad van commissarissen bestaat uit ten minste drie natuurlijke personen. Is het aantal commissarissen minder dan drie dan neemt het bestuur, of indien het bestuur dit nalaat, de raad van commissarissen onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledental door benoeming overeenkomstig artikel 141. Commissarissen mogen direct noch indirect

aandelen in de vennootschap of een groepsmaatschappij of daarvan afgeleide rechten hebben.

2. Tot de taak van de raad van commissarissen behoort in elk geval het houden van toezicht op het bestuur. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad zich op het belang van de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming. De raad ziet er op toe dat de belangen van minderheidsaandeelhouders en werknemers niet onnodig of onevenredig worden geschaad.

3. De raad van commissarissen is zonder beperking bevoegd een bestuurder te schorsen. De schorsing vervalt indien de betrokkene niet binnen twee maanden na de dag van schorsing is ontslagen.

4. De raad van commissarissen stelt na overleg met het bestuur een reglement vast waarin nadere regels worden gesteld ten aanzien van de taakvervulling en de besluitvorming door het bestuur. Bepaalde categorieën van handelingen of besluiten van het bestuur kunnen door of krachtens dit reglement aan de goedkeuring van de raad van commissarissen worden onderworpen.

5. De statuten kunnen aanvullende bepalingen omtrent de taak en de bevoegdheden van de raad en van zijn leden bevatten. Van artikel 11, eerste lid, kan niet worden afgeweken.

6. Het bestuur verschaft de raad van commissarissen en de individuele commissarissen tijdig de voor de uitoefening van hun taak noodzakelijke of met het oog daarop door de betrokkene verlangde gegevens.

7. Het bepaalde in de artikelen 9, 14 en 16 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van commissarissen.

Artikel 141

1. Een commissaris wordt in de akte van oprichting aangewezen of door de algemene vergadering benoemd voor een periode die eindigt aan het einde van de eerste algemene vergadering die gehouden wordt nadat minimaal drie en maximaal zes jaar sedert zijn aanwijzing of benoeming is verstreken.

2. De bevoegdheid tot benoeming van een commissaris kan niet anders worden beperkt dan door de vereisten van quorum, verstrekte meerderheid van maximaal twee derden van de uitgebrachte stemmen of een door de raad van commissarissen zelf op te stellen bindende voordracht. Een bindende voordracht kan te allen tijde door een meerderheid van twee derden der uitgebrachte stemmen ter zijde worden gesteld. Een quorum-vereiste geldt niet in een vergadering die wordt gehouden binnen drie weken nadat het nemen van het benoemingsbesluit op dat quorum-vereiste is afgestuit.

3. Tenzij de statuten anders bepalen komt de bevoegdheid de bezoldiging van een commissaris vast te stellen toe aan de algemene vergadering. De bezoldiging kan niet afhankelijk zijn van de financiële resultaten van de vennootschap. Zij kan niet bestaan of mede bestaan uit aandelen in de vennootschap of een groepsmaatschappij of daarvan afgeleide rechten.

Artikel 142

1. Een commissaris kan te allen tijde worden geschorst of ontslagen door de raad van commissarissen op een niet voor beperking vatbare voordracht van de algemene vergadering of het bestuur of een ander in de statuten aangewezen orgaan.

2. Op verzoek van de algemene vergadering, het bestuur, de raad van commissarissen of een ander in de statuten aangewezen orgaan kan een commissaris worden geschorst of ontslagen door de rechter indien hij zijn taak kennelijk onbehoorlijk vervult of wegens andere gewichtige redenen. De rechter kan, hangende het onderzoek, voorzieningen treffen als bedoeld in het derde lid van artikel 276. De overige bepalingen van artikel 276 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Een schorsing vervalt indien de betrokkene niet binnen twee maanden na de schorsing is ontslagen.

Artikel 143

1. Voor de vennootschap gelden in plaats van de artikelen 116 en 117 de artikelen 120 tot en met 126, ongeacht of zij aan de criteria van artikel 119, tweede lid, voldoet.

2. De in artikel 120, vierde lid, bedoelde opgemaakte jaarrekening heeft de instemming van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen is bevoegd wijzigingen aan te brengen in de opgemaakte jaarrekening alvorens deze aan de algemene vergadering ter goedkeuring wordt voorgelegd. De wijzigingen worden schriftelijk toegelicht.

Titel 6 De besloten vennootschap

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 200

1. De besloten vennootschap is een rechtspersoon met een of meer op naam gestelde aandelen. De vennootschap kent geen aandelen aan toonder.

2. De vennootschap wordt door een of meer personen opgericht bij notariële akte. Bij de oprichting worden ten minste zoveel aandelen bij een oprichter of een derde geplaatst dat ten aanzien van ieder onderwerp stemrecht kan worden uitgeoefend en ten minste één aandeel dat deelt in de winst.

3. Rechten die stemrecht noch aanspraak op een uitkering als bedoeld in artikel 218 omvatten, worden niet als aandeel aangemerkt.

Artikel 201

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 4, tweede lid, bevat de akte van oprichting in elk geval:

a. de aantallen en soorten van de bij de oprichting geplaatste aandelen, alsmede de namen en woonplaatsen van degenen die deze aandelen hebben genomen;

- b. het bedrag of de waarde van iedere storting en de modaliteiten van de stortingsplicht en de voldoening daaraan.
2. Aan de akte van oprichting wordt gehecht een verklaring van alle oprichters dat het eigen vermogen van de vennootschap bij de oprichting niet negatief is.
3. Wordt anders dan in geld gestort dan wordt bovendien aan de akte gehecht een door alle oprichters getekende oprichtingsbalans dat een eigen vermogen toont dat niet negatief is. De oprichtingsbalans heeft betrekking op een tijdstip dat ten hoogste drie maanden vóór de dag van de akte ligt.
4. Heeft de vennootschap bij de oprichting een nominaal kapitaal, dan wordt bij de toepassing van het tweede en derde lid, het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.
5. De akte wordt in persoon of bij schriftelijke volmacht getekend door iedere oprichter en door ieder die blijkens de akte een of meer aandelen neemt.

Artikel 202

1. De statuten vermelden de naam, de plaats in Sint Maarten waar de vennootschap haar zetel heeft en het doel van de vennootschap. De naam vangt aan of eindigt met de woorden besloten vennootschap, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot "B.V." of "BV". De naam mag niet in andere dan Latijnse schrifttekens gesteld zijn.
2. De statuten kunnen bepalen dat er verschillende soorten aandelen zijn. Zij kunnen aan een of meer soorten een nominale waarde toekennen. De nominale waarde kan in een of meer vreemde muntsoorten worden uitgedrukt, met dien verstande echter dat per soort aandeel steeds dezelfde muntsoort wordt gebruikt.
3. Als nominaal kapitaal heeft te gelden de som van de nominale waarden van de uitgegeven aandelen. Door statutenwijziging kan de nominale waarde worden opgeheven of gewijzigd. Vermeerdering van de nominale waarde is niet mogelijk indien het nominaal kapitaal groter is dan het eigen vermogen van de vennootschap of daardoor groter wordt.
4. Kennen de statuten verschillende soorten aandelen of aandelen met een verschillende nominale waarde, dan bevatten zij bepalingen met betrekking tot de aan die aandelen en andere aandelen verbonden stem- en uitkeringsrechten.
5. In afwijking van artikel 3, tweede lid, kunnen de statuten bepalen dat houders van aandelen of van een bepaald soort aandelen persoonlijk aansprakelijk zijn, al dan niet hoofdelijk, voor bepaalde of alle schulden van de vennootschap. In dat geval komt het in artikel 209, vierde lid, bedoelde inzagerecht toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Een besluit tot wijziging van de statuten, waardoor een zodanige persoonlijke aansprakelijkheid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden.

6. Een derde te wiens behoeve een bepaling als bedoeld in het vijfde lid in de statuten is opgenomen kan de betrokken aandeelhouder rechtstreeks daaruit aanspreken, tenzij dit in die bepaling is uitgesloten. De vennootschap kan steeds nakoming jegens de derde vorderen, tenzij deze zich daartegen verzet.

7. Wordt door statutenwijziging een aansprakelijkheidsregeling als bedoeld in het vijfde lid afgeschaft of gewijzigd, waardoor de aansprakelijkheid van een of meer aandeelhouders vervalt of vermindert, dan heeft die afschaffing of wijziging ook effect voor bestaande schulden, echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval of de vermindering van de aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat de statutenwijziging heeft plaatsgevonden, ten aanzien van de betrokken aandeelhouder een daarop aansluitende aantekening in het register, bedoeld in artikel 209, is gedaan, alles onverminderd het bepaalde in de Handelsregisterverordening. De statuten kunnen deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.

8. Houdt een aandeelhouder, op wie een aansprakelijkheid rust uit hoofde van een statutaire bepaling als bedoeld in het vijfde lid, op aandeelhouder te zijn, dan vervalt ook zijn aansprakelijkheid voor bestaande schulden, zulks echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval van aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat zijn aandeelhouderschap is geëindigd, daarvan aantekening is gedaan in het register als bedoeld in artikel 209. De statuten kunnen deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.

9. De statuten kunnen, naast het bepaalde in artikel 27, andere wijzen van ontbinding aangeven. Een ontbinding krachtens een aanvullende statutaire bepaling treedt niet in alvorens daaraan bekendheid is gegeven overeenkomstig artikel 27, derde lid. De statutaire bepaling verliest haar geldigheid indien de vereffenaars niet binnen zes maanden na het tijdstip waarop dat voor het eerst mogelijk was, al het nodige hebben gedaan om de in artikel 27, derde lid, bedoelde mededeling en inschrijving te doen plaatsvinden.

Afdeling 2 De aandelen

Artikel 203

1. Voor zover de wet of de statuten niet anders bepalen zijn aan alle aandelen gelijke rechten en verplichtingen verbonden.

2. De statuten kunnen bepalen dat ter zake van aandelen van een of meer soorten onderaandelen kunnen worden uitgegeven, die de bij de uitgifte aan te geven fractie van een aandeel vertegenwoordigen.

3. De bepalingen van dit boek, over aandelen en aandeelhouders zijn van overeenkomstige toepassing op onderaandelen en houders daarvan voor zover uit die bepalingen niet anders blijkt.

4. Tenzij de statuten anders bepalen gelden voor de toepassing van artikel 229, eerste lid, en 232, eerste lid, onderaandelen die tezamen ten minste een of meer aandelen vertegenwoordigen als zoveel aandelen, ongeacht de gerechtigdheid tot de onderaandelen.

Artikel 204

1. De algemene vergadering of een daartoe in of krachtens de statuten aangewezen ander orgaan is bevoegd na de oprichting te besluiten tot uitgifte van nieuwe aandelen. De daarop volgende uitgifte geschiedt bij een door de vennootschap en de nemer getekende akte. Artikel 15, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de akte.

2. Uitgifte van beursgenoteerde aandelen, daaronder begrepen aandelen die onmiddellijk na de uitgifte tot een beursnotering worden toegelaten, kan ook geschieden overeenkomstig het bij die beurs gebruikelijke of door die beurs toegelaten systeem.

Artikel 206

1. De statuten kunnen bepalen dat, al dan niet krachtens besluit van een daartoe aangewezen orgaan, bepaalde of alle aandeelhouders bij uitgifte van bepaalde of alle aandelen een voorkeursrecht hebben in een daarbij te bepalen verhouding.

2. Worden aandelen met voorkeursrecht uitgegeven dan wordt dit bekend gemaakt aan alle aandeelhouders met overeenkomstige toepassing van artikel 231, eerste lid. Het voorkeursrecht kan worden uitgeoefend gedurende ten minste twee weken na de bekendmaking.

Artikel 207

1. De nemer van een aandeel is verplicht de tegenprestatie te voldoen die in de akte van oprichting of het besluit tot uitgifte is vastgesteld. Indien anders dan in geld moet worden gestort, wordt de waarde van de storting in de akte van oprichting of de akte van uitgifte in een bedrag weergegeven. De waarde wordt bepaald met inachtneming van in het maatschappelijk verkeer aanvaardbare maatstaven. Worden aandelen met een nominale waarde genomen dan bedraagt de waarde van de tegenprestatie ten minste het nominale bedrag van het aandeel.

2. Een storting anders dan in geld moet bij of onverwijld na de oprichting of de uitgifte geschieden. Ten aanzien van een storting in geld kan in de akte van oprichting, in de statuten of in het besluit tot uitgifte worden bepaald dat het verschuldigde bedrag, of een deel daarvan, pas na verloop van een bepaalde tijd opeisbaar zal zijn of pas opeisbaar zal zijn na een daartoe strekkend besluit van een daarbij aangewezen orgaan. Ontbreekt een bepaling als bedoeld, dan moet de storting bij de oprichting of uitgifte geschieden.

3. Voor zover de vordering van de vennootschap tot voldoening aan een stortingsplicht, behoudens een bij de opeising te gunnen termijn van maximaal één jaar, niet onmiddellijk en onvoorwaardelijk opeisbaar is, wordt deze vordering buiten beschouwing gelaten bij de berekening van het eigen vermogen van de vennootschap, bedoeld in dit boek.

4. Als bijstortingsplicht wordt in de wet aangeduid iedere stortingsplicht als bedoeld in het derde lid. Bij aandelen met een nominale waarde kan geen bijstortingsplicht bestaan ter zake van het nominale bedrag.

5. Behoudens ontheffing van stortingsplicht op de voet van artikel 215 kan de houder van een aandeel niet worden ontheven van zijn verplichtingen uit hoofde van dit artikel. Bij vervreemding van een aandeel blijft de vervreemder nog gedurende een jaar naast de verkrijger hoofdelijk aansprakelijk voor uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen.

6. Ten aanzien van een stortingsplicht kan de wederpartij van de vennootschap zich nimmer op verrekening beroepen.

7. De vereffenaar van een vennootschap en, in geval van faillissement, de curator, zijn bevoegd tot uitschrijving en inning van alle nog niet gedane stortingen op de aandelen. Deze bevoegdheid geldt onverschillig hetgeen daaromtrent op grond van het tweede lid is bepaald. Indien echter uit het bepaalde voortvloeit dat een storting eerst hoeft plaats te vinden op een tijdstip na de dag van de faillietverklaring, kan worden volstaan met voldoening van de contante waarde daarvan op de dag van de faillietverklaring.

Artikel 208

1. Aan de nemer of houder van een aandeel wordt desgevraagd een op naam gesteld aandeelbewijs afgegeven. Het bedrag of de waarde van de verrichte storting en de eventuele stortingsplicht, de laatste met vermelding of er sprake is van een bijstortingsplicht, worden daarop aangetekend.

2. Aan de latere verkrijger te goeder trouw kan niet worden tegengeworpen dat het daarop door de vennootschap vermelde aangaande de storting of de stortingsplicht onjuist of onvolledig is.

Artikel 208a

1. De statuten kunnen met betrekking tot alle aandelen of alle aandelen van een bepaalde soort:

- a. bepalen dat verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard, jegens de vennootschap of derden of tussen aandeelhouders, aan het aandeelhouderschap zijn verbonden;
- b. eisen verbinden aan het aandeelhouderschap;
- c. een bepaling bevatten als bedoeld in artikel 257, eerste lid.

2. Bevatten de statuten een verplichting van verbintenisrechtelijke aard jegens derden, dan komt het in artikel 209, vierde lid, bedoelde inzagerecht toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Artikel 202, zesde tot en met achtste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Een besluit tot wijziging van de statuten, waardoor een bepaling als bedoeld in het eerste lid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden. Met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden kan ook de in de eerste zin bedoelde regeling worden gewijzigd, tenzij het gaat om een verplichting als bedoeld in artikel 202, vijfde lid.

Artikel 209

1. Het bestuur houdt een register bij, waarin de namen en adressen van alle houders van aandelen zijn opgenomen, met vermelding van de soort aandeel, het daaraan verbonden stemrecht, het daarop gestorte of als gestort weergegeven bedrag, de eventuele bijstortingsplicht, de dag van verkrijging, de eventuele aansprakelijkheid uit hoofde van de artikelen 202, vijfde lid, en 208a, derde lid, en het al of niet afgegeven zijn van een aandeelbewijs op naam Aangetekend worden ook de vestiging of overdracht van vruchtgebruik op de aandelen en de vestiging van pandrecht op de aandelen, alsmede een daarmee samenhangende overgang van stemrecht.

2. Het register wordt regelmatig bijgehouden. Bij iedere mutatie wordt de dag waarop deze is aangebracht vermeld.

3. Aandeelhouders en anderen van wie gegevens ingevolge het eerste lid in het register moeten worden opgenomen, verschaffen het bestuur tijdig de nodige gegevens.

4. Iedere aandeelhouder heeft recht op inzage in het register. De statuten kunnen het inzagerecht aan anderen toekennen. Zij kunnen ook het inzagerecht beperken tot de gegevens die betrekking hebben op de door de aandeelhouder zelf gehouden aandelen.

5. De statuten kunnen bepalen dat het aandeelhoudersregister:

- a. in elektronische vorm wordt bijgehouden;
- b. onder verantwoordelijkheid van het bestuur door een derde wordt bijgehouden.

Artikel 210

1. Aandelen zijn overdraagbaar, behoudens het in artikel 211 en elders in de wet bepaalde.

2. Levering van aandelen geschiedt door een door partijen getekende akte van overdracht en hetzij betekening van die akte aan de vennootschap, hetzij erkenning van de overdracht door de vennootschap. Erkenning geschiedt door een ondertekende aantekening op de akte van overdracht of een aan de verkrijger gerichte schriftelijke verklaring van de vennootschap. Betreft het aandelen waarop een stortingsplicht of bijstortingsplicht rust, dan kan erkenning slechts geschieden wanneer de akte van overdracht een vaste dagtekening draagt.

3. Indien een aandeelbewijs door de vennootschap is afgegeven kan dat stuk, voorzien van een door partijen ondertekende aantekening tot overdracht, als akte van overdracht gelden.

4. De statuten kunnen bepalen dat, indien een aandeelbewijs door de vennootschap is afgegeven, als akte van overdracht uitsluitend kan gelden een stuk als bedoeld in het derde lid. Zij kunnen ook bepalen dat erkenning of betekening slechts kan geschieden na inlevering van het afgegeven aandeelbewijs, zulks onverminderd het recht van de opvolgend aandeelhouder op afgifte van een te zijnen name gesteld aandeelbewijs op de voet van artikel 208, eerste lid. In beide gevallen lijdt de regel uitzondering wanneer de vervreemder ten genoegen van de vennootschap aannemelijk maakt dat zijn aandeelbewijs verloren is gegaan. De vervreemder, die zich op deze bepaling beroept, is tegenover de

vennootschap en derden aansprakelijk voor alle als gevolg hiervan te lijden schade.

5. De levering en de dag daarvan worden in het register, bedoeld in artikel 209, aangetekend.

6. Levering van beursgenoteerde aandelen kan ook geschieden overeenkomstig het bij die beurs gebruikelijke of door die beurs toegelaten systeem.

Artikel 211

1. De overdraagbaarheid van aandelen kan bij de statuten worden beperkt of uitgesloten. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid van toedeling van aandelen uit een gemeenschap.

2. Een overdracht of toedeling die in strijd is met een regeling als bedoeld in het eerste lid is ongeldig, tenzij deze de instemming heeft van alle aandeelhouders.

3. In geval van executoriaal beslag, faillissement, afgifte van een legaat, toedeling uit een gemeenschap of pandrecht, kan de rechter bepalingen als bedoeld in het eerste lid geheel of gedeeltelijk buiten toepassing verklaren. Het verzoek daartoe kan worden gedaan door onderscheidenlijk de executant, de curator of een belanghebbende bij de afgifte van het legaat of de toedeling of de pandhouder. De rechter wijst het verzoek slechts toe indien de belangen van de verzoeker dat bepaaldelijk vorderen en de belangen van anderen daardoor niet onevenredig worden geschaad. De rechter kan bepalen dat de vennootschap aan de executant of de curator inzage moet geven in het register bedoeld in artikel 209.

Artikel 212

1. De bevoegdheid tot het vestigen van vruchtgebruik op aandelen kan niet bij de statuten worden beperkt of uitgesloten.

2. Tenzij bij de vestiging van het vruchtgebruik anders is bepaald, komen het stemrecht en de overige zeggenschapsrechten toe aan de aandeelhouder. De statuten kunnen het toekennen van deze rechten aan de vruchtgebruiker beperken of uitsluiten.

Artikel 213

1. De bevoegdheid tot het vestigen van een pandrecht op aandelen kan bij de statuten worden beperkt of uitgesloten. Artikel 211, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Voor zover het tegendeel niet volgt uit een voorziening als bedoeld in het derde lid komen de aan het aandeel verbonden rechten toe aan de aandeelhouder.

3. Tenzij de statuten anders bepalen kan bij de vestiging of in een aanvullende akte tussen aandeelhouder en pandhouder worden bepaald dat de aan de aandelen verbonden rechten, al dan niet voorwaardelijk, geheel of gedeeltelijk toekomen aan de pandhouder.

4. Wordt in een aanvullende akte een voorziening als bedoeld in het

derde lid getroffen, dan is voor de geldigheid van die akte vereist dat artikel 210, tweede lid, van overeenkomstige toepassing is. Ook artikel 210, derde tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

5. In afwijking van het tweede lid van artikel 236 van Boek 3 kan pandrecht op aandelen op naam ook worden gevestigd zonder betekening of erkenning als bedoeld in artikel 210. Artikel 239 van Boek 3 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 214

1. De vennootschap kan geen eigen aandelen nemen.
2. Onverminderd het bepaalde in titel 7 kunnen de statuten de verkrijging door de vennootschap van eigen aandelen van derden uitsluiten, beperken of aan voorwaarden onderwerpen. Zolang de vennootschap direct of indirect eigen aandelen houdt, kunnen de daaraan verbonden rechten niet worden uitgeoefend. Artikel 218, vijfde tot en met zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing op verkrijging van eigen aandelen.
3. De vennootschap kan door een daarop gericht besluit van de algemene vergadering of een door de statuten aangewezen ander orgaan door de vennootschap gehouden eigen aandelen intrekken.

Artikel 215

1. De statuten kunnen bepalen dat een orgaan per soort aandelen kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de storting of tot gehele of gedeeltelijke ontheffing van de stortingsplicht, mits het eigen vermogen van de vennootschap op het tijdstip van de terugbetaling of ontheffing ten minste nihil is en door de terugbetaling of ontheffing niet negatief wordt. Een besluit dat niet aan deze voorwaarden voldoet heeft geen enkele rechtskracht.
2. Heeft de vennootschap een nominaal kapitaal dan wordt bij de toepassing van het eerste lid het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.

Afdeling 3 De jaarrekening

Artikel 216

1. Jaarlijks binnen acht maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, maakt het bestuur een jaarrekening op, ten minste bestaande uit een balans, een winst en verliesrekening en een toelichting op deze stukken.
2. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders ondertekend. Zij wordt mede ondertekend door de commissarissen die in functie zijn. Ontbreekt een handtekening dan wordt de reden daarvoor medegedeeld.
3. De opgemaakte jaarrekening wordt aan de algemene vergadering ter goedkeuring voorgelegd. De statuten kunnen bepalen dat de algemene vergadering de bevoegdheid heeft alle of bepaalde posten te wijzigen dan

wel het bestuur op te dragen de jaarrekening te wijzigen volgens door de algemene vergadering of een commissie uit die vergadering te geven aanwijzingen.

4. De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat alsmede, voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de vennootschap.

5. Artikel 15, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de opgemaakte en goedgekeurde jaarrekening en de daarbij behorende stukken.

6. Iedere aandeelhouder en iedere houder van schuldbrieven aan toonder heeft gedurende twee jaren na het tijdstip van opmaken, onderscheidenlijk goedkeuren van de jaarrekening recht op inzage in de krachtens het vijfde lid bewaarde stukken.

Artikel 217

1. De algemene vergadering of een ander daartoe bij de statuten aangewezen orgaan is zonder beperking bevoegd om een externe deskundige te benoemen ten einde op de boekhouding regelmatig toezicht te houden, alsmede aan de algemene vergadering verslag uit te brengen omtrent de door het bestuur opgemaakte jaarrekening.

2. De deskundige is gerechtigd tot inzage van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vennootschap, waarvan de kennisneming tot richtige vervulling van zijn taak nodig is. Het is hem verboden hetgeen hem nopens de zaken der vennootschap blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan zijn opdracht met zich brengt.

3. De deskundige brengt zijn verslag ook ter kennis van het bestuur, de raad van commissarissen en het orgaan dat hem heeft benoemd.

Artikel 218

1. In onmiddellijke samenhang met de goedkeuring van de jaarrekening, beslist de algemene vergadering of een ander bij de statuten aangewezen orgaan over de uitkering of inhouding van de uit die jaarrekening blijvende winst en over het doen van andere uitkeringen ten laste van het uit die jaarrekening blijvende eigen vermogen.

2. De algemene vergadering of een ander bij de statuten aangewezen orgaan kan besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen ten laste van een lopend boekjaar of ten laste van een afgesloten boekjaar, waarvan de jaarrekening nog niet is goedgekeurd.

3. Voor zover de statuten niet anders bepalen geeft ieder aandeel bij iedere uitkering recht op een gelijk bedrag en geeft ieder onderaandeel recht op de dienovereenkomstige fractie van dat bedrag. De statuten kunnen bepalen dat de aandelen die de vennootschap zelf houdt meetellen bij de berekening van de verdeling van uitkeringen. De statuten kunnen de verdeling van uitkeringen geheel of gedeeltelijk overlaten aan een daartoe aangewezen orgaan.

4. Het recht op uitkering vervalt door een tijdsverloop van drie jaren na het einde van de dag, waarop hetzij daaraan voldoende bekendheid is gegeven, hetzij de uitkeringsgerechtigde daarvan kennis heeft genomen of daarvan is verwittigd. Bij de statuten kan worden bepaald dat het recht op uitkering niet vervalt of een langere termijn worden gesteld.

5. Uitkeringen aan aandeelhouders en andere uitkeringsgerechtigden mogen niet worden gedaan indien het eigen vermogen van de vennootschap negatief is of door die uitkering negatief zou worden. Een besluit tot het doen van een zodanige uitkering heeft geen enkele rechtskracht. Artikel 22, tweede lid, is niet van toepassing, tenzij de uitkering is gedaan aan de regelmatige houder van een aandeel of daarmee verbonden recht dat op een beurs verhandeld wordt.

6. Een uitkering als bedoeld in dit artikel wordt vermoed te zijn gedaan in strijd met de eerste volzin van het vijfde lid, indien de jaarrekening van het boekjaar ten laste waarvan de uitkering wordt gedaan, met inachtneming van die uitkering een eigen vermogen toont dat negatief is. Betreft het een uitkering als bedoeld in het eerste lid dan is het vermoeden onweerlegbaar.

7. Heeft de vennootschap een nominaal kapitaal dan wordt bij de toepassing van het eerste lid het bedrag daarvan als ondergrens in aanmerking genomen.

Artikel 219

De artikelen 216 en 217 gelden niet voor de vennootschap die in haar statuten de artikelen 120 tot en met 122, al dan niet tezamen met de artikelen 123 en 124, van toepassing heeft verklaard. In dat geval zijn ook de artikelen 125 en 126 van toepassing.

Afdeling 5 De algemene vergadering

Artikel 227

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen behoort aan de algemene vergadering, binnen de bij de wet of de statuten gestelde grenzen, alle bevoegdheid die niet aan het bestuur of aan anderen is toegekend.

2. Aandeelhouders kunnen hun onderlinge verhouding en de wijze waarop zij hun bevoegdheden als aandeelhouder uitoefenen nader regelen in een aandeelhoudersovereenkomst.

3. De statuten kunnen bepalen dat de vennootschap kan toetreden tot een vennootschappelijke overeenkomst. Als zodanig heeft te gelden een overeenkomst tussen

a. de vennootschap en haar aandeelhouders, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan;

b. de overeenkomst wordt schriftelijk vastgelegd en daarbij aangeduid als "vennootschappelijke overeenkomst";

c. behalve de vennootschap zijn alle aandeelhouders daarbij partij;

d. de statuten bepalen uitdrukkelijk dat schuldbrieven aan toonder niet kunnen worden afgegeven.

4. Bepalingen die met toepassing van artikel 1, derde lid, in de

statuten kunnen worden opgenomen, kunnen met hetzelfde rechtsgevolg worden opgenomen in een vennootschappelijke overeenkomst, voor zover niet anders uit de wet, de statuten of de overeenkomst voortvloeit.

5. Geldt binnen een vennootschap een vennootschappelijke overeenkomst, dan geldt het verkrijgen van het aandeelhouderschap in die vennootschap mede als het toetreden als partij tot die overeenkomst. Verliest een aandeelhouder zijn aandeelhouderschap dan verliest hij daarmee zijn positie als partij bij de vennootschappelijke overeenkomst.

6. De overeenkomst wordt namens de vennootschap aangegaan door het bestuur met voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen, zo die er is; zij wordt ondertekend door alle bestuurders en mede ondertekend door alle commissarissen; ontbreekt een handtekening dan wordt aan de voet van de akte de reden daarvoor vermeld;

7. Artikel 233, derde tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, ook indien buiten vergadering wordt besloten.

8. Bepalingen als aangeduid in de artikelen 15, vijfde lid, 18, eerste lid, 19, eerste en vierde lid, 202, tweede en negende lid, 203, tweede en vierde lid, of 239 eerste lid, kunnen niet in een vennootschappelijke overeenkomst worden opgenomen.

9. Het bestuur doet ten kantore van het handelsregister opgaaf van het bestaan en het tenietgaan van een vennootschappelijke overeenkomst.

10. Bepalingen in een overeenkomst als bedoeld in dit artikel zijn nietig voor zover zij leiden tot gevolgen die in strijd zijn met de wet of de statuten.

Artikel 228

1. Tijdens ieder boekjaar wordt ten minste één algemene vergadering gehouden of ten minste eenmaal overeenkomstig artikel 235, eerste of derde lid, besloten.

2. Voor zover de statuten niet anders bepalen, zijn tot het bijeenroepen van een algemene vergadering iedere bestuurder en iedere commissaris bevoegd. Het bestuur en de raad van commissarissen zijn steeds bevoegd tot bijeenroeping van de algemene vergadering.

Artikel 229

1. Onder vergaderrecht wordt in deze titel verstaan het recht om, in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde, de algemene vergadering bij te wonen en daar het woord te voeren.

2. Het vergaderrecht komt toe aan iedere aandeelhouder en iedere stemgerechtigde, alsmede aan iedere bestuurder en iedere commissaris. De statuten kunnen het vergaderrecht ook aan andere personen toekennen.

Artikel 230

1. Iedere stemgerechtigde kan het bestuur of de raad van commissarissen schriftelijk verzoeken om een algemene vergadering bijeen te roepen teneinde te beraadslagen en te besluiten over daarbij

aangegeven onder dat stemrecht vallende onderwerpen, mits hij daarbij een redelijk belang heeft.

2. Indien het bestuur of de raad van commissarissen niet binnen zeven dagen na de dag dat het verzoek de vennootschap of het betrokken orgaan heeft bereikt, gevolg geeft aan een zodanig verzoek, kan de verzoeker zelf tot bijeenroeping overgaan. Met het oog daarop geeft het bestuur de verzoeker inzage in het register, bedoeld in artikel 209.

3. Bij de oproeping door de stemgerechtigde worden geen andere dan de aanvankelijk aangegeven onderwerpen als te behandelen vermeld.

4. De oproeping en de daarbij behorende stukken worden mede gezonden aan iedere bestuurder en iedere commissaris.

5. Voor de toepassing van artikel 231, zesde lid, worden de in het eerste tot en met vierde lid bedoelde voorschriften mede in aanmerking genomen.

Artikel 231

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen geschiedt de oproeping schriftelijk aan het adres van de betrokkene. Zijn een of meer adressen onbekend dan geschiedt de oproeping tevens door een aankondiging in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst.

2. De oproepingstermijn bedraagt ten minste vijf dagen, de dag van oproeping en de dag van de vergadering niet meegerekend. Als dag van oproeping geldt de dag waarop de oproeping verzonden is dan wel, indien dat later is, de dag waarop de oproeping is geplaatst in het eerste lid bedoelde blad.

3. De oproeping vermeldt de plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen. Onderwerpen die tijdig door een stemgerechtigde als te behandelen zijn voorgedragen worden op de agenda geplaatst, tenzij het belang van een goede vergaderorde zich daartegen verzet. In elk geval wordt bij de oproeping mededeling gedaan van de voorgedragen onderwerpen.

4. Wordt een voorstel tot statutenwijziging gedaan dan wordt een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, meegezonden of ten kantore van de vennootschap voor de aandeelhouders ter inzage gelegd. Van de terinzagelegging wordt mededeling gedaan in de aankondiging, bedoeld in het eerste lid, indien daarvan sprake is.

5. Tenzij de statuten anders bepalen wordt een vergadering gehouden in het land of het openbaar lichaam van de statutaire zetel.

6. Zijn de voorschriften bedoeld in het eerste tot en met het vijfde lid niet in acht genomen, dan kunnen slechts geldige besluiten worden genomen indien alle vergadergerechtigden aanwezig of vertegenwoordigd zijn of, voor zover zij dat niet zijn, met de wijze van besluitvorming hebben ingestemd of te kennen hebben gegeven geen beroep te zullen doen op de niet-inachtneming van de bedoelde voorschriften.

Artikel 232

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen geeft ieder aandeel recht op het uitbrengen van één stem ten aanzien van alle onderwerpen. Stemrecht kan niet bestaan los van een meer omvattend recht van aandeel. Stemrecht kan worden uitgeoefend in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde.

2. De statuten kunnen bepalen dat het vergaderrecht van anderen dan bestuurders of commissarissen en het stemrecht uitsluitend kunnen worden uitgeoefend door degenen die op een in de statuten vastgestelde dag, de registratiedag, die rechten hadden en als zodanig aan het bestuur van de vennootschap bekend waren. De registratiedag mag ten hoogste twintig dagen voor die der vergadering liggen. Worden de aandelen verhandeld op een effectenbeurs, dan kan de in dit lid bedoelde termijn ten hoogste zestig dagen zijn en kunnen de statuten het vaststellen van de registratiedag overlaten aan een orgaan van de vennootschap. Als nadere voorwaarde voor de uitoefening van de in dit lid bedoelde rechten kunnen de statuten dan ook voorschrijven dat de betrokkene op de registratiedag in een bij of krachtens de statuten aangewezen register als rechthebbende is ingeschreven. Indien de statuten een registratiedag bevatten of een registratiedag krachtens de statuten is vastgesteld, wordt deze bij de oproeping vermeld.

3. Bestuurders en commissarissen hebben als zodanig in de algemene vergadering en bij de besluitvorming buiten vergadering een raadgevende stem.

Artikel 233

1. Voor zover de statuten niet anders bepalen worden alle besluiten genomen bij volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

2. De statuten kunnen bepalen dat bij staken van stemmen de beslissing wordt opgedragen aan een ander orgaan of aan een derde.

3. Een door de vergadering aangewezen persoon houdt notulen bij van de beraadslagingen en de genomen besluiten. De notulen worden ondertekend door de voorzitter van de vergadering.

4. De ondertekende notulen worden door het bestuur gedurende tien jaren bewaard.

5. Iedere aandeelhouder heeft recht op een afschrift van de notulen.

6. De voorgaande leden zijn overeenkomstige toepassing bij besluiten van andere organen, met dien verstande dat ter zake van notulen van andere organen dan de algemene vergadering of het bestuur, het recht op inzage geheel of gedeeltelijk aan het bestuur kan worden onthouden.

Artikel 234

1. Behoudens beperkingen volgens de statuten en onverminderd het bepaalde in artikel 5 is de algemene vergadering bevoegd de statuten te wijzigen. Een met algemene stemmen genomen besluit tot statutenwijziging waaraan alle stemgerechtigde personen hebben meegewerkt, is geldig, ongeacht het daarover in de statuten bepaalde.

2. Een statutaire bepaling die in de gegeven situatie tot gevolg zou hebben dat er geen stemgerechtigde personen als bedoeld in het eerste lid zijn, wordt, zolang die situatie voortduurt, voor niet geschreven gehouden.

3. Gedurende het faillissement van de vennootschap kunnen de statuten slechts worden gewijzigd met instemming van de curator.

4. Een besluit tot wijziging van de statuten waardoor de rechtspositie van een krachtens de wet of de statuten bij de organisatie van de vennootschap betrokken persoon ernstig wordt aangetast, wordt op vordering van de betrokkene vernietigd, mits deze een zwaarwegend belang heeft bij de handhaving van die rechtspositie. Artikel 21, vierde lid, is overeenkomstige toepassing.

Artikel 235

1. Een besluit van de algemene vergadering kan ook tot stand komen door schriftelijke stemuitbrenging buiten vergadering, mits alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd.

2. Het eerste tot en met het vijfde lid van artikel 233 is overeenkomstige toepassing.

3. Indien alle aandeelhouders tevens bestuurder van de vennootschap zijn, geldt ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en commissarissen tevens als goedkeuring in de zin van artikel 216, derde lid, dan wel artikel 220, zesde lid, mits alle vergadergerechtigden in de gelegenheid zijn gesteld om kennis te nemen van de opgemaakte jaarrekening en met deze wijze van goedkeuring hebben ingestemd. De statuten kunnen de in de eerste volzin bedoelde wijze van goedkeuring van de jaarrekening uitsluiten.

Artikel 235a

1. Indien ten aanzien van een voorgenomen besluit van de algemene vergadering voor geen van de aandelen stem kan worden uitgebracht, beslist het bestuur. De statuten kunnen een andere oplossing aanreiken. Deze oplossing kan bestaan in het opdragen van de beslissing aan een ander orgaan of een derde.

2. Een statutaire regeling als bedoeld in het eerste lid blijft buiten toepassing indien deze er niet toe leidt dat binnen een redelijke termijn een besluit tot stand komt.

3. Het bestuur bevordert zo veel mogelijk dat een toestand als bedoeld in het eerste lid wordt voorkomen of hersteld.

Afdeling 6 Het bestuur

Artikel 236

1. De benoeming van bestuurders die niet in de akte van oprichting zijn aangewezen geschiedt door de algemene vergadering, voor zover de statuten niet anders bepalen.

2. Tenzij de statuten anders bepalen is het orgaan of degene die de bestuurder heeft benoemd te allen tijde bevoegd die bestuurder te schorsen of te ontslaan. Ten aanzien van de bestuurders die in de akte van oprichting zijn aangewezen komen de in de eerste volzin omschreven bevoegdheden toe aan de algemene vergadering, tenzij uit de statuten anders voortvloeit.

3. Tenzij de statuten anders bepalen komt de bevoegdheid de bezoldiging van een bestuurder vast te stellen toe aan de algemene vergadering.

4. Een schorsing in de zin van dit artikel vervalt indien de betrokkene niet binnen twee maanden na de dag van schorsing is ontslagen.

Artikel 237

Artikel 236 is niet toepassing ten aanzien van de dagelijkse bestuurders als zodanig indien in de statuten toepassing is gegeven aan artikel 18.

Artikel 238

Hij die, zonder deel uit te maken van het bestuur, voor zekere tijd of onder zekere omstandigheden, al dan niet krachtens een voor de vennootschap geldende regeling, het beleid van de vennootschap bepaalt of mede bepaalt als ware hij bestuurder, wordt ter zake van dat optreden, wat voor zijn verplichtingen ten opzichte van de vennootschap en van derden betreft, alsmede voor de toepassing van artikel 9, als bestuurder aangemerkt.

Afdeling 7 De aandeelhouder-bestuurde vennootschap

Artikel 239

1. De statuten van een besloten vennootschap kunnen bepalen dat de vennootschap een aandeelhouder-bestuurde vennootschap is.

2. Een besluit tot wijziging van de statuten waardoor een bepaling als bedoeld in het eerste lid wordt ingevoerd, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden.

3. De naam van een aandeelhouder-bestuurde vennootschap vangt aan of eindigt met de woorden aandeelhouder-bestuurde vennootschap, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot 'A.B.V' of 'ABV', een en ander in afwijking van artikel 202, eerste lid, tweede volzin.

4. Voor de aandeelhouder-bestuurde vennootschap gelden voorts de hierna volgende bepalingen van deze afdeling.

Artikel 240

1. Voor zover het tegendeel niet uit de volgende leden van dit artikel voortvloeit gelden alle aandeelhouders als bestuurder. Alleen aandeelhouders kunnen bestuurder zijn.

2. Geen bestuurder is:

a. de houder van aandelen waaraan, afgezien van hetgeen voortvloeit

uit dwingend recht en eventueel aan hem toekomend vergaderrecht, slechts uitkeringsrechten zijn verbonden;

b. degene die door overgang van aandelen van rechtswege aandeelhouder is geworden, tenzij het bestuur na de overgang met instemming van de betrokken aandeelhouder besluit dat deze als bestuurder heeft te gelden; zolang de aandeelhouder geen bestuurder is kan hij, afgezien van hetgeen voortvloeit uit dwingend recht en eventueel aan hem toekomend vergaderrecht, geen andere dan aan zijn aandeel verbonden uitkeringsrechten uitoefenen;

c. de vennootschap die eigen aandelen houdt en de directe of indirecte dochtermaatschappij die aandelen in de vennootschap houdt.

3. Een overdracht van aandelen die niet de instemming heeft van alle bestuurders, is ongeldig.

4. De in artikel 257, eerste lid, omschreven verplichting tot overdracht rust van rechtswege op de in het tweede lid, onder b, eerste zinsnede, bedoelde aandeelhouder, tenzij de statuten anders bepalen. De vordering tot overdracht komt uitsluitend toe aan de medeaandeelhouders die bestuurder zijn.

5. Bij de toepassing van artikel 227, derde en vijfde lid, worden aandeelhouders, die geen bestuurder zijn, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 241

1. Onverminderd de telkens van kracht zijnde regels voor de besluitvorming, geldt iedere vergadering van aandeelhouders tevens als bestuursvergadering.

2. Iedere bestuurder is bevoegd tot het bijeenroepen van een vergadering. Ieder aandeel geeft recht op één stem ten aanzien van alle onderwerpen. Kennen de statuten aandelen met een nominale waarde dan is die nominale waarde voor al die aandelen dezelfde. De statuten kunnen aan aandelen van een bepaalde soort meer dan één stem toekennen. Ten aanzien van de beraadslaging en besluitvorming hebben commissarissen een raadgevende stem indien en voor zover de statuten dat bepalen. Stemrecht kan niet bestaan los van een meer omvattend recht van aandeel.

3. Het vergaderrecht komt toe aan iedere bestuurder. Bij of krachtens de statuten kan het vergaderrecht ook worden toegekend aan andere personen, de aandeelhouders, bedoeld in artikel 240, tweede lid, onder a en b, daaronder begrepen.

4. Artikel 228, tweede lid, artikel 229, tweede lid, en de artikelen 230, 231 en 232 zijn niet van toepassing. Artikel 233, vijfde lid, is niet van toepassing ten aanzien van aandeelhouders die geen bestuurder zijn.

5. Bij het bijeenroepen van een vergadering wordt een redelijke termijn in acht genomen. Nadere procedurele voorschriften kunnen bij of krachtens de statuten worden vastgesteld. Zijn deze voorschriften niet nagekomen, dan is artikel 231, zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

6. Bij de toepassing van artikel 235, eerste lid, wordt het woord 'schriftelijke' voor niet geschreven gehouden en wordt in plaats van 'deze' gelezen 'de gekozen', een en ander onverminderd het bepaalde in het derde lid.

Artikel 242

1. De artikelen 18 en 236 zijn niet van toepassing.
2. Een aandeelhouder, die bestuurder is, kan als zodanig worden geschorst door de algemene vergadering, tenzij uit de statuten iets anders voortvloeit. Zolang de schorsing voortduurt, heeft de aandeelhouder, naast zijn naar dwingend recht toegekende rechten, geen andere rechten dan uitkeringsrechten.
3. Is de schorsing op redelijke gronden gedaan dan is artikel 257 van overeenkomstige toepassing ten aanzien van alle aandelen van de als zodanig geschorste bestuurder. De schorsing vervalt indien de in artikel 257, tweede lid, bedoelde vordering niet binnen twee maanden na de dag van schorsing is ingesteld of de vordering onherroepelijk is afgewezen. Aanvaarding van het aanbod overeenkomstig artikel 257, derde lid, laat een eventuele vordering tot schadevergoeding wegens onredelijkheid of onrechtmatigheid van de schorsing onverlet.

Artikel 243

1. Iedere bestuurder heeft te allen tijde recht op inzage in en toegang tot alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers ten aanzien waarvan op het bestuur een wettelijke of statutaire bewaarplicht zonder onthouding van inzagerecht rust.
2. Iedere bestuurder heeft het recht om van de in het eerste lid bedoelde stukken, dan wel van de desbetreffende gegevens, op eigen kosten afschriften te maken of te laten maken.

Titel 7 Uitkoop, uittreding en gedwongen overdracht

Afdeling 1 Uitkoop

Artikel 250

1. Hij die voor eigen rekening aandelen houdt die ten minste 95% van het eigen vermogen van een naamloze of besloten vennootschap vertegenwoordigen, kan tegen de gezamenlijke andere aandeelhouders een vordering instellen tot overdracht van hun aandelen aan de eiser. Hetzelfde geldt, indien twee of meer groepsmaatschappijen samen het vereiste aantal aandelen houden en samen de vordering instellen tot overdracht aan een hunner.
2. In de statuten kan het percentage genoemd in het eerste lid worden verlaagd, mits dit niet lager wordt gesteld dan 90.
3. Indien tegen een of meer gedaagden verstek is verleend, onderzoekt de rechter ambtshalve of aan de vereisten van het eerste of het tweede lid is voldaan.
4. De rechter wijst de vordering tegen alle gedaagden af, indien een gedaagde ondanks de vergoeding ernstige stoffelijke schade zou lijden door de overdracht of een eiser jegens een gedaagde afstand heeft gedaan van zijn bevoegdheid de vordering in te stellen. Voor zover de statuten niet anders bepalen wijst de rechter de vordering tegen alle gedaagden ook af indien een gedaagde houder is van een aandeel waaraan de

statuten een bijzonder recht inzake de zeggenschap in de vennootschap verbinden.

5. Indien de rechter oordeelt dat het eerste tot en met vierde lid de toewijzing van de vordering niet belet, kan hij bevelen dat een of drie deskundigen zullen berichten over de waarde van de over te dragen aandelen. Hij kan bepalen dat de eiser zekerheid moet stellen voor de met het deskundigenrapport gemoeide kosten. Artikel 121, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing. De rechter stelt de prijs vast die de over te dragen aandelen op een door hem te bepalen dag hebben. Zo lang en voor zover de prijs niet is betaald, wordt hij verhoogd met rente, gelijk aan de wettelijke rente, van die dag af tot de overdracht; uitkeringen op de aandelen die in dit tijdvak betaalbaar worden gesteld, strekken op de dag van betaalbaarstelling tot gedeeltelijke betaling van de prijs.

6. De rechter die de vordering toewijst, veroordeelt de overnemer aan degenen aan wie de aandelen toebehoren of zullen toebehoren de vastgestelde prijs met rente te betalen tegen levering van het onbezwaarde recht op de aandelen. De rechter geeft omtrent de kosten van het geding zodanige uitspraak als hij meent dat behoort. Een gedaagde die geen verweer heeft gevoerd, wordt niet verwezen in de kosten.

7. Staat het bevel tot overdracht bij gerechtelijk gewijsde vast, dan deelt de overnemer de dag en plaats van overdracht en betaling en de prijs schriftelijk mee aan de houders van de over te nemen aandelen van wie hij het adres kent. Tenzij hij van allen het adres kent, kondigt hij deze ook aan in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst en een hier te lande verspreid nieuwsblad.

8. De overnemer die aan zijn verplichtingen uit het zevende lid heeft voldaan kan, indien een houder van over te nemen aandelen niet op de medegedeelde dag of uiterlijk binnen zes maanden daarna aan de overdracht meewerkt, zich van zijn verplichtingen ingevolge het zesde lid bevrijden door de vastgestelde prijs met rente voor alle nog niet overgenomen aandelen te consigneren, onder mededeling van hem bekende rechten van pand en vruchtgebruik en de hem bekende beslagen. Door deze mededeling gaat beslag over van de aandelen op het recht op uitkering. Door het consigneren gaat het recht op de aandelen onbezwaard op hem over en gaan rechten van pand of vruchtgebruik over op het recht op uitkering. Aan aandeel- en dividendbewijzen waarop na de overgang uitkeringen betaalbaar zijn gesteld, kan nadien geen recht jegens de vennootschap meer worden ontleend. De overnemer maakt het consigneren en de prijs per aandeel op dat tijdstip bekend op de wijze van het zevende lid.

9. Uitkering van geconsigneerde gelden geschiedt door de consignatiehouder met aftrek van administratiekosten. De hoogte van de administratiekosten worden bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.

Artikel 251

1. De houder van aandelen op naam, die door gedragingen van de vennootschap dan wel van één of meer medeaandeelhouders zodanig in zijn rechten of belangen wordt geschaad dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet meer van hem kan worden gevegd, kan tegen de vennootschap een vordering tot uittreding instellen, inhoudende dat deze zijn aandelen tegen contante betaling overneemt.

2. De eiser is niet ontvankelijk indien niet blijkt dat hij ten minste vier weken voor het aanhangig maken van de vordering zijn bezwaren schriftelijk kenbaar heeft gemaakt aan het bestuur van de vennootschap.

3. Het bestuur van de vennootschap doet onmiddellijk schriftelijk mededeling van de kenbaar gemaakte bezwaren en van het instellen van de vordering aan de commissarissen en de medeaandeelhouders.

4. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering vervalt indien de vennootschap of een persoon aan wie de aandelen vrijelijk kunnen worden overgedragen, vóór het aanhangig maken daarvan aan de aandeelhouder een schriftelijk, onvoorwaardelijk en onherroepelijk aanbod doet om zijn aandelen tegen contante betaling van de waarde over te nemen. Bij aanvaarding wordt, bij gebreke van overeenstemming daarover, de waarde vastgesteld door een of meer door de rechter op verzoek van de meest gereede partij te benoemen deskundigen. Daarbij gaan de deskundigen uit van de waarde van de vennootschap op de dag van aanvaarding van het aanbod. Zij houden rekening met het eventueel door de eiser te lijden fiscaal nadeel. Over het aldus vastgestelde bedrag is wettelijke rente verschuldigd tot aan de dag van voldoening. De kosten van de deskundigen zijn voor rekening van degene die het aanbod heeft gedaan.

5. Degene die het in het vierde lid bedoelde aanbod doet, moet daarbij een termijn voor schriftelijke aanvaarding stellen die niet korter mag zijn dan vier weken en verklaren dat hij onmiddellijk na de schriftelijke aanvaarding zekerheid zal stellen voor de kosten van de deskundigen en de uiteindelijk door hem te betalen bedragen. Artikel 121, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

6. Op verzoek van de aandeelhouder die het aanbod heeft aanvaard, kan de rechter bepalen dat de in het vierde lid bedoelde bevoegdheid gedurende een daarbij te bepalen periode herleeft indien de aangeboden zekerheid niet binnen zes dagen wordt gesteld of onvoldoende is, zulks onverminderd de rechten van de aandeelhouder uit het door hem aanvaarde aanbod.

7. Tegen beslissingen van de rechter als bedoeld in dit artikel staat geen hogere voorziening open.

Artikel 252

1. Indien de in artikel 251 bedoelde vordering tot uittreding aanhangig wordt gemaakt en de rechter deze gegrond oordeelt wijst hij deze voorlopig toe. Daarbij benoemt hij één of meer deskundigen die schriftelijk bericht moeten uitbrengen binnen een door de rechter te

bepalen termijn. In hun schriftelijk bericht laten de deskundigen zich uit over de prijs van de aandelen op het tijdstip van de voorlopige toewijzing, uitgaande van de waarde van de vennootschap op dat tijdstip, de fiscale gevolgen van de overdracht voor de eiser, de vennootschap en de medeaandeelhouders en de bedrijfseconomische gevolgen van de overdracht voor de vennootschap. De rechter kan bepalen dat de eiser zekerheid moet stellen voor de met het deskundigenrapport gemoeide kosten. Artikel 121, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Nadat de deskundigen hun bericht hebben uitgebracht bepaalt de rechter het door de vennootschap te betalen bedrag. Daarin is begrepen een eventueel door de eiser te lijden fiscaal nadeel. Indien de eiser op onredelijke gronden weigert zijn aandelen vrijwillig over te dragen aan een alsnog binnen acht dagen bij incidentele conclusie door de vennootschap of een medeaandeelhouder aan te wijzen gegadigde op daarbij aan te geven voorwaarden, kan de rechter de vordering alsnog afwijzen.

3. Indien de rechter de vordering definitief toewijst bepaalt hij dat de aandelen zullen worden overgedragen op de wijze als in het vierde lid voorzien. Daarbij veroordeelt hij de vennootschap tot betaling van het door hem vastgestelde bedrag, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf het tijdstip van voorlopige toewijzing en de door hem vastgestelde kosten, die van de deskundigen en de notaris daaronder begrepen, in handen van een door hem daarbij aangewezen notaris. Aan deze veroordeling kan hij een dwangsom ten behoeve van de eiser verbinden. Vruchten die aan de aandelen zijn opgekomen sedert het tijdstip van de voorlopige toewijzing vervallen aan de vennootschap. Alvorens te beslissen hoort de rechter de aan te wijzen notaris, indien daartoe naar zijn oordeel aanleiding bestaat.

4. Tenzij partijen onverwijld eenstemmig aan de notaris te kennen geven dat zij alsnog voor een andere oplossing kiezen, geldt als akte van overdracht een door de notaris na de ontvangst van het door de vennootschap verschuldigde met bekwame spoed opgemaakt proces-verbaal, waarin de beslissing van de rechter wordt geconstateerd. De notaris neemt in die akte zodanige toevoegingen en verduidelijkingen op als hij in het belang van het rechtsverkeer nodig acht. Na het verlijden van de akte keert de notaris het door hem ontvangen bedrag na aftrek van de door de rechter vastgestelde kosten aan de eiser uit. Een afschrift van de akte wordt door de notaris aan de vennootschap en de eiser toegezonden.

5. Zolang niet onherroepelijk is beslist op de vordering, of het geding niet op andere wijze is geëindigd, kan de eiser zijn aandelen niet vervreemden, dan wel daarop een pandrecht of recht van vruchtgebruik vestigen, zonder schriftelijke toestemming van de vennootschap of, bij gebreke daarvan, van de rechter. Hetzelfde geldt indien de beslissing een toewijzing als bedoeld in het derde lid inhoudt, behoudens overdracht overeenkomstig het vierde lid.

6. De vordering tot uittreding kan slechts met instemming van de wederpartij worden ingetrokken. Uitsluitend tegen een beslissing als bedoeld in het derde lid, of tot afwijzing van de vordering is een hogere voorziening toegelaten. Een vordering tot oproeping in vrijwaring, voeging of tussenkomst wordt niet toegelaten, onverminderd het bepaalde in het tweede lid, laatste volzin.

7. De vordering tot uittreding kan ook worden ingesteld tegen een of meer van de medeaandeelhouders die zich alleen of samen met de vennootschap of andere medeaandeelhouders schuldig hebben gemaakt aan gedragingen als in het eerste lid van artikel 251 omschreven. De vennootschap wordt in elk geval mede in het geding geroepen. Het tweede tot en met het vijfde lid van artikel 251 zijn van toepassing. Het tweede tot en met het zesde lid van het onderhavige artikel zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 253

1. Indien in de algemene vergadering door handelingen of gebeurtenissen die een houder van aandelen op naam redelijkerwijs niet heeft kunnen verhinderen een zodanige meerderheid is ontstaan dat een medeaandeelhouder, alleen of samen met een groepsmaatschappij van de medeaandeelhouder of krachtens een overeenkomst met andere stemgerechtigden, meer dan de helft van de bestuurders, leden van het algemeen bestuur in de zin van artikel 18 of commissarissen kan benoemen of ontslaan, ook indien alle stemgerechtigden stemmen, kan die houder van aandelen op naam tegen de vennootschap een vordering tot uittreding als omschreven in artikel 251 instellen. De vordering kan ook worden ingesteld tegen de medeaandeelhouder, de groepsmaatschappij of de andere in dit lid bedoelde stemgerechtigden. De vennootschap wordt in elk geval mede in het geding geroepen.

2. Op de vordering als bedoeld in het eerste lid zijn het tweede tot en met het vijfde lid van artikel 251 en het tweede tot en met het zesde lid van artikel 252 van overeenkomstige toepassing.

3. Tenzij het vierde lid van artikel 251 van overeenkomstige toepassing is, vervalt de bevoegdheid tot het instellen van de vordering zes maanden na het einde van de dag waarop de aandeelhouder kennis heeft genomen van het ontstaan van een meerderheid als bedoeld in het eerste lid of daarvan is verwittigd.

Artikel 254

1. De in artikel 251 bedoelde vordering tot uittreding komt ook toe aan:

a. de aandeelhouder die als zodanig niet of niet langer voldoet aan in de statuten gestelde eisen, bedoeld in de artikelen 108a en 208a, eerste lid, onder b, en dientengevolge een of meer van de aan zijn aandeel verbonden rechten niet kan uitoefenen;

b. de aandeelhouder die aan de vennootschap en zijn medeaandeelhouders op naam schriftelijk heeft medegedeeld dat hij zijn aandelen wil vervreemden tegen daarbij genoemde voorwaarden en dat voornemen niet ten uitvoer kan leggen door de werking van een statutaire blokkeringsregeling in de zin van artikel 111 of 211 of een statutaire regeling als bedoeld in de artikelen 108a of 208a, indien de regeling de overdracht onmogelijk of uiterst bezwaarlijk maakt;

c. de aandeelhouder wiens rechtspositie in de vennootschap ten gevolge van een statutenwijziging ernstig wordt aangetast.

2. In de gevallen bedoeld in het eerste lid is het zevende lid van

artikel 252 niet van toepassing.

3. Tenzij het vierde lid van artikel 251 van overeenkomstige toepassing is, vervalt de bevoegdheid tot het instellen van de vordering zes maanden na het einde van de dag waarop de aandeelhouder is komen te verkeren in een situatie als bedoeld in het eerste lid, onder a, de in het eerste lid, onder b, bedoelde schriftelijke mededeling door de vennootschap is ontvangen of ten aanzien van de onder c bedoelde statutenwijziging aan de in artikel 21, vierde lid, omschreven voorwaarde is voldaan.

Artikel 255

1. In iedere stand van een geding op de voet van artikel 252, 253 of 254, kan de rechter op verzoek van een belanghebbende een door deze gevraagde voorziening als bedoeld in artikel 276, derde lid, treffen, indien het belang van de vennootschap of van een andere in artikel 7, eerste lid, bedoelde persoon dit eist. Alvorens te beslissen kan de rechter desverzocht of ambtshalve getuigen en deskundigen horen.

2. De voorziening kan te allen tijde op verzoek van een belanghebbende worden ingetrokken, verlengd of gewijzigd of door een andere worden vervangen. Zij vervalt op het door de rechter bepaalde tijdstip en in elk geval op het tijdstip dat de beslissing op de vordering in het hoofdgeding onherroepelijk is geworden. Het vierde tot en met zesde lid van artikel 276 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Het instellen van hoger beroep of cassatie tegen een beschikking als bedoeld in dit artikel heeft geen schorsende werking en staat aan voortzetting van het hoofdgeding niet in de weg.

4. Indien de rechter de vordering in het hoofdgeding afwijst kan hij op verzoek van de vennootschap daarbij beslissen dat de verzoeker aan de vennootschap de directe kosten vergoedt waartoe getroffen voorzieningen aanleiding hebben gegeven, voor zover deze kosten voor rekening van de vennootschap zijn gekomen, zulks onverminderd een eventueel door de vennootschap of een derde in te stellen vordering tot schadevergoeding, indien daartoe gronden zijn. De in dit lid bedoelde kosten worden door de rechter naar redelijkheid en billijkheid begroot.

Artikel 256

Een vordering tot uittreding als bedoeld in de artikelen 251 tot en met 254 kan niet worden ingesteld ter zake van aandelen die worden verhandeld op een beurs.

Afdeling 3 Gedwongen overdracht

Artikel 257

1. De statuten kunnen bepalen dat in gevallen, in de statuten omschreven, de aandeelhouder op naam gehouden is zijn aandelen of een deel daarvan aan de vennootschap dan wel aan één of meer medeaandeelhouders op naam aan te bieden en over te dragen tegen

voorwaarden, zoals deze bij de statuten zijn bepaald of krachtens de statuten door onafhankelijke deskundigen zullen worden vastgesteld.

2. Nakoming van de in het eerste lid bedoelde verplichting kan niet worden gevorderd voordat de vennootschap of een medeaandeelhouder aan de aandeelhouder een schriftelijk, onvoorwaardelijk en onherroepelijk aanbod heeft gedaan om zijn aandelen tegen contante betaling van de waarde over te nemen en dit aanbod is afgewezen of de in het vierde lid bedoelde termijn voor aanvaarding is verlopen.

3. Bij aanvaarding van het aanbod wordt, bij gebreke van overeenstemming daarover, de waarde vastgesteld door een of meer door de rechter op verzoek van de meest gerede partij te benoemen deskundigen. Daarbij gaan de deskundigen uit van de waarde van de vennootschap op de dag van aanvaarding van het aanbod. Zij houden rekening met het eventueel door de aandeelhouder te lijden fiscaal nadeel. Over het aldus vastgestelde bedrag is wettelijke rente verschuldigd tot aan de dag van voldoening. De kosten van de deskundigen zijn voor rekening van degene die het in het tweede lid bedoelde aanbod heeft gedaan.

4. Degene die het in het tweede lid bedoelde aanbod doet, moet daarbij een termijn voor schriftelijke aanvaarding stellen die niet korter mag zijn dan vier weken en verklaren dat hij onmiddellijk na de schriftelijke aanvaarding zekerheid zal stellen voor de kosten van de deskundigen en de uiteindelijk door hem te betalen bedragen. Artikel 121, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. Wordt het onherroepelijk aanbod niet gedaan binnen zes weken nadat de aandeelhouder de vennootschap schriftelijk heeft doen weten dat hij bereid is zijn aandelen over te dragen, dan is de aandeelhouder van al zijn verplichtingen uit de statutaire bepaling bevrijd. Hetzelfde geldt indien de in het vierde lid bedoelde, aangeboden zekerheid niet binnen zes dagen wordt gesteld of onvoldoende is, zulks onverminderd de rechten van de aandeelhouder uit het door hem aanvaarde aanbod.

6. Het tweede tot en met vijfde lid zijn niet van toepassing op vennootschappen die volgens de statuten tot doel hebben het beleggen in effecten, derivaten en andere waarden, mits in de statuten de wijze van bepaling van de waarde van de in te kopen aandelen is geregeld.

Titel 8 Het recht van enquête

Artikel 270

De bepalingen van deze titel zijn van toepassing op de in artikel 1, eerste lid, genoemde rechtspersonen.

Artikel 271

1. Op schriftelijk verzoek van degenen die krachtens artikel 272 daartoe bevoegd zijn kan het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba een of meer onderzoekers benoemen met de opdracht een onderzoek in te stellen naar het beleid en de gang van zaken bij de rechtspersoon, hetzij in de gehele omvang daarvan, hetzij met betrekking tot een bepaald gedeelte of gedurende een bepaald tijdvak.

2. Desgevraagd kan het Hof bepalen dat het onderzoek zich mede uitstrekt tot het beleid en de gang van zaken bij een nauw verbonden rechtspersoon, mits deze als belanghebbende is opgeroepen.

Artikel 272

1. Tot het indienen van het verzoek, bedoeld in artikel 271, zijn bevoegd:

a. indien het betreft een stichting waaraan op enig tijdstip binnen een periode van drie jaren voorafgaand aan de indiening van het verzoek een onderneming in de zin van de Handelsregisterverordening heeft toebehoord: iedere belanghebbende;

b. indien het betreft een vereniging waaraan op enig tijdstip binnen de onder a bedoelde periode een onderneming in de zin van de Handelsregisterwet heeft toebehoord, dan wel een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij: zoveel leden als ten minste een tiende gedeelte van het ledental uitmaken;

c. indien het betreft een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap: een of meer aandeelhouders die alleen of gezamenlijk een tiende van het eigen vermogen vertegenwoordigen of ten minste een tiende van het aantal stemmen ten aanzien van alle onderwerpen kunnen uitbrengen.

2. Tot het indienen van een verzoek zijn steeds bevoegd:

a. het openbaar ministerie om redenen van openbaar belang, alsmede op de grond dat een belanghebbende op dringende gronden een verzoek daartoe tot het openbaar ministerie heeft gericht;

b. de curator in geval van faillissement van de rechtspersoon;

c. degenen aan wie daartoe bij de statuten of bij overeenkomst met de rechtspersoon de bevoegdheid is gegeven.

3. Ter voorbereiding van een door het openbaar ministerie in te dienen verzoek kan het openbaar ministerie een of meer deskundige personen belasten met het inwinnen van inlichtingen over het beleid en de gang van zaken bij de rechtspersoon. De rechtspersoon is verplicht de gevraagde inlichtingen te verschaffen en desgevraagd ook inzage in zijn boeken, bescheiden en andere gegevensdragers te geven aan de deskundigen.

4. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aantallen is artikel 23 niet van toepassing.

Artikel 273

De verzoekers en het openbaar ministerie zijn niet ontvankelijk indien niet blijkt dat zij tevoren schriftelijk hun bezwaren tegen het beleid of de gang van zaken hebben kenbaar gemaakt aan het bestuur en, zo die er is, de raad van commissarissen, en sindsdien een zodanige termijn is verlopen dat de rechtspersoon redelijkerwijze de gelegenheid heeft gehad deze bezwaren te onderzoeken en naar aanleiding daarvan maatregelen te nemen.

Artikel 274

1. Het Hof behandelt het verzoek met de meeste spoed. Het wijst het verzoek slechts toe wanneer blijkt van gegronde redenen om aan een juist beleid te twijfelen.

2. Indien het Hof het verzoek afwijst, en daarbij beslist dat het verzoek niet op redelijke grond is gedaan, kan het Hof op verzoek van de rechtspersoon aan deze een ten laste van de verzoekers tot enquête komende vergoeding toekennen ter zake van de directe kosten waartoe het verzoek tot enquête en de eventueel ingevolge artikel 276 getroffen voorlopige voorzieningen aanleiding hebben gegeven, voor zover deze kosten voor rekening van de rechtspersoon zijn gekomen, zulks onverminderd een eventueel door de rechtspersoon op de gewone wijze bij de burgerlijke rechter in te stellen vordering tot schadevergoeding, indien daartoe gronden zijn. De in dit lid bedoelde kostenvergoeding wordt door het Hof naar redelijkheid en billijkheid begroot.

3. Wordt het verzoek toegewezen dan benoemt het Hof een of meer onderzoekers. Daarbij stelt het Hof het bedrag vast dat het onderzoek ten hoogste mag kosten, daaronder begrepen de vergoeding van de onderzoekers. Het Hof kan, hangende het onderzoek, dit bedrag op verzoek van de onderzoekers verhogen. Het Hof kan bepalen dat de rechtspersoon of de verzoekers tot enquête voor de betaling van een volgens dit lid vastgesteld bedrag zekerheid moeten stellen.

Artikel 275

1. Het Hof kan aan de onderzoeker aanwijzingen verstrekken met betrekking tot de wijze waarop hij zijn onderzoek en zijn verslag daarvan inricht. De aanwijzingen kunnen inhouden dat de onderzoeker op zo kort mogelijke termijn een poging tot bemiddeling doet en daarover aan het Hof, of een door het Hof aangewezen rechter rapporteert. Ook los daarvan kunnen zij inhouden dat de onderzoeker tussentijds in de zojuist vermelde zin rapporteert. Geschiedt de tussentijdse rapportage schriftelijk, dan zijn de artikelen 279 en 280 van overeenkomstige toepassing, indien en voor zover het Hof zulks beslist.

2. Op verzoek van de verzoekers tot enquête, de rechtspersoon, de onderzoeker zelf of ambtshalve kan het Hof te allen tijde de onderzoeker van zijn taak ontheffen, een of meer andere onderzoekers benoemen en de duur van het onderzoek of het tijdvak waarop deze betrekking heeft wijzigen.

Artikel 276

1. In iedere stand van een geding kan het Hof een voorlopige voorziening als bedoeld in het derde lid treffen op verzoek van:
  - a. een of meer van de verzoekers tot enquête indien het belang van die verzoekers of de rechtspersoon dit eist;
  - b. de onderzoekers, indien het belang van het onderzoek of van de rechtspersoon dit eist;
  - c. op verzoek van de rechtspersoon indien diens belang dit eist;
  - d. op verzoek van het openbaar ministerie op een grond als

omschreven in artikel 272, tweede lid, onder a.

Alvorens te beslissen kan het Hof desverzocht of ambtshalve getuigen en deskundigen horen.

2. De voorziening kan gedurende het geding te allen tijde op verzoek van een belanghebbende of de onderzoekers worden ingetrokken, opgeheven, verlengd of gewijzigd, of door een andere worden vervangen. Zij vervalt op het door het Hof bepaalde tijdstip en in elk geval op het tijdstip dat een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot enquête onherroepelijk is geworden. Bij gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek tot enquête vervalt de voorziening in elk geval op het tijdstip dat twee maanden zijn verstreken na de in artikel 278 voorziene nederlegging van het verslag van de onderzoekers, tenzij voor dat tijdstip een verzoek om verlenging als bedoeld in artikel 283, onder a, is gedaan. In dat geval beslist het Hof met de meeste spoed over de gevraagde verlenging.

3. De voorziening kan inhouden:

a. schorsing van de werking van een besluit van een orgaan van de rechtspersoon, dan wel een bevel om een besluit geheel of ten dele in te trekken, de uitvoering daarvan geheel of ten dele op te schorten of de gevolgen daarvan geheel of ten dele ongedaan te maken;

b. schorsing van een of meer bestuurders of commissarissen;

c. tijdelijke aanstelling van een of meer bestuurders of commissarissen, met of zonder toekenning van een ten laste van de rechtspersoon komende beloning;

d. tijdelijke afwijking van daarbij aangegeven bepalingen van de statuten, een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in het derde lid van de artikelen 127 en 227 of een reglement;

e. tijdelijke ontneming van stemrecht;

f. tijdelijke overgang van aandelen ten titel van beheer;

g. een tot de rechtspersoon of andere persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, gericht bevel om bepaalde handelingen te verrichten of na te laten.

4. Een voorziening kan door derden te goeder trouw verworven rechten niet aantasten. Dreigt aantasting, dan wordt de betrokken derde als belanghebbende in het geding geroepen of op zijn verzoek toegelaten. Het Hof kan, na behoorlijke oproeping en zo mogelijk het horen van de derde, bepalen dat een te geven voorziening toch tegen die derde werkt, mits binnen een daarbij door het Hof te bepalen termijn de door de derde in verband daarmee te lijden schade, zoals deze voorlopig wordt begroot door het Hof, wordt vergoed of daarvoor zekerheid wordt gesteld, dan wel bepalen dat naar zijn voorlopig oordeel een geval als bedoeld in de eerste zin zich niet voordoet. De twee vorige zinnen zijn van overeenkomstige toepassing wanneer de voorziening al gegeven is en de aantasting dreigt of reeds heeft plaatsgevonden, zulks onverminderd toepassing, in dit geval ook ambtshalve, van de eerste zin van het tweede lid.

5. Het Hof regelt zo nodig de gevolgen van de getroffen voorziening.

6. Aan het niet opvolgen van een bevel als bedoeld in derde lid, onder g, kan desverzocht de verbeurte van een dwangsom worden verbonden. De dwangsom wordt niet verbeurd dan na het horen, althans behoorlijk oproepen van de betrokkene. Hij wordt verbeurd ten behoeve van de rechtspersoon dan wel degenen die krachtens de eerste volzin van het eerste lid de voorziening hebben verzocht, al naar gelang het Hof bepaalt.

7. Het instellen van beroep in cassatie tegen een beschikking als bedoeld in dit artikel staat aan voortzetting van het hoofdgeding niet in de weg.

Artikel 277

1. De bestuurders, commissarissen en werknemers van de rechtspersoon, de voormalige bestuurders, commissarissen en werknemers daaronder begrepen, alsmede de in artikel 7, eerste lid genoemde personen, zijn gehouden aan het onderzoek alle vereiste medewerking te verlenen.

2. Alle naar het oordeel van de onderzoekers relevante boeken, bescheiden en verdere gegevensdragers moeten aan hen ter inzage of in afschrift worden gegeven en alle bezittingen van de rechtspersoon moeten desgevraagd aan hen worden getoond.

3. Ter zake van de verplichtingen in het eerste en tweede lid is het Hof bevoegd op verzoek van de onderzoeker of de rechtspersoon de hem geraden voorkomende bevelen te geven. Artikel 276, zesde lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de dwangsom slechts kan worden verbeurd ten behoeve van de rechtspersoon en niet ter zake van een tot de rechtspersoon gericht bevel.

4. Het is aan de onderzoekers verboden hetgeen hun bij het onderzoek blijkt, verder bekend te maken dan hun opdracht met zich brengt.

Artikel 278

Op verzoek van de onderzoekers kan het Hof getuigen en deskundigen horen. De artikelen 220, 224 en 225 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van toepassing. De onderzoekers zijn bevoegd bij het verhoor aanwezig te zijn en aan de gehoorde personen vragen te stellen.

Artikel 279

1. De onderzoekers leggen hun bevindingen vast in een door hen ondertekend verslag. Het verslag wordt ter griffie van het Hof neergelegd en in afschrift verstrekt aan de rechtspersoon, de verzoekers tot enquête en de in artikel 272, tweede lid, onder a, bedoelde belanghebbende.

2. Uit het verslag moet blijken dat de inhoud daarvan aan het bestuur en, zo die er is, de raad van commissarissen van de rechtspersoon in concept is voorgelegd, tot welke opmerkingen van die zijde dit heeft geleid en tot welke aanpassingen dit aanleiding heeft gegeven. Zoveel mogelijk wordt gemotiveerd waarom concrete suggesties tot aanpassing niet zijn overgenomen, indien daarvan sprake is.

3. Het Hof kan bepalen dat het verslag geheel of gedeeltelijk ter inzage ligt voor door het Hof aan te wijzen personen of voor een ieder.

Artikel 280

1. Ten spoedigste na de nederlegging van het verslag geeft de griffier van het Hof daarvan kennis aan de verzoekers tot enquête en de rechtspersoon.

2. Indien het Hof dit beveelt, draagt de griffier voorts zorg voor de bekendmaking van de nederlegging in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst, alsmede in een in Sint Maarten verschijnend nieuwsblad. De kosten hiervan komen ten laste van de rechtspersoon.

Artikel 281

1. Na de nederlegging van het verslag stelt het Hof, op basis van een opgave van de onderzoekers, het bedrag vast dat aan de onderzoekers als kosten van het onderzoek moet worden betaald, daaronder begrepen de vergoeding van de onderzoekers. Dit bedrag komt ten laste van de rechtspersoon.

2. Indien uit het verslag blijkt dat het verzoek tot enquête niet op redelijke grond is gedaan is ten aanzien van dit bedrag artikel 274, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

3. Het hiervoor in het tweede lid bepaalde laat onverlet de mogelijkheid van verhaal van deze en andere kosten of van verdere schade op een bestuurder, commissaris of andere derde, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 282

1. Indien naar het oordeel van het Hof uit het verslag blijkt dat er sprake is geweest van wanbeleid, kan het Hof dat vaststellen op verzoek van een persoon als bedoeld in artikel 279, eerste lid.

2. Het verzoek moet worden gedaan binnen twee maanden na nederlegging van het verslag ter griffie. Het Hof behandelt het verzoek met de meeste spoed.

3. In aansluiting op de in het eerste lid bedoelde vaststelling kan het Hof een of meer van de in het volgende artikel genoemde voorzieningen treffen, indien daarom is verzocht en het Hof deze op grond van de uitkomst van het onderzoek geboden acht.

4. Indien daartoe naar het oordeel van het Hof aanleiding is, kan het Hof bevelen dat een nader onderzoek wordt ingesteld ten aanzien van bepaalde kwesties of een bepaalde nader aan te duiden periode. De uitspraak op het verzoek ingevolge het eerste lid wordt dan aangehouden. De voorgaande artikelen van deze titel zijn zoveel mogelijk van toepassing.

5. Het Hof kan zijn uitspraak ten aanzien van de gevraagde voorzieningen voor een door het Hof te bepalen termijn aanhouden, indien de rechtspersoon op zich neemt bepaalde maatregelen te treffen die een einde maken aan het geconstateerde wanbeleid of de gevolgen daarvan zoveel mogelijk ongedaan maken of beperken.

Artikel 283

De in artikel 282 bedoelde voorzieningen zijn:

- a. de in artikel 276, derde lid, genoemde voorzieningen of, voor zover deze reeds op de voet van artikel 276 als voorlopige voorziening zijn getroffen en nog niet zijn vervallen, verlenging daarvan;
- b. vernietiging van een besluit van een orgaan van de rechtspersoon;
- c. ontslag van een of meer bestuurders of commissarissen;
- d. ontbinding of splitsing van de rechtspersoon.

Artikel 284

1. Een voorziening als bedoeld in artikel 283, onder a, kan te allen tijde op verzoek van een belanghebbende worden ingetrokken, opgeheven, verlengd of gewijzigd of door een andere voorziening als daar bedoeld worden vervangen. Zij vervalt op het door het Hof bepaalde tijdstip en in elk geval nadat drie jaren zijn verstreken sedert de dag waarop zij is getroffen.

2. Het Hof regelt zo nodig de gevolgen van de getroffen voorzieningen. Op deze regeling is het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing. Van overeenkomstige toepassing is ook het bepaalde in artikel 276, vierde lid.

3. Een door het Hof getroffen voorziening of regeling als bedoeld in het tweede lid kan door de rechtspersoon niet ongedaan worden gemaakt. Een besluit daartoe is nietig.

Artikel 285

De voorlopige tenuitvoerlegging van een beschikking als bedoeld in artikel 283, onder d, kan niet worden bevolen.

Artikel 286

Tot het instellen van beroep in cassatie tegen de beschikkingen van het Hof uit hoofde van deze titel is mede bevoegd de rechtspersoon, ongeacht of deze in de procedure is verschenen.

Titel 9 Omzetting, fusie en splitsing

Afdeling 1 Omzetting

Artikel 300

1. Een rechtspersoon kan zich met inachtneming van de volgende bepalingen omzetten in een andere rechtsvorm.

2. Voor omzetting is vereist een besluit tot omzetting en statutenwijziging, genomen met inachtneming van ten minste de vereisten voor een besluit tot statutenwijziging. Zij komt tot stand bij notariële akte van omzetting die de nieuwe statuten bevat. Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

3. Omzetting van een stichting is alleen mogelijk indien de statuten toelaten dat alle bepalingen daarvan worden gewijzigd.

4. Voor de omzetting van of in een stichting en van een naamloze of besloten vennootschap in een vereniging is bovendien rechterlijke machtiging vereist.

5. In de gevallen waarin rechterlijke machtiging is vereist doet het bestuur van de om te zetten rechtspersoon mededeling van het voornemen tot omzetting en van de plaats en het tijdstip van de behandeling van het machtigingsverzoek in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst en door aankondiging in een hier te lande verschijnend nieuwsblad.

6. Slechts de rechtspersoon kan machtiging tot omzetting verzoeken. Daarbij moet worden overgelegd een bewijs dat aan de verplichtingen uit het vijfde lid is voldaan en een notarieel ontwerp van de akte. De machtiging wordt geweigerd indien een vereist besluit nietig is of indien een vordering tot vernietiging daarvan aanhangig is. Zij wordt voorts geweigerd indien de omzetting leidt tot ongerechtvaardigde bevoordeling of benadeling van een of meer personen, alsmede indien de belangen van stemgerechtigden die niet hebben ingestemd of van anderen, van wie ten minste iemand zich tot de rechter heeft gewend, onvoldoende zijn ontzien. De rechter kan voorwaarden aan het verlenen van de machtiging verbinden. Een voorwaarde kan zijn dat aan een of meer aandeelhouders schadevergoeding wordt betaald op de voet van artikel 302, derde lid.

7. Indien voor de omzetting machtiging van de rechter is vereist, verklaart de notaris aan de voet van de akte van omzetting dat de machtiging op het ontwerp van de akte is verleend en, voor zover toepasselijk, dat aan de daarbij gestelde voorwaarden is voldaan.

8. Bij omzetting van een stichting moet uit de akte van omzetting blijken welk vermogen de stichting heeft en hoe dit is samengesteld. Na de omzetting moet uit de statuten blijken dat het netto vermogen dat zij bij de omzetting had, niet door uitkeringen aan aandeelhouders of leden mag verminderen en niet door uitkeringen aan derden mag verminderen zonder toestemming van de rechter.

9. Bij de toepassing van artikel 24 wordt telkens naast "oprichting", "oprichtingshandeling", en "oprichtingsbalans" ook gelezen: omzetting, omzettingshandeling en omzettingsbalans.

10. Omzetting beëindigt het bestaan van de rechtspersoon niet.

Artikel 301

1. Bij omzetting van een rechtspersoon in een naamloze vennootschap of besloten vennootschap gelden, naast artikel 300, ook de volgende leden.

2. Door de omzetting worden van rechtswege aandeelhouder de leden of aandeelhouders in verhouding tot ieders recht. Wordt een stichting omgezet dan worden, krachtens in de akte van omzetting geregelde uitgifte, de in die akte genoemde personen aandeelhouder. De akte van omzetting wordt in persoon of bij schriftelijke volmacht door die personen getekend.

3. Aan de akte van omzetting wordt een omzettingsbalans gehecht. Bij omzetting in een naamloze of besloten vennootschap mag het getoonde eigen vermogen niet negatief zijn. Heeft de vennootschap waarin de rechtspersoon wordt omgezet een nominaal kapitaal dan mag het eigen vermogen niet lager zijn dan dat nominaal kapitaal.

4. De omzettingsbalans heeft betrekking op een tijdstip dat ten hoogste een maand voor de dag van de akte ligt. Zij wordt getekend door alle bestuurders en commissarissen.

5. Na de omzetting kunnen aandeelhouders, vruchtgebruikers en pandhouders de aan een aandeel verbonden rechten niet uitoefenen, zolang zij niet zijn ingeschreven in het in artikel 109 of 209 bedoelde register. Voor zover aandeelbewijzen aan toonder zijn uitgegeven vindt geen inschrijving plaats dan tegen afgifte van die aandeelbewijzen aan de vennootschap, dit behoudens toepassing van het vierde lid van artikel 105.

Artikel 302

1. Wanneer een naamloze of besloten vennootschap zich omzet in een vereniging, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, wordt iedere aandeelhouder lid, tenzij hij de schadevergoeding heeft gevraagd, bedoeld in het tweede lid. In de oproeping tot de vergadering waarin tot omzetting en statutenwijziging wordt besloten en de publicaties bedoeld in artikel 300, vijfde lid, wordt op deze mogelijkheid gewezen.

2. Binnen twee weken nadat het besluit tot omzetting en statutenwijziging is genomen kan iedere aandeelhouder die niet met het besluit heeft ingestemd, de vennootschap schriftelijk schadevergoeding vragen voor het verlies van zijn aandelen. Deze bevoegdheid komt niet toe aan de aandeelhouder die zich al op de voet van artikel 300, zesde lid, tot de rechter heeft gewend en daarbij om schadevergoeding heeft gevraagd, tenzij de rechter in die procedure op dat verzoek niet heeft beslist.

3. Bij gebreke van overeenstemming wordt de schadevergoeding bepaald door een of meer onafhankelijke deskundigen, ten verzoeken van de meest gereede partij te benoemen door de rechter die over de in artikel 300, vierde lid, bedoelde machtiging beslist. De kosten van de deskundigen zijn voor rekening van de vennootschap.

Artikel 303

1. In plaats van een rechtspersoon in de zin van dit boek kan bij de toepassing van artikel 300 als zich omzettende rechtspersoon ook optreden een buitenlandse rechtspersoon, mits het recht dat die buitenlandse rechtspersoon beheerst zich niet tegen een zodanige omzetting en de modaliteiten daarvan verzet. Een verklaring van die strekking, afgelegd door een op dit rechtsgebied deskundige, wordt aan de akte van omzetting gehecht. De artikelen 301 en 302 zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

2. Voor de toepassing van artikel 300, tweede lid, en voor het tijdstip van totstandkoming geldt dat de voor een zodanige omzetting geldende buitenlandse regels mede in aanmerking worden genomen. Rechterlijke machtiging is alleen vereist bij omzetting in een stichting.

Artikel 304

1. Een naamloze en een besloten vennootschap kunnen zich omzetten in een buitenlandse rechtspersoon mits dit ten gevolge heeft dat, volgens het recht dat die buitenlandse rechtspersoon beheerst, het bestaan van de vennootschap als rechtspersoon in de gekozen rechtsvorm wordt voortgezet.

2. Voor de omzetting is vereist een daartoe strekkend besluit van de vergadering van aandeelhouders, genomen op eenstemmig voorstel van het bestuur en met inachtneming van ten minste de vereisten voor een besluit tot statutenwijziging. Vereist is voorts een notariële akte waarin het besluit tot omzetting wordt geconstateerd en waaraan is gehecht:

a. een geschrift, afgegeven door een persoon of instantie die naar het recht van de buitenlandse rechtspersoon de bevoegdheid heeft een akte van omzetting in of oprichting van zo'n buitenlandse rechtspersoon tot stand te brengen, welk geschrift de statutaire of soortgelijke regels bevat die de buitenlandse rechtspersoon na de omzetting zullen beheersen;

b. een verklaring dat, zodra alle formaliteiten zijn vervuld, ook aan de voorwaarde van het eerste lid zal zijn voldaan, welke verklaring moet zijn afgegeven en getekend door de onder a bedoelde persoon of instantie of een andere deskundige op het rechtsgebied van de buitenlandse rechtspersoon;

3. De in het tweede lid bedoelde notariële akte kan een opschortende voorwaarde voor het van kracht worden van de omzetting bevatten.

4. Artikel 4, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing. Van artikel 5 zijn van overeenkomstige toepassing het eerste lid, de laatste volzin van het tweede lid en het derde lid, zulks met dien verstande dat in het eerste lid de woorden "ingeschreven in het handelsregister" worden gelezen als "uitgeschreven uit het handelsregister". Bevat de akte van omzetting een opschortende voorwaarde als bedoeld in het derde lid dan hoeft aan het gestelde in de tweede volzin van artikel 5, eerste lid, niet eerder dan zo spoedig mogelijk na het vervuld zijn van die voorwaarde te worden voldaan. Een opschortende voorwaarde waaraan niet voor of door de uitschrijving uit het handelsregister is voldaan, wordt geacht door die uitschrijving in vervulling te zijn gegaan.

5. Van de voorgenomen omzetting wordt door de zorg van de notaris niet eerder dan drie maanden en niet later dan vijf weken voor de dag van het verlijden van de akte van omzetting mededeling gedaan in een hier te lande verschijnend nieuwsblad en, zoveel mogelijk gelijktijdig, in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst. In gevallen waarin het belang van de vennootschap dit bepaaldelijk vordert, kan hiervan worden afgeweken. Vindt afwijking plaats dan bevat de akte van omzetting een verklaring van alle bestuurders die ten tijde van het omzettingsbesluit in functie waren en, tenzij het gaat om een beursvennootschap, van alle stemgerechtigde aandeelhouders die niet tegen het voorstel tot omzetting hebben gestemd, waarin deze zich hoofdelijk aansprakelijk stellen voor alle schulden van de vennootschap die bestaan op het tijdstip van het verlijden van de akte van omzetting; behoudens het geval van kwade trouw vervalt deze aansprakelijkheid drie maanden na dat tijdstip en in elk geval een jaar na de aanvang van het voortgezette bestaan van de vennootschap in de gekozen rechtsvorm. Artikel 5, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

6. De omzetting is onaantastbaar zodra de in het vierde lid bedoelde uitschrijving uit het handelsregister heeft plaatsgevonden. Mocht nadien blijken dat aan de voorwaarde van het eerste lid niet is voldaan dan wordt de omzetting geacht niet te hebben plaatsgevonden.

Artikel 305

1. Tot een maand nadat de laatste van de twee in het vijfde lid van artikel 304 bedoelde mededelingen is verschenen, kan iedere schuldeiser of contractuele wederpartij van de zich in een buitenlandse rechtspersoon omzettende vennootschap, door een verzoekschrift bij de rechter in eerste aanleg van de statutaire zetel van de vennootschap, tegen de aangekondigde omzetting in verzet komen op de grond dat hij in zijn positie als crediteur of contractuele wederpartij wordt geschaad. Het verzoekschrift vermeldt welke zekerheid, waarborg, contractswijziging, ontbinding of schadevergoeding wordt verlangd.

2. Indien de rechter het verzet gegrond oordeelt bepaalt hij de door de vennootschap of een derde te stellen zekerheid of waarborg of te betalen schadevergoeding, dan wel de contractswijziging of -ontbinding die zal gelden wanneer de omzetting tot stand komt. Aan een contractswijziging of -ontbinding kan hij een per de datum van de omzetting, ingaande op de vennootschap rustende verplichting, tot schadevergoeding verbinden.

3. De in artikel 304, tweede lid, bedoelde akte van omzetting mag niet worden verleden voordat het verzet is ingetrokken, de beslissing waarbij het verzet ongegrond is verklaard uitvoerbaar is of, bij gegrondverklaring, de vastgestelde waarborg of zekerheid is gesteld.

4. Indien de akte van omzetting al is verleden, kan de rechter, al dan niet op een ingesteld rechtsmiddel, het stellen van een door hem omschreven waarborg bevelen en daaraan een dwangsom verbinden.

Artikel 306

1. Een stichting kan zich omzetten in een buitenlandse rechtspersoon met inachtneming van de volgende leden.

2. Van artikel 300 zijn het derde tot en met het zevende lid en de eerste volzin van het achtste lid van overeenkomstige toepassing.

3. Voor de omzetting is vereist een daartoe strekkend eenstemmig besluit van het bestuur dat is genomen met inachtneming van ten minste de vereisten voor een besluit tot statutenwijziging. Artikel 304 is voor het overige van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van het vijfde lid.

Afdeling 2 Algemene bepalingen omtrent fusie

Artikel 309

Fusie is de rechtshandeling van twee of meer rechtspersonen waarbij een van deze het vermogen van de andere onder algemene titel verkrijgt of waarbij een nieuwe rechtspersoon die bij deze rechtshandeling door hen samen wordt opgericht, hun vermogen onder algemene titel verkrijgt.

Artikel 310

1. Rechtspersonen kunnen fuseren met rechtspersonen die dezelfde rechtsvorm hebben.
2. Wordt de verkrijgende rechtspersoon nieuw opgericht, dan moet hij de rechtsvorm hebben van de fuserende rechtspersonen.
3. Voor de toepassing van dit artikel worden naamloze en besloten vennootschap als rechtspersonen met dezelfde rechtsvorm aangemerkt.
4. Een verkrijgende rechtspersoon kan, ongeacht zijn rechtsvorm, fuseren met een vereniging, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij, naamloze of besloten vennootschap waarvan hij enig lid of aandeelhouder is.
5. Een ontbonden rechtspersoon mag niet fuseren, indien reeds uit hoofde van de vereffening een uitkering is gedaan.
6. Een rechtspersoon mag niet fuseren gedurende faillissement of surséance van betaling.

Artikel 311

1. Met uitzondering van de verkrijgende rechtspersoon houden de fuserende rechtspersonen door het van kracht worden van de fusie op te bestaan.
2. De leden of aandeelhouders van de verdwijnende rechtspersonen worden door de fusie lid of aandeelhouder van de verkrijgende rechtspersoon, uitgezonderd in de gevallen van de artikelen 310, vierde lid, 333 of 334, of wanneer krachtens de ruilverhouding van de aandelen zelfs geen recht bestaat op een enkel aandeel.

Artikel 312

1. De besturen van de te fuseren rechtspersonen stellen een voorstel tot fusie op.
2. Dit voorstel vermeldt ten minste:
  - a. de rechtsvorm, naam en statutaire zetel van de te fuseren rechtspersonen;
  - b. de statuten van de verkrijgende rechtspersoon zoals die luiden en zoals zij na de fusie zullen luiden of, indien de verkrijgende rechtspersoon nieuw wordt opgericht, het ontwerp van de akte van oprichting;
  - c. welke rechten of vergoedingen ingevolge artikel 320 ten laste van de verkrijgende rechtspersoon worden toegekend aan degenen die anders dan als lid of aandeelhouder bijzondere rechten hebben jegens de verdwijnende rechtspersonen, zoals rechten op een uitkering van winst of tot het nemen van aandelen, en met ingang van welk tijdstip;
  - d. welke voordelen in verband met de fusie worden toegekend aan een bestuurder of commissaris van een te fuseren rechtspersoon of aan een ander die bij de fusie is betrokken;
  - e. de voornemens over de samenstelling na de fusie van het bestuur en, als er een raad van commissarissen zal zijn, van die raad;
  - f. voor elk van de verdwijnende rechtspersonen het tijdstip met

ingang waarvan financiële gegevens zullen worden verantwoord in de jaarrekening of andere financiële verantwoording van de verkrijgende rechtspersoon;

g. de voorgenomen maatregelen in verband met de overgang van het lidmaatschap of aandeelhouderschap van de verdwijnende rechtspersonen;

h. de voornemens omtrent voortzetting of beëindiging van werkzaamheden;

i. wie in voorkomend geval het besluit tot fusie moeten goedkeuren.

3. Het voorstel tot fusie wordt ondertekend door de bestuurders van elke te fuseren rechtspersoon; ontbreekt de handtekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.

4. Indien een fuserende rechtspersoon een naamloze vennootschap is waarvan de statuten een bepaling bevatten als bedoeld in artikel 139, moet het voorstel tot fusie zijn goedgekeurd door de raad van commissarissen van die vennootschap en wordt het door de commissarissen mede ondertekend; ontbreekt de handtekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt.

Artikel 313

1. In een schriftelijke toelichting geeft het bestuur van elke te fuseren rechtspersoon de redenen voor de fusie met een uiteenzetting over de verwachte gevolgen voor de werkzaamheden en een toelichting uit juridisch, economisch en sociaal oogpunt.

2. Indien het laatste boekjaar van de rechtspersoon, waarover een jaarrekening of andere financiële verantwoording is vastgesteld, meer dan zes maanden voor de nederlegging van het voorstel tot fusie is verstreken, maakt het bestuur een jaarrekening of tussentijdse vermogensopstelling op. Deze heeft betrekking op de stand van het vermogen op ten vroegste de eerste dag van de derde maand voor de maand waarin zij wordt neergelegd. De vermogensopstelling wordt opgemaakt met inachtneming van de indeling en de waarderingmethoden die in de laatst vastgestelde jaarrekening of andere financiële verantwoording zijn toegepast, tenzij daarvan gemotiveerd wordt afgeweken op de grond dat de actuele waarde belangrijk afwijkt van de boekwaarde.

3. In de gevallen van artikel 310, derde lid, is geen toelichting vereist voor de verdwijnende rechtspersoon, tenzij anderen dan de verkrijgende rechtspersoon een bijzonder recht jegens de verdwijnende rechtspersoon hebben, zoals een recht op uitkering van winst of tot het nemen van aandelen.

Artikel 314

1. Elke te fuseren rechtspersoon legt ten kantore van het handelsregister neer:

a. het voorstel tot fusie;

b. de laatste drie goedgekeurde jaarrekeningen of andere financiële verantwoordingen van de te fuseren rechtspersonen, met de deskundigenverklaring daarbij, voor zover deze stukken ter inzage liggen of moeten liggen;

c. de jaarverslagen van de te fuseren rechtspersonen over de laatste drie afgesloten jaren, voor zover deze ter openbare inzage liggen of moeten liggen;

d. tussentijdse vermogensopstellingen of niet goedgekeurde jaarrekeningen, voor zover vereist ingevolge artikel 313, tweede lid, en voor zover de jaarrekening van de rechtspersoon ter inzage moet liggen.

2. Tegelijkertijd legt het bestuur de stukken, met inbegrip van de laatste drie goedgekeurde jaarrekeningen en jaarverslagen die niet ter openbare inzage behoeven te liggen, samen met de toelichtingen van de besturen op het voorstel neer ten kantore van de rechtspersoon of, bij gebreke van een kantoor, aan de woonplaats van een bestuurder. De stukken liggen tot het tijdstip van de fusie, en op het adres van de verkrijgende rechtspersoon onderscheidenlijk van een bestuurder daarvan nog zes maanden nadien, ter inzage voor de leden of aandeelhouders, en voor hen die een bijzonder recht jegens de rechtspersoon hebben, zoals een recht op een uitkering van winst, tot het nemen van aandelen of tot het bijwonen van vergaderingen. In dit tijdvak kunnen zij kosteloos een afschrift daarvan krijgen.

3. De te fuseren rechtspersonen kondigen in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst en in een hier te lande verschijnend nieuwsblad aan dat de stukken zijn neergelegd, met opgave van de openbare registers waar zij liggen en van het adres waar zij krachtens het tweede lid ter inzage liggen. Indien het besluit tot fusie moet worden goedgekeurd op de voet van artikel 317, vijfde lid, wordt mededeling gedaan van de plaats en het tijdstip van de behandeling van het goedkeuringsverzoek.

4. Indien de besturen van de te fuseren rechtspersonen het voorstel tot fusie wijzigen, zijn het eerste tot en met het derde lid van overeenkomstige toepassing.

5. Het tweede lid is niet van toepassing op stichtingen.

Artikel 315

1. Het bestuur van elke te fuseren rechtspersoon is verplicht de algemene vergadering en de andere te fuseren rechtspersonen in te lichten over na het voorstel tot fusie gebleken belangrijke wijzigingen in de omstandigheden die, waren zij bekend geweest, de mededelingen in het voorstel tot fusie of in de toelichting zouden hebben beïnvloed.

2. Voor een stichting geldt deze verplichting jegens degenen die blijkens de statuten de fusie moeten goedkeuren.

Artikel 316

1. Tot een maand nadat alle fuserende rechtspersonen de in het derde lid van artikel 314 bedoelde aankondiging hebben gedaan kan iedere schuldeiser of contractuele wederpartij van een van de fuserende vennootschappen, alsmede iedere bijzonder rechthebbende in de zin van artikel 320, door een verzoekschrift bij de rechter in eerste aanleg van de statutaire zetel van een verdwijnende of verkrijgende vennootschap, tegen de aangekondigde fusie in verzet komen op de grond dat hij in zijn positie als crediteur, contractuele wederpartij of bijzonder rechthebbende wordt

geschaad. Het verzoekschrift vermeldt welke zekerheid, waarborg, contractswijziging, ontbinding of schadevergoeding wordt verlangd.

2. Indien de rechter het verzet gegrond oordeelt bepaalt hij de door de verkrijgende vennootschap of een derde te stellen zekerheid of waarborg of te betalen schadevergoeding, dan wel de contractswijziging of -ontbinding die zal gelden wanneer de fusie tot stand komt. Aan een contractswijziging of -ontbinding kan hij een per de datum van de fusie ingaande, op de verkrijgende vennootschap rustende verplichting tot schadevergoeding verbinden.

3. De in artikel 318 bedoelde akte van fusie mag niet worden verleden voordat het verzet is ingetrokken, de beslissing waarbij het verzet ongegrond is verklaard uitvoerbaar is of, bij gegrondverklaring, de vastgestelde waarborg of zekerheid is gesteld.

4. Indien de akte van fusie al is verleden, kan de rechter op een ingesteld rechtsmiddel het stellen van een door hem omschreven waarborg bevelen en daaraan een dwangsom verbinden.

Artikel 317

1. Het besluit tot fusie wordt genomen door de algemene vergadering; in een stichting wordt het besluit genomen door degene die de statuten mag wijzigen of, als geen ander dat mag, door het bestuur. Het besluit mag niet afwijken van het voorstel tot fusie.

2. Een besluit tot fusie kan eerst worden genomen na verloop van een maand na de dag waarop alle fuserende rechtspersonen de nederlegging van het voorstel tot fusie hebben aangekondigd.

3. Een besluit tot fusie wordt genomen op dezelfde wijze en met dezelfde meerderheid als een besluit tot wijziging van de statuten. Vereisen de statuten hiervoor goedkeuring, dan geldt dit ook voor het besluit tot fusie. Vereisen de statuten voor de wijziging van afzonderlijke bepalingen verschillende meerderheden, dan is voor een besluit tot fusie de grootste daarvan vereist en sluiten de statuten wijziging van bepalingen uit, dan zijn de stemmen van alle stemgerechtigde leden of aandeelhouders vereist; een en ander tenzij die bepalingen na de fusie onverminderd zullen gelden. De notulen van de vergaderingen waarin tot fusie wordt besloten worden opgemaakt bij notariële akte.

4. Het derde lid is niet van toepassing, voor zover de statuten een andere regeling voor besluiten tot fusie geven.

5. Een besluit tot fusie van een stichting behoeft de voorafgaande goedkeuring van de rechter, tenzij uitsluitend stichtingen die stichting particulier fonds zijn, of uitsluitend stichtingen die dat niet zijn, bij de fusie betrokken zijn en de statuten van deze stichtingen het mogelijk maken alle bepalingen daarvan te wijzigen. De rechter wijst het verzoek af, indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de fusie strijdig is met het belang van de stichting of dat de belangen van aangeslotenen of derden onevenredig worden geschaad.

Artikel 318

1. De fusie geschiedt bij notariële akte en wordt van kracht met ingang van de dag na die waarop de akte is verleden. De akte mag slechts worden verleden binnen zes maanden na de aankondiging van de nederlegging van het voorstel of, indien dit als gevolg van gedaan verzet niet mag, binnen een maand na het in het artikel 316, derde lid, bedoelde tijdstip.

2. Aan de voet van de akte verklaart de notaris dat hem is gebleken dat de vormvoorschriften in acht zijn genomen voor alle besluiten die deze en de volgende afdeling en de statuten voor het totstandkomen van de fusie vereisen en dat voor het overige de daarvoor in deze en de volgende afdeling en in de statuten gegeven voorschriften zijn nageleefd.

3. De artikelen 4 en 5 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de vereiste stukken worden aangeboden ten kantore van het handelsregister van de verkrijgende en van elke gefuseerde rechtspersoon. Bij de toepassing van artikel 24 wordt telkens naast "oprichting", "oprichtingshandeling" en "oprichtingsbalans" ook gelezen: fusie, fusiehandeling en fusiebalans.

4. De verkrijgende rechtspersoon doet binnen een maand opgave van de fusie aan de beheerders van andere openbare registers waarin overgang van rechten of de fusie kan worden ingeschreven. Gaat door de fusie een registergoed op de verkrijgende rechtspersoon over, dan is deze verplicht binnen deze termijn aan de bewaarder van de openbare registers, bedoeld in titel 1, afdeling 2 van Boek 3, de voor de inschrijving van de fusie vereiste stukken aan te bieden.

Artikel 319

1. Pandrecht en vruchtgebruik op een recht van lidmaatschap of op aandelen van de verdwijnende rechtspersonen gaan over op hetgeen daarvoor in de plaats treedt.

2. Rust het pandrecht of vruchtgebruik op een recht van lidmaatschap of op aandelen waarvoor niets in de plaats treedt, dan moet de verkrijgende rechtspersoon een gelijkwaardige vervanging geven.

Artikel 320

1. Hij die, anders dan als lid of aandeelhouder, een bijzonder recht jegens een verdwijnende rechtspersoon heeft, zoals een recht op een uitkering van winst of tot het nemen van aandelen, moet een gelijkwaardig recht in de verkrijgende rechtspersoon krijgen, of schadevergoeding. Schadevergoeding kan niet worden gevorderd door iemand die reeds op de voet van artikel 316 schadevergoeding heeft verzocht, tenzij de rechter in die procedure op dat verzoek nog niet heeft beslist.

2. De schadevergoeding wordt bij gebreke van overeenstemming bepaald door een of meer onafhankelijke deskundigen, ten verzoeken van de meest gereede partij te benoemen door de rechter in eerste aanleg van de statutaire zetel van de verkrijgende rechtspersoon.

3. Artikel 319 is van overeenkomstige toepassing op pandrecht of vruchtgebruik dat op de bijzondere rechten was gevestigd.

Artikel 321

1. Op het tijdstip met ingang waarvan de verkrijgende rechtspersoon de financiële gegevens van een verdwijnende rechtspersoon zal verantwoorden in de eigen jaarrekening of andere financiële verantwoording, is het laatste boekjaar van die verdwijnende rechtspersoon geëindigd.

2. De verplichtingen omtrent de jaarrekening of andere financiële verantwoording van de verdwijnende rechtspersonen rusten na de fusie op de verkrijgende rechtspersoon.

3. Waarderingsverschillen tussen de verantwoording van activa en passiva in de laatste jaarrekening of andere financiële verantwoording van de verdwijnende rechtspersonen en in de eerste jaarrekening of andere financiële verantwoording waarin de verkrijgende rechtspersoon deze activa en passiva verantwoordt, moeten worden toegelicht.

Artikel 322

1. Indien ten gevolge van de fusie een overeenkomst van een fuserende rechtspersoon naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet ongewijzigd in stand behoort te blijven, wijzigt of ontbindt de rechter de overeenkomst op vordering van een der partijen. Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend.

2. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering vervalt door verloop van zes maanden na de nederlegging van de akte van fusie ten kantore van de in artikel 318, derde lid, bedoelde registers. De vordering kan niet worden ingesteld door iemand die reeds op de voet van artikel 316 wijziging of ontbinding van de overeenkomst heeft verzocht, tenzij de rechter in die procedure op dat verzoek nog niet heeft beslist.

3. Indien uit de wijziging of ontbinding van de overeenkomst schade ontstaat voor de wederpartij, is de rechtspersoon gehouden tot vergoeding daarvan.

Artikel 323

1. De rechter kan een fusie alleen vernietigen:

- a. indien de door een notaris ondertekende akte van fusie geen authentiek geschrift is;
- b. wegens het niet naleven van artikel 310, vierde en vijfde lid, artikel 316, derde lid, of artikel 318, tweede lid;
- c. wegens nietigheid, het niet van kracht zijn of een grond tot vernietiging van een voor de fusie vereist besluit van de algemene vergadering of, in een stichting, van het bestuur;
- d. wegens het niet naleven van artikel 317, vijfde lid.

2. Vernietiging geschiedt op vordering tegen de verkrijgende rechtspersoon van een lid, aandeelhouder, bestuurder of andere belanghebbende. Een niet door de rechter vernietigde fusie is geldig.

3. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering tot vernietiging vervalt door herstel van het verzuim of door verloop van zes maanden na de nederlegging van de akte van fusie ten kantore van de in artikel 318, derde lid, bedoelde registers.

4. De fusie wordt niet vernietigd:
  - a. indien de rechtspersoon binnen een door de rechter te bepalen tijdvak het verzuim heeft hersteld;
  - b. indien de reeds ingetreden gevolgen van de fusie bezwaarlijk ongedaan kunnen worden gemaakt.
5. Heeft de eiser tot vernietiging van de fusie schade geleden door een verzuim dat tot vernietiging had kunnen leiden, en vernietigt de rechter de fusie niet, dan kan de rechter de rechtspersoon veroordelen tot vergoeding van de schade. De rechtspersoon heeft daarvoor verhaal op de schuldigen aan het verzuim en, tot ten hoogste het genoten voordeel, op degenen die door het verzuim zijn bevoordeeld.
6. De vernietiging wordt, door de zorg van de griffier van het gerecht waar de vordering laatstelijk aanhangig was, ingeschreven in de registers waarin de fusie ingevolge artikel 318, derde lid, moet zijn ingeschreven.
7. De rechtspersonen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor verbintenissen die, ten laste van de rechtspersoon waarin zij gefuseerd zijn geweest, zijn ontstaan na de fusie en voordat de vernietiging in de registers is ingeschreven.
8. De onherroepelijke uitspraak tot vernietiging van een fusie is voor ieder bindend. Verzet van derden en herroeping zijn niet toegestaan.

Artikel 323a

1. Als verdwijnende rechtspersoon kan bij de toepassing van de artikelen 309 tot en met 334 ook optreden een buitenlandse rechtspersoon met een vergelijkbare rechtsvorm, mits het recht dat die buitenlandse rechtspersoon beheerst zich niet tegen de fusie en de wijze waarop deze tot stand komt verzet. Een verklaring met die strekking, afgelegd door een op dat rechtsgebied deskundige, wordt aan de akte van fusie gehecht.
2. Artikel 323 is van toepassing met dien verstande dat als vernietigingsgrond ook geldt dat het recht dat de buitenlandse rechtspersoon beheerst zich tegen een fusie als voltrokken verzet.
3. De artikelen 310 tot en met 334 vinden uitsluitend toepassing ten aanzien van de verkrijgende rechtspersoon. Met betrekking tot de verdwijnende rechtspersoon worden de voor een zodanige fusie geldende regels van het op hem toepasselijke buitenlandse recht zoveel mogelijk in acht genomen.
4. Voor het van kracht worden van de fusie gelden, naast de eerste volzin van artikel 318, eerste lid, de toepasselijke bepalingen van buitenlands recht. De in artikel 318, tweede lid, bedoelde verklaring hoeft geen betrekking te hebben op de toepasselijke voorschriften van buitenlands recht.

Artikel 323b

1. Als verkrijgende rechtspersoon kan bij de toepassing van de artikelen 309 tot en met 334 ook optreden een buitenlandse rechtspersoon met een vergelijkbare rechtsvorm, mits het recht dat die buitenlandse rechtspersoon beheerst zich niet tegen de fusie en de wijze waarop deze tot stand komt verzet. Een verklaring met die strekking, afgelegd door een op dat rechtsgebied deskundige, wordt aan de akte van fusie gehecht.

2. Artikel 323 is van toepassing met dien verstande dat als vernietigingsgrond ook geldt dat het recht dat de buitenlandse rechtspersoon beheerst zich tegen een fusie als voltrokken verzet.

3. De artikelen 310 tot en met 334 vinden uitsluitend toepassing ten aanzien van de verdwijnende rechtspersoon. Met betrekking tot de verkrijgende rechtspersoon worden de voor een zodanige fusie geldende regels van het op hem toepasselijke buitenlandse recht zoveel mogelijk in acht genomen. In afwijking van het voorgaande en van artikel 318, eerste lid, gelden voor het van kracht worden van de fusie in de eerste plaats de bepalingen van het op de verkrijgende rechtspersoon toepasselijke buitenlandse recht.

4. De in artikel 318, tweede lid, bedoelde verklaring hoeft geen betrekking te hebben op de toepasselijke voorschriften van buitenlands recht.

Afdeling 3 Bijzondere bepalingen voor fusies van naamloze en besloten vennootschappen

Artikel 324

Deze afdeling is van toepassing, indien een naamloze of besloten vennootschap fuseert.

Artikel 325

1. Indien aandelen of certificaten van aandelen van een te fuseren vennootschap zijn opgenomen in de prijscourant van een beurs, kan de ruilverhouding afhankelijk zijn van de prijs van die aandelen onderscheidenlijk certificaten op die beurs op een of meer in het voorstel tot fusie te bepalen tijdstippen, gelegen voor de dag waarop de fusie van kracht wordt.

2. Indien krachtens de ruilverhouding van de aandelen recht bestaat op geld of schuldvorderingen, mag het gezamenlijke bedrag daarvan een tiende van het door de toegekende aandelen vertegenwoordigde eigen vermogen niet te boven gaan.

3. Bij de akte van fusie kan de verkrijgende vennootschap eigen aandelen die zij zelf of een andere fuserende vennootschap houdt, intrekken tot ten hoogste de vermogenswaarde die de aandelen die zij toekent aan haar nieuwe aandeelhouders vertegenwoordigen.

4. Aandelen van de verdwijnende vennootschappen die worden gehouden door of voor rekening van de fuserende vennootschappen, vervallen.

Artikel 326

1. Het voorstel tot fusie bevat naast de in artikel 312 genoemde gegevens:

- a. de ruilverhouding van de aandelen en eventueel de omvang van de betalingen krachtens de ruilverhouding;
- b. met ingang van welk tijdstip en in welke mate de aandeelhouders

van de verdwijnende vennootschappen zullen delen in de winst van de verkrijgende vennootschap;

c. hoeveel aandelen eventueel zullen worden ingetrokken met toepassing van artikel 325, derde lid;

d. een fusiebalans van de verkrijgende vennootschap.

2. De fusiebalans van de verkrijgende vennootschap toont een eigen vermogen dat niet negatief is of, indien de verkrijgende vennootschap een nominaal kapitaal heeft, niet lager is dan dat nominaal kapitaal. Zij heeft betrekking op het vermoedelijke tijdstip van de fusie. Gegevens daarvoor mogen worden ontleend aan de in artikel 313, tweede lid, bedoelde jaarrekeningen of vermogensopstellingen. Afwijkingen daarvan worden toegelicht.

Artikel 327

In de toelichting op het voorstel tot fusie moet het bestuur mededelen:

a. volgens welke methode of methoden de ruilverhouding van de aandelen is vastgesteld;

b. of deze methode of methoden in het gegeven geval passen;

c. tot welke waardering elke gebruikte methode leidt;

d. indien meer dan een methode is gebruikt, of het bij de waardering aangenomen betrekkelijke gewicht van de methoden in het maatschappelijke verkeer als aanvaardbaar kan worden beschouwd; en

e. welke bijzondere moeilijkheden er eventueel zijn geweest bij de waardering en bij de bepaling van de ruilverhouding.

Artikel 328

1. Een door het bestuur aangewezen externe deskundige als bedoeld in artikel 121 moet het voorstel tot fusie onderzoeken en moet verklaren of de voorgestelde ruilverhouding van de aandelen, mede gelet op de bijgevoegde stukken, naar zijn oordeel redelijk is. Hij moet tevens een verslag opstellen, waarin hij zijn oordeel geeft over de fusiebalans van de verkrijgende vennootschap en de mededelingen, bedoeld in artikel 327.

2. Indien een van de fuserende vennootschappen een naamloze vennootschap is, wordt bij deze slechts dezelfde persoon als bij een andere fuserende rechtspersoon als deskundige aangewezen, indien de algemene vergadering het besluit daartoe heeft goedgekeurd.

3. De deskundigen zijn bij alle fuserende vennootschappen gelijkkelijk tot onderzoek bevoegd.

4. Op de verklaring van de deskundige is artikel 314 van overeenkomstige toepassing en op zijn verslag artikel 314, tweede en derde lid.

Artikel 331

1. Tenzij de statuten anders bepalen, kan een verkrijgende vennootschap bij bestuursbesluit tot fusie besluiten.

2. Dit besluit kan slechts worden genomen, indien de vennootschap het voornemen hiertoe heeft vermeld in de aankondiging dat het voorstel tot fusie is neergelegd.

3. Het besluit kan niet worden genomen, indien een of meer aandeelhouders die tezamen ten minste een tiende van het eigen vermogen vertegenwoordigen, of een zoveel geringer bedrag als in de statuten is bepaald, binnen een maand na de aankondiging aan het bestuur hebben verzocht de algemene vergadering bijeen te roepen om over de fusie te besluiten. Artikel 317 is dan van toepassing.

Artikel 333

1. Indien de verkrijgende vennootschap fuseert met een vennootschap waarvan zij alle aandelen houdt of met een vereniging, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij waarvan zij het enige lid is, zijn de artikelen 326 tot en met 328 niet van toepassing.

2. Indien iemand, of een ander voor zijn rekening, alle aandelen houdt van de te fuseren vennootschappen en de verkrijgende vennootschap geen aandelen toekent ingevolge de akte van fusie, zijn de artikelen 326 tot en met 328 niet van toepassing.

3. Indien alle stemgerechtigde personen hebben gestemd voor alle voor de fusie vereiste besluiten zijn de artikelen 326 tot en met 328 niet van toepassing.

4. Indien een verkrijgende vereniging, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij of stichting fuseert met een naamloze of besloten vennootschap waarvan zij alle aandelen houdt, zijn de bepalingen van deze afdeling niet van toepassing.

Artikel 334

1. De akte van fusie kan bepalen dat de aandeelhouders van de verdwijnende vennootschappen aandeelhouder worden van een groepsmaatschappij van de verkrijgende vennootschap. Zij worden dan geen aandeelhouder van de verkrijgende vennootschap.

2. Zulk een fusie is slechts mogelijk, indien de groepsmaatschappij alleen of samen met een andere groepsmaatschappij alle aandelen van de verkrijgende vennootschap houdt. De artikelen 317, eerste tot en met vierde lid, en 331 zijn op het besluit van de groepsmaatschappij van overeenkomstige toepassing.

3. De groepsmaatschappij die de aandelen toekent geldt naast de verkrijgende vennootschap als fuserende rechtspersoon. Op haar rusten de verplichtingen die ingevolge de artikelen 312 tot en met 328 op een verkrijgende vennootschap rusten, met uitzondering van de verplichtingen uit de artikelen 316, 317, 318, vierde lid, 321, tweede lid, en 323, zevende lid; voor de toepassing van artikel 328, derde lid, blijft zij buiten beschouwing. De artikelen 312, tweede lid, onder b, 320, 325, derde lid, en 326, eerste lid, onder b, gelden alsdan niet voor de verkrijgende vennootschap.

Afdeling 4 Algemene bepalingen omtrent splitsingen

Artikel 335

1. Splitsing is zuivere splitsing en afsplitsing.

2. Zuivere splitsing is de rechtshandeling waarbij het vermogen van een rechtspersoon die bij de splitsing ophoudt te bestaan onder algemene titel overeenkomstig de aan de akte van splitsing gehechte beschrijving wordt verkregen door twee of meer andere rechtspersonen.

3. Afsplitsing is de rechtshandeling waarbij het vermogen of een deel daarvan van een rechtspersoon die bij de splitsing niet ophoudt te bestaan onder algemene titel overeenkomstig de aan de akte van splitsing gehechte beschrijving wordt verkregen door een of meer andere rechtspersonen waarvan ten minste één overeenkomstig het bepaalde in deze afdeling of afdeling 5 lidmaatschapsrechten of aandelen toekent aan de leden of aan aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon of waarvan ten minste één bij de splitsing door de splitsende rechtspersoon wordt opgericht.

4. Partij bij de splitsing is de splitsende rechtspersoon, alsmede elke verkrijgende rechtspersoon, met uitzondering van rechtspersonen die bij de splitsing worden opgericht.

Artikel 336

1. De partijen bij een splitsing moeten dezelfde rechtsvorm hebben.

2. Wordt een verkrijgende rechtspersoon bij de splitsing opgericht, dan moet hij de rechtsvorm hebben van de splitsende rechtspersoon.

3. Voor de toepassing van dit artikel worden naamloze en besloten vennootschap als rechtspersonen met dezelfde rechtsvorm aangemerkt.

4. Bij splitsing van een vereniging, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij of stichting kunnen ook naamloze of besloten vennootschappen worden opgericht, mits de splitsende rechtspersoon daarvan bij de splitsing alle aandelen verkrijgt.

5. Een ontbonden rechtspersoon mag niet partij zijn bij een splitsing, indien reeds uit hoofde van de vereffening een uitkering is gedaan.

6. Een rechtspersoon mag niet partij zijn bij een splitsing gedurende faillissement of surséance van betaling.

7. Een splitsende rechtspersoon mag in faillissement of surséance van betaling zijn, mits alle verkrijgende rechtspersonen bij de splitsing opgerichte naamloze of besloten vennootschappen zijn en de splitsende rechtspersoon daarvan bij de splitsing enig aandeelhouder wordt. Indien de splitsende rechtspersoon in faillissement is, kan de curator tot splitsing besluiten en rusten de verplichtingen die ingevolge deze en de volgende afdeling op het bestuur rusten, op de curator; indien de rechtspersoon in surséance van betaling is, behoeft het besluit tot splitsing de goedkeuring van de bewindvoerder. Artikel 338, tweede lid, artikel 340, tweede lid, onder e, voor zover het betreft de waarde van het deel van het vermogen dat de splitsende rechtspersoon zal behouden, artikel 341, tweede lid, artikel 343, eerste lid, en artikel 361, derde lid, gelden niet in faillissement; artikel 338, tweede lid, geldt niet in surséance.

Artikel 337

1. Indien het gehele vermogen van de splitsende rechtspersoon overgaat, houdt hij door het van kracht worden van de splitsing op te bestaan.

2. Het eerste lid geldt niet, indien ten minste een verkrijgende rechtspersoon een bij de splitsing opgerichte naamloze of besloten vennootschap is en de splitsende rechtspersoon daarvan bij de splitsing alle aandelen verkrijgt.

Artikel 338

1. De waarde van het deel van het vermogen van de splitsende rechtspersoon dat elke verkrijgende rechtspersoon verkrijgt ten tijde van de splitsing, mag niet negatief zijn.

2. Hetzelfde geldt voor het eigen vermogen dat een voortbestaande splitsende rechtspersoon behoudt.

Artikel 339

1. De leden of aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon worden door de splitsing lid of aandeelhouder van alle verkrijgende rechtspersonen.

2. Geen aandelen in een verkrijgende vennootschap worden verkregen voor aandelen in een splitsende vennootschap die door of voor rekening van die verkrijgende vennootschap of door of voor rekening van de splitsende vennootschap worden gehouden.

3. Het eerste lid geldt voorts niet voor zover:

a. alle aandelen in de verkrijgende vennootschappen direct of indirect worden gehouden door of voor rekening van de splitsende vennootschap en de splitsende vennootschap niet ophoudt te bestaan;

b. ten aanzien van verkrijgende vennootschappen artikel 360 of artikel 363 wordt toegepast;

c. krachtens de ruilverhouding van de aandelen zelfs geen recht bestaat op een enkel aandeel.

Artikel 340

1. De besturen van de partijen bij de splitsing stellen een voorstel tot splitsing op.

2. Dit voorstel vermeldt ten minste:

a. de rechtsvorm, naam en statutaire zetel van de partijen bij de splitsing en, voor zover de verkrijgende rechtspersonen bij de splitsing worden opgericht, van deze rechtspersonen;

b. de statuten van de verkrijgende rechtspersonen en van de voortbestaande splitsende rechtspersoon, zoals die statuten luiden en zoals zij na de splitsing zullen luiden dan wel, voor zover de verkrijgende rechtspersonen bij de splitsing worden opgericht, het ontwerp van de akte van oprichting;

c. of het gehele vermogen van de splitsende rechtspersoon zal overgaan of een gedeelte daarvan;

d. een beschrijving aan de hand waarvan nauwkeurig kan worden bepaald welke vermogensbestanddelen van de splitsende rechtspersoon zullen overgaan op elk van de verkrijgende rechtspersonen en, indien niet het gehele vermogen van de splitsende rechtspersoon zal overgaan, welke vermogensbestanddelen door hem zullen worden behouden, alsmede een

pro forma winst- en verliesrekening dan wel exploitatierekening van de verkrijgende rechtspersonen en de voortbestaande splitsende rechtspersoon;

e. de waarde, bepaald naar de dag waarop de in artikel 341, tweede lid, bedoelde jaarrekening of tussentijdse vermogensopstelling van de splitsende rechtspersoon betrekking heeft en berekend met inachtneming van de derde volzin van die bepaling, van het deel van het vermogen dat elke verkrijgende rechtspersoon zal verkrijgen en van het deel dat de voortbestaande splitsende rechtspersoon zal behouden, alsmede de waarde van aandelen in het kapitaal van verkrijgende rechtspersonen die de voortbestaande splitsende rechtspersoon bij de splitsing zal verkrijgen;

f. welke rechten of vergoedingen ingevolge artikel 349 ten laste van de verkrijgende rechtspersonen worden toegekend aan degenen die anders dan als lid of aandeelhouder bijzondere rechten hebben jegens de splitsende rechtspersoon, zoals rechten op een uitkering van winst of tot het nemen van aandelen, en met ingang van welk tijdstip de toekenning geschiedt;

g. welke voordelen in verband met de splitsing worden toegekend aan een bestuurder of commissaris van een partij bij de splitsing of aan een ander die bij de splitsing is betrokken;

h. de voornemens over de samenstelling na de splitsing van de besturen van de verkrijgende rechtspersonen en van de voortbestaande splitsende rechtspersoon, alsmede, voor zover er raden van commissarissen zullen zijn, van die raden;

i. het tijdstip met ingang waarvan financiële gegevens betreffende elk deel van het vermogen dat zal overgaan zullen worden verantwoord in de jaarrekening of andere financiële verantwoording van de verkrijgende rechtspersonen;

j. de voorgenomen maatregelen in verband met het verkrijgen door de leden of aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon van het lidmaatschap of aandeelhouderschap van de verkrijgende rechtspersonen;

k. de voornemens omtrent voortzetting of beëindiging van werkzaamheden;

l. wie in voorkomend geval het besluit tot splitsing moet goedkeuren.

3. Het voorstel tot splitsing wordt ondertekend door de bestuurders van elke partij bij de splitsing; ontbreekt de handtekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt.

4. Indien een partij bij de splitsing een naamloze vennootschap is waarvan de statuten een bepaling bevatten als bedoeld in artikel 139, moet het voorstel tot splitsing zijn goedgekeurd door de raad van commissarissen van die vennootschap en wordt het door de commissarissen mede ondertekend; ontbreekt de handtekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt.

Artikel 341

1. In een schriftelijke toelichting geeft het bestuur van elke partij bij de splitsing de redenen voor de splitsing met een uiteenzetting over de verwachte gevolgen voor de werkzaamheden en een toelichting uit juridisch, economisch en sociaal oogpunt.

2. Indien het laatste boekjaar van de rechtspersoon, waarover een jaarrekening of andere financiële verantwoording is vastgesteld, meer dan zes maanden voor de nederlegging van het voorstel tot splitsing is verstreken, maakt het bestuur een jaarrekening of tussentijdse vermogensopstelling op. Deze heeft betrekking op de stand van het vermogen op ten vroegste de eerste dag van de derde maand voor de maand waarin zij wordt neergelegd. De vermogensopstelling wordt opgemaakt met inachtneming van de indeling en de waarderingsmethoden die in de laatst vastgestelde jaarrekening of andere financiële verantwoording zijn toegepast, tenzij daarvan gemotiveerd wordt afgeweken op grond dat de actuele waarde belangrijk afwijkt van de boekwaarde.

Artikel 342

1. Elke partij bij de splitsing legt ten kantore van het handelsregister neer:

- a. het voorstel tot splitsing;
- b. de laatste drie goedgekeurde jaarrekeningen of andere financiële verantwoordingen van de partijen bij de splitsing, met de deskundigenverklaring daarbij, voor zover deze stukken ter inzage liggen of moeten liggen;
- c. de jaarverslagen van de partijen bij de splitsing over de laatste drie afgesloten jaren, voor zover deze ter inzage liggen of moeten liggen;
- d. tussentijdse vermogensopstellingen of niet goedgekeurde jaarrekeningen, voor zover vereist ingevolge artikel 341, tweede lid, en voor zover de jaarrekening van de rechtspersoon ter inzage moet liggen.

2. Tegelijkertijd legt het bestuur de stukken, met inbegrip van de laatste drie goedgekeurde jaarrekeningen en jaarverslagen die niet ter openbare inzage hoeven te liggen, samen met de toelichtingen van de besturen op het voorstel neer ten kantore van de rechtspersoon of, bij gebreke van een kantoor, aan de woonplaats van een bestuurder. De stukken liggen tot het tijdstip van de splitsing op het adres van elke verkrijgende rechtspersoon en de voortbestaande gesplitste rechtspersoon, onderscheidenlijk op het adres van een bestuurder daarvan, nog zes maanden nadien ter inzage voor de leden of aandeelhouders en voor hen die een bijzonder recht jegens de rechtspersoon hebben, zoals een recht op een uitkering van winst, tot het nemen van aandelen of tot het bijwonen van vergaderingen. In dit tijdvak kunnen zij kosteloos een afschrift daarvan krijgen.

3. De partijen bij de splitsing kondigen in het van Landswege uitgegeven blad waarin de officiële berichten worden geplaatst en in een hier te lande verschijnend nieuwsblad aan dat de stukken zijn neergelegd, met opgave van de openbare registers waar zij liggen en van het adres waar zij krachtens het tweede lid ter inzage liggen. Indien het besluit tot splitsing moet worden goedgekeurd op de voet van artikel 346, vijfde lid, wordt mededeling gedaan van het tijdstip van behandeling van het goedkeuringsverzoek.

4. Indien de besturen van de partijen bij de splitsing het voorstel tot splitsing wijzigen, is het eerste tot en met het derde lid van overeenkomstige toepassing.

5. Het tweede lid is niet van toepassing op stichtingen.

Artikel 343

1. Het bestuur van elke partij bij de splitsing is verplicht de algemene vergadering en de andere partijen bij de splitsing in te lichten over na het voorstel tot splitsing gebleken belangrijke wijzigingen in de omstandigheden die de mededelingen in het voorstel tot splitsing of in de toelichting hebben beïnvloed.

2. Voor een stichting geldt deze verplichting jegens degenen die blijkens de statuten de splitsing moeten goedkeuren.

Artikel 344

1. Een rechtsverhouding waarbij de splitsende rechtspersoon partij is, mag op straffe van gegrondverklaring van een verzet als bedoeld in artikel 345, slechts in haar geheel overgaan.

2. Is echter een rechtsverhouding verbonden met verschillende vermogensbestanddelen die op onderscheiden verkrijgende rechtspersonen overgaan, dan mag zij worden gesplitst in die voege dat zij overgaat op alle betrokken verkrijgende rechtspersonen naar evenredigheid van het verband dat de rechtsverhouding heeft met de vermogensbestanddelen die elke rechtspersoon verkrijgt.

3. Indien een rechtsverhouding mede verbonden is met vermogensbestanddelen die de voortbestaande splitsende rechtspersoon behoudt, is het tweede lid te zijnen aanzien van overeenkomstige toepassing.

4. Het eerste tot en met derde lid laten de rechten die de wederpartij bij een rechtsverhouding kan ontlenen aan artikel 351 onverlet.

Artikel 345

1. Tot een maand nadat alle partijen bij de splitsing de nederlegging van het voorstel tot splitsing hebben aangekondigd kan iedere schuldeiser of contractuele wederpartij van zulk een partij, alsmede iedere bijzonder rechthebbende in de zin van artikel 349, door een verzoekschrift bij de rechter in eerste aanleg van de statutaire zetel van zulk een partij tegen een aangekondigde splitsing in verzet komen op de grond dat het voorstel ten aanzien van zijn rechtsverhouding strijdt met artikel 344 of dat hij anderszins in zijn positie als crediteur, contractuele wederpartij of bijzonder rechthebbende wordt geschaad. In voorkomende gevallen vermeldt het verzoekschrift welke zekerheid, waarborg, contractswijziging, ontbinding of schadevergoeding wordt verlangd.

2. Voordat de rechter beslist, kan hij de partijen bij de splitsing in de gelegenheid stellen binnen een door hem gestelde termijn een door hem omschreven wijziging in het voorstel tot splitsing aan te brengen en het gewijzigde voorstel overeenkomstig artikel 342 openbaar te maken. Oordeelt hij dat het verzet om een andere aangevoerde reden gegrond is dan bepaalt hij de door een of meer bij de splitsing betrokken partijen of een derde te stellen zekerheid of waarborg of te betalen schadevergoeding, dan wel de contractswijziging of -ontbinding die zal

gelden wanneer de splitsing tot stand komt. Aan een contractwijziging of -ontbinding kan hij een per de datum van de splitsing ingaande, op een of meer partijen rustende verplichting tot schadevergoeding verbinden.

3. De in artikel 347 bedoelde akte van splitsing mag niet worden verleden voordat het verzet is ingetrokken, de beslissing waarbij het verzet ongegrond is verklaard uitvoerbaar is of, bij gegrondverklaring om een andere reden dan schending van artikel 344, de vastgestelde zekerheid of waarborg is gesteld.

4. Indien de akte van splitsing al is verleden, kan de rechter op een ingesteld rechtsmiddel:

a. bevelen dat een rechtsverhouding die in strijd met artikel 344 is overgegaan geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen aan een of meer door hem aan te wijzen verkrijgende rechtspersonen of aan de voortbestaande gesplitste rechtspersoon, of bepalen dat twee of meer van deze rechtspersonen hoofdelijk tot nakoming van de uit de rechtsverhouding voortvloeiende verbintenissen verbonden zijn;

b. bevelen dat een door hem omschreven waarborg wordt gegeven.

c. De rechter kan aan een bevel als bedoeld een dwangsom verbinden.

5. Indien door een overdracht als bedoeld in het vierde lid, onder a, de overdragende of verkrijgende rechtspersoon nadeel lijdt, is de andere rechtspersoon gehouden dit nadeel te compenseren.

Artikel 346

1. Het besluit tot splitsing wordt genomen door de algemene vergadering; in een stichting wordt het besluit genomen door degene die de statuten mag wijzigen of, als geen ander dat mag, door het bestuur. Het besluit mag niet afwijken van het voorstel tot splitsing.

2. Een besluit tot splitsing kan eerst worden genomen na verloop van een maand na de dag waarop alle partijen bij de splitsing de nederlegging van het voorstel tot splitsing hebben aangekondigd.

3. Een besluit tot splitsing wordt genomen op dezelfde wijze en met dezelfde meerderheid als een besluit tot wijziging van de statuten. Vereisen de statuten hiervoor goedkeuring, dan geldt dit ook voor het besluit tot splitsing. Vereisen de statuten voor de wijziging van afzonderlijke bepalingen verschillende meerderheden, dan is voor een besluit tot splitsing de grootste daarvan vereist, en sluiten de statuten wijziging van bepalingen uit, dan zijn de stemmen van alle stemgerechtigde leden of aandeelhouders vereist; een en ander tenzij die bepalingen na de splitsing onverminderd zullen gelden. De notulen van de vergaderingen waarin tot splitsing wordt besloten worden opgemaakt bij notariële akte.

4. Het derde lid geldt niet voor zover de statuten een andere regeling voor besluiten tot splitsing geven.

5. Een besluit tot splitsing van een stichting behoeft de voorafgaande goedkeuring van de rechter, tenzij uitsluitend stichtingen die stichting particulier fonds zijn, of uitsluitend stichtingen die dat niet zijn, bij de splitsing betrokken zijn en de statuten van de deze stichtingen het mogelijk maken alle bepalingen daarvan te wijzigen. De rechter wijst het verzoek af, indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de

splitsing strijdig is met het belang van de stichting of dat de belangen van aangeslotenen of derden onevenredig worden geschaad.

Artikel 347

1. De splitsing geschiedt bij notariële akte en wordt van kracht met ingang van de dag na die waarop de akte is verleden. De akte mag slechts worden verleden binnen zes maanden na de aankondiging van de nederlegging van het voorstel tot splitsing of, indien dit als gevolg van gedaan verzet niet mag, binnen een maand na het in artikel 345, derde lid, bedoelde tijdstip.

2. Aan de voet van de akte verklaart de notaris dat hem is gebleken dat de vormvoorschriften in acht zijn genomen voor alle besluiten die deze en de volgende afdeling en de statuten voor het tot stand komen van de splitsing vereisen en dat voor het overige de daarvoor in deze en de volgende afdeling en in de statuten gegeven voorschriften zijn nageleefd. Aan de akte wordt de in artikel 340, tweede lid, onder d, bedoelde beschrijving gehecht.

3. De artikelen 4 en 5 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de vereiste stukken worden aangeboden ten kantore van het handelsregister van elk van de partijen bij de splitsing. Bij de toepassing van artikel 24 wordt telkens naast "oprichting", "oprichtingshandeling" en "oprichtingsbalans" ook gelezen: splitsing, splitsingshandeling en splitsingsbalans.

4. De verkrijgende rechtspersonen, elk voor zover het goederen betreft die bij de splitsing op hen zijn overgegaan, doen binnen een maand na de splitsing opgave aan de beheerders van andere openbare registers waarin overgang van rechten of de splitsing kan worden ingeschreven. Gaat door de splitsing een registergoed op een verkrijgende vennootschap over, dan is de gesplitste rechtspersoon of, zo deze bij de splitsing is opgehouden te bestaan, elk van de verkrijgende rechtspersonen in zijn plaats verplicht binnen deze termijn aan de bewaarder van de openbare registers, bedoeld in titel 1, afdeling 2 van Boek 3, de voor de inschrijving van de splitsing vereiste stukken aan te bieden.

Artikel 348

1. De rechthebbende van een pandrecht of vruchtgebruik op een recht van lidmaatschap of op aandelen in het kapitaal van de splitsende rechtspersoon verkrijgt eenzelfde recht op hetgeen het lid of de aandeelhouder krachtens de akte van splitsing verkrijgt. Indien de splitsende rechtspersoon na de splitsing blijft voortbestaan, blijft daarnaast het bestaande pandrecht of recht van vruchtgebruik in stand.

2. Vervallen aandelen waarop een pandrecht of vruchtgebruik rust, en treedt daarvoor niets in de plaats, dan moeten de verkrijgende rechtspersonen de rechthebbende een gelijkwaardige vervanging geven.

Artikel 349

1. Hij die, anders dan als lid of aandeelhouder, een bijzonder recht jegens de splitsende rechtspersoon heeft, zoals een recht op een uitkering van winst of tot het nemen van aandelen, moet hetzij zodanige rechten in verkrijgende rechtspersonen krijgen, dat deze, waar toepasselijk samen met het recht dat hij jegens de voortbestaande splitsende rechtspersoon heeft, gelijkwaardig zijn aan zijn recht voor de splitsing, hetzij schadevergoeding krijgen. Schadevergoeding kan niet worden gevorderd door iemand die reeds op de voet van artikel 345 schadevergoeding heeft verzocht, tenzij de rechter in die procedure op dat verzoek niet heeft beslist.

2. De schadevergoeding wordt bij gebreke van overeenstemming bepaald door een of meer onafhankelijke deskundigen, ten verzoeken van de meest gereede partij te benoemen door de rechter in eerste aanleg van de statutaire zetel van de splitsende rechtspersoon.

3. Artikel 348 is van overeenkomstige toepassing op pandrecht of vruchtgebruik dat op de bijzondere rechten was gevestigd.

Artikel 350

1. Indien de gesplitste rechtspersoon bij de splitsing ophoudt te bestaan, is zijn laatste boekjaar geëindigd op het tijdstip met ingang waarvan de financiële gegevens betreffende zijn vermogen zullen worden verantwoord in de jaarrekening of andere financiële verantwoording van de verkrijgende rechtspersonen.

2. Indien de gesplitste rechtspersoon bij de splitsing ophoudt te bestaan, rusten de verplichtingen omtrent zijn jaarrekening of andere financiële verantwoording na de splitsing op de gezamenlijke verkrijgende rechtspersonen.

3. Waarderingsverschillen tussen de verantwoording van activa en passiva in de laatste jaarrekening of andere financiële verantwoording van de gesplitste rechtspersoon en in de eerste jaarrekening of andere financiële verantwoording waarin een verkrijgende rechtspersoon deze activa en passiva verantwoordt, moeten worden toegelicht.

Artikel 351

1. Indien ten gevolge van de splitsing een overeenkomst van een partij bij de splitsing naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet ongewijzigd in stand behoort te blijven, wijzigt of ontbindt de rechter de overeenkomst op vordering van een der partijen bij de overeenkomst. Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend.

2. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering vervalt door verloop van zes maanden na de nederlegging van de akte van splitsing ten kantore van de in artikel 347, derde lid, bedoelde registers. De vordering kan niet worden ingesteld door iemand die reeds op de voet van artikel 345 wijziging of ontbinding van de overeenkomst heeft verzocht, tenzij de rechter in die procedure op dat verzoek niet heeft beslist.

3. Indien uit de wijziging of ontbinding van de overeenkomst schade

ontstaat voor de wederpartij, is de betrokken rechtspersoon gehouden tot vergoeding daarvan.

Artikel 352

1. Het tweede tot en met vierde lid zijn van toepassing indien van een vermogensbestanddeel aan de hand van de aan de akte van splitsing gehechte beschrijving niet kan worden bepaald welke rechtspersoon daarop na de splitsing rechthebbende is.

2. Indien het gehele vermogen van de gesplitste rechtspersoon is overgegaan, zijn de verkrijgende rechtspersonen gezamenlijk rechthebbende. Elke verkrijgende rechtspersoon deelt in het vermogensbestanddeel naar evenredigheid van de waarde van het deel van het vermogen van de gesplitste rechtspersoon dat hij verkrijgt.

3. Indien niet het gehele vermogen is overgegaan, is de gesplitste rechtspersoon rechthebbende.

4. Voor zover verkrijgende rechtspersonen uit hoofde van het tweede lid aansprakelijk zijn voor schulden, zijn zij hoofdelijk verbonden.

Artikel 353

1. De verkrijgende rechtspersonen en de voortbestaande gesplitste rechtspersoon zijn aansprakelijk tot nakoming van de verbintenissen van de gesplitste rechtspersoon ten tijde van de splitsing.

2. Voor ondeelbare verbintenissen zijn de verkrijgende rechtspersonen en de voortbestaande gesplitste rechtspersoon elk voor het geheel aansprakelijk.

3. Voor deelbare verbintenissen is de verkrijgende rechtspersoon waarop de verbintenis is overgegaan of, zo de verbintenis niet op een verkrijgende rechtspersoon is overgegaan, de voortbestaande gesplitste rechtspersoon voor het geheel aansprakelijk. De aansprakelijkheid voor deelbare verbintenissen is voor elke andere rechtspersoon beperkt tot de waarde van het vermogen dat hij bij de splitsing heeft verkregen of behouden.

4. Andere rechtspersonen dan de rechtspersoon waarop de verbintenis is overgegaan of, zo de verbintenis niet op een verkrijgende rechtspersoon is overgegaan, dan de voortbestaande gesplitste rechtspersoon zijn niet tot nakoming gehouden voordat de laatstbedoelde rechtspersoon in de nakoming van de verbintenis is tekortgeschoten.

5. Ten aanzien van de aansprakelijkheid zijn de bepalingen betreffende hoofdelijke verbondenheid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 354

1. De rechter kan een splitsing alleen vernietigen:
  - a. indien de door een notaris ondertekende akte van splitsing geen authentiek geschrift is;
  - b. wegens het niet naleven van artikel 336, vijfde of zesde lid, artikel 345, derde lid, of de eerste volzin van artikel 347, tweede lid;
  - c. wegens nietigheid, het niet van kracht zijn of een grond tot

vernietiging van een voor de splitsing vereist besluit van de algemene vergadering of, in een stichting, van het bestuur;

d. wegens het niet naleven van artikel 346, vijfde lid.

2. Vernietiging geschiedt door een uitspraak van de rechter van de statutaire zetel van de gesplitste rechtspersoon op vordering tegen alle verkrijgende rechtspersonen en de voortbestaande gesplitste rechtspersoon van een lid, aandeelhouder, bestuurder of andere belanghebbende. Een niet door de rechter vernietigde splitsing is geldig.

3. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering tot vernietiging vervalt door herstel van het verzuim of door verloop van zes maanden na de nederlegging van de akte van splitsing ten kantore van de in artikel 347, derde lid, bedoelde registers.

4. De splitsing wordt niet vernietigd:

a. indien het verzuim binnen een door de rechter te bepalen termijn is hersteld;

b. indien de reeds ingetreden gevolgen van de splitsing bezwaarlijk ongedaan kunnen worden gemaakt.

5. Heeft de eiser tot vernietiging van de splitsing schade geleden door een verzuim dat tot vernietiging had kunnen leiden, en vernietigt de rechter de splitsing niet, dan kan de rechter de verkrijgende rechtspersonen en de voortbestaande gesplitste rechtspersoon veroordelen tot vergoeding van de schade. De rechtspersonen hebben daarvoor verhaal op de schulddigen aan het verzuim en, tot ten hoogste het genoten voordeel, op degenen die door het verzuim zijn bevoordeeld.

6. De vernietiging wordt, door de zorg van de griffier van het gerecht waar de vordering laatstelijk aanhangig was, ingeschreven in de registers waarin de splitsing ingevolge artikel 347, derde lid, moet zijn ingeschreven.

7. De gesplitste rechtspersoon is naast de betrokken verkrijgende rechtspersoon hoofdelijk verbonden tot nakoming van verbintenissen die ten laste van de verkrijgende rechtspersonen zijn ontstaan na de splitsing en voordat de vernietiging in de registers is ingeschreven.

8. De onherroepelijke uitspraak tot vernietiging van een splitsing is voor een ieder bindend. Verzet van derden en herroeping zijn niet toegestaan.

Afdeling 5 Bijzondere bepalingen voor splitsingen waarbij een naamloze of besloten vennootschap wordt gesplitst of opgericht.

Artikel 355

Deze afdeling is van toepassing, indien bij een splitsing een naamloze of besloten vennootschap wordt gesplitst of wordt opgericht.

Artikel 356

1. Indien aandelen of certificaten van aandelen van een splitsende vennootschap zijn opgenomen in de prijscourant van een beurs, kan de ruilverhouding afhankelijk zijn van de prijs van die aandelen onderscheidenlijk certificaten op die beurs op een of meer in het voorstel

tot splitsing te bepalen tijdstippen, gelegen voor de dag waarop de splitsing van kracht wordt.

2. Indien krachtens de ruilverhouding van de aandelen recht bestaat op geld of schuldvorderingen, mag het gezamenlijke bedrag daarvan een tiende van het door de toegekende aandelen vertegenwoordigde eigen vermogen niet te boven gaan.

3. Bij de akte van splitsing kan een verkrijgende vennootschap eigen aandelen die zij zelf houdt of krachtens de akte van splitsing verkrijgt, intrekken tot ten hoogste de vermogenswaarde die de aandelen die zij toekent aan haar nieuwe aandeelhouders vertegenwoordigen.

4. Aandelen van de splitsende vennootschap die worden gehouden door of voor rekening van een verkrijgende rechtspersoon of door of voor rekening van de splitsende vennootschap vervallen, indien de splitsende vennootschap bij de splitsing ophoudt te bestaan.

Artikel 357

1. Het voorstel tot splitsing bevat naast de in artikel 340 genoemde gegevens:

a. de ruilverhouding van de aandelen en eventueel de omvang van de betalingen krachtens de ruilverhouding;

b. met ingang van welk tijdstip en in welke mate de aandeelhouders van de splitsende vennootschap zullen delen in de winst van de verkrijgende vennootschappen;

c. hoeveel aandelen eventueel zullen worden ingetrokken met toepassing van artikel 356, derde lid;

d. een splitsingsbalans van alle partijen bij de splitsing die naamloze of besloten vennootschap zijn en niet ophouden te bestaan.

2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde splitsingsbalans toont een eigen vermogen dat niet negatief is of, indien de betrokken vennootschap een nominaal kapitaal heeft, niet lager is dan dat nominaal kapitaal. Zij heeft betrekking op het vermoedelijke tijdstip van de splitsing. Gegevens daarvoor mogen worden ontleend aan de in artikel 341, tweede lid, bedoelde jaarrekeningen of vermogensopstellingen. Afwijkingen daarvan worden toegelicht.

Artikel 358

In de toelichting op het voorstel tot splitsing moet het bestuur mededelen:

a. volgens welke methode of methoden de ruilverhouding van de aandelen is vastgesteld;

b. of deze methode of methoden in het gegeven geval passen;

c. tot welke waardering elke gebruikte methode leidt;

d. indien meer dan een methode is gebruikt, of het bij de waardering aangenomen betrekkelijke gewicht van de methoden in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar kan worden beschouwd; en

e. welke bijzondere moeilijkheden er eventueel zijn geweest bij de waardering en bij de bepaling van de ruilverhouding.

Artikel 359

1. Een door het bestuur aangewezen externe deskundige als bedoeld in artikel 121 moet het voorstel tot splitsing onderzoeken en moet verklaren of de voorgestelde ruilverhouding van de aandelen, mede gelet op de bijgevoegde stukken, naar zijn oordeel redelijk is. Hij moet tevens een verslag opstellen, waarin hij zijn oordeel geeft over de splitsingsbalansen bedoeld in artikel 357, eerste lid, onder d, en de mededelingen, bedoeld in artikel 358.

2. Indien twee of meer van de partijen bij de splitsing naamloze vennootschappen zijn, wordt slechts dezelfde persoon als deskundige aangewezen, indien de algemene vergaderingen het besluit daartoe hebben goedgekeurd.

3. De deskundigen zijn bij alle partijen bij de splitsing gelijkelijk tot onderzoek bevoegd.

4. Op de verklaring van de deskundige is artikel 342 van overeenkomstige toepassing en op zijn verslag artikel 342, tweede en derde lid.

Artikel 360

In het geval van een zuivere splitsing kan de akte van splitsing bepalen dat onderscheiden aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon aandeelhouder worden van onderscheiden verkrijgende rechtspersonen. In dat geval:

a. vermeldt het voorstel tot splitsing naast de in de artikelen 340 en 357 genoemde gegevens welke aandeelhouders van welke verkrijgende rechtspersonen aandeelhouder worden;

b. deelt het bestuur in de toelichting op het voorstel tot splitsing mee volgens welke criteria deze verdeling is vastgesteld;

c. moet de deskundige bedoeld in artikel 359 mede verklaren dat de voorgestelde verdeling, mede gelet op de bijgevoegde stukken, naar zijn oordeel redelijk is; en

d. wordt het besluit tot splitsing door de algemene vergadering van de splitsende vennootschap genomen met een meerderheid van drie vierden van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin ten minste 95% van het door de aandelen vertegenwoordigde vermogen is vertegenwoordigd.

Artikel 361

1. Tenzij de statuten anders bepalen, kan een verkrijgende vennootschap bij bestuursbesluit tot splitsing besluiten. Hetzelfde geldt voor de splitsende vennootschap, mits alle verkrijgende rechtspersonen bij de splitsing opgerichte naamloze of besloten vennootschappen zijn en de splitsende vennootschap daarvan bij de splitsing enig aandeelhouder wordt.

2. Dit besluit kan slechts worden genomen, indien de vennootschap het voornemen hiertoe heeft vermeld in de aankondiging dat het voorstel tot splitsing is neergelegd.

3. Het besluit kan niet worden genomen, indien een of meer

aandeelhouders die tezamen ten minste een tiende van het eigen vermogen vertegenwoordigen, of een zoveel geringer bedrag als in de statuten is bepaald, binnen een maand na de aankondiging aan het bestuur hebben verzocht de algemene vergadering bijeen te roepen om over de splitsing te besluiten. Artikel 346 is dan van toepassing.

Artikel 362

1. Indien alle verkrijgende vennootschappen bij de splitsing worden opgericht en de splitsende rechtspersoon daarvan bij de splitsing direct of indirect enig aandeelhouder wordt, zijn de artikelen 340, vierde lid, en 357 tot en met 359 niet van toepassing.

2. Indien alle voor de splitsing vereiste besluiten worden genomen met de daarvoor uitgebrachte stemmen van alle stemgerechtigde personen zijn de artikelen 357 tot en met 359 niet van toepassing.

Artikel 363

1. De akte van splitsing kan bepalen dat de aandeelhouders van de splitsende vennootschap aandeelhouder worden van een groepsmaatschappij van een verkrijgende vennootschap. Zij worden dan geen aandeelhouder van die verkrijgende vennootschap.

2. Zulk een splitsing is slechts mogelijk, indien de groepsmaatschappij alleen of samen met een andere groepsmaatschappij alle aandelen van de verkrijgende vennootschap houdt. Artikel 346, eerste tot en met vierde lid, en artikel 361 zijn op het besluit van de groepsmaatschappij van overeenkomstige toepassing.

3. De groepsmaatschappij die de aandelen toekent geldt naast de verkrijgende vennootschap als partij bij de splitsing. Op haar rusten de verplichtingen die ingevolge de artikelen 340 tot en met 360 op een verkrijgende rechtspersoon rusten, met uitzondering van de verplichtingen uit de artikelen 345, 346 en artikel 350, tweede en vierde lid; voor de toepassing van artikel 359, vierde lid, blijft zij buiten beschouwing; de artikelen 352, 353 en artikel 354, zevende lid, gelden voor haar niet. Artikel 340, tweede lid, onder b, artikel 356, derde lid, en artikel 357, eerste lid, onder b, gelden alsdan niet voor de verkrijgende vennootschap.

ARTIKEL II

Overgangsrecht

1. Voor de toepassing van de artikelen 58, 89, derde lid en 94, zevende lid, in verbinding met artikel 119, eerste lid, wordt als eerste balansdatum in aanmerking genomen de eerste balansdatum nadat ten minste 30 dagen na het in werking treden van de genoemde bepalingen zijn verstreken.

2. Voor de vennootschap, waarvan de statuten bepalen dat zij een aandeelhouder-bestuurde vennootschap is, gelden de artikelen 239 tot en met 243 pas nadat twee jaren zijn verstreken na de invoering van die bepalingen. Tot dat tijdstip blijft voor die vennootschap het huidige recht gelden.

ARTIKEL III

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening herziening Boek 2 BW.

ARTIKEL IV

Deze landsverordening treedt in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip. Voor onderdelen van deze landsverordening kunnen afzonderlijke tijdstippen van inwerkingtreding worden vastgesteld.

Gegeven te Philipsburg, *drieëntwintigste* december 2014
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Justitie

Negende januari 2014
De Minister van Algemene Zaken

Uitgegeven de *veertiende* januari 2014;
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd Afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is vastgesteld bij Landsverordening van 29 december 2003 (Publicatieblad 2004, no. 6) en in werking getreden op 1 maart 2004. Nadien zijn nog enkele kleine wijzigingen aangebracht. De belangrijkste daarvan zijn aangebracht door de Landsverordening van 24 december 2004 (Publicatieblad 2004, no. 98, in werking getreden per 1 januari 2005).

2. Bij de opzet van Boek 2 is destijds het Nederlandse voorbeeld tot op zekere hoogte gevolgd. Verschillende overwegingen hebben geleid tot afwijkingen. Zo bleek een sterke behoefte te bestaan aan vereenvoudiging ten opzichte van het Nederlandse stelsel. Met name op het gebied van de NV en de BV was dat stelsel, mede door de invloed van Europese regels, erg gecompliceerd geworden. Een andere overweging, die tot afwijkingen leidde, was de behoefte om de flexibiliteit en de compatibiliteit met het Anglo-Amerikaanse systeem te vergroten. Deze overwegingen hadden in de periode 1997-2000 al geleid tot het ontwerpen van een geheel nieuw opgezette Landsverordening Besloten Vennootschap (Publicatieblad 1999, no. 241), die in 2000 is ingevoerd. De in die verordening gekozen opzet van de BV is medebepalend geweest voor de opzet van Boek 2.

3. Intussen heeft in Nederland de ontwikkeling niet stil gestaan. Voor de Nederlandse Antillen is vooral van belang dat ook daar het inzicht is gerijpt dat de vennootschapswetgeving in de loop der jaren wel erg ingewikkeld was geworden en op sommige punten belemmerend werkte voor een gezonde ontwikkeling van het bedrijfsleven. Na een uitvoerige landelijke discussie is besloten tot een vereenvoudigingsoperatie, met name op het gebied van het BV-recht. Deze vereenvoudigingsoperatie heeft in Nederland geleid tot wetsvoorstel 31 058 (Wet vereenvoudiging en flexibilisering BV-recht, hierna aan te duiden als "flexwet"), dat in het vergaderjaar 2006-2007 bij de Tweede Kamer is ingediend en in december 2009 door de Tweede Kamer is aangenomen. De behandeling van dit wetsvoorstel is op dit ogenblik nog niet afgerond. Een wetsvoorstel "bestuur en toezicht", waarin andere wijzigingen worden voorgesteld, is in voorbereiding.

4. De Nederlandse voorstellen gaan materieel in de eerder in de Nederlandse Antillen gekozen richting. Op een aantal punten wordt het Nederlands-Antilliaanse voorbeeld gevolgd. Een belangrijke rol heeft hierbij gespeeld het in maart 2007 uitgebrachte rapport van de "Gemeenschappelijke werkgroep concordantie rechtspersonenrecht", een op gezamenlijk initiatief van Nederlandse en de Nederlands-Antilliaanse Minister van Justitie in november 2004 ingestelde commissie, onder voorzitterschap van prof. mr. J.M. Saleh, met als leden prof. mr. H.-J. de Kluiver, mr. M.J.H. Langendoen, mevrouw mr. M. Meinema, mr. M. van der Plank, mr. F.R. Salomons en prof. mr. P. van Schilfgaarde. De aanbevelingen van deze commissie zijn in het Nederlandse wetsvoorstel flexwet voor het overgrote gedeelte overgenomen.

5. Het hierbij aangeboden wetsvoorstel voor herziening van Boek 2 is voor een belangrijk deel geïnspireerd door het Nederlandse voorstel flexwet, zoals dit in december 2009 door de Tweede Kamer is aangenomen, wederom met inachtneming van de aanbevelingen van de concordantiewerkgroep. De concordantie met Nederland, die van groot belang is voor de Nederlands-Antilliaanse rechtsontwikkeling, wordt hierdoor bevorderd. Intussen zijn ook andere belangrijke wijzigingen, ingegeven door de ervaringen met de wetgeving van 2004, aangebracht. Daarbij zijn soms oplossingen gekozen die, meer nog dan de Nederlandse flexwet, de flexibiliteit en bruikbaarheid van het systeem zullen verhogen. Alles bijeengenomen heeft dit geleid tot vrij ingrijpende wijzigingen en aanvullingen.

6. Het onderhavige ontwerp is opgesteld door de Evaluatiecommissie Rechtspersonenrecht, ingesteld bij Landsbesluit van 25 oktober 2004, no. 11. Voorzitter was prof. mr. J.M. Saleh en leden: mr. M. van der Plank, mr. A. Winter, mr. J. Jacobs en mr. H.J. van Neutegem; secretaris was mr. W.R. Flocker. Als adviseurs waren aan de commissie verbonden: prof. mr. P. van Schilfgaarde, mr. G.C.A. Smeets en prof. mr. A.L. Mohr. In verband met de vele wijzigingen is met het oog op de toegankelijkheid der voorstellen gekozen voor een nieuwe vaststelling van Boek 2.

Belangrijkste wijzigingen en aanvullingen

De belangrijkste wijzigingen en aanvullingen worden hieronder genoemd. Wijzigingen van meer technische aard blijven daarbij buiten beschouwing. In de artikelsgewijze toelichting wordt nader op de wijzigingen en aanvullingen ingegaan.

- (1) In artikel 3 wordt de verhouding tussen de verschillende regelingen, die de organisatie van de rechtspersoon beheersen of kunnen beheersen, nader geregeld.
- (2) De vertegenwoordigingsregeling in artikel 10 is geheel herschreven.
- (3) De regeling voor vertegenwoordiging bij tegenstrijdig belang (artikel 11) is aanmerkelijk vereenvoudigd.
- (4) De regeling aangaande doeloverschrijding (artikel 13) is gewijzigd.
- (5) De regeling over bestuurdersaansprakelijkheid bij faillissement (artikel 16) is verbeterd.
- (6) Het jaarrekeningregime voor de "grote vennootschap" wordt eveneens van toepassing verklaard op de grote stichting waaraan een onderneming toebehoort (artikel 58) de grote vereniging waaraan een onderneming toebehoort (artikel 89), de coöperatie en de onderlinge (art. 94).
- (7) Artikel 102 is naar het voorbeeld van artikel 202 aangevuld en verbeterd.
- (8) De invoering van de artikelen 108a en 208a, naar het voorbeeld van het nieuwe artikel 192 in het voorstel voor de Nederlandse flexwet. Deze bepalingen openen uitdrukkelijk de mogelijkheid om in de statuten bepalingen op te nemen die verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard jegens de vennootschap, jegens derden of tussen aandeelhouders onderling aan het aandeelhouderschap verbinden. De hier voorgestelde bepalingen zijn overigens aanzienlijk beknopter dan het nieuw voorgestelde Nederlandse regeling.
- (9) Toevoeging van het derde tot en met zesde lid aan de artikelen 127 en 227. Door deze toevoeging wordt het mogelijk bepalingen die tot dusver in notarieel vastgelegde statuten behoorden te worden opgenomen, op te nemen in een "vennootschappelijke overeenkomst" tussen de vennootschap en haar aandeelhouders. Deze vennootschappelijke overeenkomst hoeft niet te worden gepubliceerd en kan zonder notariële tussenkomst worden gewijzigd. De in de vennootschappelijke overeenkomst opgenomen bepalingen hebben niettemin "vennootschapsrechtelijke werking".
- (10) In de artikelen 129 en 229 wordt – in navolging van de Nederlandse regeling volgens de flexwet – het begrip "vergaderrecht" ingevoerd. Invoering van dit begrip leidt tot een aanmerkelijke vereenvoudiging van een reeks andere bepalingen.
- (11) De regeling voor besluitvorming buiten vergadering (artikelen 135 en 235) is vereenvoudigd.
- (12) In de nieuw in te voegen artikelen 135a en 235a is een regeling opgenomen die uitkomst beoogt te bieden in een situatie waarin voor geen van de aandelen stem kan worden uitgebracht.
- (13) De regeling voor de aandeelhouder-bestuurde vennootschap bij de BV (artikel 239-243) wordt gewijzigd en vereenvoudigd.
- (14) In een nieuwe titel 8 (artikel 270-286) wordt een voor alle rechtspersonen geldende enquêteregeling ingevoerd. De volgens de

huidige tekst voor de stichting geldende regeling (artikel 54 e.v) wordt in verband hiermee geschrapt.

(15) Uit de regeling voor de cross border omzetting naar een buitenlandse jurisdictie (art. 304) wordt het vereiste van persoonlijke aansprakelijkstelling door bestuurders en aandeelhouders geschrapt.

(16) Een nieuwe regeling voor de cross border fusie, waarbij een Nederlands Antilliaanse vennootschap in een buitenlandse verdwijnt, wordt ingevoerd (art. 323b).

Financiële consequenties

Het onderhavige ontwerp, regels van burgerlijk recht bevattende, heeft geen gevolgen voor de begroting van het Land of de Eilandgebieden.

Raad van Advies

Aan de Raad van Advies is advies gevraagd. De Raad heeft op 20 januari 2010 zijn advies, RvA no. RA/22-09-LV, uitgebracht.

De Raad merkt op dat de belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het algemeen deel van de memorie van toelichting puntsgewijs zijn opgesomd, welke opsomming de overzichtelijkheid van de memorie van toelichting ten goede komt.

De Raad geeft in dit verband in overweging om in de memorie van toelichting een overzicht op te nemen van de artikelen die niet worden gewijzigd. Volgens de Raad is het ook het overwegen waard met betrekking tot de ongewijzigde artikelen de "oude" memorie van toelichting in de memorie van toelichting in te voegen, dit om de bruikbaarheid voor de praktijk te verhogen. Deze suggesties zijn niet gevolgd. Ook voor zover die delen betrekking hebben op ongewijzigde artikelen, gaan zij uit van een intussen gewijzigd systeem en een gewijzigde samenhang tussen de bepalingen onderling. Invoering van delen van de "oude" memorie van toelichting kan daarom licht tot verwarring aanleiding geven. Bezien zal worden of een daarvan losstaand overzicht van de artikelen, die niet zijn gewijzigd, kan worden opgesteld.

De Raad gaat uitvoerig in op een groot aantal afzonderlijke artikelen en de toelichting daarop. De aanbevelingen van de Raad zijn voor het overgrote deel gevolgd, soms op de voorgestelde wijze, soms op een andere, evenzeer aan de aanbeveling recht doende wijze. In een enkel geval is een artikel of de toelichting daarop geheel herschreven. Ook los van de aanbevelingen van de Raad zijn hier en daar nog verbeteringen aangebracht.

Bij het een en ander moet worden bedacht dat in het destijds aan de Raad voorgelegde voorstel was uitgegaan van de stand van de wetgeving in Nederland op dat moment, in het bijzonder van het toen in Nederland voorliggende voorstel voor de "flexwet". De behandeling van dat voorstel in de Tweede Kamer heeft een bewogen verloop gehad, met als gevolg dat de uiteindelijk door de Tweede Kamer aangenomen tekst nog aanmerkelijk verschilt van het aanvankelijke voorstel. In het hier voorliggende ontwerp is zoveel mogelijk rekening gehouden met de uiteindelijk door de Tweede Kamer – in december 2009 – aanvaarde tekst. De invoering van de flexwet kan overigens nog enige tijd op zich laten wachten. Daarvoor is nog weer een invoeringswet vereist.

In het onderstaande zal met name nog worden ingegaan op de gevallen waarin de aanbevelingen van de Raad niet of niet volledig zijn nagevolgd.

Opmerkingen en aanbevelingen met betrekking tot de onder Artikel I opgenomen bepalingen

Artikelen 127 en 227 (vennootschappelijke overeenkomst)
De opmerkingen en aanbevelingen van de Raad hebben geleid tot een grondige herziening van deze bepalingen. Niet is gevolgd de aanbeveling om het inzagerecht van belanghebbenden uitdrukkelijk te regelen. De bepalingen beogen juist mogelijk te maken dat een belangrijk deel van de organisatieregels in een onderhands en niet ter inzage liggend stuk wordt opgenomen. Zou men daarop voor "belanghebbenden" weer een uitzondering maken, dan wordt aan deze bedoeling afbreuk gedaan, nog los van het probleem dat het niet goed mogelijk is een voldoende nauwkeurige omschrijving van het begrip "belanghebbende" te geven.

Artikelen 270 tot en met 287 (het recht van enquête)

Artikelen 274 en 275

De aanbevelingen met betrekking tot de artikelen 274 en 275 zijn gevolgd. Daarbij zijn zowel het tweede lid van artikel 274 als de toelichting daarop herschreven.

Artikel 276

Met betrekking tot artikel 276, tweede lid, merkt de Raad op dat hij van mening is dat een voorziening niet kan worden ingetrokken maar wel kan worden opgeheven. Voorts zou de mogelijkheid van verval met terugwerkende kracht moeten worden uitgesloten. Uit de op dit punt aangevulde memorie van toelichting blijkt dat in de opzet van het ontwerp verval van een voorziening inderdaad geen terugwerkende kracht heeft. Naast de mogelijkheid van opheffing van een voorziening, waaraan ook geen terugwerkende kracht kan worden toegekend, is echter de mogelijkheid van intrekking behouden. Zoals in de toelichting wordt uiteengezet kan aan die mogelijkheid behoefte bestaan. Systematisch gesproken is intrekking met terugwerkende kracht ook niet vreemd. Door vernietiging in cassatie wordt hetzelfde resultaat verkregen. Zou hoger beroep bij een feitelijke instantie mogelijk zijn, dan zou door vernietiging van de beschikking in hoger beroep ook hetzelfde resultaat worden verkregen. Nu geen hoger beroep mogelijk is moet aan het hof de mogelijkheid worden geboden zichzelf te corrigeren. Het vierde lid is in de lijn van de aanbevelingen van de Raad aangepast. In het zevende lid komt de Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen ter sprake. Het ziet er naar uit dat dit probleem door aanpassing van de Cassatieregeling tijdig zal zijn opgelost.

Artikelen 277 en 279

De aanbevelingen van de Raad zijn gevolgd of anderszins verwerkt.

Artikelen 284, 285 en 286

Hierop is van toepassing hetgeen hierboven opgemerkt is naar aanleiding van het commentaar van de Raad op artikel 276, tweede en zevende lid.

Opmerkingen en aanbevelingen met betrekking tot de Memorie van Toelichting

De aanbevelingen van de Raad zijn alle overgenomen of anderszins verwerkt.

Opmerking over het overgangsrecht

De Raad geeft in overweging in de memorie van toelichting aan te geven hoe zal worden omgegaan met overgangsrecht.

Bepalingen van overgangsrecht zijn opgenomen als artikel II. De bepalingen zijn toegelicht aan het slot van deze memorie van toelichting.

Artikelsgewijze toelichting

Titel 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

1. De bepaling van het derde lid is verduidelijkt. Daarin wordt nu ook genoemd de in artikel 127, derde lid, en artikel 227, derde lid, omschreven vennootschappelijke overeenkomst. Verwezen wordt verder naar gevallen waarin uit de wet blijkt dat in een reglement van de wet kan worden afgeweken. Vooralsnog is een bepaling in die zin alleen te vinden in artikel 85. In een nieuwe, tweede zin wordt de verhouding tussen de diverse regelingen, die de organisatie van een rechtspersoon bepalen of kunnen bepalen, weergegeven.

2. Het nieuwe vierde lid geeft aan wat het rechtsgevolg is van strijd met een hogere regeling. De bepaling is voorzichtig geformuleerd. Dikwijls zal er slechts sprake zijn van een partiële nietigheid. Denkbaar is ook dat men tot de conclusie moet komen dat de bepaling in het dan aan de orde zijnd geval geen rechtsgevolg heeft, maar voor het overige in stand kan blijven.

3. Het nieuwe vijfde lid bevat het voorschrift dat statuten uitdrukkelijk als "statuten" moeten worden aangeduid. Worden de statuten, al dan niet verplicht, opgenomen in een notariële akte dan is dit nu al vaste praktijk. Artikel 4 laat echter de mogelijkheid open dat de notariële akte, die de statuten bevat, in een vreemde taal wordt verleden. Het ligt voor de hand dat dan ook wordt gezocht naar een vertaling van het woord statuten. Is er ook een vennootschappelijke overeenkomst of een reglement, dan kan daarbij verwarring optreden. Het voorschrift kan dan zijn waarde bewijzen. Uiteraard bestaat er geen bezwaar tegen dat in de akte naast het woord statuten een aanduiding in de vreemde taal wordt gebezigd. Denkbaar is ook dat het woord "statuten" tussen haakjes aan die aanduiding wordt toegevoegd. Opname van het vijfde lid betekent ten slotte dat het eerste lid van artikel 72 kan vervallen.

4. Met betrekking tot het nieuwe, zesde lid kan het volgende worden opgemerkt. Van een reglement wordt in de huidige en hier voorgestelde wetgeving op een aantal plaatsen gesproken. Zie bijvoorbeeld artikel 7, tweede lid, artikel 8, tweede lid, artikel 11, tweede lid, artikel 21, derde lid, onder c, artikel 85, artikel 140, vierde lid, artikel 241, vierde lid, en artikel 276, derde lid, onder c. Op een enkele plaats – zie bijvoorbeeld het huidige artikel 21, derde lid, onder c – wordt het begrip nader bepaald maar een algemene omschrijving ontbreekt. Gelet op de rechtsgevolgen, die aan het handelen in strijd met de bepalingen van een reglement zijn verbonden, is het van belang dat ook dat begrip aan een meer nauwkeurige omschrijving wordt gebonden. Een als "reglement" aangeduide regeling, die niet aan de in het zesde lid gestelde voorwaarde voldoet, geldt niet als reglement in de zin van Boek 2. Dat wil niet zeggen dat een dergelijke regeling geen enkele betekenis heeft. Mede gelet op het bepaalde in artikel 7, eerste lid, kan zij effect sorteren.

Artikel 2

In het tweede lid zijn de woorden "aan de oprichtingshandeling" ingevoegd om het misverstand te voorkomen dat het – bij de NV en de BV – zou gaan om deelneming in het kapitaal. Intussen moet worden bedacht dat bij het vervallen van de deelneming van een of meer oprichters wel kan worden geoordeeld dat er sprake is van een ernstig oprichtingsgebrek, dat kan leiden tot ontbinding door de rechter op de voet van artikel 24, eerste lid, onder b.

Artikel 5

De in de huidige tekst van het eerste lid opgenomen verplichting tot mededeling van de oprichting in een overheidspublicatie is als overbodig geschrapt. De wijziging in het tweede lid bevat een technische verbetering; een inhoudelijke wijziging wordt niet beoogd.

Artikel 8

1. De wijziging van het eerste lid hangt samen met de gewijzigde opzet van de regeling van de aandeelhouder-bestuurde vennootschap. Zie de toelichting bij artikel 239 e.v.

2. De redactiewijziging van het tweede lid hangt samen met de invoeging van de vennootschappelijke overeenkomst. Overigens is geen materiële wijziging beoogd.

3. In het vierde lid is een bepaling opgenomen om het misverstand te voorkomen dat het bestuur van een stichting geen aangifte tot faillietverklaring zou kunnen doen of dat de statuten die aangifte niet zouden kunnen uitsluiten of beperken.

4. In het zesde lid wordt niet langer gesproken van "loon". Gelet op het bepaalde in het vijfde lid kan deze aanduiding verwarring veroorzaken.

Artikel 9

De competentieregeling omvat nu ook procedures die voortvloeien uit een vennootschappelijke overeenkomst.

Artikel 10

1. Deze bepaling is herschreven. Onvolkomenheden in de bestaande tekst en de invoering van de vennootschappelijke overeenkomst in de artikelen 127 en 227, derde lid, maakten herschrijving noodzakelijk. De bepaling kan in haar nieuwe gedaante als volgt worden toegelicht.

2. Het eerste lid neemt – duidelijker dan in de tot dusver geldende tekst – de van de bestuursbevoegdheid geabstraheerde vertegenwoordigingsbevoegdheid tot uitgangspunt. Het gaat dan om de vraag wie uiteindelijk de noodzakelijke vertegenwoordigingshandeling mag stellen, ook al is het betrokken orgaan of de betrokken functionaris, gelet op de interne bestuurlijke organisatie, vooralsnog niet gerechtigd om van die bevoegdheid gebruik te maken. Uit het eerste lid blijkt dat deze geabstraheerde bevoegdheid toekomt aan het bestuur, en in beginsel ook aan iedere bestuurder.

3. Zoals de tekst van het eerste lid aangeeft kan deze geabstraheerde vertegenwoordigingsbevoegdheid door de wet of de statuten worden beperkt. Een beperking in de wet is te vinden in artikel 11, eerste lid, dat in de daar genoemde gevallen van tegenstrijdig belang de raad van commissarissen tot vertegenwoordiging bevoegd verklaart. Aanvullende beperkingen kunnen in de statuten, een reglement of een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 127 en 227, derde lid, worden opgenomen. Ook de abstracte vertegenwoordigingsbevoegdheid van individuele bestuurders kan worden beperkt. Dit soort beperkingen vindt men veelal in deze vorm dat voor alle of bepaalde categorieën van rechtshandelingen de medewerking van twee of meer bestuurders wordt geëist.

4. Het tweede lid stelt buiten twijfel dat beperkingen in de bestuursbevoegdheid doorwerken in de vertegenwoordigingsbevoegdheid, zoals deze in concrete gevallen heeft te gelden. Desgewenst kan men hier spreken van een indirecte beperking van de vertegenwoordigingsbevoegdheid. Bij beperking van de in beginsel aan iedere bestuurder toekomende vertegenwoordigingsbevoegdheid door een bestuursbesluit – vgl. artikel 8, tweede lid, slot – kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een besluit om een overwogen transactie niet aan te gaan.

5. Het derde lid bepaalt dat beperkingen als bedoeld in het eerste en het tweede lid, dus zowel directe als indirecte beperkingen, voor zover de statuten dat niet uitsluiten, in de daar onder a en b genoemde gevallen

kunnen worden tegengeworpen aan een wederpartij. In zoverre hebben derhalve deze beperkingen "externe werking". In de omschrijving onder a. wordt de hoofdregel weergegeven. Beslissend is het op de hoogte zijn of moeten zijn. De woorden "zonder onderzoek" zijn hier ingevoegd om duidelijk te maken dat in het gekozen systeem, anders dan uit toepassing van artikel 3:11 BW zou kunnen volgen, de onderzoekplicht van de wederpartij beperkt blijft tot – zie onder b – het raadplegen van het handelsregister. Met het woord "moeten" wordt verder een iets striktere toets aangegeven dan met het in artikel 3:11 BW gebruikte woord "behoren", dat wil zeggen een toets waarbij de wederpartij sneller "te goeder trouw" kan worden geacht. Men zie in dit verband ook artikel 13, waarin ten aanzien van de externe werking van doeloverschrijding een gelijkkluidende toets wordt aangehouden, zij het dat daar het onder b genoemde geval ontbreekt. Men zie voor dit verschil de toelichting bij artikel 13.

6. Bij de onder b. gegeven omschrijving worden de woorden "op de hoogte kon zijn" gebruikt. Gedacht is hierbij aan beperkingen waarvan onomwonden uit het handelsregister blijkt, zoals een "meer handtekeningen clause" of een bepaling die voor het aangaan van bepaalde rechtshandelingen de goedkeuring van een vennootschapsorgaan eist. Het uitgangspunt is dan dat de wederpartij van die beperking op de hoogte kon zijn. Zij wordt niet beschermd, behoudens toepassing van het vierde of vijfde lid. Gaat het echter om een beperking in een niet gepubliceerd document (een reglement bijvoorbeeld, of een vennootschappelijke overeenkomst in de zin van artikel 127, derde lid, of 227, derde lid) of een niet openbaar gemaakt besluit van het bestuur of een ander orgaan, dan geldt die beperking niet als een beperking die valt onder b., ook niet als uit de gepubliceerde gegevens is af te leiden dat er een regeling of besluit is, waaruit zulke beperkingen in beginsel zouden kunnen voortvloeien. Zie in dit verband voor de vennootschappelijke overeenkomst het negende lid van artikel 127 en 227. Ook van het bestaan van een reglement kan uit de gepubliceerde statuten blijken. Vgl. artikel 1, zesde lid. In deze gevallen geldt dus de onder a omschreven toets.

7. De aandacht mag tenslotte hebben dat, zoals ook de huidige tekst van artikel 10, derde lid, bepaalt, de statuten een beroep op beperkingen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid (geheel of gedeeltelijk) kunnen uitsluiten. Daarmee kan een situatie worden bereikt die aansluit bij de meeste Engels-Amerikaans georiënteerde stelsels en in Europa krachtens de eerste EEG-richtlijn op het gebied van het vennootschapsrecht dwingend is voorgeschreven. Het kan in het belang van de rechtspersoon zijn zich bij dit Europese en Engels-Amerikaanse gebruik aan te sluiten.

8. Het vierde lid is ingegeven door de gedachte dat het voor de wederpartij van belang is in een relatief vroeg stadium zekerheid te krijgen over de vraag of een bekende of mogelijke beperking een belemmering voor het doorgaan van een (voorgenomen) transactie zal opleveren. Een rol speelt hierbij dat het voor de wederpartij dikwijls moeilijk is na te gaan of een beperking, die in principe ingevolge het derde lid aan haar kan worden tegengeworpen, in casu reële betekenis heeft. Geen reële betekenis heeft bijvoorbeeld een beperking dat de goedkeuring vereist is van de prioriteit of de raad van commissarissen, wanneer geen prioriteitsaandelen in omloop zijn of geen commissarissen in functie zijn. Geen reële betekenis behoort ook een goedkeuringsvereiste te hebben wanneer de handelende bestuurder (als meerderheidsaandeelhouder of anderszins) het in de hand heeft die beperking op te heffen. Denkbaar is voorts dat het bestuur of de bestuurder al weet dat de beperking geen reële betekenis heeft omdat tevoren overleg is gepleegd met iemand die ten aanzien van het inroepen van de beperking beslissende invloed heeft. Wordt een verklaring in de zin van het vierde lid gevraagd, dan is het aan het bestuur of de aangesproken bestuurder om uit te maken of het afgeven daarvan verantwoord is. Blijkt achteraf dat daarbij roekeloos

gehandeld is, dan is denkbaar dat aan de betrokken bestuurders in hun verhouding tot de vennootschap onbehoorlijk bestuur kan worden verweten. De zin van het vierde lid is dat dit voor de geldigheid van de transactie niet uitmaakt, ook al kan worden aangetoond dat de wederpartij niet aan het in beginsel toepasselijke, in het derde lid omschreven criterium voor goede trouw voldeed. Alleen in apert onredelijke gevallen – te denken is aan samenspanning tussen een bestuurder en de wederpartij met de bedoeling de rechtspersoon te benadelen – zou met een beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en de billijkheid (artikel 6:2, tweede lid, BW) tot een andere slotsom gekomen kunnen worden. In het belang van de rechtszekerheid, alsmede om zoveel mogelijk tegen te gaan dat het bestuur of de bestuurder onnadenkend handelt, wordt voor het intreden van het in het vierde lid omschreven rechtsgevolg de eis gesteld dat de af te leggen verklaring op schrift wordt gesteld.

9. De uitdrukking “mag afgaan” impliceert dat het bestuurder en de bestuurders in dit opzicht tegenover de wederpartij in elk geval als vertegenwoordigingsbevoegd kunnen gelden. Ook de tegenstrijdig belang bepaling van artikel 11 of een statutaire uitwerking daarvan kan aan deze bevoegdheid niet afdoen.

10. Bij de beoordeling van de rechtspositie van de wederpartij moet voorts acht worden geslagen op de van overeenkomstige toepassing verklaring van het tweede en het derde lid van artikel 3:61 BW. Beide leden geven een nadere versterking van de positie van de wederpartij. De uitdrukkelijke van overeenkomstige toepassing verklaring van artikel 3:61 BW, tweede en derde lid, sluit overigens niet uit dat andere bepalingen uit de volmachttitle overeenkomstig worden toegepast.

11. Bij de overeenkomstige toepassing van artikel 3:61, tweede lid, mag tenslotte worden bedacht dat volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad onder omstandigheden ook gedragingen van de vertegenwoordiger zelf kunnen bijdragen aan de goede trouw van de wederpartij. Aldus reeds HR 27 november 1992, NJ 1993, 287 (Felix/Aruba). In de literatuur wordt in dit verband wel opgemerkt dat er sprake is van een aanvullend risico-element. Overigens kan alleen de rechtspersoon een beroep op het ontbreken van vertegenwoordigingsbevoegdheid doen. Aan de wederpartij, die zich aan de rechtshandeling gebonden weet maar zich wegens dat ontbreken daaraan wil onttrekken, komt slechts toe een beroep op het vijfde lid.

12. Met betrekking tot dit vijfde lid mag worden opgemerkt dat het bepaald niet is bedoeld om voor de wederpartij van de rechtspersoon alsnog een onderzoekplicht te scheppen. De gedachte die aan dit vijfde lid ten grondslag ligt is dat de wederpartij weliswaar geen onderzoekplicht heeft (behalve dan ten aanzien van eventuele inschrijvingen in het handelsregister) maar dat zij er niettemin belang bij kan hebben om precies te weten hoe het met eventuele beperkingen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid zit. Gaat het om een belangrijke transactie, dan kan het voor de wederpartij weinig aantrekkelijk zijn om in zee te gaan met een bestuur dat (vooralsnog) naar de intern geldende regels niet bevoegd is de rechtspersoon te binden, ook al kunnen de daaruit voortvloeiende beperkingen, omdat de wederpartij daarvan niet op de hoogte is of moet zijn, respectievelijk kon zijn, niet aan haar worden tegengeworpen. In een dergelijk geval dreigt immers het gevaar dat de rechtspersoon, ook al kan hij tenslotte daartoe worden gedwongen, bij de uitvoering van de transactie weinig toeschietelijk zal zijn.

13. De door het bestuur af te geven verklaring kan inhouden dat een bestaande beperking inmiddels is opgeheven, bijvoorbeeld omdat een vereiste goedkeuring is gegeven. Ook op een dergelijke verklaring zal de wederpartij ingevolge het vierde lid zonder meer mogen afgaan.

14. De verplichting van het bestuur is overigens beperkt tot de (overwegend) feitelijke vraag of er sprake is van een beperking van de vertegenwoordigingsbevoegdheid en zo ja, wat de aard daarvan is. Tot een uitspraak over de meer algemene, zuiver juridische vraag of de

vennootschap door de in het geding zijnde rechtshandeling wordt verbonden, hetgeen onder meer afhangt van de vraag of de vennootschap als zodanig bevoegd is de handeling te verrichten, is het bestuur niet verplicht. De bevoegdheid om zo'n uitspraak te doen komt het bestuur ook niet toe. Zo zal de verklaring van het bestuur van NV of BV dat het bevoegd is aan een wederpartij aandelen aan toonder uit te geven – de artikelen 104, tweede lid, en 200, eerste lid, bepalen het tegendeel – in het kader van artikel 10, vierde of vijfde lid, geen betekenis hebben. Hetzelfde geldt voor een tot de oprichter gerichte verklaring van het bestuur van een stichting, die geen SPF is, dat het bevoegd is aan hem een uitkering te doen, vgl. artikel 50, vierde lid. Hetzelfde geldt ook voor het bestuur van een "informele" vereniging dat het bevoegd is met een wederpartij een transactie tot verkrijging van een registergoed aan te gaan, vgl. artikel 73.

15. Aan het bestuur wordt een redelijke termijn gegund om de gevraagde verklaring af te leggen. Zijn er geen bijzonderheden dan kan die termijn heel kort zijn. Soms zal de termijn echter langer zijn, bijvoorbeeld wanneer de feitelijke of juridische situatie ingewikkeld is. Wil de termijnstelling het gewenste effect hebben dan zal de wederpartij een bepaalde, redelijke termijn moeten noemen. In het belang van de rechtszekerheid wordt niet alleen voor de termijnstelling maar ook voor de reactie van het bestuur het vereiste van schriftelijkheid gesteld. Een anders dan schriftelijke termijnstelling heeft niet het beoogde effect. Een anders dan schriftelijke verklaring is niet voldoende om te voorkomen dat de wederpartij zich aan de transactie onttrekt. Tenslotte zal de wederpartij, wanneer zij binnen de redelijke termijn, zoals deze eventueel door haar is verlengd, geen schriftelijke verklaring ontvangt, de rechtshandeling "onverwijld" en schriftelijk als ongeldig van de hand moeten wijzen, wil zij bevrijd zijn. De toepassing van deze regels wordt overigens enigszins vergemakkelijkt door het bepaalde in artikel 36, eerste lid.

16. De verklaring van het vijfde lid moet in beginsel worden gevraagd aan en worden afgegeven door het bestuur. Bij het afgeven van de verklaring doet zich de vraag voor of de afzonderlijke bestuurders bevoegd zijn of (krachtens volmacht) kunnen zijn het bestuur als zodanig te vertegenwoordigen. In de literatuur wordt over deze kwestie verschillend gedacht. Zie hierover laatstelijk P.J. Dortmund in zijn bespreking van de laatste druk van Asser/Maeijer/Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II* 2009 in *Ondernemingsrecht*, 2010, p. 200. Om in deze belangrijke kwestie onzekerheid daarover uit te sluiten bepaalt de laatste zin van het vijfde lid dat iedere bestuurder in dit geval bevoegd is. In zoverre sluit het vijfde lid weer aan bij het vierde lid.

17. Goed denkbaar is dat een verklaring in de zin van het vierde lid of vijfde lid al vóór of bij het aangaan van de transactie wordt gevraagd. Te verwachten is dat dit met name zal voorkomen in verhoudingen waarin de Amerikaans georiënteerde opiniepraktijk een rol speelt. Wordt de gevraagde verklaring in de zin van het vierde lid geweigerd, of is de verklaring op grond van het vijfde lid niet bevredigend, dan heeft de wederpartij de mogelijkheid alsnog van de transactie af te zien.

18. De voorlaatste volzin van het vijfde lid ziet op het geval dat een bepaalde voorwaarde nog moet worden vervuld. Deze regeling ligt in grote lijnen in het verlengde van artikel 3:57 BW. Anders dan die regeling is zij echter van dwingend recht. Enige verwantschap vertoont de regeling ook met artikel 3:71, eerste lid, BW. Een belangrijk verschil met die bepaling is dat in casu niet om bewijs van bevoegdheid wordt gevraagd maar om een "bevestiging" in de vorm van een verklaring dat een beperking is opgeheven. Een belangrijk verschil is ook dat de verklaring niet wordt gegeven door het orgaan dat daarover zeggenschap heeft maar door het bestuur (of namens het bestuur door een bestuurder). Overwegingen van praktische hanteerbaarheid hebben hierbij een rol gespeeld. In dit verband mag worden bedacht dat een tot opheffing van een beperking bevoegd

orgaan, zoals de prioriteit, de algemene vergadering of de raad van commissarissen, dikwijls geen bepaalde woordvoerder of eigen adres heeft.

19. Was volgens de interne regeling goedkeuring vooraf vereist, dan kan een goedkeuring achteraf daarvoor in de plaats komen. De goedkeuring achteraf kan worden geduid als een bekrachtiging in de zin van artikel 3:69 BW.

20. Opgemerkt mag tenslotte worden dat het vijfde lid ook toepassing kan vinden wanneer het gaat om een uitdrukkelijk onder voorbehoud van goedkeuring of het vervuld zijn van een andere voorwaarde verrichte rechtshandeling.

21. Het zesde lid is gelijk aan het huidige vijfde lid.

Artikel 11

In Nederland is een nieuwe regeling op het gebied van tegenstrijdig belang in december 2009 als onderdeel van wetsvoorstel 31 763 door de Tweede Kamer aangenomen. Over de toepassing daarvan bestaat nog veel onzekerheid. Wellicht kan te zijner tijd worden overwogen die regeling over te nemen. Vooruitlopend daarop zijn in de thans geldende tekst de twee laatste zinnen van het tweede lid, alsmede het derde tot en met het vijfde lid als te specieus geschrapt. Het in de slotzinnen van het huidige tweede lid gestelde spreekt eigenlijk vanzelf. Het aan de bestaande Nederlandse regeling ontleende derde lid geeft in de praktijk aanleiding tot grote, hierna aan te duiden moeilijkheden. Het ook in de huidige Nederlandse bepaling (artikel 2:146/256 BW) voorkomende woord 'steeds' geeft aan dat de regeling in zoverre een dwingendrechtelijk karakter heeft. Dit doet echter de vraag rijzen hoe de verhoudingen liggen wanneer de algemene vergadering niet (tijdig) op de hoogte wordt gesteld van het tegenstrijdig belang. Onduidelijk is verder aan welke formele eisen het aanwijzingsbesluit van de algemene vergadering moet voldoen. Men zie voor deze laatste kwestie in het bijzonder HR 9 juli 2004, NJ 2004, 519 (Duplicado) en HR 9 oktober 2009, RvdW 2009, 1156 (Bovast). Desgewenst kan een regeling in de geest van het geschrapte derde lid in de statuten of een daarop gebaseerd reglement worden opgenomen. Daarin kunnen dan ook elementen als bedoeld in het vierde en vijfde lid van de huidige tekst worden meegenomen.

Artikel 12

1. De tweede zin van het huidige artikel 12, tweede lid, kan zo gelezen worden dat een plaatsvervangend bestuurder ook voor de toepassing van de ontslag en schorsingsregeling en ook buiten de periode, dat hij als zodanig functioneert, als bestuurder heeft te gelden, o.m. ter zake van de aansprakelijkheidsregeling van artikel 16. Dat kan tot ongewenste consequenties leiden. De zin is daarom geschrapt en vervangen door een nieuwe bepaling die slechts garandeert dat de aanwijzing ook weer kan worden beëindigd. Dat lijkt voldoende. Zie voor de aansprakelijkheidsregeling van een plaatsvervangend bestuurder bij de kapitaalvennootschappen overigens de artikelen 138 en 238.

2. Met betrekking tot de verhouding tussen het eerste en tweede lid kan nog worden opgemerkt dat met een voorziening als bedoeld in het tweede lid kan worden voldaan aan het dwingende voorschrift van het eerste lid, mits de voorziening zo is geformuleerd dat zij ook kan worden toegepast bij ontstentenis of belet van alle bestuurders.

Artikel 13

1. Aan het tweede lid is een zin toegevoegd. Bepaald wordt dat bij de stichting een beroep op doeloverschrijding niet kan worden uitgesloten. Uitsluiting zou in strijd zijn met de aard van een stichting. Deze wordt immers dikwijls in het leven geroepen door afzondering van een bepaald vermogen voor een bepaald doel, dat niet kan worden gewijzigd, tenzij de statuten dat toelaten (artikel 51, tweede lid).

2. De aandacht moge hebben dat in het tweede lid het criterium voor "goede trouw" van de derde overeenkomt met dat van artikel 10, derde lid, onder a. De daar onder b genoemde categorie ontbreekt. Het enkele feit dat een afwijkende doelomschrijving in het handelsregister is gepubliceerd, is dus niet voldoende om een beroep op doeloverschrijding mogelijk te maken. Een rol speelt hierbij dat doelomschrijvingen in de praktijk heel ruim plegen te zijn en voor een derde dikwijls weinig houvast opleveren. De formulering sluit aan bij het in de EG vigerende systeem, dat ook in de Caricom-landen gangbaar is.

3. Vervolgens is een nieuw derde lid ingevoegd. Dit derde lid stelt buiten twijfel dat de rechtspersoon, die geen stichting is, een met doeloverschrijding verrichte rechtshandeling kan bevestigen of – wat materieel op hetzelfde neerkomt – afstand kan doen van een beroep op doeloverschrijding. Voor wat betreft bevestiging sluit deze bepaling aan op artikel 3:55, eerste lid, BW. Bij de stichting kan echter geen sprake zijn van bevestiging of afstand. De statuten kunnen wijziging van de doelomschrijving toelaten (artikel 51, tweede lid). Is dat niet het geval dan moet de doelomschrijving worden gerespecteerd, behoudens het bepaalde in artikel 53. De bevoegdheid om over bevestiging of afstand te beslissen komt bij de rechtspersoon, die geen stichting is, toe aan de algemene vergadering. Desgewenst kan de algemene vergadering het bestuur, een bestuurder of een andere persoon daartoe machtigen. Op gronden als aangegeven in de toelichting op artikel 10, vierde lid, wordt in de laatste zin dat vierde lid van overeenkomstige toepassing verklaard op de rechtspersoon die geen stichting is.

4. Op de vernietiging wegens doeloverschrijding zijn overigens de artikelen 3:49 e.v. BW in beginsel van toepassing. Van belang is onder meer artikel 3:55 BW. Het tweede lid van die bepaling kan ook bij de stichting een rol kan spelen, zij dat bij de stichting bevestiging niet mogelijk is. Van belang is voorts artikel 3:52 BW, dat een verjaringsregeling geeft. Door het thans geldende derde lid is deze verjaringsregeling vervangen door een vervaltermijn van zes maanden. Bij nader overwegen lijkt echter, mede gelet op het zojuist genoemde artikel 3:55 BW, dat deze afwijking van het gemene recht niet nodig is. Het oorspronkelijke derde lid is daarom geschrapt.

5. De in dit artikel aangebrachte wijzigingen zijn mede ingegeven door de regeling van de doeloverschrijding in artikel 6 van de Arubaanse Landsverordening vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (VBA), die op 1 januari 2009 van kracht is geworden.

Artikel 16

1. De aan het eerste lid toegevoegde zin staat in de thans geldende tekst in het achtste lid. De invoeging van de woorden "of wordt" in het tweede lid houdt verband met de laatste zin van het nieuwe derde lid. Bepaald wordt daar dat voor het intreden van de bewijsvermoedens van het tweede lid alleen de laatste twee afgesloten boekjaren relevant zijn. Is een boekjaar minder dan veertien maanden voor het intreden van het faillissement of de daaraan voorafgaande surséance van betaling afgesloten, dan is mogelijk de termijn voor het opmaken van de jaarrekening nog niet verstreken. In beginsel blijft het bestuur verplicht die jaarrekening alsnog op te maken. Gebeurt dat niet dan treden in beginsel de bewijsvermoedens van het tweede lid in. Treedt een bestuurder af voordat de termijn verstreken is, of is het om andere redenen voor hem onmogelijk de nog vereiste jaarrekening op te maken, dan kan hij te zijner disculpatie mogelijk een beroep doen op het vijfde lid.

2. Bij de toevoeging van een slotzin aan het tweede lid mag het volgende worden opgemerkt. De verplichting om een jaarrekening op te maken houdt niet in dat deze moet voldoen aan de wettelijke of statutaire inrichtingsvereisten. Ook wanneer in dat opzicht sprake is van een "belangrijk" verzuim treden derhalve de bewijsvermoedens van het tweede

lid niet in. De regeling mag anderzijds niet zo worden geïnterpreteerd dat ieder door het bestuur opgemaakt stuk waarboven "jaarrekening" staat kan gelden als een jaarrekening in de zin van het tweede lid. De toegevoegde zin beoogt een juiste middenweg te wijzen. De in de opgemaakte jaarrekening aangetroffen gebreken mogen belangrijk zijn maar het moet wel een stuk zijn dat redelijkerwijs, mede gelet op de aard van de onderneming, als een serieus opgemaakte jaarrekening kan worden beschouwd. De aandacht verdient dat een regel als hier besproken in de Nederlandse versie van artikel 16 (art. 2:138/248 NedBW) ontbreekt. Dit verschil hangt samen met het feit dat in de Nederlandse regeling het intreden van de bewijsvermoedens van het tweede lid voor wat betreft de jaarrekening niet zijn gekoppeld aan het opmaken van dat stuk maar aan het publiceren van hetzij een definitieve hetzij een concept-jaarrekening. Dat een gepubliceerd stuk niet aan minimale aan een jaarrekening te stellen eisen voldeed, is tot dusver in de gepubliceerde rechtspraak niet aan de orde geweest. Die kans is ook minder groot dan de kans dat een curator in de Antillen, wanneer hij de bestuurders op de voet van artikel 16 wil aanspreken, alsnog met een gebrekkig als "jaarrekening" aangemerkt stuk wordt geconfronteerd. De aan het tweede lid toegevoegde zin beoogt voor die situatie een leidraad te geven die enerzijds niet te streng is, anderzijds geen ruimte laat voor kennelijke ontduiking van de regeling. Gelet op het belang van de bewijsvermoedens voor het slagen van een vordering uit artikel 16 is het wenselijk deze regel in de wet op te nemen en niet te volstaan met een opmerking in die geest in de memorie van toelichting.

3. In het nieuw geformuleerde derde lid zijn vooral van belang de bepalingen van de tweede en de derde zin. Het intreden van de bewijsvermoedens van het tweede lid wordt aan meer precieze grenzen gebonden.

Artikel 18

De wijziging van het derde lid hangt samen met de wijziging van artikel 10, eerste lid.

Artikel 19

1. Het in het eerste lid vervatte verbod om commissarissen aan te stellen naast een "one tier board" is geschrapt. In het derde lid worden commissarissen die rechtspersoon zijn op beperkte schaal toegelaten. Deze wijzigingen vloeien voort uit in de praktijk gebleken behoeften.

2. In de praktijk rijst soms de vraag of een orgaan, dat materieel als een raad van commissarissen functioneert, voor de toepassing van de wet als raad van commissarissen heeft te gelden, ook al wordt dit orgaan in de statuten met een andere benaming (raad van toezicht, bijvoorbeeld) aangeduid. Deze vraag moet in beginsel bevestigend worden beantwoord. Een nadere, in dat verband opkomende vraag is of het enkele feit dat een orgaan volgens de statuten belast is met de goedkeuring van bepaalde bestuursbesluiten betekent dat het een toezichthoudende taak heeft. Deze vraag kan ontkennend worden beantwoord. Goedkeuringsbevoegdheden worden in de praktijk ook toegedeeld aan organen die geen toezichthoudende taak uitoefenen, zoals de algemene vergadering, de vergadering van houders van prioriteits aandelen, een openbaar lichaam, enz. Het uitoefenen van goedkeuringsbevoegdheden is op zichzelf ook niet als "medebestuur" of "medebeleidsbepaling" in de zin van artikel 16, 138 of 238 aan te merken.

Artikel 21

In het derde lid, onder c, zijn de woorden "krachtens de statuten vastgesteld" geschrapt. Door het nieuwe zesde lid van artikel 1 zijn deze woorden overbodig geworden.

Artikel 22

De huidige tekst bevat in het tweede lid de woorden "kende noch behoefde te kennen". Aldus ook artikel 2:16, tweede lid, NedBW, waaraan de bepaling is ontleend. Deze wat archaische wijze van zeggen blijkt in het zinsverband van de bepaling op misverstand te stuiten. Met de nu voorgestelde tekst wordt overigens hetzelfde bedoeld. Een overeenkomstige wijziging wordt voorgesteld in de laatste zinsnede van de bepaling.

Artikel 23

De invoeging van de woorden "ten aanzien van het aan de orde zijnde onderwerp" beoogt de tekst te verduidelijken: soms is aan aandelen alleen ten aanzien van bepaalde onderwerpen stemrecht verbonden.

Artikel 24

De wijziging in het derde lid hangt samen met de wijziging in de artikelen 100, tweede lid, en 200, tweede lid.

Artikel 25

De in het eerste lid, onder a. genoemde termijn van één jaar leek bij nader inzien wat kort. De termijn is verlengd tot twee jaren.

Artikel 26

De wijzigingen in het eerste lid hangen samen met de invoering van artikel 276 als onderdeel van het nieuwe enquêterecht. Het huidige tweede lid is als te specieus geschrapt.

Artikel 29

De wijzigingen zijn van tekstuele aard.

Artikel 31

De gewijzigde tekst van het zevende lid bevat een meer precieze redactie.

Artikelen 33 en 34

De wijzigingen zijn van technische en systematische aard.

Artikel 36

Elektronische communicatiemiddelen zijn niet altijd betrouwbaar. Mede hierom blijkt in de praktijk behoefte te bestaan aan de mogelijkheid het gebruik daarvan te beperken.

Titel 2 – De stichting

Artikel 50

De herschikking van enkele bepalingen in dit artikel heeft geen materiële betekenis.

Artikel 51

De toevoeging aan het eerste lid, onder a, vloeit voort uit een in de praktijk gevoelde behoefte. Een derde lid wordt toegevoegd om op dit punt onzekerheid te voorkomen. De bepaling spreekt over verplichtingen. Vanzelf spreekt dat aan de hier genoemde categorieën van personen ook bepaalde rechten kunnen worden toegekend. Vgl. artikel 50, derde en vierde lid. Toekenning van een cumulatie van rechten kan echter leiden tot het oordeel dat artikel 50, derde lid, eerste zin, is overtreden. In dat geval kan artikel 24, eerste lid, onder c, toepassing vinden.

Artikelen 54 en 55

Deze artikelen zijn herschreven in verband met de invoering van het enquêterecht in de nieuwe titel 9. Naast de in deze artikelen vermelde

bevoegdheden heeft het openbaar ministerie de in artikel 272, tweede lid, onder a, jo 270 vermelde bevoegdheid om een enquête uit te lokken. Het openbaar ministerie is vrij in de keuze. Ofschoon dat over het algemeen weinig zin zal hebben, kunnen de twee procedures elkaar overlappen of gelijktijdig aanhangig zijn. Zie in dit verband artikel 272, derde lid, en artikel 55, tweede lid.

Artikel 58

Een stichting heeft soms een onderneming die "groot" is in de zin van artikel 119. Het heeft goede zin deze stichting te onderwerpen aan hetzelfde jaarrekeningregime als dat van de grote naamloze vennootschap. Zie ook artikel 89, derde lid, en artikel 94, zevende lid.

Titel 3 – De vereniging

Artikel 72

Het huidige eerste lid is geschrapt in verband met het voorgestelde nieuwe zesde lid van artikel 1. De redactie van het huidige tweede lid is daaraan aangepast. De nummering van de leden is daarbij komen te vervallen.

Artikel 78

Volgens het eerste lid, onder c, kan een lid zijn lidmaatschap altijd door opzegging beëindigen. Dit is een belangrijk beginsel van verenigingsrecht waaraan bij voorkeur niet moet worden getornd. In de praktijk komen echter verkavelingsplannen voor, waarbij de kaveleigenaars lid zijn van een vereniging van eigenaren, die de gemeenschappelijke belangen (beveiliging, onderhoud van gemeenschappelijke voorzieningen, etc.) en als zodanig een bijdrageplicht hebben. Is op dit punt niets geregeld dan kan een lid-eigenaar zich aan die bijdrageplicht onttrekken door zijn lidmaatschap op te zeggen. Het ingevoegde tweede lid maakt het mogelijk in de statuten te bepalen dat de bijdrageplicht bij opzegging door het lid op de betrokkene blijft rusten zolang hij eigenaar is. Het woord gerechtigde is ingevoegd omdat denkbaar is dat het lidmaatschap zich ook uitstrekt tot andere gerechtigden dan eigenaren, zoals vruchtgebruikers, opstalhouders, huurders, etc.

Artikel 89

Zoals bij de "grote" stichting wordt ook hier in het derde lid het regime dat geldt bij de "grote NV" van overeenkomstige toepassing verklaard wanneer er sprake is van een "grote vereniging".

Artikel 94

Een zevende lid is toegevoegd, waarin nu ook voor de "grote" coöperatie en onderlinge het jaarrekeningregime van de "grote NV" wordt ingevoerd.

Titel 5 – De naamloze vennootschap

Artikel 100

Het tweede lid is iets flexibeler geformuleerd. De wijzigingen hebben overigens geen materiële betekenis. De bedoeling van de bepaling is zoveel mogelijk te garanderen dat de vennootschap bij de oprichting voldoet aan de minimum vereisten om als zodanig te kunnen functioneren. De bepaling garandeert niet dat dit zo blijft gedurende het bestaan van de vennootschap. Een oplossing voor die situatie geeft artikel 135a. Daarnaast zijn sancties te vinden in artikel 24, derde lid, onder a, en artikel 24, eerste lid, onder b.

Artikel 101

Bij het tweede lid mag worden opgemerkt dat onder "soort" ook valt "aanduiding", zoals het geval is bij "letteraandelen".

Artikel 102

1. Deze bepaling is op enkele punten verduidelijkt. De aanduiding N.V. mag voortaan ook als NV worden geschreven. Toegevoegd zijn het uit artikel 202 overgenomen zevende en achtste lid, met invoeging van een nieuw zesde lid. Er is geen reden om een dergelijke regeling voor een NV met uitsluitend aandelen op naam te verbieden. Dat zou ook in strijd zijn met het nieuw ingevoegde artikel 108a.

2. Wat de naam van de vennootschap betreft kan nog het volgende worden opgemerkt. In de praktijk wordt soms de behoefte gevoeld om in het verkeer met derden niet de aanduiding N.V. of NV te gebruiken maar in plaats daarvan, of als toevoeging, een voor buitenlandse vennootschappen gebruikelijke aanduiding zoals Inc., Ltd, PLC, AG, SA e.d.. Artikel 102, dat alleen spreekt over de naamgeving in de statuten, staat daaraan niet in de weg. De wet verbiedt ook niet dat een van de statutaire naam afwijkende handelsnaam wordt gebruikt. Wel moet hierbij worden gelet op het bepaalde in artikel 36, tweede lid. Volgens die bepaling moet uit alle daar bedoelde stukken de volledige naam van de rechtspersoon, dat wil zegen de statutaire naam, duidelijk blijken. Dit betekent dat naast een eventuele, afwijkende handelsnaam ook de statutaire naam duidelijk op dat stuk moet worden vermeld. Een aparte vraag is dan nog of de gebruikte, afwijkende handelsnaam zo verwarrend is dat het gebruik daarvan tegenover de wederpartij of een derde onrechtmatig is. Op die vraag is geen algemeen antwoord te geven.

3. De slotzin van het vijfde lid verdient nog een nadere toelichting. Gesproken wordt van de "uitdrukkelijke instemming" van de daar genoemde personen. Die uitdrukkelijke instemming zal over het algemeen blijken uit een ter vergadering uitgebrachte stem of verklaring. Goed denkbaar is intussen dat ontbrekende of andersluidende stemmen of verklaringen later door een verklaring worden aangevuld of vervangen. Het voorsnog gebrekkige besluit is dan geheeld; een nieuw besluit is niet nodig. Te bedenken is verder dat de eis van uitdrukkelijkheid niet meebrengt dat de stemmen of verklaringen schriftelijk moeten worden uitgebracht. Vereist is slechts dat de stem of verklaring voldoende duidelijk is. Voor een "stilzwijgende" stem of verklaring zal over het algemeen geen plaats zijn. Dit is alleen anders indien overeenkomstig artikel 135 "buiten vergadering" is besloten. De regeling van artikel 135 brengt mee dat in een dergelijk geval "nakomende" stemmen ook schriftelijk moeten worden uitgebracht. Voor een verklaring van een niet stemgerechtigde aandeelhouder geldt dat niet.

4. Met betrekking tot het nieuw ingevoegde zesde lid kan nog het volgende worden opgemerkt. Een bepaling in de statuten waardoor aan een derde een tegen de aandeelhouder persoonlijk uit te oefenen recht wordt gegeven, heeft veel weg van een contractueel beding ten behoeve van een derde als bedoeld in de artikelen 6:253 tot en met 6:256 BW, waarbij de vennootschap als stipulator, de aandeelhouder als promissor optreedt. Overwogen is die bepalingen hier van overeenkomstige toepassing te verklaren. Om verschillende redenen is daarvan afgezien. Als kern van de regeling aangaande het derden beding kan worden aangemerkt dat de derde, nadat hij het beding heeft aanvaard, als partij bij de overeenkomst tussen de promissor en de stipulator heeft te gelden (artikel 6:253). Die gedachte past in het vennootschapsrecht niet goed, ook al leest men het woord "overeenkomst" als "rechtsbetrekking". In het vennootschapsrecht kan de derde, die aan de statuten een recht kan ontleen, worden aangemerkt als behorende tot de kring van de in artikel 7 genoemde personen, tussen wie de daar bedoelde regels van redelijkheid en billijkheid gelden. Een verder gaande betrokkenheid bij de vennootschapsrechtelijke verhouding lijkt niet wenselijk. Zo'n verder gaande betrokkenheid zou redelijkerwijs meebrengen dat het de vennootschap niet meer vrij zou staan de rechten van de derde zonder zijn instemming door statutenwijziging te beëindigen. Het zevende lid gaat van

een andere gedachte uit. Hierbij mag worden opgemerkt dat het Nederlands-Antilliaanse recht een bepaling analoog aan artikel 2:122 NedBW, welke als uitgangspunt neemt dat door statutenwijziging geen nadeel kan worden toegebracht aan een aan de statuten ontleend recht van een derde, niet kent. Ook de artikelen 6:253 en 255 BW lenen zich niet goed voor toepassing in de hier omschreven vennootschapsrechtelijke verhouding. Aan een expliciete aanvaarding bestaat geen behoefte. Het zesde lid, eerste zin, is ingevoegd om dit buiten twijfel te stellen, zij het dat de statuten een rechtstreekse aanspraak door de derden kunnen uitsluiten. Wat dan overblijft is het recht van de vennootschap de aandeelhouder aan zijn verplichting jegens de derde te houden. In de tweede zin van het zesde lid is dit recht vastgelegd. De bepaling is ontleend aan artikel 6:256 BW, dat voor een beding ten behoeve van een derde een overeenkomstige voorziening geeft.

5. In aansluiting op het zevende lid geeft het achtste lid een regeling voor het geval een aandeelhouder ophoudt aandeelhouder te zijn. Meestal zal dit het gevolg zijn van overdracht of overgang van het aandeel op een opvolger. Omdat de aansprakelijkheid rust op de aandeelhouder als zodanig (kwalitatieve verbintenis) zal deze in beginsel overgaan op de opvolger.

6. Het zevende en achtste lid noemen telkens een vervaltermijn van zes maanden. Die termijn kan door de statuten worden verlengd. Ook kan de vervaltermijn worden vervangen door een langere verjaringstermijn. Aldus kan een aansprakelijkheidsregeling worden gecreëerd die geheel parallel loopt aan die bij de openbare vennootschap, vgl. artikel 7:824 en 834, zevende lid, in het ontwerp-Landsverordening personenvennootschap. Niet ondenkbaar is dat daaraan behoefte bestaat.

Artikel 104

Het gewijzigde tweede lid maakt het mogelijk in de statuten te bepalen dat bij eventuele toekomstige uitgiften in de akte van uitgifte een bepaling als bedoeld wordt opgenomen. Dit vereenvoudigt de procedure bij latere uitgifte. Het nieuwe vierde lid beoogt aan te sluiten bij het bestaande en gehandhaafde zesde lid van artikel 110.

Artikel 106

In het eerste lid is teruggekeerd naar het voor de BV geldende stelsel. Het tweede lid is materieel niet gewijzigd.

Artikel 107

Deze bepaling is verduidelijkt en op enkele punten iets aangescherpt. De slotzin van het zevende lid sluit aan bij artikel 2:193 NedBW volgens de flexwet.

Artikel 108a

1. Als de voorganger van deze bepaling kan gelden het bestaande artikel 2:81 (192) NedBW. Het voor de Nederlandse BV geldende artikel 2:192 NedBW wordt door de flexwet sterk gewijzigd en uitgebreid. Daaraan is in een later stadium van de behandeling nog toegevoegd een nieuw artikel 192a. De hier voorgestelde tekst volgt in essentie de nieuw voorgestelde Nederlandse regeling.

2. Bij de in het eerste lid, onder a, genoemde verplichtingen tussen de aandeelhouders of jegens de vennootschap wordt traditioneel gedacht aan verplichtingen van coöperatieve aard. Ook andere verplichtingen kunnen echter daaronder vallen, zoals een verplichting om geen concurrerende handelingen te verrichten of een verplichting om een aandeelhoudersovereenkomst of een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 127, derde lid, aan te gaan. In het laatste geval geeft artikel 127, derde lid, aanvullende regels. Een voorbeeld van een verplichting als hier bedoeld levert ook op een in de vorm van een aanbiederingsregeling gegoten blokkeringsregeling als bedoeld in artikel 111,

waarvoor die bepaling dan weer aanvullende regels geeft. Tenslotte valt, strikt genomen, ook de onder c genoemde bepaling als bedoeld in artikel 257 al onder a. Zij wordt duidelijkheidshalve hier apart genoemd.

3. Zoals in het Nederlandse voorstel wordt ook in de mogelijkheid voorzien om verplichtingen jegens derden in de statuten op te nemen. Een specifiek op aansprakelijkheid voor schulden van de vennootschap toegespitste regeling bevat het Nederlands-Antilliaanse recht al in artikel 202, vijfde lid, e.v., in het nu voorliggende ontwerp ook voorzien voor de NV (artikel 102, vijfde lid, e.v.). De in artikel 108a ten aanzien van verplichtingen jegens derden gegeven regeling is in feite een veralgemening van hetgeen al in artikel 102, vijfde lid, e.v. ten aanzien van bepaalde verplichtingen is geregeld. Met betrekking tot verplichtingen jegens derden worden daarom in het tweede lid van artikel 108a bepalingen uit het vijfde lid van artikel 102 overgenomen en het zesde, zevende en achtste lid van artikel 102 van overeenkomstige toepassing verklaard. In alle gevallen is de mogelijkheid tot het opnemen van extra verplichtingen beperkt tot houders van aandelen op naam.

4. Bepalingen als bedoeld in het eerste lid, onder b zijn in de Nederlands-Antilliaanse praktijk heel gebruikelijk. Dat zij geoorloofd zijn bleek tot dusver impliciet uit artikel 254, eerste lid. Het onder c genoemde artikel 257 kwam hierboven al ter sprake. Deze bepaling wordt aan het nieuwe artikel 108a aangepast.

5. Zij die bij de oprichting aandelen nemen of later aandelen verkrijgen zullen op een statutaire bepaling als bedoeld in het eerste lid bedacht moeten zijn. Bij statutenwijziging kunnen niettemin de belangen van minderheidsaandeelhouders in het gedrang komen. In de Nederlandse regeling moeten minderheidsaandeelhouders hun bescherming vinden in de niet heel duidelijke bepaling dat een verplichting of eis als bedoeld niet, "ook niet onder voorwaarde of tijdsbepaling, tegen de wil van de aandeelhouder (kan) worden opgelegd". In de hier voorgestelde regeling vinden zij die bescherming in het derde lid, dat aansluit bij de regeling in artikel 102, vijfde lid, laatste volzin. Een belangrijk verschil is echter dat aan de betrokkenen de vrijheid wordt gelaten – maar dan alleen in de nieuwe in artikel 108a geregelde gevallen – door een wijziging van de statuten ook deze beschermingskwestie anders te regelen. Daarbij kan worden teruggevallen op het voor statutenwijziging in het algemeen geldende systeem. Ook kan gekozen worden voor het Nederlandse systeem. Voor het besluit tot een hierop gerichte statutenwijziging geldt weer dat alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden daarmee moeten instemmen.

6. Aangenomen moet worden dat bepalingen als bedoeld in het tweede, vierde en vijfde lid, eerste zin, van het nieuwe artikel 2:192 NedBW in het Nederlands-Antilliaanse systeem ook mogelijk zijn, ook al wordt daarop in artikel 108a niet uitdrukkelijk gewezen. De slotzin van het vierde lid van de Nederlandse regeling is in het Nederlands-Antilliaanse systeem – zie de toelichting bij artikel 135a – overbodig. Het bepaalde in het derde lid en het nieuw voorgestelde artikel 2:192a NedBW vindt zijn – anders geconstrueerde – pendant in artikel 254 jo 251.

7. In de toelichting op de Nederlandse regeling wordt opgemerkt dat een statutaire verplichting tussen aandeelhouders als bedoeld in artikel 2:192, eerste lid, onder a, NedBW een vennootschapsrechtelijk karakter heeft. Een statutaire regeling waarin verplichtingen tussen aandeelhouders worden vastgelegd moet in deze opzet worden onderscheiden van een "gewone" aandeelhoudersovereenkomst (memorie van toelichting p. 16). Het belangrijkste verschil is dat aan een aandeelhoudersovereenkomst alleen verbintenisrechtelijke werking toekomt, terwijl een statutaire bepaling als bedoeld in artikel 2:192, eerste lid, onder a, NedBW niet alleen verbintenisrechtelijke maar ook vennootschapsrechtelijke werking heeft. In de hier voorgestelde regeling is voor een ruimere opzet gekozen. Zoals blijkt uit het voorgestelde artikel 127, vierde lid, heeft de daar

omschreven "vennootschappelijke overeenkomst" ook vennootschapsrechtelijke werking.

Artikel 109

In de praktijk komt het voor, in het bijzonder bij beursvennootschappen, dat een professionele derde wordt ingeschakeld voor het bijhouden van het aandelhoudersregister. Dikwijls gaat dat dan ook in elektronische vorm. Tegen deze praktijk bestaat geen bezwaar, mits de statuten die praktijk toestaan en goed duidelijk is dat ook dit bijhouden geschiedt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Het aan artikel 109 toegevoegde vijfde lid beoogt deze praktijk in zoverre te sanctioneren. Gaat het om een elektronisch bijgehouden register dan zal men het in het vierde lid genoemde "recht op inzage" moeten begrijpen als een recht op het ter beschikking krijgen van een elektronische weergave. De regeling is ook voor het overige op een aantal punten aangescherpt.

Artikel 110

Het tweede lid is aangevuld, het zesde lid is verruimd.

Artikel 111

In het derde lid is nu ook het pandrecht toegevoegd. In de voorlaatste zin van het derde lid is verduidelijkt dat het telkens gaat om een afweging van belangen.

Artikel 112

De wat ongelukkige redactie van de laatste zin is verduidelijkt.

Artikel 113

Ter verduidelijking is aan het eerste lid een tweede zin toegevoegd. De leden zijn opnieuw genummerd.

Artikel 117

De woorden "zonder beperking" zijn in het eerste lid toegevoegd om duidelijk te maken dat het betrokken orgaan in zijn beslissing en keuze volledig vrij moet zijn.

Artikel 119

De toevoeging in het eerste lid beoogt de bestaande onzekerheid over het aanvangstijdstip van de verzwaarde jaarrekeningverplichtingen op te heffen. Volgens de voorgestelde tekst geldt als uitgangspunt de balansdatum op of rond welke aan de criteria van het tweede lid is voldaan. De woorden "of rond" zijn ingevoegd met het oog op het in het tweede lid, onder a, bedoelde werknemerscriterium. De regel is dat de verzwaarde jaarrekeningverplichtingen gaan gelden voor het boekjaar dat volgt op het op die balansdatum afgesloten boekjaar. Zij gaan dan gelden los van de vraag of bij de aanvang van dat boekjaar nog steeds aan alle criteria wordt voldaan. Is dat niet het geval dan gelden de verplichtingen niet meer voor het daarna volgend boekjaar. Voor een vennootschap die op de grens van een van de criteria balanceert, kan dit betekenen dat de verplichten nu eens wel, dan weer niet gelden. In een dergelijk geval kan het met het oog op de continuïteit raadzaam zijn de verzwaarde verplichtingen in de statuten op te nemen met toepassing van het derde lid. Uiteraard sluit dit alles niet uit dat een vennootschap, zonder enige statutaire bepaling of zonder een op volledige toepassing gerichte statutaire bepaling, haar jaarrekening geheel of gedeeltelijk inricht overeenkomstig de bedoelde IASB-normen en ook overigens een praktijk volgt die in overeenstemming is met bepalingen uit de artikelen 120 e.v. In dat geval blijven echter de artikelen 116 en 117 van toepassing.

Artikel 120

In het derde lid zijn ter verduidelijking de woorden "als IFRS" ingevoegd.

Artikel 122

In deze bepaling worden nu ook het jaarverslag en de verklaring van de deskundige onder de verplichting tot openbaarmaking gebracht.

Artikel 125

Het slot van het derde lid is aangevuld.

Artikel 127

1. In het tweede lid van deze bepaling zijn de woorden "hun verhouding tot de vennootschap" geschrapt. De verhouding tot de vennootschap wordt bepaald door de wet of de statuten. Denkbaar is wel dat de verhouding tot de vennootschap nader wordt geregeld in een overeenkomst met de vennootschap. Een voorbeeld van een dergelijke overeenkomst geeft het nieuwe, derde lid.

2. In dit derde lid wordt – tezamen met het vierde lid – een nieuwe rechtsfiguur geïntroduceerd: de vennootschappelijke overeenkomst. Op de achtergrond van deze introductie speelt de in Nederland gevoerde discussie of een aandeelhoudersovereenkomst naast verbintenisrechtelijke werking ook "vennootschapsrechtelijke werking" kan hebben. Vgl. J.M. Blanco Fernández, *Vennootschapsrechtelijke werking van stemovereenkomsten*, *Ondernemingsrecht* 1999-6, p. 148-151 en de *Memorie van Toelichting bij de Nederlandse flexwet* p. 15-17. Van "vennootschapsrechtelijke werking" spreekt men in dit verband wanneer een aandeelhoudersovereenkomst bepaalde gevolgen heeft voor de toepassing van vennootschapsrechtelijke regels. Een zekere vennootschapsrechtelijke werking is in de Nederlandse rechtspraak toegekend aan bepaalde aandeelhoudersovereenkomsten bij de beoordeling of in een vennootschap sprake is geweest van onjuist beleid of wanbeleid in de zin van het enquêterecht. In Nederland wordt echter aangenomen dat vennootschapsrechtelijke werking in de meeste andere gevallen uitgesloten is. Zo kan een contractuele regeling met betrekking tot de overdracht van aandelen, anders dan een statutaire regeling, een overdracht niet "geldig" of "ongeldig" maken, dus geen in het vennootschapsrecht voorziene goederenrechtelijke gevolgen hebben. Ook kan een "besluit" volgens de regels van een aandeelhoudersovereenkomst niet gelden als een besluit in vennootschapsrechtelijke zin. Voor wat betreft de ongeldigheid van besluiten lijkt overigens in Nederland wel enige ruimte voor vennootschapsrechtelijke werking van een aandeelhoudersovereenkomst te bestaan. Dit valt af te leiden uit de Nederlandse regel dat een besluit vernietigbaar is onder meer wegens "strijd met de redelijkheid en billijkheid die door artikel 8 wordt geëist" (artikel 2:15, eerste lid, onder b, NedBW). In bedoeld artikel 8 gaat het onder meer om de redelijkheid en billijkheid tussen aandeelhouders. Aannemelijk is dat die redelijkheid en billijkheid mede wordt bepaald door de redelijkheid en billijkheid waaraan de aandeelhouders als contractspartij zijn gebonden. In de Nederlandse Antillen kan een overeenkomstige gedachtegang gelden. Zie artikel 21, derde lid, onder b, jo artikel 7.

3. Een ander aanknopingspunt biedt artikel 2:15, eerste lid, onder c, NedBW. Volgens deze bepaling is ook vernietigbaar een besluit dat in strijd is met een reglement. Wat een reglement is zegt echter de Nederlandse wet niet. Ook de huidige Nederlands-Antilliaanse wet bevat geen definitie. Het nieuw voorgestelde artikel 1, zesde lid, brengt daarin verandering. Een veel genoemde reden waarom een verder gaande vennootschapsrechtelijke werking van een aandeelhoudersovereenkomst in Nederland niet mogelijk of niet wenselijk wordt geacht is dat aandeelhoudersovereenkomsten, in tegenstelling tot statutaire regelingen, niet openbaar behoeven te worden gemaakt. In dit verband wordt wel gesproken van het principe van openbaarheid van inrichting. Naar de mening van de ondergetekende moet echter het belang van dit principe niet worden overtrokken. Bij de persoonsgebonden vennootschap, die geen

aandelen aan toonder kent, is voor een dergelijk principe alleen in beperkte mate plaats. Crediteuren worden in voldoende mate beschermd door de dwingende bepalingen van vennootschapsrecht en de bepalingen van de handelsregisterverordening. Voor de aandeelhouders kan het anderzijds van groot belang zijn dat zij interne regelingen op eenvoudige wijze, zonder tussenkomst van een notaris en zonder de plicht tot publicatie, aan de omstandigheden kunnen aanpassen. In het derde en vierde lid van artikel 127 wordt deze gedachte uitgewerkt. De uitwerking komt erop neer dat toegelaten afwijkingen van de wettelijke hoofdregel ook met vennootschapsrechtelijke werking kunnen worden opgenomen in een vennootschappelijke overeenkomst, dat wil zeggen een overeenkomst, die aan de eisen van het derde lid, onder a en b voldoet, mits ook aan de onder c aangeduide voorwaarde is voldaan. Bovendien moeten de statuten het mogelijk maken dat de vennootschap tot een vennootschappelijke overeenkomst toetreedt. ***[

4. Volgens het derde lid, onder a, moet de overeenkomst schriftelijk worden vastgelegd en uitdrukkelijk als "vennootschappelijke overeenkomst" worden aangeduid. Zie voor een soortgelijke bepaling artikel 1, vijfde en zesde lid, en de toelichting op die bepalingen. Ook hier geldt dat de overeenkomst wellicht in een vreemde taal zal worden opgesteld. Men zal dan geneigd zijn aan die taal ontleende uitdrukkingen te gebruiken, zoals "shareholders agreement", "bylaws" of wellicht "corporate agreement". Daartegen bestaat op zichzelf geen bezwaar mits de aanduiding "vennootschappelijke overeenkomst", eventueel tussen haakjes, niet ontbreekt.

5. Het derde lid, onder b, geeft de belangrijke regel dat naast de vennootschap alle aandeelhouders partij zijn bij de overeenkomst. Deze komt overigens volgens de gewone regels van het overeenkomstenrecht tot stand. Zij kan ook volgens de gewone regels gewijzigd worden. Dit laatste betekent dat zij in beginsel alleen met de instemming van alle aandeelhouders en de vennootschap kan worden gewijzigd. Hier ligt een belangrijk verschil met een reglement. Een reglement komt niet alleen tot stand door een besluit van een orgaan – vgl. artikel 1, zesde lid – maar kan over het algemeen ook door een besluit van dat zelfde orgaan en slechts door zo'n besluit worden gewijzigd. Overigens kan de vennootschappelijke overeenkomst voor wat betreft wijzigingen ook van de voor haar geldende hoofdregel afwijken. Zo is denkbaar dat voor alle of bepaalde wijzigingen bepaalde meerderheden worden voorgeschreven. Bij de redactie van een dergelijke bepaling verdient de positie van de minderheidsaandeelhouders en van de rechtspersoon zelf aparte aandacht.

6. Het derde lid, onder c, schrijft voor dat de statuten uitdrukkelijk moeten bepalen dat aandelen aan toonder en schuldbrieven (obligaties) aan toonder niet kunnen worden afgegeven. De figuur van de vennootschappelijke overeenkomst is met het in omloop zijn van dergelijke stukken niet verenigbaar. Overwogen is om als voorwaarde ook op te nemen dat geen beurshandel of andere gereguleerde handel in de aandelen plaatsvindt. Ook dat lijkt moeilijk verenigbaar met de figuur van de vennootschappelijke overeenkomst. Daarvan is niettemin afgezien. Aan de betrokken beursautoriteiten of toezichthouders kan worden overgelaten hierover een standpunt in te nemen.

7. Het vierde lid bevat de kern van de regeling. Bepaald wordt dat bepalingen in een vennootschappelijke overeenkomst het zelfde rechtsgevolg hebben als statutaire bepalingen, voor zover niet anders uit de wet, de statuten of de overeenkomst voortvloeit. Dit betekent bijvoorbeeld dat een volgens de vennootschappelijke overeenkomst als bestuurder aangewezen persoon – vgl. artikel 136 – vennootschapsrechtelijk als bestuurder heeft te gelden. Het betekent ook dat een bepaling in een vennootschappelijke overeenkomst, waarbij de bevoegdheid om tot aandelenemissie te besluiten aan het bestuur of de raad van commissarissen wordt toegedeeld – vgl. artikel 104, eerste lid, en artikel 127, eerste lid – ook vennootschapsrechtelijk rechtsgeldig is,

zodat een daarop gebaseerd besluit tot uitgifte tot een rechtsgeldige uitgifte kan leiden. Voorts dat een aandelenoverdracht die in strijd is met een "blokkeringsregeling" in de overeenkomst – vgl. artikel 111, tweede lid – niet rechtsgeldig is. De hier gecreëerde figuur, die in de Anglo-Amerikaanse praktijk niet ongebruikelijk is, wordt wel aangeduid met de term "incorporation by reference". Invoering van deze regeling sluit ook voor het overige aan bij de in de inleiding tot deze memorie genoemde doelstelling van vereenvoudiging en flexibilisering. Voor wat betreft de genoemde voorbeelden kan worden opgemerkt dat uit de wet het tegendeel niet voortvloeit. In de statuten of de vennootschappelijke overeenkomst zelf kan echter de vennootschapsrechtelijke werking worden uitgesloten. Wat dan overblijft is de verbintenisrechtelijke werking.

8. Het vierde lid verwijst in de eerste zinsnede naar artikel 1, derde lid. Het gaat daar om bepalingen waarin wordt afgeweken van de wettelijke hoofdregel of daaraan iets wordt toegevoegd. Bepalingen die dit beogen kunnen dus ook met vennootschapsrechtelijke werking worden opgenomen in een vennootschappelijke overeenkomst. Hierbij lette men echter op de slotzinsnede: "voor zover niet anders uit de wet, de statuten of de overeenkomst voortvloeit". Ten aanzien van een aantal regelingen volgt uit de wet dat opname in de statuten dwingend is voorgeschreven. Hierbij kan in de eerste plaats gewezen worden op het bepaalde in het achtste lid. Daarnaast kan gewezen worden op bestaande bepalingen, zoals artikel 12, eerste lid (voorziening in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders) en artikel 102, eerste en vierde lid (minimale inhoud van de statuten). Uit het achtste lid en de slotzinsnede van het vierde lid volgt dat dit soort bepalingen in de statuten moeten worden opgenomen, wil er sprake zijn van vennootschappelijke werking. In deze gevallen kan desgewenst een overeenkomstige bepaling in de vennootschappelijke overeenkomst worden opgenomen, maar deze heeft dan geen toegevoegde waarde.

9. Denkbaar is wel dat een dwingend als statutaire bepaling voorgeschreven regeling in de vennootschappelijke overeenkomst nader wordt uitgewerkt. Dat is zeker denkbaar bij toepassing van het ruim geformuleerde artikel 102, vierde lid. De voorgeschreven statutaire bepalingen zouden de regeling van de stem-, winst- en liquidatierechten geheel aan de vennootschappelijke overeenkomst kunnen overlaten. Voor wat betreft het stemrecht zou deze uitkomst stroken met artikel 132, eerste lid, dat onmiskenbaar aan de statuten, dus ook aan de vennootschappelijke overeenkomst van artikel 127, derde lid, alle vrijheid laat. Voor de winst- en liquidatierechten leiden de artikelen 118, derde lid, en 30, eerste lid, tot een overeenkomstige conclusie. Zie in dit verband ook artikel 103, eerste lid. Tegen nadere regeling van deze rechten in een (niet-openbare) vennootschappelijke overeenkomst in de zin van artikel 127, derde lid, bestaan ook geen principiële bezwaren.

10. Is anderzijds de toegelaten statutaire bepaling aan restricties gebonden, dan gelden diezelfde restricties in beginsel voor de daarvoor in de plaats komende bepaling in de vennootschappelijke overeenkomst. Men denke in dit verband aan bepalingen als bedoeld in artikel 250, tweede lid, en 257. Een nadere uitwerking blijft ook in deze gevallen mogelijk, mits men niet in strijd komt met de wet of de statuten.

11. De in de slotzinsnede van het vierde lid voorkomende woorden "Voor zover niet anders uit de wet etc. ... voortvloeit" zijn ook in ander opzicht van belang. Zij zijn onder meer nog van belang voor de toepassing van artikel 21, eerste lid. Volgens die bepaling is een besluit dat in strijd is met de statuten nietig. Onverkorte toepassing van artikel 127, vierde lid, zou leiden tot de conclusie dat dit ook geldt voor besluiten in strijd met een vennootschappelijke overeenkomst. Uit artikel 21, derde lid, onder d, vloeit echter voort dat in een dergelijk geval het besluit vernietigbaar is. Nietigheid lijkt hier een te zware sanctie.

12. Uit de slotzinsnede volgt ook dat de vennootschapsrechtelijke werking desgewenst in de statuten of de overeenkomst kan worden

uitgesloten. Daaraan kan behoefte bestaan wanneer men het regiem van de voor een statutaire bepaling geldende regeling niet wil volgen. Zo is denkbaar dat in de vennootschappelijke overeenkomst een bepaling in de geest van artikel 102, vijfde lid, wordt opgenomen met uitsluiting van vennootschapsrechtelijke werking. Het zesde tot en met achtste lid van artikel 102 zijn dan niet van toepassing. Of de bepaling dan als een beding ten behoeve van derden in de zin van Boek 6 heeft te gelden, is een kwestie van uitleg. Ook laat de regeling van de vennootschappelijke overeenkomst de mogelijkheid om bepaalde aangelegenheden in een "gewone" aandeelhoudersovereenkomst te regelen onverlet. Men denke bijvoorbeeld aan een contractuele regeling tot overdracht in de geest van artikel 257 tussen de aandeelhouders onderling, waarbij de vennootschap als zodanig geen rol speelt. Tegen een dergelijke regeling bestaat in beginsel geen bezwaar, ook niet wanneer zij afwijkt van het in artikel 257 gevolgde stramien.

13. Het vijfde lid brengt mee dat nieuw toetredende aandeelhouders van rechtswege partij worden bij alle op dat moment bestaande vennootschappelijke overeenkomsten. Dat geldt zowel bij verkrijging door overdracht of emissie als bij verkrijging door overgang van aandelen. Bij medegerechtigdheid tot aandelen zullen alle medegerechtigden als partij bij de vennootschappelijke overeenkomst hebben te gelden. Uiteraard kan de overeenkomst meebrengen dat zij voor de uitoefening van rechten daaruit als één partij worden aangemerkt. Verlies van aandeelhouderschap brengt anderzijds verlies van partij-zijn mee. De regeling verbiedt overigens niet dat ook anderen dan de aandeelhouders en de rechtspersoon partij zijn. Te denken is hierbij aan vennootschapsfunctionarissen, pandhouders, vruchtgebruikers e.d. Gelet op het bepaalde in artikel 112 verdient vooral de positie van vruchtgebruikers aandacht. De wijze van toe- en uittreding zal overigens voor deze anderen in de vennootschapsovereenkomst geregeld moeten worden.

14. De in het zesde lid opgenomen bepaling beoogt enerzijds zeker te stellen dat geen misverstand bestaat over de vraag welk orgaan bevoegd is namens de vennootschap de aandeelhoudersovereenkomst aan te gaan, anderzijds zoveel mogelijk te bevorderen dat de beslissing om die overeenkomst aan te gaan niet lichtvaardig wordt genomen.

15. In het zevende lid worden de bepalingen aangaande de notuleringsplicht van overeenkomstige toepassing verklaard. Gedacht wordt hierbij aan vergaderingen en besluiten bij de uitvoering van de vennootschappelijke overeenkomst.

16. Het achtste lid kwam hierboven al ter sprake. In dit lid worden bepalingen genoemd die, ook al worden zij in de wet als een toegelaten aanvulling of afwijking van de wettelijke hoofdregel gepresenteerd, zozeer de kern van de organisatie, de aandelenstructuur van de vennootschap of het belang van derden raken dat opname in de (openbare) statuten geboden lijkt. Het achtste lid schrijft dat voor ten aanzien van de daar genoemde bepalingen. Ook bij deze bepalingen moet echter worden bedacht dat nadere uitwerking in de vennootschappelijke overeenkomst mogelijk blijft.

17. Overwogen is om het achtste lid ook te laten gelden voor artikel 10, eerste lid, en andere bepalingen, waarin de vrijheid wordt gegeven om in de statuten beperkingen te stellen aan de vertegenwoordigingsbevoegdheid van bestuurders. Daarvan is afgezien. Zoals in de toelichting bij artikel 10 is uiteengezet wordt in de ontworpen vertegenwoordigingsregeling het Europese "richtlijnstelsel" niet gevolgd. Dit brengt mee dat ook niet openbare beperkingen van de bestuursbevoegdheid doorwerken in de vertegenwoordigingsbevoegdheid. Wederpartijen en andere derden moeten hun bescherming vinden in de bepalingen van de Handelsregisterverordening en – niet onbelangrijk – in artikel 10, derde tot en met vijfde lid. In dit systeem past niet goed om niet-openbare beperkingen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid te

verbieden. Wel is – mede met het oog op de invoering van de niet openbare vennootschappelijke overeenkomst – artikel 10 verder uitgewerkt en aangescherpt. Men zie de toelichting aldaar en de hierna bij het negende lid gegeven toelichting.

18. Het negende lid verplicht het bestuur van het bestaan en de beëindiging van een vennootschappelijke overeenkomst opgave te doen bij het handelsregister. Toetredende aandeelhouders, potentiële kredietverschaffers en andere partijen, die voornemens zijn met de vennootschap een overeenkomst aan te gaan, kunnen dus van het bestaan van de vennootschappelijke overeenkomst op de hoogte zijn. Desgewenst kunnen zij van de vennootschap verlangen dat die overeenkomst aan hen ter inzage wordt gegeven, eventueel ook dat deze niet zonder hun instemming wordt gewijzigd. Door de inschrijving bij het handelsregister wordt echter voor hen geen nadere onderzoekplicht gecreëerd. Zo betekent de enkele wetenschap dat er een vennootschappelijke overeenkomst is, voor degenen die deze wetenschap hebben niet dat zij voor de toepassing van artikel 10, derde lid, onder b, kunnen worden aangemerkt als personen die van eventuele in de vennootschappelijke overeenkomst opgenomen bevoegdheidsbeperkingen op de hoogte konden zijn. Anders komt dit te liggen wanneer de vennootschappelijke overeenkomst inderdaad ter inzage wordt gegeven. De betrokkenen vallen dan onder artikel 10, derde lid, onder a.

19. Het tiende lid stemt inhoudelijk overeen met de tweede zin van het huidige tweede lid. Het geldt zowel voor de aandeelhoudersovereenkomst van het tweede lid als voor de vennootschappelijke overeenkomst van het derde lid. Voor de vennootschappelijke overeenkomst wordt overigens inhoudelijk al hetzelfde bepaald in artikel 1, vierde lid. Gelet op de mogelijke gevolgen van deze bepaling verdient aandacht dat de statuten kunnen worden gewijzigd overeenkomstig de regeling van artikel 134. In beginsel kan het dus voorkomen dat een aanvankelijk volledig rechtsgeldige bepaling in de vennootschappelijke overeenkomst door een statutenwijziging geheel of gedeeltelijk ongeldig wordt. Krachtens het eerste lid van artikel 134, eerste zin, kan een bescherming daartegen in de vennootschappelijke overeenkomst worden ingebouwd. De tweede zin van dat artikellid blijft echter van kracht en kan niet in een vennootschappelijke overeenkomst worden uitgeschakeld. Denkbaar is tenslotte dat een vennootschappelijke overeenkomst als zodanig nietig is omdat de statuten geen toetredingsbepaling bevatten of niet aan alle voorwaarden van het derde lid is voldaan. De vraag kan dan rijzen of de overeenkomst kan gelden als een “gewone” aandeelhoudersovereenkomst, derhalve zonder de werking van het vierde lid. In beginsel is dit een kwestie van uitleg en van redelijke wetstoepassing, waarbij eventueel ook een beroep kan worden gedaan op artikel 3:42 BW en de aan die bepaling ten grondslag liggende gedachten. Het enkele feit dat de vennootschap mede als partij wordt genoemd hoeft niet beslissend te zijn: een vennootschap kan ook partij zijn bij een gewone aandeelhoudersovereenkomst. Denkbaar is ook dat men opzettelijk de overeenkomst als gewone overeenkomst wil doen gelden. Dit kan hieruit blijken dat opzettelijk de aanduiding “vennootschappelijke overeenkomst” is weggelaten.

20. Procedures die voortvloeien uit een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in het derde lid kunnen enerzijds een verbintenisrechtelijk, anderzijds een vennootschapsrechtelijk karakter hebben. In beginsel kan dit tot competentieproblemen leiden. Om deze zoveel mogelijk te voorkomen geeft artikel 9, eerste lid, slot, een voorziening.

Artikel 128

Het eerste lid is in overeenstemming gebracht met artikel 218, eerste lid, volgens het voorstel voor de Nederlandse flexwet.

Artikel 129

In het eerste lid van deze nieuwe bepaling wordt het begrip "vergaderrecht" geïntroduceerd. De tekst is gelijk aan die van artikel 227, eerste lid, volgens het voorstel voor de flexwet. Introductie van dit begrip maakt de redactie van een aantal bepalingen eenvoudiger. Zie bijvoorbeeld de artikelen 131, eerste en zesde lid, en 135, eerste en derde lid en – bij de BV – artikel 240, vijfde lid. Bij stemgerechtigden die geen aandeelhouder zijn denke men aan vruchtgebruikers en pandhouders volgens de regeling van de artikelen 112 en 113. De invoeging van artikel 129 heeft geleid tot een vernumming van enkele volgende artikelen.

Artikelen 130 tot en met 133

In deze bepalingen zijn enkele wijzigingen van redactionele aard aangebracht. Een inhoudelijke toevoeging bevat artikel 131, derde lid. Het tweede lid van artikel 132 is geschrapt: het was in strijd met artikel 114, tweede lid, dat een meer omvattende en op het punt van de stemrechten meer consequente regeling geeft.

Artikel 134

In de laatste zin van het vierde lid zijn de woorden "zijn aandeelhouderschap en" ingevoegd. De bedoeling is dat een aandeelhouder, die het hier omschreven recht inroept, ten aanzien van beide aangeduide kwesties zijn zwaarwichtig belang aannemelijk moet maken. Het feit dat de aandeelhouder in een situatie als bedoeld het uittredingsrecht van artikel 254, eerste lid, onder c, toekomt, rechtvaardigt deze opzet. Het hier besproken vierde lid sluit overigens niet uit dat bij de vordering tot vernietiging mede een beroep wordt gedaan op artikel 21, derde lid, onder b (strijd met de redelijkheid en billijkheid). Door die bepaling bestreken bijkomende omstandigheden kunnen ertoe leiden dat de vordering slaagt, ook al is niet volledig aan de voorwaarden van artikel 134, vierde lid, voldaan.

Artikel 135

1. De in het eerste lid opgenomen regeling voor besluitvorming buiten vergadering is ontleend aan de Nederlandse regeling voor de BV in artikel 2:238 NedBW volgens de flexwet, zij het dat zij, gelet op de samenhang met andere bepalingen, anders is geformuleerd. Zij is soepeler dan de voor de Nederlandse NV geldende pendant in artikel 2:128 NedBW. Uit artikel 132, derde lid, volgt dat ook in dit geval bestuurders en commissarissen een raadgevende stem hebben. Voorgescreven wordt ook dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht en dat alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd. De laatste voorwaarde sluit aan op de regeling in artikel 131, zesde lid, voor het geval in vergadering besloten wordt maar niet aan alle oproepingsvoorschriften is voldaan. Zoals in artikel 131, zesde lid, kan ook hier het gebrek worden "geheeld" doordat alle vergadergerechtigden achteraf alsnog met de wijze van besluitvorming instemmen of te kennen geven geen beroep te zullen doen op het procedurele gebrek. Anders dan in artikel 2:128 NedBW wordt niet voorgeschreven dat besluitvorming buiten vergadering alleen mogelijk is met algemene stemmen. De voorwaarde dat alle vergadergerechtigden – vooraf of achteraf – met de wijze van besluitvorming instemmen, geeft voldoende bescherming aan minderheidsaandeelhouders en andere outsiders. Wel wordt nog als voorwaarde gesteld dat geen aandelen aan toonder in omloop zijn. Uit artikel 36 volgt dat besluitvorming buiten vergadering ook langs elektronische weg kan plaatsvinden.

2. Het tweede lid handhaaft onder meer de notuleringsplicht. "Overeenkomstige toepassing" zal in dit geval betekenen dat het besluit alsnog schriftelijk moet worden vastgelegd, dat de wijze van besluitvorming moet worden genoteerd en dat de schriftelijke stukken waaruit van stemuitbrenging blijkt (of afschriften daarvan) bij de

schriftelijke vastlegging van het besluit moeten worden bewaard. Een en ander kan uiteraard ook elektronisch gebeuren.

3. Het derde lid is ontleend aan artikel 2:238, derde lid, NedBW volgens de flexwet. De bepaling vereenvoudigt de goedkeuringsprocedure bij eenmansvennootschappen, veel familievennootschappen en concernvennootschappen. In de artikelen 128, eerste lid, en 132, derde lid, is rekening gehouden met deze bepaling. Ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en alle commissarissen wordt ook buiten het geval van besluitvorming buiten vergadering voorgeschreven. Vgl. de artikelen 116, tweede lid, en 120, vierde lid.

Artikel 135a

Volgens artikel 100, tweede lid, moeten bij de oprichting ten minste zoveel aandelen bij een oprichter of een derde worden geplaatst dat ten aanzien van ieder onderwerp stemrecht kan worden uitgeoefend en ten minste één aandeel dat deelt in de winst. Als gevolg van artikel 132, eerste en tweede lid, kan het niettemin voorkomen dat de algemene vergadering niet kan functioneren omdat ten aanzien van een essentieel onderwerp of zelfs van alle onderwerpen geen stemmen kunnen worden uitgebracht. Statutaire bepalingen, die het stemrecht tijdelijk opschorten – blijkens artikel 251, eerste lid, onder a, geoorloofd – kunnen hetzelfde effect hebben. Afgezien van deze gevallen komt het in de praktijk regelmatig voor dat het zicht op de aandelen en de daarmee verbonden rechten, bij voorbeeld als gevolg van opeenvolgende herstructureringen, verloren is geraakt. De mogelijkheden voor recherche zijn beperkt, ook al is in voorkomende gevallen – verplicht of onverplicht – een notaris ingeschakeld. Het register van aandeelhouders is niet altijd een betrouwbare bron. Denkbaar is ook dat aandelen om niet aan de vennootschap worden overgedragen. Er is dan geen sprake van een "uitkering" in de zin van artikel 114 jo 118, vijfde lid. Het hier voorgestelde artikel 135a beoogt een oplossing te bieden voor dit soort situaties. Een NV zonder stemgerechtigde aandeelhouders is materieel een stichting. Hierop sluit aan dat het bestuur als eerstaangewezen de taak van de algemene vergadering overneemt. Ontbreken ook alle bestuurders dan moet de oplossing gevonden worden in de regeling van de zaakwaarneming. Een afwijkende statutaire regeling is mogelijk. De statutaire regeling kan bijvoorbeeld inhouden dat de raad van commissarissen of een buitenstaander beslist. De slotzin van het eerste lid, die dit mogelijk maakt, sluit aan bij de gedachte van artikel 133, tweede lid. De aandacht verdient in dit verband dat artikel 134, tweede lid, een eigen regeling geeft voor het geval een statutenwijziging door omstandigheden als bedoeld niet mogelijk lijkt. Biedt die regeling in een concreet geval een oplossing, dan komt men aan toepassing van artikel 135a niet toe.

Artikel 138

In de tekst van deze bepaling wordt nu gesproken van "een voor de vennootschap geldende regeling". De wijziging is aangebracht om mede te verwijzen naar de aandeelhoudersovereenkomst van artikel 127 en het in artikel 1, zesde lid, omschreven reglement. Uit de – verder ongewijzigde – tekst blijkt overigens dat niet beslissend is of de betrokkene krachtens een regeling als bedoeld optreedt. Ook degene die eigenmachtig het beleid van de vennootschap bepaalt of mede bepaalt als ware hij bestuurder, al dan niet met inschakeling van een stroman, valt eronder. In dit opzicht sluit de tekst aan bij die van artikel 16, negende lid. Bij het vaststellen van de aansprakelijkheid kan het feit dat hij eigenmachtig is opgetreden als verzwarende omstandigheid gelden. Het tegenovergestelde kan zich voordoen in andere gevallen, bijvoorbeeld wanneer iemand op goede gronden de taak van het bestuur als zaakwaarnemer in de zin van Boek 6 overneemt. De bepaling is niet bedoeld om enige aansprakelijkheid als

bestuurder te vestigen op een door de rechter of de overheid benoemde bewindvoerder of curator, zoals de faillissementscurator.

Artikelen 139 tot en met 144

In deze bepalingen zijn enkele wijzigingen van redactionele aard aangebracht.

Titel 6 – De besloten vennootschap

Artikelen 200 tot en met 238

De in deze artikelen aangebrachte wijzigingen lopen parallel met de wijzigingen in de overeenkomstige NV-bepalingen.

Titel 6, Afdeling 7 – De aandeelhouder-bestuurde vennootschap (artikelen 239 tot en met 243)

Algemeen

1. De regeling van de aandeelhouder-bestuurde vennootschap (ABBV) is destijds ontworpen om voor de materieel als eenmanszaak of openbare personenvennootschap (destijds vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap) opererende (familie-)BV een eenvoudiger functionerend model te bieden. De hoofdgedachte van de regeling is dat bij deze vennootschapsvormen een onderscheid tussen de algemene vergadering en het bestuur niet goed te maken is en tot onnodige procedurele problemen leidt. Deze gedachte wordt in de huidige regeling tot uitdrukking gebracht door bepalingen die er op neer komen dat de ABBV geen bestuur heeft. Zie in dat verband ook het huidige artikel 8, eerste lid. In rechtsgeleerde kringen blijkt echter deze gedachte op weerstand te stuiten. Zij is daarom vervangen door de gedachte dat – met enkele functionele uitzonderingen – alle aandeelhouders als bestuurder gelden (artikel 240, eerste lid), wat in de praktijk op hetzelfde neer komt. Daarmee is in elk geval een even goede basis voor vereenvoudiging van de organisatiestructuur gelegd.

2. De tot dusver geldende regeling bevatte als het voornaamste instrument tot vereenvoudiging: de aandeelhouderovereenkomst waarbij alle aandeelhouders en ook de vennootschap partij zijn (artikel 240). Nadere overweging heeft ertoe geleid deze figuur toegankelijk te maken voor alle BV's en alle NV's met uitsluitend aandelen op naam. Men zie de artikelen 127, derde lid, en 227, derde lid. Ook de ABBV kan daarvan gebruik maken. In de regeling van de ABBV hoeft dit instrument dus niet met zoveel woorden te worden genoemd. Ook dit heeft geleid tot een ingrijpende herziening van de regeling, waarbij de uitgangspunten opnieuw zijn overwogen.

Artikel 239

1. Het eerste lid van artikel 239 spreekt voor zichzelf. Invoering van de regeling is voor alle aandeelhouders een ingrijpende beslissing. Zijn er stemgerechtigden, die geen aandeelhouder zijn, dan is de beslissing ook voor hen van betekenis. Het tweede lid geeft elk van hen – ook de aandeelhouders zonder stemrecht en de stemgerechtigden die geen aandeelhouder zijn – de mogelijkheid om besluitvorming in die zin te verhinderen. Vgl. artikel 202, vijfde lid, en artikel 208a, derde lid.

2. Voor een statutenwijziging tot afschaffing van een eerder ingevoerde bepaling kan meer vrijheid worden gelaten. Aldus de laatste zin van het tweede lid. Aandeelhouders wier rechtspositie daardoor wordt aangetast kunnen in beginsel een beroep doen op artikel 234, vierde lid. Maar ook los daarvan kan het voorkomen dat de voor afschaffing noodzakelijke statutenwijziging op zodanige tegenstand stuit dat zij niet kan plaatsvinden. Denkbaar is dat een aandeelhouder daardoor in zodanige moeilijkheden komt – denk aan de in artikel 240, derde lid, onder b, genoemde aandeelhouder – dat aan hem de vordering tot uittreding van

artikel 241 toekomt. Zie in dit verband ook het hierna bij de toelichting op artikel 240, tweede lid, in verband met de wettelijke blokkeringsregeling gestelde.

3. Opdat derden erop attent worden gemaakt dat voor de vennootschap de bijzondere structuur van artikel 239 geldt, wordt in het derde lid een van artikel 202, eerste lid, afwijkend voorschrift voor de naamsaanduiding gegeven.

4. Het vierde lid verwijst naar de volgende artikelen voor de gevolgen van de regeling.

Artikel 240

1. Het eerste lid van artikel 240 bevat de kern van de regeling: in beginsel gelden alle aandeelhouders als bestuurder. De implicatie is dat bestuurders niet als zodanig kunnen worden benoemd. Dat volgt overigens ook uit artikel 242, eerste lid, waarin artikel 236 niet van toepassing wordt verklaard. Het in artikel 240, eerste lid, bepaalde sluit overigens niet uit dat er weinig actieve aandeelhouder/bestuurders zijn: artikel 14, eerste lid, laat een ver gaande taakverdeling toe.

2. Het tweede lid bevat een noodzakelijk complement. De aandacht moge hebben dat de werking van deze wettelijke blokkeringsregeling, ofschoon zij de overdracht van aandelen onmogelijk kan maken, op zichzelf genomen niet voldoende is voor het toekennen van een uittredingsrecht aan degene die zijn aandelen wil overdragen: artikel 240, tweede lid, wordt in artikel 254, eerste lid, onder b, niet genoemd. Denkbaar is wel dat degene die zijn aandelen wil overdragen door het weigeren van de vereiste instemming zodanig in zijn belangen wordt geschaad dat artikel 251, eerste lid, zonder meer van toepassing is.

3. Het derde lid geeft de uitzonderingen op de hoofdregel aan. Bij de onder a genoemde uitzondering is gedacht aan het geval dat een aandeelhouder/bestuurder zijn functie als bestuurder wil opgeven of aan het geval dat een toetredend aandeelhouder uitsluitend als geldschieter wil deelnemen. Aan hem kunnen, als de statuten dat toelaten, aandelen worden verstrekt waaraan, afgezien van de naar dwingend recht toegekende rechten, geen andere rechten dan uitkeringsrechten zijn verbonden. Naar dwingend recht toegekende rechten zijn onder meer het recht om, eventueel samen met andere aandeelhouders, een enquête uit te lokken (artikel 272, eerste lid, onder d) of een vordering tot uittreding in te stellen (artikel 251). De figuur vertoont enige verwantschap met die van de commanditaire vennoot bij contractuele vennootschappen. Een commanditaire vennoot kan echter als zodanig zeggenschapsrechten en daarmee verwante rechten hebben. Dat is hier niet het geval. Wel kan vergaderrecht in de zin van artikel 229 worden toegekend (vijfde lid). Goed denkbaar is ook dat de aandeelhouder van het derde lid, onder a, tot commissaris wordt benoemd.

4. In het derde lid, onder b, wordt de situatie onder ogen gezien dat de aandelen van rechtswege overgaan op een opvolger. Daarvan kan onder meer sprake zijn bij erfopvolging en fusie. De regeling komt erop neer dat de opvolgend aandeelhouder, afgezien van de naar dwingend recht toegekende voorgeschreven rechten (zie onder 3 hierboven), wel de aan het aandeel verbonden uitkeringsrechten behoudt, maar voor het overige, totdat hij als bestuurder door de zittende aandeelhouder/bestuurders wordt toegelaten, niet meedoet in de vennootschappelijke organisatie. De bepaling geldt niet als er na de overgang geen aandeelhouder/bestuurders meer zijn – te denken valt hier aan vererving bij overlijden van de enig aandeelhouder – of alle aandeelhouder/bestuurders komen te ontbreken. Dit laatste kan bijvoorbeeld voorkomen wanneer na de overgang de dan overgebleven aandeelhouder/bestuurders allen overlijden.

5. In het derde lid, onder c, wordt het geval genoemd waarin de vennootschap eigen aandelen houdt of een dochtermaatschappij aandelen in de vennootschap houdt. Er is geen reden om dat voor de ABBV te verbieden. Daarmee wordt echter de vennootschap of een dochter

aandeelhouder, hetgeen ingevolge de hoofdregel van het eerste lid tot de vreemde consequentie zou leiden dat de vennootschap of de dochter als bestuurder van de vennootschap heeft te gelden. Dit zou in strijd zijn met de vennootschappelijke orde en de strekking van artikel 214, tweede lid, tweede zin. De vennootschappelijke orde is echter niet een duidelijk begrip en de tekst van artikel 214, tweede lid, tweede zin is niet op het kwalitatieve bestuurderschap toegesneden. Het derde lid, onder c, van artikel 240 beoogt in deze onduidelijkheid te voorzien. De bepaling is ook van toepassing indien aandelen worden gehouden door een indirecte dochtermaatschappij. Daaronder moet in dit verband worden verstaan de dochter van een (indirecte) dochtermaatschappij.

6. De aandeelhouder/bestuurders kunnen er belang bij hebben dat de opvolgend aandeelhouder, die zonder hun instemming aandeelhouder is geworden, zijn aandelen overdraagt. In de eerste zin van het vierde lid wordt aan hen het recht toegekend de opvolgend aandeelhouder tot overdracht te dwingen op de voet van artikel 257.

7. Het derde lid onder a en onder b, beperkt de rechten van de daar genoemde aandeelhouders, afgezien van de wettelijk rechten, tot uitkeringsrechten. Tegen toekenning van vergaderrecht bestaat intussen geen bezwaar. Het vijfde lid van artikel 240 staat dit toe.

Artikel 241

1. In het eerste lid wordt vooropgesteld dat iedere bestuursvergadering tevens geldt als vergadering van aandeelhouders en omgekeerd. Daarmee staat vast dat in iedere vergadering elk onderwerp aan de orde kan komen, zodat men zich niet telkens hoeft af te vragen in wat voor vergadering men zit. Daarmee is overigens niet gezegd dat over ieder onderwerp rechtsgeldig kan worden beslist. Dat hangt er vanaf of aan de wettelijke en statutaire oproepings- en besluitvormingsvoorschriften is voldaan. Voor vergaderingen en besluiten van de algemene vergadering geeft de wet een aantal voorschriften, voor bestuursvergaderingen en bestuursbesluiten niet. Bij de ABBV, zoals hier omljnd, zullen vergaderingen dikwijls op informele wijze bijeengeroepen en gehouden worden, ook als over onderwerpen die formeel tot de competentie van de algemene vergadering behoren, moet worden beraadslaagd. Het onderscheid tussen een besluit in vergadering en een besluit buiten vergadering zal aan betekenis verliezen. Het heeft geen zin deze vrijheid sterk aan banden te leggen door wettelijke voorschriften. In het tweede en derde lid wordt het aantal toepasselijke voorschriften sterk beperkt of door andere, meer eenvoudige vervangen. Aan de aandeelhouder/bestuurders kan worden overgelaten een en ander in de statuten, een reglement of een vennootschappelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 227, derde lid, nader te regelen. Aldus het hierna te bespreken vierde lid.

2. De eerste zin van het tweede lid geeft een voor de ABBV voor de hand liggende regel. De tweede zin is geënt op de gedachte dat bij een materieel als openbare personenvennootschap opererende vennootschap de aandeelhouder/bestuurders met inachtneming van het verschil in aandelenbezit, maar overigens op voet van gelijkheid binnen de organisatie behoren te opereren. Aan stemrechtloze aandelen of een andere differentiatie van aandeelhoudersrechten en de daarmee samenhangende complicaties behoort geen behoefte te bestaan. Hetzelfde geldt voor besluiten in bestuursaangelegenheden. Bestaat die behoefte wel dan kan men beter voor de meer gedetailleerde algemene regeling kiezen. Hierbij mag bedacht worden dat aandeelhouders, die geen bestuurder zijn, ook als aandeelhouder geen stemrecht hebben (artikel 240, derde lid, onder a en b). In de derde zin wordt de tweede zin van artikel 232, eerste lid, herhaald. De vierde zin verklaart artikel 232 voor het overige buiten toepassing. De betekenis hiervan is onder meer dat stemuitbrenging – behoudens een andere regeling als bedoeld in het vierde lid – ook door een mondeling gemachtigde kan geschieden, dat een regeling als omschreven in artikel 232, tweede lid, niet kan worden opgenomen, en dat

commissarissen bij besluitvorming buiten vergadering alleen een raadgevende bevoegdheid hebben als de statuten dat ingevolge het vierde lid bepalen.

3. Het derde lid bepaalt dat artikel 228, tweede lid, niet van toepassing is. Naast het meer eenvoudig geredigeerde voorschrift van artikel 241, tweede lid, eerste zin heeft deze bepaling geen betekenis. De regel dat iedere aandeelhouder/bestuurder tot bijeenroeping bevoegd is maakt artikel 230 grotendeels overbodig. Aan een regel dat een andere stemgerechtigde (pandhouder, vruchtgebruiker) de bevoegdheid van artikel 230 kan uitoefenen, bestaat in deze besloten verhouding geen behoefte. Ook de oproepingsvoorschriften van artikel 231 kunnen worden gemist.

4. Het vierde lid staat uitdrukkelijk toe de procedure voor bijeenroeping en besluitvorming in de statuten, in een krachtens de statuten opgesteld reglement of in een vennootschappelijke overeenkomst in de zin van artikel 227, derde lid, nader te regelen. Daarbij kunnen desgewenst aparte regels worden gegeven voor aangelegenheden die niet aan de verantwoordelijkheid van de algemene vergadering kunnen worden onttrokken, zoals statutenwijziging en ontbinding. Wordt in strijd met deze regels gehandeld, dan is artikel 231, zesde lid, van overeenkomstige toepassing. Dat wil dan zeggen dat het besluit, indien niet aan de in 231, zesde lid, gestelde voorwaarden is voldaan, onverschillig of het als bestuursbesluit of als besluit van de algemene vergadering moet worden aangemerkt, vernietigbaar is op grond van artikel 21, derde lid, onder a, c of d. Te hopen is overigens dat de betrokkenen zich niet genoopt voelen de oproepings- en besluitvormingsformaliteiten alsnog in detail te regelen. Aan gedetailleerde voorschriften wordt in de praktijk in besloten verhoudingen zelden de hand gehouden. Ook bij het ontbreken van nadere voorschriften kan in sprekende gevallen een beroep op vernietigbaarheid aan de orde komen. In een dergelijk geval kan een beroep worden gedaan op artikel 21, derde lid, onder b: de wijze van totstandkoming van het besluit kan in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid. Vgl. HR 30 oktober 1964, NJ 1965, 107 (Mante). Bij dit alles mag overigens worden opgemerkt dat in besloten verhoudingen met een gering aantal aandeelhouder/bestuurders al gauw aan de voorwaarden van artikel 231, zesde lid, is voldaan. Alleen al om deze reden zal een beroep op vernietigbaarheid zelden voorkomen. Gaat het om een besluit tot statutenwijziging of een ander besluit dat gevolgd moet worden door een notariële akte, dan rust op de notaris de plicht zich ervan te vergewissen dat over de inhoud van het besluit en de wijze van totstandkoming geen misverstand bestaat. In dit verband mag nog worden opgemerkt dat artikel 233, waarin de meerderheidsregel en de notuleringsplicht zijn vastgelegd, gehandhaafd is. Vanzelf spreekt dat ook de wettelijke bepalingen, waarin een bijzondere meerderheidsregel wordt gegeven, van kracht blijven.

5. In het vijfde lid wordt ook de regel voor besluitvorming buiten vergadering versoepeld. Gedacht wordt aan telefonische besluitvorming of aan besluitvorming in een bespreking die niet als "vergadering" kan worden aangemerkt. De aandacht moge hebben dat ook hier de notuleringsplicht – dat zal dan neerkomen op schriftelijke vastlegging achteraf – gehandhaafd is. Zoals hierboven opgemerkt zal overigens, door de versoepeling van de procedureregels voor besluiten in vergadering het onderscheid met besluitvorming buiten vergadering aan betekenis verliezen.

Artikel 242

1. Artikel 242 noemt in het eerste lid als eerste artikel 12, eerste lid. De daarin beschreven situatie dat alle bestuurders ontbreken kan zich alleen voordoen wanneer alle aandeelhouders komen te ontbreken. Dat is alleen denkbaar wanneer alle aandeelhouders rechtspersoon zijn: zij kunnen ophouden te bestaan (artikel 31, zevende lid). Voor de situatie dat alle

aandeelhouders en alle bestuurders komen te ontbreken biedt Boek 2, afgezien van artikel 235a, eerste lid, tweede zin, geen oplossing. In voorkomende gevallen zal mogelijk een beroep gedaan kunnen worden op de regels aangaande zaakwaarneming in Boek 6 BW. Voor toepassing van artikel 18, dat tot nadere complicaties zou leiden, is bij de ABBV geen plaats. Weinig aannemelijk is ook dat daaraan behoefte kan bestaan. Benoeming van bestuurders naast de aandeelhouder/bestuurders zou in strijd zijn met het systeem. Artikel 236 is daarom uitgesloten.

2. Het tweede lid geeft een in het systeem van de ABBV passende regel. De tweede zin sluit aan bij het bepaalde in artikel 240, derde lid, onder a en b.

3. In geval van schorsing op de voet van artikel 236 geeft het vierde lid van die bepaling de geschorste bestuurder een zekere bescherming. Bij de ABBV is een ontslag als bestuurder niet mogelijk. In het derde lid van artikel 242 wordt daarom verwezen naar artikel 257. Anders dan in het geval van artikel 240, vierde lid, is de vordering tot overdracht van de aandelen niet zonder meer toewijsbaar. Zij kan alleen slagen indien de schorsing op redelijke gronden is gedaan. De rechter bij wie de vordering aanhangig is zal dat moeten beoordelen. Dikwijls zullen gedragingen van de aandeelhouder/bestuurder als grond voor de schorsing zijn aangevoerd. In het systeem van de ABBV past dat deze in aanmerking kunnen worden genomen, los van de vraag of de gedraging moet worden gezien als een aandeelhoudersgedraging, als een gedraging in de hoedanigheid van bestuurder, of als een gedraging buiten de sfeer van de vennootschap. Ook een niet of niet volledig aan de schuld van de betrokken aandeelhouder/bestuurder te wijten incompatibiliteit kan onder omstandigheden als redelijke grond gelden.

Artikel 243

Artikel 243 biedt een zeker tegenwicht tegen tegen de extra risico's die de aandeelhouder/bestuurder van een ABBV loopt als gevolg van de deformalisering van de organisatie en de besluitvorming. Een op het bestuur rustende wettelijke bewaarplicht vloeit voort uit artikel 15, derde lid (administratieve bescheiden), artikel 204, eerste lid (akte van uitgifte), artikel 216, vijfde lid (jaarrekening) en artikel 233, vierde lid (notulen). Te denken is ook aan de "bijhoudplicht" van artikel 209 (aandeelhoudersregister), die een bewaarplicht impliceert. Het enkele feit dat het bestuur als zodanig tot bewaren of bijhouden verplicht is garandeert echter niet dat alle bestuurders vrije toegang tot de gegevens hebben. De bedoeling van het eerste lid is die garantie te geven. De woorden "te allen tijde" accentueren dat. Voor wat betreft het inzage-recht in administratieve bescheiden overlapt overigens de bepaling die van artikel 15, eerste lid, laatste zin.

Titel 7 – Uitkoop, uittreding en gedwongen overdracht

Artikelen 250 tot en met 257

1. In de bepalingen van deze titel zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht, de meeste van redactionele aard. In artikel 250 is de termijn van het achtste lid verlengd tot zes maanden aangezien de praktijk reeds heeft uitgewezen dat vier weken tekort is. Daarnaast is een negende lid aan artikel 250 toegevoegd. Gebleken is dat de verdere afwikkeling van de geconsigneerde gelden aanzienlijke administratieve werkzaamheden met zich meebrengt (o.a. register bijhouden, risk en compliance controle). De consignatiehouder wordt daarvoor momenteel niet gecompenseerd. Door toevoeging van het negende lid wordt de mogelijkheid geschapen dat de consignatiehouder administratiekosten in rekening kan brengen. De hoogte hiervan wordt bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.

2. In de uittredingsregeling van artikel 254 wordt in het eerste lid, onder b, nu ook de regeling van de artikelen 108a en 208a genoemd en

onder c de aandeelhouder wiens rechtspositie door een statutenwijziging ernstig wordt aangetast. Zie in dit verband ook de artikelen 134 en 234, vierde lid. De betrokken aandeelhouder heeft in beginsel de keuze tussen een beroep op een van die bepalingen en toepassing van artikel 254, eerste lid, onder c. In artikel 254, eerste lid, onder c, ontbreekt de zinsnede "mits hij een zwaarwegend belang heeft bij handhaving van die rechtspositie". De betekenis hiervan is dat een vordering tot uitreding eerder toewijsbaar is dan een vordering tot vernietiging. In het derde lid is een omissie hersteld.

3. In artikel 255 zijn het derde tot en met vijfde lid geschrapt. De inhoud daarvan is overgebracht naar artikel 276, in verband met de invoering van het nieuwe enquêterecht. De overblijvende tekst is op enkele punten aan de redactie van het nieuwe artikel 276 aangepast.

4. In artikel 257 is in het eerste lid het woord "nauwkeurig" geschrapt. De overweging is dat deze eis vanzelf spreekt en geen toegevoegde waarde heeft. Enige verandering is niet beoogd. Verder zijn de woorden "op naam" ingevoegd, waarmee aansluiting wordt bereikt met artikel 108a, eerste lid, onder c. Ook zijn de woorden "aan te bieden en" ingevoegd. Daarmee wordt een betere aansluiting verkregen met de artikelen 111 en 211, die het oog hebben op een zogenaamde "blokkeringsregeling", welke dikwijls in de vorm van een aanbiedingsregeling wordt gegoten. Tenslotte is ook een zesde lid toegevoegd. Daarin wordt ten aanzien van het tweede tot en met vijfde lid een uitzondering gemaakt voor de in het zesde lid omschreven beleggingsmaatschappijen. De praktijk wijst uit dat toepassing van het tweede tot en met vijfde lid bij dit soort vennootschappen op grote bezwaren stuit.

Titel 8 – Het recht van enquête.

Algemeen

De huidige tekst van Boek 2 bevat in artikel 54 een eenvoudig opgezette enquêteregeling voor de stichting. Ofschoon die regeling nog niet is toegepast, is wel gebleken dat daarvan een preventieve werking uitgaat. Dreigende conflicten met de leidinggevende organen worden voorkomen of bijgelegd. Mede met het oog op de verwachte preventieve werking wordt thans voorgesteld een meer uitgewerkt enquêterecht in te voeren, dat toepassing kan vinden bij alle in Boek 2 geregelde rechtspersonen. In het bijzonder bij de NV en de BV komen conflicten als hier bedoeld, die meestal zijn terug te voeren tot conflicten tussen groepen van aandeelhouders, regelmatig voor. Voor de oplossing van die conflicten biedt de wet tot dusver geen daarop toegespitste procedure. Het oude Wetboek van Koophandel kende wel een enquêterecht voor de NV maar die regeling is nooit toegepast. De reden daarvan is waarschijnlijk dat zij niet in de mogelijkheid voorzag door het treffen van voorlopige en meer definitieve voorzieningen regulerend op te treden. De in Nederland in 1971 ingevoerde verbeterde regeling kent die mogelijkheid wel. De ervaringen daarmee zijn over het algemeen gunstig. De hier voorgestelde regeling is op de Nederlandse regeling van 1971 (artikelen 2:344 e.v. NedBW) afgestemd. Wel is zij ten opzichte van de Nederlandse regeling op een aantal punten vereenvoudigd en – mede gelet op de ervaringen in Nederland – verbeterd.

Artikel 270

De beperking aan het slot van het tweede lid sluit aan op het bepaalde in artikel 16, tiende lid.

Artikel 271

De procedure wordt aanhangig gemaakt bij het Hof van Justitie als in eerste instantie oordelende rechter. De implicatie is dat hoger beroep niet mogelijk is. In Nederland kent men een vergelijkbare regeling: de procedure wordt daar aanhangig gemaakt bij de "Ondernemingskamer"

van het Hof te Amsterdam. Bij de term "nauw verbonden rechtspersoon" in het tweede lid moet in de eerste plaats worden gedacht aan dochtermaatschappijen en groepsmaatschappijen. Gedacht kan ook worden aan het geval dat een stichting houdster is van alle aandelen van een vennootschap, het geval dat een vennootschap optreedt als beherend vennoot van een uit rechtspersonen bestaande contractuele vennootschap, e.d. Denkbaar is ook de bepaling dat het onderzoek zich mede uitstrekt tot een buitenlandse rechtspersoon. Of een dergelijke bepaling kan worden geëffectueerd zal afhangen van de feitelijke omstandigheden en het internationale recht.

Artikel 272

1. In het eerste lid wordt globaal het stramien van artikel 2:346 NedBW gevolgd. Voor de NV en de BV geldt als criterium voor de bevoegdheid om een enquêteverzoek aanhangig te maken, dat de betrokken aandeelhouders een tiende gedeelte van het eigen vermogen van de vennootschap vertegenwoordigen. In gevallen waarin alle aandelen een nominale waarde hebben komt dit op het zelfde neer als een berekening die uitgaat van het geplaatste kapitaal. Met dit laatste criterium, dat in de Nederlandse regeling wordt gehanteerd, kan echter in de Nederlandse Antillen niet gewerkt worden omdat de aandelen niet verplicht een nominale waarde hebben. Bij de NV en de BV geldt als tweede criterium het kunnen uitbrengen van ten minste een tiende van het aantal stemmen ten aanzien van alle onderwerpen. Dit laatste criterium kan zelfstandige betekenis hebben in gevallen waarin stemrechtloze aandelen in omloop zijn of er stemgerechtigden zijn, die geen aandeelhouder zijn. Men denke bijvoorbeeld aan pandhouders of vruchtgebruikers. Niet heel duidelijk is hoe in deze situatie artikel 23 zou moeten worden toegepast. Om op dit punt duidelijkheid te verschaffen bepaalt het vierde lid dat artikel 23 geen toepassing vindt. Bij de vereniging en aanverwante rechtsvormen gaat het telkens om een tiende van het aantal leden. Om bij deze rechtsvormen de berekeningen niet teveel te compliceren is afgezien van een verdere differentiëring, zoals voorkomt in de Nederlandse regeling.

2. In het tweede lid wordt aan het openbaar ministerie de rol toegekend om als zelfstandig tussenpersoon tussen een belanghebbende en het Hof op te treden. Beoogd wordt daarmee klachten uit de samenleving te kanaliseren, opdat deze op een evenwichtige manier kunnen worden gerepresenteerd. Het openbaar ministerie is in de aangegeven gevallen bevoegd een verzoek tot het houden van een enquête in te dienen. Het is nimmer daartoe verplicht. Uit het derde lid volgt dat het openbaar ministerie bijzondere bevoegdheden heeft om een zaak voor te bereiden. Deze extra bevoegdheden passen bij de aan het openbaar ministerie in artikel 272 toegekende rol.

Artikel 273

Deze bepaling is ontleend aan artikel 2:349, eerste lid, NedBW.

Artikel 274

1. Deze bepaling volgt globaal de regeling van artikel 2:349a, eerste zin en 2:350, tweede en derde lid, NedBW. Een vereiste voor de behandeling van het in het tweede lid omschreven verzoek tot vergoeding van directe kosten is dat het Hof heeft beslist dat het enquêteverzoek niet op redelijke grond is gedaan. Ook dan heeft het Hof een discretionaire bevoegdheid, zowel ter zake van de toewijzing als ter zake van de begroting van de kosten. Een en ander wordt tot uitdrukking gebracht door het woord 'kan'. Anders dan in artikel 2:350 NedBW, waar gesproken wordt van 'schade', is hier het verzoek beperkt tot de directe kosten. De overweging hierbij is dat de procedure voor het Hof zich niet leent voor een diepgaand onderzoek naar het causale verband tussen verzoek en schade en de omvang van de toerekenbare schade. De rechtspersoon die de volledige schade wil vorderen is aangewezen op de in het tweede lid genoemde mogelijkheid

tot vordering van schadevergoeding bij de gewone rechter. Op die mogelijkheid is hij zonder meer aangewezen wanneer de uitspraak van het Hof niet de beslissing bevat dat het verzoek niet op redelijke grond is gedaan. Ook in het geval dat het verzoek tot enquête is afgestuit op een niet ontvankelijk verklaring. Denkbaar is tenslotte dat de rechtspersoon, wanneer een door hem geëntameerde procedure voor het Hof niet tot een voor hem bevredigend resultaat heeft geleid, alsnog een procedure voor de gewone rechter aanhangig maakt. In zoverre is echter die opzet riskant dat de kans van slagen in de nieuwe procedure mede afhankelijk is van de toepassing in dat concrete geval van artikel 236 Rv (gezag van gewijsde). Ook de Nederlandse regeling, die geen verwijzing naar de gewone rechter bevat, wordt over het algemeen in deze geest geïnterpreteerd. De regeling laat geheel onverlet de mogelijkheid van een door een derde aanhangig te maken vordering tot vergoeding van schade. Daarbij kan worden gedacht aan door deze derde door of in samenhang met de indiening van het enquêteverzoek of de getroffen voorlopige voorzieningen geleden schade.

2. Anders dan in artikel 2:350, derde lid, NedBW opent het derde lid ook de mogelijkheid dat zekerheidstelling door de verzoeker wordt gelast. Zoals in de praktijk gebleken is, kan daaraan behoefte bestaan, bijvoorbeeld in het geval de rechtspersoon insolvent is. De bepaling dat de kosten van het onderzoek in beginsel voor rekening van de rechtspersoon komen is te vinden in artikel 281. Is zekerheid door de verzoeker gesteld, zodat het bedrag van de kosten in eerste instantie te zijnen laste komt, dan zal hij dit bedrag krachtens artikel 281, indien en voor zover mogelijk, op de rechtspersoon kunnen verhalen. De bepaling dat zekerheid moet worden gesteld houdt niet in een bevel om dat te doen. Wordt geen zekerheid gesteld, dan zal het gevolg over het algemeen zijn dat de onderzoekers niet met het onderzoek beginnen en, wanneer de zekerheid te lang uitblijft, op de voet van artikel 272, tweede lid, ontheffing van hun opdracht zullen vragen.

Artikel 275

Met deze bepaling wordt in de eerste plaats beoogd aan het Hof een toezichthoudende positie toe te kennen. Beoogd wordt verder zoveel mogelijk te bevorderen dat partijen zonder voortzetting van de procedure alsnog tot overeenstemming komen. Hierbij mag worden bedacht dat een eenmaal aangevangen enquête, hoe nuttig en gewenst deze ook kan zijn onder bepaalde omstandigheden, uit kan lopen op een langdurige en tamelijk kostbare procedure, die de regelmatige voortzetting van de bedrijfsactiviteiten in hoge mate kan belemmeren. Daarmee is meestal het belang van geen enkele partij gediend.

Artikel 276

1. Artikel 276 is geïnspireerd op artikel 2:349a, tweede lid, NedBW. Een niet onbelangrijk verschil is dat de kring van personen die een voorlopige voorziening kunnen uitlokken aanmerkelijk is uitgebreid. Een ander verschil is dat de bepaling in het derde lid een limitatieve opsomming geeft van de mogelijk te treffen voorzieningen.

2. De voorzieningen worden aangeduid als 'voorlopige' voorzieningen. Daarmee wordt het tijdelijk karakter van de voorzieningen aangeduid, zoals dat nader in het tweede lid wordt uitgewerkt en in de bewoordingen van het derde lid onder c tot en met f ook wordt weergegeven. Ook een 'tijdelijke' voorziening kan echter voor de rechtspersoon en de daarbij betrokken personen tot ingrijpende gevolgen leiden. Daartoe mag niet lichtvaardig worden overgegaan. Het belang dat bij het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening wordt aangevoerd, moet tegen andere in aanmerking komende belangen worden afgewogen. Ook los daarvan ware als stelregel aan te houden dat er voldoende zwaarwegende redenen moeten zijn om een gevraagde voorziening te treffen. Vgl. HR 14 december 2007, NJ 2008,105 (DSM).

3. In het tweede lid wordt in de eerste zin naast de mogelijkheid van opheffing ook die van intrekking genoemd. Het verschil is dat opheffing alleen voor de toekomst werkt terwijl 'intrekking' ten gevolge heeft dat de voorziening als niet gegeven moet worden beschouwd, dus in zoverre 'terugwerkende kracht' heeft. Tot intrekking kan aanleiding zijn bij voorbeeld wanneer achteraf blijkt dat de voorziening op onjuiste gronden gegeven is. Het Hof zal er wel op moeten letten dat de intrekking niet tot schadelijke of anderszins bezwaarlijke gevolgen leidt. Het 'vervallen' van een voorziening – ook daarover wordt gesproken in het tweede lid – heeft geen terugwerkende kracht.

4. De limitatieve opsomming in het derde lid is in belangrijke mate ontleend aan de eveneens limitatief geformuleerde opsomming van "definitieve" voorzieningen in artikel 2:356 NedBW. Artikel 283 noemt de "definitieve" voorzieningen die naar Antilliaans recht mogelijk zijn. De daar gegeven opsomming sluit aan op die van artikel 276, derde lid.

5. De te geven voorzieningen kunnen leiden tot aantasting van verworven rechten. Men denke aan een bevel om (vooralsnog) een gesloten overeenkomst niet uit te voeren. Is de derde te goeder trouw dan zou dat tegenover hem onredelijk zijn. Vgl. HR 13 juli 2007, NJ 2007, 434 (ABN AMRO inzake LaSalle). De eerste zin van het vierde lid betekent dat in een dergelijk geval de derde zijn rechten kan uitoefenen alsof de voorziening niet gegeven is. Onzekerheid kan echter bestaan over de vraag of de derde te goeder trouw is en zo ja, of er inderdaad van aantasting sprake zal zijn. Mede met het oog daarop stelt de tweede zin de derde in de gelegenheid zich in het geding te mengen. De derde zin schept de mogelijkheid van een tussenoplossing. De rechter moet naar bevind van zaken handelen. Het Hof zal aan de hand van de stellingen van partijen een voorlopig oordeel moeten geven over de vraag of er inderdaad sprake is van een geval als bedoeld in de eerste zin. Bij bevestigende beantwoording zal hij de te lijden schade voorlopig moeten begroten, eventueel ook de vorm van de te stellen zekerheid moeten aangeven. Over de vraag wie de schade moet betalen of daarvoor zekerheid moet stellen hoeft het Hof zich niet noodzakelijk uit te laten maar het ligt voor de hand dat wel te doen als de uitlatingen van partijen daarvoor voldoende aanknopingspunten bieden. De term 'voorlopig' is gekozen om aan te geven dat de te geven oordelen niet bepalend zijn voor de uiteindelijke rechtspositie van partijen. Tot het geven van een dergelijk oordeel is het Hof niet bevoegd. Is de voorziening al gegeven dan kan de regeling overeenkomstige toepassing vinden. Het Hof kan ook op de voet van het tweede lid, eerste zin, de voorziening intrekken, opheffen, wijzigen of verlengen, in dit geval ook ambtshalve. Bij wijziging of verlenging kan er aanleiding zijn vergoeding van schade of zekerheidstelling als voorwaarde te stellen.

6. Bij de eerste zin van het vijfde lid is gedacht aan bepalingen die de voorziening completeren, zonder dat daardoor het limitatieve karakter van de opsomming in het derde lid wordt aangetast. Als voorbeeld kan worden genoemd het vaststellen van een bezoldiging van een tijdelijk aangestelde bestuurder of commissaris of het geven van bepaalde aanwijzingen ter zake van het tijdelijk te voeren bestuur of het tijdelijk te houden toezicht en de rapportage daarover aan de aandeelhouders of het Hof, dan wel een door het Hof aangewezen rechter.

7. Het zesde lid voorziet in de mogelijkheid van het opleggen van een dwangsom. Dat daarbij enige terughoudendheid moet worden betracht spreekt vanzelf. Het doel moet steeds zijn het zoveel mogelijk bevorderen van een goede gang van zaken bij de vennootschap, ondanks de gerezen, aanhangige conflicten. Gewaakt moet worden voor het verscherpen van de tegenstellingen.

Artikel 277

Artikel 277 geeft een soortgelijke regeling als artikel 2:351 NedBW. Verplichtingen als daar bedoeld kunnen worden opgelegd aan een ruime

kring van personen. Daaronder kunnen personen zijn die nauwelijks enige of geen enkele betrekking meer hebben tot de rechtspersoon. Mede in verband hiermee moet bij het opleggen van verplichtingen als bedoeld ervoor gewaakt worden dat deze voor de betrokkene niet onnodig belastend zijn. Bij het opleggen van een dwangsom zal het Hof de proportionaliteit van die maatregel in het oog moeten houden en ook overigens met de nodige terughoudendheid moeten optreden.

Artikel 278
Vgl. artikel 2:352a NedBW.

Artikel 279
Een verslag wordt ook voorgeschreven in artikel 2:353 NedBW. Het tweede lid beoogt een gang van zaken, die aan de eisen van behoorlijke rechtspleging voldoet, te bevorderen.

Artikel 280
Vgl. 2:353 NedBW.

Artikel 281
De Nederlandse regeling bevat overeenkomstige bepalingen. Vgl. artikel 2:350, derde lid, en 2:354 NedBW. Is het oorspronkelijk verzoek door de faillissementscurator gedaan dan zullen de kosten boedelschuld zijn. Zie de toelichting bij artikel 274, derde lid, voor het geval zekerheid is gesteld

Artikel 282
Artikel 282 houdt materieel hetzelfde in als artikel 2:355 NedBW, zoals deze bepaling in de jurisprudentie is uitgewerkt. Zie voor de mogelijkheid van een declaratoire uitspraak o.m.: HR 10 januari 1990, NJ 1990, 466 (Ogem) en OK 23 april 1998, NJ 1998, 699 (Village Scaldia).

Artikel 283
Vgl. artikel 2:356 NedBW. In artikel 283 wordt in het bepaalde onder a aansluiting gezocht bij de mogelijk reeds getroffen voorlopige voorzieningen. Wordt de rechtspersoon ontbonden dan kan het Hof zo nodig vereffenaars benoemen op de voet van artikel 284, tweede lid. De beschikking tot splitsing komt in de plaats van het in artikel 334m bedoelde besluit tot splitsing. In beginsel blijven echter de overige splitsingsbepalingen van kracht. Dit betekent dat het Hof zich ervan zal moeten vergewissen dat die bepalingen behoorlijk zijn nagekomen voordat het een splitsingsbeschikking geeft. Onder omstandigheden kan gebruik worden gemaakt van o.m. artikel 276, derde lid, jo 283, of van artikel 284, tweede lid. Een notariële akte als bedoeld in artikel 334n moet in elk geval nog worden verleden.

Artikel 284
Soortgelijke bepalingen bevat artikel 2:357 NedBW.

Artikel 285
Vgl. artikel 2:358, eerste lid, NedBW. Zie artikel 35 voor een regeling als omschreven in artikel 2:358, tweede lid, NedBW.

Artikel 286
Vgl. artikel 2:359 NedBW.

Titel 9 – Omzetting, fusie en splitsing

Artikel 303
In het eerste lid werden enkele verbeteringen aangebracht.

Artikel 304

1. Deze bepaling gaat over de omzetting in een buitenlandse rechtspersoon. De belangrijkste wijziging is het schrappen van hetgeen thans in het tweede lid, onder c, wordt bepaald. De daar voorgeschreven hoofdelijke aansprakelijkstelling bleek in de praktijk op tegenstand te stuiten. De daarmee aan de crediteuren van de vennootschap gegeven waarborg is vervangen door de nieuw ingevoegde verzetregeling van artikel 305. Met het oog op die verzetregeling zijn in het vijfde lid mededelingsplichten ter zake van een voorgenomen omzetting opgenomen.

2. Zoals uit artikel 305 blijkt is het tijdstip van het verschijnen van de laatste verplichte mededeling beslissend voor de aanvang van de verzettermijn. Opdat crediteuren en contractuele wederpartijen een redelijke mogelijkheid hebben om van die regeling gebruik te maken wordt voorgeschreven dat de mededelingen niet later dan vijf weken voor de omzetting en niet eerder dan drie maanden daarvoor moeten worden gedaan. De uitdrukking "zoveel mogelijk gelijktijdig" wordt gebruikt omdat de notaris wel opgave tot mededeling kan doen maar het tijdstip waarop de mededeling in het betrokken blad verschijnt niet altijd in de hand heeft.

3. Van de mededelingsregeling kan worden afgeweken in gevallen waarin het belang van de vennootschap dit bepaaldelijk vordert. Hierbij is in het bijzonder gedacht aan het in het derde lid bedoelde geval, waarin een omzetting in een buitenlandse rechtspersoon geheel wordt voorbereid, tot en met het passeren van de notariële akte, echter met dien verstande dat zij pas van kracht wordt wanneer aan een bepaalde voorwaarde is voldaan. Zoals destijds uiteengezet in de toelichting op artikel 304 (oud) kan aan een dergelijke regeling behoefte bestaan in tijden van oorlog of oorlogsgevaar. Duidelijk is dat in dergelijk geval naleving van de in het vijfde lid genoemde mededelingsvoorschriften bezwaren oplevert. Bezwaren levert in elk geval op de daaraan gekoppelde verzetregeling, in het bijzonder het derde lid van artikel 305. Denkbaar is dat ook in andere gevallen naleving van de mededelingsplichten zozeer in strijd komt met het vennootschapsbelang dat zij redelijkerwijs niet van de vennootschap kan worden gevorderd. Intussen moet worden voorkomen dat crediteuren en contractuele wederpartijen hiervan de dupe worden. In de slotzinnen van het vijfde lid wordt daarom voor deze gevallen teruggevallen op de uit artikel 304 (oud) bekende – maar nu in de akte van omzetting op te nemen – aansprakelijkheidsverklaring. Aan die verklaring zullen de betrokken derden rechtstreeks rechten kunnen ontlenen. Voor beursvennootschappen wordt in zoverre een uitzondering gemaakt dat een aansprakelijkheidsverklaring van aandeelhouders niet vereist is. Een ook op aandeelhouders betrekking hebbend voorschrift tot aansprakelijkstelling zou bij een beursvennootschap niet goed uitvoerbaar zijn.

4. Bij het bovenstaande mag intussen worden opgemerkt dat een aansprakelijkheidsverklaring, van bestuurders dan wel aandeelhouders, in de praktijk niet bezwaarlijk hoeft te zijn. De eenvoudigste wijze om aan de gevolgen daarvan te ontkomen is het tijdig betalen van de schulden. Het bestuur moet in staat worden geacht daarop voldoende zicht te hebben. Voor zover dat in een bepaald geval niet zo is of betaling niet mogelijk is, en de betrokkenen de omzetting toch willen doorzetten zonder aan de mededelingsvoorschriften te voldoen, kunnen over en weer garanties en zekerheidstellingen worden bedongen.

5. Bij de naleving van de mededelingsvoorschriften en het onder ogen zien van de consequenties van niet-naleving, ligt een zware verantwoordelijkheid op de notaris. Met het oog daarop wordt aan het slot van het vijfde lid het derde lid van artikel 5 van overeenkomstige toepassing verklaard.

6. De bij de toepassing van artikel 304 (oud) gebleken moeilijkheden hebben er destijds toe geleid dat Landsverordening Zetelverplaatsing Derde Landen van 1986, die bij de invoering van Boek 2 op 1 maart 2004 was ingetrokken, later weer gelding kreeg voor vennootschappen die op 1

maart 2004 in de statuten een daarop aansluitende bepaling hadden opgenomen. (artikel II Reparatiwet van 24 december 2004, P.B. 2004, 98.) Die bepaling zal worden gehandhaafd.

Artikel 305

Artikel 305 volgt in grote lijnen het stramien van het voor fusie geldende artikel 316. De woorden "al dan niet" zijn in het vierde lid ingevoegd om rekening te houden met de mogelijkheid dat de voor de aanvang van de relevante eerste mededeling minder dan een maand voor de omzetting is gedaan en dat nog binnen die maand maar na de omzetting het verzoekschrift tot verzet is ingediend. In een dergelijk geval cumuleren dus voor de verzoeker de mogelijkheid van verzet en de rechten uit de hoofdelijke aansprakelijkstelling, die wegens het niet volledig naleven van de mededelingsplichten uit de akte van omzetting moeten zijn ontstaan. Bij "op een rechtsmiddel" kan worden gedacht aan het geval dat het verzet in eerste instantie met uitvoerbaarverklaring bij voorraad is afgewezen, de akte van omzetting daarna is verleden en vervolgens de afwijzende beslissing in hoger beroep of cassatie wordt vernietigd.

Artikel 306

Artikel 306 bevat de tekst van artikel 305 (oud). In het derde lid is de laatste zinsnede, die verwees naar de hoofdelijke aansprakelijkstelling van artikel 304, tweede lid, onder c, geschrapt. Uit het van overeenkomstige toepassing verklaarde vierde lid van artikel 300 volgt dat ook in dit geval een rechterlijke machtiging vereist is. Aan een verzetregeling als omschreven in artikel 305 (nieuw) bestaat dan geen behoefte. Voor de mededelingsregeling van artikel 304, vijfde lid, komt die van artikel 300, vijfde lid in de plaats

Artikel 323a

In de tweede zin van het derde lid zijn ter verduidelijking enkele woorden ingevoegd. De ingevoegde eerste zin van het vierde lid is ingegeven door de overweging dat in sommige gevallen nog aan buitenlandse voorschriften moet worden voldaan, zoals bijvoorbeeld de uitschrijving van de verdwijnende rechtspersoon uit een register. De tweede zin is in overeenstemming gebracht met de oorspronkelijke bedoeling.

Artikel 323b

1. Deze bepaling is nieuw. Zij maakt het mogelijk dat een verdwijnende Nederlands-Antilliaanse rechtspersoon fuseert met een verkrijgende rechtspersoon naar buitenlands recht. De regeling is het spiegelbeeld van artikel 323a. In het derde lid worden de artikelen 310 tot en met 334 (waaronder dus ook artikel 316, dat een verzetregeling bevat) van de interne fusieregeling van overeenkomstige toepassing verklaard voor zover de daarin bedoelde rechtshandelingen en formaliteiten de verdwijning regelen en zich afspelen in de Nederlands-Antilliaanse rechtssfeer. Voor wat betreft de verkrijgende rechtspersoon moeten daarbij de buitenlandse regels zoveel mogelijk in acht genomen worden. Omdat de fusie moet resulteren in het voortbestaan van alleen de buitenlandse rechtspersoon moet in de eerste plaats het buitenlandse recht van toepassing zijn op het van kracht worden van de fusie. Aldus de slotzin van het derde lid.

2. Nederland kent tot dusver alleen een regeling voor grensoverschrijdende fusie binnen de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte (artikel 2:333b-333l NedBW). In deze regeling zijn bepalingen opgenomen die ertoe strekken dat minderheidsaandeelhouders van de verdwijnende vennootschap, die tegen het fusievoorstel hebben gestemd, bij de verdwijnende vennootschap een verzoek kunnen indienen tot schadevergoeding (artikel 2:333h en 333i, vierde lid, NedBW). Deze regeling, die op een Europese verordening is gebaseerd, is zonder de steun van het Europese recht moeilijk toepasbaar. Zij wordt daarom in het

Antilliaanse recht niet overgenomen. Dit sluit overigens niet uit dat een aandeelhouder onder omstandigheden op schadevergoeding aanspraak kan maken. Een vordering in die zin moet echter worden beoordeeld naar de gewone regels van het vermogensrecht, zoals deze door het rechtspersonenrecht worden gekleurd.

Artikel II (Overgangsrecht)

De algemene regel is dat de nieuwe bepalingen vanaf de dag van invoering werking hebben (onmiddellijke werking). Aan deze regel kan in beginsel worden vastgehouden. Ten aanzien van de in Artikel II genoemde bepalingen zou echter toepassing van deze regel tot problemen aanleiding kunnen geven. De voorgestelde regels van overgangsrecht zijn er op gericht deze problemen te voorkomen.

1. Lid 1 bevat een overgangsregel voor de invoering van het verzwaarde jaarrekeningregiem bij enerzijds "grote" stichtingen en verenigingen, die een onderneming in stand houden, anderzijds "grote" coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen. De regel komt erop neer dat bij de vraag wat het eerste boekjaar is, waarin zij aan het verzwaarde regiem moeten voldoen, moet worden uitgegaan van de eerste balansdatum die zich voordoet nadat 30 dagen sedert de invoering van de bepaling zijn verstreken. Uit artikel 119 volgt dan dat pas in het boekjaar dat volgt op het boekjaar, dat met die balansdatum is aangevangen, aan het nieuwe regiem moet worden voldaan.

2. De termijn van 30 dagen is opgenomen om verwarring zoveel mogelijk te voorkomen. Goed denkbaar is immers dat de nieuwe regeling per 1 januari van enig jaar wordt ingevoerd en dat is bij veel van deze rechtspersonen de balansdatum. De vraag zou dan rijzen of juist van deze (samenvallende) balansdatum moet worden uitgegaan.

3. Het tweede lid bevat een overgangsregel voor de invoering van het nieuwe ABBV-regiem. De regel is alleen van betekenis voor de BV's die zich blijkens hun statuten al als aandeelhouder-bestuurde vennootschap aandienen. Voor deze BV's geldt dat zij na de invoering van de regeling nog twee jaren de tijd hebben om hun statuten aan te passen.

De Minister van Justitie

De Minister van Algemene Zaken